Raftul
Denisei
PREMIUL NADAL 2017
Care Santos
Jumătate
de viață
roman

Care Santos

Jumătate de viață

Traducere și note de

Irina Dogaru

EDITURA HUMANITAS

2018

Serie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

CARE SANTOS
MEDIA VIDA
Copyright © 2017
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2018, pentru prezenta versiune românească (ediția digitală)

ISBN: 978-606-779-346-8 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021.311.23.30

Lui Dani Olmedo,
for every single day of my life[1]

Nu se poate ierta decât ceea ce este de neiertat.
JOAN-CARLES MÈLICH

1950

[1] „Pentru fiecare zi din viața mea”, în engl., în orig. (N. red.)

Jocul cu gajuri

— Intră odată, sau începem fără tine!

Julia se strecură aproape târându-se în cortul improvizat din cearşafuri, pe care cele patru colege de cameră îl ridicaseră între paturile din dormitorul pe care-l împărțeau. Flacăra lumânării aşezate în mijloc pâlpâi, de parcă i-ar fi dat binețe. Căută să se aşeze undeva, iar Lolita, mereu atentă la toate, îi făcu loc lângă ea. Julia îşi aranjă poalele cămăşii de noapte, care era de fapt un combinezon vechi şi uzat, din percal bej-deschis. Îşi lăsă mâna să-i alunece, ca din întâmplare, peste gaura pe care o descoperise la o palmă deasupra tivului. Îi era ruşine, dar nu avea în ce altceva să doarmă. Colegele ei, în schimb, purtau cămăşi de noapte frumoase, din țesături fine cu imprimeuri sau colorate, împodobite cu bante şi panglici. Haine de fete bogate. Ceea ce ea nu era. Încercă să-şi liniştească răsuflarea pe când celelalte o priveau, aşteptând.

— Mereu faci la fel, întârziato! şuieră Olga, supărată. E ultima oară când te aşteptăm şi nu începem fără tine!

De fiecare dată când Olga mustra pe cineva, chiar dacă o făcea în şoaptă, guşa îi tremura ca o gelatină. Deşi le pufnea râsul pe toate, se abținură. Erau pătrunse de acea solemnitate teatrală pe care o cerea jocul. Julia le privea pe celelalte cu coada ochiului. Şi ea ar fi avut chef să râdă, dar nu o făcu.

Guşa Olgăi tremură din nou.

— Ei bine, Julia? Ai de gând să ne saluți? Ori s-o fi strecurat înăuntru vreun cățeluş?

Olga învățase acea frază de la călugărițe, care, în anumite privințe, erau pentru ea o sursă fantastică de inspirație.

— Bună seara, spuse Julia.

Olga îşi înăspri şi mai mult tonul şi întrebă:

— Eşti gata, sau trebuie să aşteptăm următoarea fază a Lunii?

— Nu, nu! Sunt gata.

Olga şuieră printre dinți:

— O să mă gândesc mai încolo dacă meriți sau nu o pedeapsă pentru c-ai întârziat.

În apărarea ei sări Lolita, ca întotdeauna. Lolita era prietena universală, batista de şters lacrimile, confidenta, sursa generoasă de cuvinte dulci de consolare, pe care toate le căutau când erau triste sau aveau probleme. Cu toate că vorbise în şoaptă, de teamă că s-ar putea expune, spuse cu fermitate:

— Ea nu are nici o vină, Grăsunico. Sunt sigură că sora Antonina nu a lăsat-o să plece, nu-i aşa?

— Nu-mi spune „Grăsunico”! protestă Olga, iar între sprâncene îi apăru o cută adâncită în grăsime.

— Scuză-mă, bâigui Lolita.

— E-adevărat, vina e a surorii Antonina, se apără Julia timid, pentru că nici nu îndrăznea, nici nu avea chef să povestească tot ce făcuse după ce ele, domnişoarele de bani gata, terminaseră cina, se ridicaseră de la masă şi ieşiseră din salon. Era sâmbătă, trebuia să curețe lună mesele şi scaunele. Mai întâi să adune vasele, să le spele şi să le şteargă, unul câte unul. Apoi să spele cu apă şi cu mult săpun fiecare scaun şi spătarele de care celelalte se sprijineau zilnic şi să lustruiască totul cu o cârpă uscată, până le făcea să strălucească. Să şteargă cu o cârpă apa de pe podea, stând în genunchi, observând unghiile dezgustătoare care ieşeau din sandale şi totodată veşmântul sorei Antonina, sperând că aceasta îi va spune că a făcut totul bine şi că poate să plece. Viața ei era mereu la fel. Iarna, le slujea pe fetele de bani gata. Vara, le slujea şi pe călugărițe. Făcea curățenie ca un automat. Asculta ordinele, nu punea întrebări. Ştia că aşa trebuie să fie şi era chiar

recunoscătoare că o lăsau să studieze, lucrul pe care şi-l dorea cel mai mult pe lume.

— E foarte urât ca tocmai tu să le învinovăţeşti degeaba pe măicuţe, spuse Olga.

Julia îşi lăsă capul în jos, prefăcându-se ruşinată, deşi nu era.

— Las-o, ajunge, Grăsu... Vreau să zic, Olga, interveni din nou Lolita. Haideţi să începem!

Marta şi Nina se agitau. Trei dintre ele se aşezaseră în faţa celorlalte două. Nina Borrás, Lolita Puncel şi Julia Salas de-o parte. Gemenele Viñó, Olga şi Marta, de cealaltă parte. Gemenele erau identice întru totul – ochi căprui, păr ondulat, statură medie –, dar Olga era de trei ori mai corpolentă decât sora ei. Toate cinci umblau desculţe; le plăcea să simtă răcoarea pardoselii sub tălpi. Era o căldură sufocantă, de sfârşit de iulie, pe malul Mediteranei. Lolita îşi lăsase părul pe umeri. Pletele ei lungi şi drepte, de un blond- închis, se revărsau peste cămaşa de noapte cu floricele galbene, ajungându-i până la talie. Nina îşi purta părul prins în două codiţe. O pieptănătură destul de infantilă pentru o fată de treisprezece ani şi jumătate, se gândeau toate, deşi ea nu se străduia să pară mai mare, poate pentru că se resemnase să fie cea mai mică din grup. Se născuse în decembrie şi era singura care nu împlinise încă paisprezece ani şi căreia nu îi venise ciclul. Lolitei, în schimb, îi venise la unsprezece ani şi se născuse în februarie. Era mult mai dezvoltată decât celelalte şi, bineînţeles, toate o invidiau. Să ai menstruaţie îţi dădea un fel de rang de noblеţe, care era cu atât mai mare cu cât se întâmpla mai devreme. Desigur, toate erau la curent cu datele respective.

Sora Presentación, o măicuţă nouă, tânără şi aprigă din fire, o obliga pe Lolita să poarte o faşă care să-i strângă sânii şi, de asemenea, să facă duş fără să-şi dea jos cămaşa de

noapte. Deja o luase la ochi pe Marta, al cărei trup începuse şi el să se schimbe cu mare repeziciune. Sora Presentación era plată ca o scândură, nepoată de preot şi înveninată. Crescuse pe lângă unchiul ei până când devenise o prezență incomodă şi o închiseseră la mănăstire. Soarta îi fusese pecetluită şi nu părea să o bucure prea tare, judecând după modul în care îşi vărsa pe ele oful şi frustrarea. Le-ar fi fost milă de ea, dacă nu ar fi urât-o atât de tare. Pe ascuns, când sora Presentación pleca, făceau duş în pielea goală. Toate, în afară de Olga. Ea nu era de acord să îşi expună trupul diform în fața nimănui. Şi, când una dintre ele o întreba de ce nu se dezbracă, răspundea: „Eu nu sunt ca voi, eu respect regulile". O ignorau, mulțumite că nu le pâra (cu toate că nu erau întotdeauna sigure de asta).

În lunile mai călduroase, la internatul mănăstirii nu mai rămâneau decât ele, pentru că toate celelalte eleve plecau acasă, la familiile lor, când se terminau cursurile. Ele nu. Ele erau, fiecare în felul său, o excepție. Fete fără părinți sau cu părinți atât de ocupați, încât preferau să le țină la distanță, chiar dacă trebuiau să plătească pentru asta o mică avere. Cu excepția Juliei, desigur. Julia nu le avea decât pe măicuțe.

Întâlnirea din acea seară avea un caracter cu totul excepțional pentru gemenele Viñó. Nu doar că era 29 iulie, ziua lor de naştere, ci şi ultima lor noapte la internat. Chiar în acea dimineață primiseră un telefon de la mama lor. Le anunțase că avea să le ia în ziua următoare, împreună cu noul lor tată vitreg, pentru a le duce „acasă". Le aştepta un viitor plin de mistere şi de noutăți, foarte departe de locul acela. Nimic altceva nu mai conta. „Tatăl vitreg" era un domn urât şi chel, pe care-l ştiau doar dintr-o fotografie. „Casa" lor nu mai era întunecosul apartament numărul trei de pe strada Pérez Galdós, unde crescuseră, ci un demisol de pe strada Laforja, colț cu Via Augusta, pe care nu erau în

stare să şi-l imagineze. Olga era exuberantă, îi plăceau schimbările, îşi punea o grămadă de speranțe în ele. Marta nu scotea nici o vorbă. Scria în jurnalul ei pagini întregi, una după alta, numai pentru ea.

— Să începem cu jurământul! spuse Olga pe un ton apăsat.

Julia arboră o mină resemnată. Se întâmpla mereu acelaşi lucru: Olga făcea veşnic pe maestra de ceremonii. Teoretic, era o funcție prin rotație, dar fetele o alegeau întotdeauna pe ea pentru că avea o imaginație debordantă şi perversă. Nimănui nu îi treceau prin minte probe mai complicate, nici pedepse mai cumplite. Cu Olga pe post de responsabilă, emoția era garantată. În plus, fiind atât de grasă, în cămaşa de noapte avea un aer de pitonisă din benzile desenate, accentuat de părul pe care şi-l strângea sub un turban de catifea neagră, presărat cu steluțe strălucitoare, luat cu împrumut dintr-un sertar de la comoda maică-sii.

Celelalte îi ziceau Olgăi „Grasa”. De bună seamă, mereu pe la spate şi în şoaptă. În față, şi doar dacă era în toane bune, accepta din partea lor apelativul afectuos „Grăsunica”, nu întotdeauna lipsit de ironie. Ca regulă generală, Olga nu admitea să se facă referire la faptul că era grasă, purtându-se ca şi cum asta nu ar fi fost o problemă sau un lucru de care să îşi dea seama. Numai de la Marta aflaseră celelalte că, de fapt, sora ei era foarte complexată – „tot mai mult”, le asigura ea – şi că, noapte de noapte, îşi plângea soarta cea crudă, afurisindu-le pe slăbănoage.

— Nu mă mir că plânge, spusese Julia odată. Seamănă cu o chiftea.

— Vai, nici să nu-ți treacă prin minte să-i spui aşa ceva!

Dar îi spusese. Cu prima ocazie, drept răzbunare. După una dintre cruzimile Olgăi, i-o trântise în față, în gura mare. Nu lipsiseră cele care să se bucure că, în sfârşit, cineva o înfruntase pe domnişoara căreia îi plăcea să comande. Nici

cele care zâmbiseră, pe ascuns, când Olga se înroşise, simțind că se sufocă de ruşine. Înainte de ziua respectivă, se înțelegeau bine. Julia fura pentru Olga fursecuri şi brânză din cămara măicuțelor. Olga îi dăruise, o dată, o panglică de atlaz, ca să-şi prindă părul. Dar de la treaba cu chifteaua nimic nu mai fusese ca înainte. Între ele se instalase tot mai mult o ranchiună care, deşi copilărească, avea tensiunea conflictelor specifice adulților. Olgăi îi venea să plângă doar când o vedea pe Julia, care era mai sfrijită şi mai slabă decât ar fi putut ea să fie vreodată. Când apărea Olga, Julia se încorda, gata să se apere, aşteptând să audă vorbe de ocară din gura ei. Din nefericire, grăsana nu îi înşela niciodată aşteptările.

— Jucăm „Adevăr sau provocare”? întrebă Nina, nerăbdătoare.

— Toate la timpul lor, răspunse Olga. Încă nu am terminat cu jurământul. Luați-vă de mâini!

Mâinile unite formară un oval. Imitând-o pe Olga, toate îşi luară un aer solemn.

— Jurăm să o ascultăm întru totul pe maestra de ceremonii, şopti Olga, cu măreția unei preotese.

— „Jurăm să o ascultăm întru totul pe maestra de ceremonii”, repetară celelalte în cor, încercând să coboare cât mai mult glasul.

— Jurăm să spunem numai adevărul.

— „Jurăm să spunem numai adevărul”. În timp ce recitau litania, Julia se gândi că îi era frică de Olga, pentru că era rea.

— Dacă nu respectăm regulile, acceptăm să ne primim pedeapsa, oricât de dură ar fi.

— „Dacă nu respectăm regulile... „

— Dacă suntem descoperite, jurăm pe Dumnezeu să păstrăm secretul, pentru a le proteja pe colegele noastre.

— „Dacă suntem descoperite, jurăm pe Dumnezeu...” Această ultimă parte o rostiră înspăimântate, pentru că a jura pe Dumnezeu era un păcat şi pentru că toate îşi imaginară atitudinea eroică a celei care ar fi fost interogată de măicuțe.

— Bine, conchise Olga, şi îşi dădură drumul la mâini. Iar acum, gajurile. Începe tu, Marta. Ce-ai adus?

Marta lăsă în mijloc, lângă lumânare, stiloul ei, un Parker albastru de care nu se despărțea de doi ani. Fusese ultimul cadou primit de la tatăl ei, atunci când împlinise vârsta de doisprezece ani, înainte ca acesta să moară. Numele ei era gravat pe capac. Marta voia să devină scriitoare, şi acel stilou era dovada că deja cineva o lua în serios.

— E rândul tău, Nina, continuă Olga.

Nina adusese cartea ei, îndelung folosită, de chiromanție, o adevărată comoară pentru ea, pe a cărei copertă se vedea o mână verde pe fond galben. Se intitula *Harta destinului în palmă* şi era o ediție greu de găsit, de la începutul războiului, pe care măicuțele o considerau o carte eretică. Aşa se explica faptul că proprietara o ascundea de privirile tuturor, băgând-o între cearşaf şi saltea, mereu la căpătâi. Din această carte uzată, Nina învățase ştiința de a citi viitorul, ceea ce o transformase într-una dintre elevele cele mai populare de la şcoală. Îşi vindea scump cunoştințele: prietenelor, pentru trei reali, celorlalte, pentru două pesete.

— Lolita, e rândul tău! îi atrase atenția Olga.

La acea grămadă a fost adăugat portretul, destul de boțit, al unui om tânăr. Părea să aibă în jur de douăzeci de ani şi era aşezat în fața unui pian, cu o partitură în mână. În partea de sus a partiturii se citea: „Fantezia *Impromptu*. Chopin”. Bărbatul era îmbrăcat într-un costum deschis la culoare, cu vestă asortată. Albeața gulerului apretat se potrivea cu vârful batistei care se ițea din buzunarul de sus al sacoului. Cravata era neagră, ca de altminteri şi părul lui,

pieptănat pe spate şi dat cu briantină. Pe fotografie era o semnătură: Gaspar Puncel.

Nici una nu întrebase nimic, pentru că toate ştiau cine era acel pianist ferchezuit. Prietena lor le vorbise de mii de ori despre tatăl ei, pe care îl asasinaseră „roşiii" la începutul războiului. Mergea la nunta moştenitorului uneia dintre cele mai bune familii din Barcelona, unde fusese angajat să cânte, alături de mama ei, care era artistă lirică. Astfel ajunsese Lolita orfană la numai câteva luni de la naştere, fără să aibă fraţi mai mari, doar nişte unchi care trăiau la San Sebastián şi care, spunea ea, aveau să vină s-o ia. Nu era de mirare că ea considera, la fel ca mulţi alţii, că roşiii erau vinovaţi de toate relele care se petreceau pe lume.

— Doar tu ai mai rămas, Julia, spuse Olga în încheiere.

Julia şovăi.

— Nu am adus nimic. O să mă duc să-mi caut păpuşa din cârpe.

— E interzis să ieşi, şuieră Olga, ştii doar!

— Nu am avut timp. Lasă-mă să mă duc, n-o să întârzii.

— Nu! Olga refuza cu seriozitatea unui judecător, iar guşa îi tremura. Regulile nu pot fi încălcate.

Julia îşi examină posibilităţile, puţine la număr. Dacă ar fi avut o cămaşă de noapte ca toate celelalte, ar fi putut renunţa la o panglică sau la un nasture, dar a ei nu avea decât găuri şi cusături desfăcute.

— Ştiu! sări ea brusc. Poate să fie un fir de păr? Mi-aş putea smulge unul şi...

Îşi dusese deja mâna la pletele negre, când Olga o opri, arătându-i o palmă de pantocrator.

— Un fir de păr nu e un gaj adevărat, îi spuse. Nu vezi? Uită-te la ce au adus celelalte. Obiecte foarte preţioase pentru ele, pe care vor dori să le recupereze cu orice preţ. Cine ar vrea să redobândească un fir de păr?

Julia se simţea pierdută.

— Îți pot împrumuta eu ceva, se oferi Lolita.

Olga clătină de mai multe ori din cap înainte să spună:

— Trebuie să fie un obiect personal.

— Atunci va trebui să ies din joc, spuse Julia, tulburată.

— Din nefericire, da, continuă maestra de ceremonii, cu asentimentul celorlalte, mai puțin al Lolitei, singura stânjenită de umilința la care era supusă colega ei. Asta dacă nu cumva... Un zâmbet malițios luminează privirea Olgăi. ...Asta dacă nu cumva ai putea să renunți la ceva mai intim.

Julia se înroşi. Celelalte rămaseră stană de piatră. Olga savura efectul vorbelor sale. Arta de a crea un orizont de aşteptare nu avea secrete pentru ea.

— Mai intim? repetă Julia.

— Chiloții, o lămuri Olga. Porți chiloți, sau nici pentru asta nu ai avut timp?

Chicoteli şi fețe scandalizate. Cum de îndrăznea Olga să meargă atât de departe?! Dacă măicuțele ar fi ştiut ce le cerea, ar fi trimis-o direct la capelă şi i-ar fi scris arhiepiscopului – care era vărul maicii Rufina – pentru a cere să fie excomunicată. Numai Lolita se opuse acelei idei nebuneşti.

— Nu ți-e ruşine să-i ceri una ca asta, Olga? Retrage-ți cuvintele! Las-o să meargă şi să aducă un gaj normal!

— Vai! Cum aşa? Tu nu crezi că o pereche de chiloți înseamnă un gaj normal, Lolita? Dar tu ce foloseşti? Jupon?

Şi mai multe râsete, de data asta mai greu de înăbuşit.

— O să votăm prin ridicarea mâinii, propuse Olga, ca şi cum asta ar fi fost soluția. Ridicați mâna cele care sunteți de acord ca Julia să-şi scoată chiloții şi să ni-i dea ca gaj.

Înăbuşindu-şi râsul – e foarte greu să râzi cu voce joasă –, Marta şi Nina ridicară mâna. Olga le imită, înainte de a declara răspicat:

— Suntem în majoritate. Ori chiloții, ori nimic!

— Julia, nu le lua în seamă, sunt puse pe şotii, îi ceru Lolita prietenei sale, pe un ton rugător.

Dar Julia, care avea mândria ei, hotărâse să accepte jocul.

— Lasă-le, nu-mi pasă! răspunse ea, în timp ce-şi răsucea încet, cu stângăcie, poalele cămăşii, pentru a apuca marginea chiloților de bumbac la fel de grosolani ca restul îmbrăcăminții ei, prinşi cu sfoară deoarece erau singurii pe care-i avea, iar elasticul se rupsese de multă vreme.

Câteva răsuciri dibace, şi chiloții se aflau deja în dreptul gleznelor. Julia îi azvârli la picioarele Olgăi, care era desculță. Aceasta îi prinse între arătător şi degetul mare şi îi ridică, strângând din buze în semn de dezgust. Cuiva îi scăpă un: „Ce scârboşenie!" Olga îi lăsă în mijloc, chiar lângă fotografia cu tatăl Lolitei, pentru că nu ar fi fost nimerit să îi aşeze pe ea. Spuse răspicat:

— Acum chiar că putem începe. Desigur, eu nu pun nici un gaj, anunță ea. Maestra de ceremonii nu participă. Sunteți pregătite?

Nerăbdarea plutea în aer, ca de obicei când Olga hotăra să anunțe ce aveau să joace în noaptea respectivă.

Jocul se numea „Adevăr sau provocare". Dacă pica „Adevăr", Olga le punea o întrebare foarte delicată, de genul: „Pe cine urăşti cel mai mult pe lumea asta?", sau „Dintre cele şapte păcate capitale, pe care ți-ar plăcea cel mai tare să-l faci?". Teoretic, nu era îngăduit să minți, dar nu se întâmpla nimic dacă tăinuiai informații. Deşi totul depindea mereu de judecata maestrei de ceremonii, care obişnuia să considere că nu erai sinceră dacă nu spuneai ceva îngrozitor. Aşa încât jocul consta în a spune lucruri de nerostit, dintre cele care te fac să roşeşti sau te trimit în iad. Era foarte amuzant şi extrem de incitant.

Când pica „Provocare", în schimb, lucrurile deveneau mult mai primejdioase. Olga avea nişte idei teribile: să intre în zona interzisă a chiliilor şi să-i fure un pantof unei

călugărițe; să coboare în fântână ca să-şi ude cămăşile; să se plimbe arătându-şi pulpele prin fața cămăruței unde dormea Vicente cel nătâng... Fetele o luau drept experiență inițiatică. Era singura aventură pe care şi-o puteau îngădui în acel loc plictisitor şi cenuşiu, în care nici una dintre ele nu voia să se afle.

— Astăzi vom juca „Provocare”! decretă Olga, pentru a adăuga imediat: Vă previn, proba de azi va fi foarte periculoasă. Din nefericire, acum e prea târziu ca să vă retrageți din joc. Dacă nu treceți proba sau nu o faceți cum se cuvine, o să vă pierdeți gajul. Poate că sora mea şi cu mine o să-l considerăm un cadou de ziua noastră de naştere. Sau poate de despărțire. Ştiți doar că mâine vom pleca de-aici şi nu ne vom mai întoarce niciodată, anunță ea plesnind de fericire, în timp ce toate celelalte, cu o singură excepție, o invidiau.

Olga scoase ceva de sub fundul ei generos: o forfecuță aurită de broderie, delicată, având mânerul împodobit cu frumoase motive vegetale.

— Asta va fi arma crimei, zise ea, schițând un zâmbet răutăcios şi coborând şi mai mult vocea. E forfecuța mea de broderie; aveți mare grijă, nu vreau să se piardă. O veți folosi pe rând. Proba va fi aceeaşi pentru toate. Ascultați cu atenție, pentru că am să vă dau indicațiile o singură dată. Ați priceput?

— Da, murmurară fetele la unison şi se apropiară să o asculte, străduindu-se cu mult interes să nu piardă detaliile.

Olga rosti cuvintele cu multă emfază.

— Va trebui să intrați într-o cameră, să tăiați o şuviță de păr şi să ieşiți. Totul în doar şase minute – cel mult.

Lolita îşi înăbuşi un strigăt şi îşi acoperi gura cu mâna. Nu era prima oară când Olga le cerea să intre în zona

interzisă, dar niciodată nu mersese atât de departe. În plus, ceea ce dorea ea era imposibil.

— Cum vrei să îi tăiem o şuviță de păr unei călugărițe, de vreme ce doarme cu vălul pe cap? întrebă Lolita, deşi toate se gândeau la acelaşi lucru.

— Eu n-am spus că trebuie să intrați în chilia vreunei călugărițe, preciză Olga zâmbind, cu guşa ridicată. Pe asta am făcut-o de multe ori, aşa că nu mai are nici un haz. Începu să clatine din cap.

Altă convulsie colectivă.

— Atunci unde trebuie să intrăm?

— Unde stă nătângul de Vicente.

Zâmbetul triumfător al Olgăi se dovedi a fi în contrast cu perplexitatea şi teama colegelor ei. Aia chiar că era o probă adevărată, ceva aproape imposibil!

— Vrei să intrăm în cămăruța nătângului de Vicente? Ăsta-i un păcat! zise Marta.

— Să-i tai cuiva o şuviță de păr nu e un păcat, din câte ştiu, răspunse Olga.

— Dar să rămâi singură cu un bărbat în odaia lui chiar este.

— Prostii! tranşă problema maestra de ceremonii. Vicente cel nătâng nu e un bărbat adevărat.

Călugărițele îl lăsau pe Vicente cel nătâng să doarmă în cămăruța de lângă magazia de lemne. În acel loc, care le trezea o curiozitate interzisă, se găseau un pat ca vai de el, lipit de un perete murdar, o măsuță care, de fapt, era o ladă pentru portocale ruptă şi un raft plin cu porcării de neimaginat, pe care băiatul le găsea pe câmp şi îi plăcea să le colecționeze: ştiuleți, pietre, bucăți de sticlă, piulițe, nasturi, gângănii moarte, ba chiar şi câte un şoarece disecat, sau poate doar țepăn.

Vicente cel nătâng era o altă operă de caritate a călugărițelor, singurul băiat pe care fetele de la internat îl

puteau vizita în afară de familiile lor, un fel de uriaş cu părul închis la culoare, ochii negri şi reacţii imprevizibile. Era doar cu cinci ani mai în vârstă decât ele, împlinise de curând nouăsprezece ani, dar faptul că era corpolent îl făcea să pară mai mare. Fetele îl spionau pe furiş când asuda cărând lemne sau când îşi scotea cămaşa pentru a se răcori la spălătoria din curte. Dacă n-ar fi fost nătărău, Vicente cel nătâng ar fi fost chiar chipeş, spuneau fetele, poate la fel de chipeş precum vărul Lolitei, pe care-l ştiau doar dintr-o fotografie veche. Vărul Lolitei era tare frumuşel şi foarte deştept, dar intangibil, pentru că locuia la San Sebastián.

Pe micuţul nătâng, călugăriţele ziceau că îl găsiseră pe placa turnantă[2] de primire a copiilor părăsiţi, când la mănăstire încă mai exista aşa ceva, iar maica portăreasă, fiind cea mai bătrână dintre toate, destul de surdă şi de înceată, nu fusese în stare să se dezmeticească la timp pentru a vedea cine-i lăsase acel dar atât de incomod. Maica Rufina se sfătuise cu preotul paroh şi chiar şi cu vărul ei, arhiepiscopul, şi toţi îi spuseseră că Dumnezeu îl trimisese pe nefericit la ele pentru a le pune la încercare bunătatea şi milostenia, şi că acum Dumnezeu aştepta ca ele să-l hrănească, să-l educe şi să-l ascundă de lumea care-l văzuse născându-se diferit de ceilalţi, cu siguranţă drept pedeapsă pentru viaţa desfrânată a vreunei rătăcite. Aşa că nu avuseseră încotro şi îl primiseră pe nou-născut, ale cărui trăsături oglindeau stigmatul unui păcat pe care ele nu îndrăzneau nici măcar să şi-l imagineze.

---

[2] În Evul Mediu, la mănăstirile care primeau copii abandonaţi exista un fel de placă turnantă pe care mamele acestora îi aşezau, sunau din clopoţel şi cineva dinăuntru învârtea placa, bebeluşul ajungând în mănăstire. Astfel, era asigurat anonimatul persoanei care abandona copilul.

Îl botezaseră Vicente, în cinstea sfântului întemeietor al misiunii lor, şi, timp de câțiva ani, devenise jucăria preferată a măicuțelor mai tinere, care făceau cu schimbul ca să-l hrănească, ziua şi noaptea. La vremea cuvenită, începuseră să-l învețe rugăciunile, cele patru operații matematice de bază şi alfabetul. Când împlinise şase ani, îl trimiseseră la şcoala mănăstirii, în clasa întâi. Până într-a doua treacă-meargă, dar într-a treia se împotmolise şi nu fusese chip să meargă mai departe. Rămăsese în aceeaşi clasă cinci ani la rând, până când se făcuse prea mare ca să mai stea cu fetele, aşa că se hotărâseră să-l scoată de-acolo şi să-l pună să facă alte lucruri. Cel mai uşor învăța rugăciunile, dovadă clară că era mai aproape de Dumnezeu decât de oameni. Recita pe de rost *Tatăl nostru*, *Ave Maria*, *Crezul*, *Eu, păcătosul*, *Salve Regina*, *Fericirile*, cele treisprezece puncte ale Articolelor de credință, ba chiar şi tot Acatistul Preasfintei Născătoare, cu o viteză vertiginoasă şi fără să se încurce niciodată. Noaptea, vocea lui puternică răsuna cu ecou în clădire, atât de repede, încât abia dacă înțelegeai ce spunea: „Ție, Maică Sfântă, preablândă Fecioară Marie, îți ofer în această zi sufletul şi inima mea. Fie-ți milă de mine, nu mă lăsa, Maica mea”. Pe călugărițe le încercau fugare accese de mândrie auzindu-l. În schimbul acestor învățături atât de folositoare, el plătea cu munca lui. Curăța sau smulgea buruienile din grădină. Ajuta la slujbă când venea parohul din sat, un bărbat mărunțel care trebuia să-şi lase capul pe spate când se uita la Vicente. Mai căra şi lemne sau le ajuta pe surori la treburi care cereau mai multă forță decât iscusință, mereu cu o simplitate surâzătoare care te fermeca.

Cam în perioada când îl scoseseră de la şcoală, care coincisese cu apariția primului puf deasupra buzei şi cu primele sunete răguşite ale vocii lui sparte, călugărițele hotărâseră să-l izoleze în cămăruța de lângă magazia de

lemne. Era de negândit să rămână aproape de ele, şi cu atât mai puțin de fete. Era şi aşa mult prea ciudat că-l țineau pe băietanul ăla într-un pension de domnişoare, chiar dacă prin aceasta ascultau de ordinele arhiepiscopului. Micuțul Vicente se transformase, spre uimirea întregii comunități, într-un bărbat enorm, aproape un gigant, ale cărui picioare pline de bătături şi păroase nu mai încăpeau în patul prăpădit în care dormea. În sat, unii țărani îi ziceau „Înapoiatul”, dar ele preferau să-l numească „Copilul”. Porecla de „Prostuțul” sau „Vicente cel nătâng” fusese găselnița elevelor mai mari şi mai puțin miloase. Călugărițele încercau să-l țină departe de ele, pentru că observaseră cum se uita la picioarele şi la pieptul lor, deşi le țineau ascunse, după cum le recomandase sora Presentación. În pofida acestor lucruri, pentru călugărițe, el continua să fie jucăria lor, copilul lor şi numai al lor, unul special pe care Dumnezeu nu îl lăsa să crească.

— Ce înseamnă că nu e bărbat adevărat? Nina se încruntă, nedumerită. Vrei să spui că nu poate...?

Olga clătină din cap, foarte sigură pe ea.

— Ce se va întâmpla dacă se trezeşte în timp ce-l atingem? întrebă Marta. Şi dacă ne pârăşte măicuțelor?

Verbul „a atinge” stârni alte râsete, din pricina ideii de păcat pe care o implica.

— Vom spune că nu e adevărat, tranşă Olga problema. Toate cinci. Pe cine vor crede? Pe un biet înapoiat sau pe cinci fete de familie bună, cu toate mințile în cap?

Căzură de acord că era un raționament înțelept.

— Nu vă faceți griji! N-o să se trezească, răspunse Julia. Călugărițele îi dau pastile ca să doarmă.

— Dar tu de unde ştii? întrebă Olga.

— Pentru că uneori le ajut să le pregătească. Eu ştiu tot ce fac călugărițele.

— Putem merge câte două? îşi încercă norocul Nina.

— Nu. Proba e individuală, răspunse Olga cu fermitate. Tăcerea scoase în evidență o teamă pe care toate o împărtășeau. Alte întrebări?

Nimeni nu spuse nimic.

— Bine. Atunci vei începe tu. Olga arătă către Nina. Dar, înainte de asta, vom rosti o rugăciune pentru succesul misiunii.

Mâinile lor formară din nou un cerc, iar ele rostiră în şoaptă un *Tatăl nostru* în latină, care părea solemn şi adecvat situației. După ultimul „Amin”, Olga îi înmână Ninei forfecuța, iar aceasta o luă şi ieşi din cort, în timp ce restul fetelor se țineau de mână cu un aer tragic de martire, începând numărătoarea inversă a secundelor.

— Trei sute şaizeci, trei sute cincizeci şi nouă, trei sute cincizeci şi opt...

Era un moment neliniştit, încordat, incitant, care se încheie cu întoarcerea victorioasă a Ninei când mai erau doar cincizeci şi opt de secunde. Fluturând-o ca pe un trofeu, ținea în mână o şuviță groasă de păr aspru şi închis la culoare. Le-o prezentă colegelor ei. Făcură cu rândul ca să o atingă.

— Ai ceva să ne împărtăşeşti? întrebă maestra de ceremonii.

În loc de raport, prima eroină a serii spuse doar:

— Sforăie.

Urmă Lolita, care primi forfecuța din mâna precursoarei sale cu un gest tremurător. De data asta, finalul aventurii le decepționă. Lolita se întoarse pe când ele ziceau „o sută cincizeci şi doi”, palidă şi gâfâind. Şi cu mâinile goale.

— N-am putut! spuse ea. Mi-e frică!

— Gândeşte-te bine! o mustră Olga. Dacă nu-ți îndeplineşti misiunea, am să păstrez gajul. Poate o să te las să ți-l recuperezi dându-ți o pedeapsă, dar va fi dintre cele

mai grele, să ştii. Îţi mai acord o şansă, numai că de data asta va trebui să termini în cinci minute.

— Nu! Prefer să primesc o pedeapsă, hotărî Lolita, întorcându-se la locul ei.

Pedepsele Olgăi erau şi ele de temut, dar nu la fel de mult ca acea misiune, se gândea Lolita. Puteau consta în a ieşi în curte fără palton, în plină iarnă, o săptămână încheiată, sau în a urca scările către camere în genunchi vreme de trei zile, sau alte chestii de genul ăsta. Lolita era dispusă să facă orice pentru a-şi recupera fotografia cu tatăl ei. Orice, în afară de a se întoarce în camera lui Vicente cel nătâng.

Îi veni rândul Martei. Olga îi dădu surorii ei forfecuţa şi îi ură succes. Începu din nou numărătoarea inversă, cu aceeaşi nelinişte ca prima dată.

— Trei sute şaizeci, trei sute cincizeci şi nouă, trei sute cincizeci şi opt...

Ajunseseră la ultimele zece secunde şi Marta nu se întorsese încă. Când toate se gândeau deja că nu reuşise, ea se înfăţişă triumfătoare, cu o şuviţă şi mai groasă decât cea adusă de Nina.

— M-a apucat de cămaşă! Mai aveam un pic şi muream de frică! spuse, poate doar ca să iasă în evidenţă.

— În somn? întrebă Lolita.

— Nu ştiu, pentru că s-a întâmplat chiar când plecam. Îşi încreţi nasul şi adăugă: Locul ăla unde doarme e dezgustător.

— Dar el nu-şi dă seama de asta, proasto! N-ai văzut că e redus mintal? spuse Nina.

— Nu se poate să nu-şi dea seama, şopti Marta. Adevărul e că nimeni n-ar trebui să doarmă într-un asemenea loc.

— Asta nu-i treaba voastră, ci a călugăriţelor, decretă Olga şi se întoarse spre sora ei pentru a-i spune, arătând spre şuviţă: Trebuie să mi-o dai.

Marta i-o înmână, scrâşnind din dinți, iar Olga o duse la nas şi o adulmecă cu nesaț.

— Miroase a animal, dădu ea verdictul înainte de a o aşeza în mijloc, lângă lumânare.

— Pot şi eu? o întrebă Lolita.

— Nu. Tu nu meriți, o pedepsi Olga.

Era rândul Juliei. Marta îi înmână forfecuța, cum făcuse înainte Nina cu Lolita: cea inițiată, candidatei.

— Mult succes, Julia! îi ură Marta.

— Mulțumesc. Vocea abia i se auzea. Nu putea decât să se uite la foarfecă fix, de parcă i s-ar fi încredințat, într-adevăr, o armă.

— Ți-au făcut misiunea foarte dificilă, Julia, spuse Olga cu un aer de superioritate. Să nu ne dezamăgeşti! Şi eu îți doresc succes.

Julia ieşi din cort de-a buşilea, cu foarfeca în mână şi cu inima cât un purice.

Numărătoarea secundelor începu încă o dată:

—Trei sute şaizeci, trei sute cincizeci şi nouă... Picioarele desculțe ale Juliei abia dacă se auzeau coborând treptele. Nici o balama de uşă nu scârțâi. Toate calculară că Julia ajunsese jos, că era înăuntru, că se apropia de uriaşul adormit. Trei sute douăzeci, trei sute nouăsprezece... Şi-o imaginară bâjbâind pe întuneric, căutându-i părul sârmos şi murind de frică.

Parcă de data asta secundele treceau mai încet – „trei sute, două sute nouăzeci şi nouă...” – sub privirile înfricoşate ale participantelor – „două sute cincisprezece, două sute paisprezece” – şi în pâlpâirea tremurătoare a lumânării, care se legăna în ritmul răsuflării lor întretăiate – „o sută treisprezece, o sută doisprezece...” –, până când, dintr-odată, începură să se alarmeze înainte de final, aşa cum făcuseră şi în cazul Martei – „cincisprezece, paisprezece...” –, şi ciuliră urechile, să audă lipăitul grăbit al

paşilor desculţi – „nouă, opt... „ –, dar nu se auzea absolut nimic şi timpul începea să se sfârşească – „cinci, patru...” –, aşa încât se resemnară la gândul că nu mai era nici o şansă.

— Trei, doi, unu, zero, şuşotiră ele şi se uitară una la alta, într-o tăcere deplină, ţinându-se de mâini, aşteptând ceea ce trebuia să se întâmple.

Simţiră un fel de înfiorare. Olga spuse:

— Julia a pierdut.

Nu se auzea nimic. Mai trecură zece secunde. Flacăra rămăsese total nemişcată. Guşa Olgăi, la fel.

— Să spunem un *Tatăl nostru* pentru ea, propuse maestra de ceremonii.

— Ar trebui să mergem să o căutăm, propuse Lolita, dând să se scoale.

Olga ridică o mână şi îi porunci:

— Linişte! Ascultaţi. Nu auziţi un zgomot?

Ciuliră din nou urechile, ţinându-şi răsuflarea. Mai întâi auziră un zgomot nedesluşit. Un sunet înfundat, în liniştea nopţii. Era mai degrabă un avertisment decât o ameninţare, nici măcar nu putea fi socotit un zgomot autentic. Urmară sunetul sec al unei uşi trântite şi un mârâit aproape animalic. Trecuseră mai bine de trei minute de la numărătoarea inversă, când le ajunse la urechi, cât se poate de clar, o trosnitură, urmată de o sumedenie de lucruri care cădeau – colecţia de obiecte scârboase a nătângului? – şi de un ţipăt al Juliei, care le îngheţă sângele în vine. Nu auziseră niciodată ceva asemănător. Era un strigăt de durere, sau de groază, sau amândouă la un loc. Privirile lor întrebătoare deveniră îngrozite. Era ea, Julia, nu încăpea îndoială. I se întâmpla ceva cumplit.

— Retragerea! ordonă Olga. Toată lumea în pat!

În mai puţin de cinci secunde, toate cearşafurile erau la locul lor, iar cortul dintre paturi dispăru brusc. Olga adună gajurile şi şuviţele de păr şi le îngrămădi pe toate într-o

cutie pe care o ținea sub pat. Urmă un alt țipăt sfâşietor, pe care ecoul de pe scară îl amplifică, apoi încă unul, şi încă unul. Acum erau foarte îngrijorate să nu fie descoperite. Se băgară în pat, se înveliră cu cearşaful şi închiseră ochii. Trebuiau să pară că dorm, cu toate că era imposibil, dacă nu reuşeau să respire normal.

Erau toate în pat când Olga avu una dintre ideile ei geniale. Scoase din cutia de sub pat chiloții urâți şi uzați ai Juliei şi îi aruncă de sus prin golul de pe scară. Nu îşi dădu seama unde căzură, dar îi văzu zburând o secundă, ca un fluture uriaş. Se simți foarte uşurată că nu trebuia să doarmă în apropierea lor. Se întoarse în pat cât de repede i-o îngădui trupul corpolent şi rămase la pândă. Tot ce se petrecea era o aventură neaşteptată.

Urmară gemete, zgomote, voci, paşi. N-ar fi ştiut să spună dacă erau realitate sau vis, ori poate jumătate din fiecare. Fetele auziră deschizându-se uşa care separa şcoala de zona chiliilor. Sunetul făcut de încălțările maicilor. Două. Poate trei. Una dintre ele era maica Rufina, pentru că îi recunoscură vocea stridentă şi neplăcută dând ordine. Fără să îndrăznească să deschidă ochii, simțiră o nouă prezență în camera pe care o împărțeau. Una dintre călugărițe intrase să verifice dacă totul era în ordine. Auziră foşnetul veşmântului şi paşii ei uşori pe pardoseală. Câteva secunde mai târziu, ajunse din nou până la ele glasul maicii Rufina, de data asta din odaia nătângului, spunând:

— Scoateți-l de aici pe copil, să ia puțin aer.

Şi vocea maicii Antonina:

— Întrebați-o pe Julia dacă sunt ai ei.

Doar Olga şi-o putea imagina pe călugăriță cu chiloții în mână, căutând-o pe proprietara lor. Pentru o clipă, simți o străfulgerare de vinovăție şi de milă, dar o alungă imediat, gândindu-se: „Ea a fost cea care a întârziat mai mult decât trebuia. Nu e vina mea”.

După tot acest vacarm urmă liniştea, care părea să domnească dintotdeauna, însufleţită de greierii din grădină. Adormiră toate, istovite după o petrecere atât de palpitantă.

Numai Olga rămase atentă, cu urechile ciulite. Voia să ştie tot ce se întâmplase, ceea ce nimeni altcineva nu avea să mai afle. După ce se încredinţă că toate adormiseră – răsuflarea lor liniştită şi profundă era dovada –, se ridică şi ieşi din nou pe hol. Se aşeză lângă scară, ghemuită. Mai întâi se lipi cu spatele de pardoseală. Apoi se lăsă să alunece pe dale şi rămase acolo, la pândă, până îi amorţiră picioarele.

Ascultă înspăimântată sughiţurile Juliei, care la răstimpuri erau foarte puternice. Forfota paşilor care răzbăteau de jos. Vocea stridentă a maicii Rufina şi vorbele ei înţepătoare.

— Termină cu exagerările şi ridică-te! Sunt sigură că poţi să mergi, nu încerca să mă faci să-mi fie milă de tine. Pe mine, fetele ca tine nu mă impresionează, aşa să ştii! Spală-te, pentru Dumnezeu, eşti dezgustătoare! Ascultă-mă bine! O să-mi povesteşti chiar acum, fără să sari peste nici un amănunt, tot ce s-a petrecut aici. Şi, mai ales, o să-mi spui ce făceai tu la ora asta în camera lui Vicente. Pe deasupra, şi fără chiloţi pe tine, Preasfântă Fecioară!

Vocea Juliei se auzi iarăşi. Continua să sughiţe. Se linişti puţin, dar după o vreme începu din nou. De data asta, plânsul ei se amesteca cu o bolboroseală pe mai multe voci, atât de slabă, că nu se înţelegea nici un cuvânt. Din când în când, stareţa o întrerupea. Vocea ei se auzea clar:

— Ce spui? Vorbeşte desluşit! (...) Suflă-ţi nasul! (...) Nu mai rosti cuvântul ăsta! E numai vina ta, pentru că tu l-ai provocat. Ce te aşteptai să se întâmple, pot să ştiu şi eu?

Cu un nod în gât, Olga continuă să stea la pândă multă vreme, atât cât dură interogatoriul sărmanei Julia. Trebuia să se asigure că aceasta nu le pâra, nu spunea nimic despre

joc şi nici nu rostea numele inventatoarei jocului. Asta ar fi fost o catastrofă. Călugăriţele n-ar mai fi considerat-o un model de bună purtare. I-ar fi zis mamei sale. Nu ar mai fi fost favorita lor. Ar fi rămas doar „Grăsana”. Nici nu voia să se gândească la aşa ceva. În pofida a tot ce se întâmplase, încerca să se liniştească. Julia nu avea să le pârască. Făcuse un jurământ sfânt. Nimeni nu îndrăznise vreodată să încalce un jurământ sfânt.

Rămase acolo foarte mult timp. Julia nu le pârî. Olga mai prinse câteva crâmpeie de conversaţie. Maica Rufina vorbea acum mai încet, deşi cu aceeaşi asprime. Ţi se făcea frică chiar de la distanţă. Îi spuse Juliei că nu mai putea rămâne la şcoala mănăstirii, că trebuiau să o trimită în altă parte. Îi mai zise şi că neghina trebuie stârpită cât mai curând şi aruncată departe, ca să nu strice roadele bune.

— Ai păcătuit foarte grav împotriva lui Dumnezeu, Julia. Mult mai grav decât îţi închipui. Am să-ţi spun motivul, ca să înţelegi că trebuie să plăteşti pentru crima asta, îi zise stareţa, care continua să vorbească. Rosti puţine cuvinte. Însă teribile. Olga auzi totul. De la început până la sfârşit.

Sughiţurile Juliei se răriră în timp ce o asculta, dar după aceea reîncepură. Olga, înspăimântată, se căia că se afla acolo. Descoperi chiar în acea clipă că aflarea anumitor secrete o punea într-o poziţie incomodă, pe care nu şi-o dorea. Se gândi: „Poate că nu am înţeles eu bine”. În fond, din locul unde se afla era aproape cu neputinţă să ştie ce se întâmpla jos, lângă magazia de lemne. Se gândi: „Dacă nimeni nu ştie că eu ştiu, e ca şi cum n-aş şti”. Se gândi: „Dacă am înţeles bine, o să mă duc în iad”.

Hotărî, pentru binele ei, să dea uitării totul, pe loc. Şi se închină de trei ori, pentru orice eventualitate.

Se întoarse foarte târziu în pat, când deja se plictisise să mai tragă cu urechea fără să audă nimic. Călugăriţele nu urcaseră încă; erau strânse ciopor şi îşi recitau Rozariul.

Rugăciunile lor semănau cu zumzăitul unor insecte în toiul nopții.

Înainte de a se lăsa pradă somnului, Olga îşi aminti ceva: forfecuța ei aurită de broderie, cu mânerul împodobit cu motive vegetale, primită în dar de la mama ei. Nu ar fi trebuit să o împrumute nimănui. Nu voia să-şi înceapă noua viață fără ea.

De aceea, ultimul ei gând înainte de a adormi a fost următorul: „Te rog, Doamne, dă-mi înapoi forfecuța mea prețioasă de broderie”.

1981

Monopole alb

Olga

Chiar înainte de a descoperi o linie secretă ascunsă în dulapul din dormitorul ei, cea mai mare parte a vieții Olgăi Viñó se învârtea în jurul telefonului.

Soțul ei, renumitul profesor universitar de dermatologie Benito Pardo, un asiduu participant la congrese, conferințe, cursuri postuniversitare, întâlniri omagiale şi înmânări de diplome, şi, din această pricină, veşnic absent, glumea pe seama marii pasiuni a soției sale.

— Mi-e teamă să mă gândesc cât de nefericită ai fi fost dacă te-ai fi născut înainte de Graham Bell, iubito.

De fapt, telefonul era pentru ea un aparat de o importanță vitală, aproape un membru al familiei. Avea în casă patru receptoare, de diverse modele, fără a-l pune la socoteală pe cel clandestin. Aparatele legitime erau instalate în diferite puncte ale apartamentului enorm. Unul în biroul soțului ei, pe care-l folosea numai el. Cum doctorul Pardo utiliza telefonul doar dacă la celălalt capăt al firului cineva trăgea să moară, cel din birou abia dacă era întrebuințat. Mai era unul în bucătărie, dotat cu un cablu spiralat de doi metri lungime, care slujea pentru ca servitoarea să preia mesajele în absența Olgăi. Un al treilea se afla în dormitor, gândit pentru cazuri de boală sau urgență, de la care se purtau conversații doar cu persoanele de mare încredere. Bunăoară, duminica dimineața, după ce lua micul dejun în pat, Olga obişnuia să le sune de-acolo pe cele două fete ale ei, de-acum căsătorite, pentru a le întreba cum aveau de gând să-şi petreacă ziua şi ce vor găti. Pe cei doi fii nu îi suna dacă nu avea un motiv temeinic – ca, de pildă, o zi de naştere –, pentru că mereu îi deranja şi pentru că nu îi plăcea să stea de vorbă cu nurorile ei. Telefonul din odaie, mai uşor de manevrat şi de culoare bej, era dintre cele care se numeau „gondolă”, amintind, prin forma lui arcuită, de ambarcațiunile venețiene. Pe acesta, Olga îl găsea ideal pentru conversațiile intime. Cu totul diferit de cel care se afla în sufragerie, de bachelită neagră, solemn, aproape funebru şi, de departe, cel mai folosit dintre toate patru. De la acest aparat, Olga îşi administra afacerile: primea mesajele profesionale ale soțului ei, făcea cumpărături de la un supermarket de pe strada Guillermo Tell, comanda tratamente de înfrumusețare la domiciliu, le trimitea prietenelor plante de ziua lor, transmitea condoleanțe şi felicitări la ocazii speciale şi îşi îndeplinea, fără grabă, toate obligațiile impuse de agenda ei socială. Desigur, toată

această activitate se reflecta în nişte facturi exorbitante, pe care soţii Pardo şi le puteau permite să le plătească.

Pasiunea ei pentru telefon luase amploare în ultimul deceniu. Cu ani în urmă, copiii nu îi lăsau timp pentru distracţii. Ţinuse să se ocupe ea însăşi de ei când erau bebeluşi. Se încăpăţânase să îi alăpteze, în loc să-i treacă pe Pelargón, cel mai bun – şi mai scump – lapte praf apărut pe piaţă. Nu se îndoia de beneficiile lui, evidente, de altfel, dar prefera să nu le ia în seamă. Bebeluşii îi satisfăceau nevoia de a se simţi indispensabilă, îngăduindu-i totodată să trăiască intens iluzia dragostei materne. Câtă vreme avusese un prunc pe care să-l ţină la pieptul ei generos, nu cedase în faţa altor distracţii. Totuşi, când acesta începea să meargă, manifestând interes şi faţă de altceva, nu doar faţă de ea, îi lăsa în grija unei dădace alese pentru tinereţea şi rezistenţa ei, pe care o avertiza că singura ei îndatorire era să se ocupe de micuţ în aşa fel încât acesta să ajungă, teafăr şi nevătămat, în primul an de grădiniţă. Între timp, ea avea grijă să mai nască unul, să-l alăpteze, să-l înţarce şi să i-l dea din nou în grijă dădacei. Şi tot aşa, până îi avusese pe toţi cinci. Dintre care cel mai mic – de şaptesprezece ani, baterist şi textier într-o trupă rock care cânta prin garaje, recent înscris la Facultatea de Filozofie – era singurul care-i îngăduia să simtă că încă mai era utilă pentru cineva.

Mezinul era oaia neagră a familiei pentru că îi semăna cumnatului ei într-un mod atât de evident, încât până şi doctorul Pardo recunoştea asta. Lucrurile care ţin de genetică sunt un fel de loterie la care nu ştii niciodată câte numere joci. Asemenea lui Damián, pe care ea îl cunoscuse, mezinul ei avea multă imaginaţie, era creativ, dovedind o înclinaţie neliniştitoare către tragedie şi o sensibilitate exacerbată care-i oferea nenumărate prilejuri de a-şi exercita talentul. De la distanţă, erau calităţi fascinante, dar, privite de aproape, cereau mare atenţie. Presimţea, din

perspectiva pe care ți-o dă experiența, că oamenii aveau să se îndepărteze de fiul ei cel mic în acelaşi mod în care se îndepărtase ea de Damián de îndată ce putuse. Şi că, tot astfel, aveau să existe şi persoane care, cu timpul, să regrete că o făcuseră. Din când în când se trezea că se gândeşte la Damián, întrebându-se ce s-ar fi ales de viața ei dacă s-ar fi măritat cu el, şi nu cu Benito, ce maşină ar fi avut, la ce şcoală şi-ar fi trimis copiii, cum ar fi fost nopțile ei, ce i-ar fi şoptit Damián la ureche dimineața. Din când în când îl visa pe cumnatul ei, ca pe un fel de consolare. Uneori, visul era atât de frumos, încât îşi petrecea toată ziua supărată pe realitate, până când uita cu totul acele senzații şi se resemna din nou să fie cea care era, instalată într-o viață pe care nici măcar numeroasele ei eforturi nu o făceau să înceteze să mai pară dezamăgitoare. Aceste visuri erau, desigur, mereu fugare şi, tocmai din această pricină – potrivit interpretării ei –, inofensive. Veneau şi treceau ca o furtună de vară. Şi, când domnea liniştea, Olga reuşea să se convingă singură că totul mergea bine şi că niciodată nu se întâmplase nimic rău. Reuşise să aibă parte de acea porție de fericire care se cucereşte numai trecând cu vederea anumite lucruri.

Cât despre telefonul secret, acesta nu o apăsa pe conştiință, pentru că nu fusese ideea ei. Îl descoperise unul dintre muncitorii care îi renovaseră casa atunci când demontase, nu fără ponoase, marele dulap din dormitor.

— Doamnă, ce facem cu ăsta? o întrebase arătându-i aparatul, pe care nu-l mai văzuse până atunci.

Era vorba despre o vechitură de telefon de perete cu care nu puteai suna nicăieri, pentru că nu avea un disc care să se învârtă, ci numai unul fix, fără numere. Era agățat pe partea laterală a dulapului, la o înălțime ceva mai mică decât cea considerată normală, ascuns sub un raft misterios, care-l făcea invizibil. Logic ar fi fost să nu

folosească la nimic, şi tocmai din cauza asta Olga fusese surprinsă să constate că avea ton şi că aspectul lui era acceptabil. Îi ceruse muncitorului să-l lase acolo şi începuse să cerceteze misterul de una singură. Bineînțeles, nu îi spusese nimic doctorului Pardo şi nimănui altcuiva. Olgăi nu-i stătea în obicei să dea socoteală pentru activitățile ei şi nici pe medic nu-l interesau fleacurile casnice ale soției sale.

În calitate de responsabilă cu reparațiile vechiului apartament al familiei – doar o mână de zugrăveală pe pereți, la care se adăuga construirea unui vestiar potrivit pentru garderoba ei impresionantă –, Olga se simțea îndreptățită să iscodească orice ar fi avut chef. În plus, avea şi timp pentru aşa ceva. După apariția telefonului din dulap, îşi puse câteva întrebări, după cum era firesc. Apartamentul, de trei sute de metri pătrați, situat la intersecția dintre strada Laforja şi Vía Augusta, aparținuse dintotdeauna familiei tatălui ei vitreg. Ele, femeile, se instalaseră în acea casă după a doua căsătorie a mamei lor. Gemenele aveau pe atunci paisprezece ani. Olga locuise acolo până să se mărite cu Pardo, fără să observe niciodată prezența unui telefon ascuns în dulap. Marta plecase câțiva ani mai târziu şi, din câte ştia, nu făcuse nici ea vreo descoperire ciudată. Asta însemna, după calculele ei, că aparatul era anterior anului 1962 – când avusese loc nunta Martei cu Álex –, deşi exista şi posibilitatea ca el să fi fost acolo şi nimeni să nu-l fi văzut. În orice caz, îndoiala principală nu era neapărat legată de „când”, ci de „pentru ce” şi „din ordinul cui”. Cine ceruse să fie instalat acolo şi din ce motiv? Oricum, era un secret care aparținea familiei sale şi ea hotărî că aşa trebuia să rămână în continuare.

După câteva zile de cercetări, descoperi că aparatul nu suna, pentru că cineva îi scosese soneria de multă vreme şi linia la care era conectat reprezenta, de fapt, o extensie a celei instalate în spațiul de la parter. Acesta îi aparținuse tot

tatălui ei vitreg, a cărui singură pasiune era aceea de a cumpăra maşini vechi sau doar stricate şi de a le repara în tihnă. Spațiul slujise ani de zile drept atelier mecanic şi fusese un loc murdar, plin de fiare vechi, praf şi grăsime, unde nici ea, nici sora ei nu puneau piciorul vreodată. Prin testament, tatăl vitreg îi lăsă apartamentul Olgăi – cea mai mare dintre ele două, cu numai şapte minute –, iar atelierul, Martei. Fără îndoială, o nimerise. Marta nu ar fi acceptat niciodată să trăiască printre amintirile tinereții ei, o perioadă a vieții cu care nu se împăcase nicicând. În schimb, Olga n-ar fi ştiut ce utilitate să îi dea vechiului atelier auto, în afară de a-l vinde prost. Fusese ultimul lucru bun pe care îl făcuse pentru ele acel bărbat ciudat, care nu încetase nici o clipă să fie astfel, în pofida numeroşilor ani pe care-i petrecuseră sub acelaşi acoperiş.

Doctorul Benito Pardo era cu doisprezece ani mai în vârstă decât Olga. Războiul Civil îi răpise prima tinerețe, îl făcuse să-şi amâne studiile şi să anticipeze obstacolele pe care le avea de trecut ca persoană adultă. Se făcuse medic fiindcă aşa era tradiția familiei şi din admirație față de tatăl său, care se întorsese de pe frontul de la Toledo cu răni provocate de mitralieră la picioare şi cu o decorație militară.

Asemenea tuturor, războiul îi schimbase Olgăi viața complet, deşi nu îşi dăduse seama niciodată de asta, pentru că se născuse în prima vară de după încetarea ostilităților, pe când armatele răsculate modificau, după bunul lor plac, istoria deceniilor viitoare. Dacă aceste armate nu ar fi înaintat, viața Olgăi, şi a tuturor Olgilor din vremea ei, nu ar fi fost atât de plină de maici plenipotențiare, de confesionale, de tutori legali, de ore de croitorie, de rozarii la căderea serii, de cântări cu noaptea-n cap şi de filme neînțelese de nimeni. Deşi toate acestea erau, de fapt, foarte importante, pentru că nimănui nu i se face dor de ceva ce nu a avut niciodată.

Într-un fel, istoria logodnei Olgăi, şi, prin urmare, a vieții ei, prinsese contur în după-amiaza zilei de 17 noiembrie 1950, când se dusese, împreună cu întreaga familie, la cinematograful Windsor Palace, să vizioneze *Pe aripile vântului*. A fost prima şi ultima dată când au ieşit toți patru în oraş, dar ocazia era cu totul ieşită din comun. După mai multe piedici puse de cenzură şi cu unsprezece ani de întârziere, în sfârşit avea loc premiera faimosului film american pe care femeile din familie îşi doreau atât de mult să-l vadă. Tatăl vitreg se folosise de relațiile sale pentru a obține patru invitații în lojă, şi ieşiră din casă bătoşi nevoie mare din pricina noutății, hotărâți să meargă pe jos pe Vía Augusta până pe Diagonal, care acum se numea bulevardul Generalisimului[3]. Fetele erau deja, potrivit mamei lor, „nişte puicuțe", ceea ce însemna că se puteau descurca singure, dar că nu se cădea să o facă. Cu atât mai puțin pentru a vedea un film pe care cenzura îl calificase ca aparținând categoriei „3-O". Cu alte cuvinte, între 3 – „permis persoanelor majore" – şi 4 – „extrem de periculos", o poziție intermediară, în care O însemna „cu obiecții" (exclusiv din partea cenzorului). Iată aici una dintre ele, după cum suna raportul cenzurii din 1947: Scarlett O'Hara se arată mult prea fericită după noaptea nunții cu Rhett Butler, ceea ce denotă o evidentă „delectare concupiscentă". Treaba cu „delectarea", mai ales „concupiscentă", nu era un lucru pe care femeile spaniole să şi-l poată măcar imagina. Ele erau decente, ascultătoare, caste, sfrijite şi catolice, aşa cum prevăzuse regimul că trebuie să fie. Trei ani mai târziu, un alt cenzor, sau poate acelaşi, îmblânzit, lăsase să treacă filmul, cu toate că Scarlett continua să fie la fel de plină de concupiscență şi de obiecții ca înainte.

---

[3] Dictatorul Franco, care avea gradul de general.

Pentru a răspunde atâtor emoții, familia se îmbrăcă la patru ace, cu cele mai bune haine. Tatăl vitreg, în smoking. Mama, în rochie lungă şi cu noua ei etolă de vizon. Fetele deja nu mai acceptau să se îmbrace la fel şi nici nu puteau, pentru că Olga era de trei ori mai corpolentă decât Marta. Amândouă purtau taioare *haute couture* făcute la croitoria Santa Eulalia, dar create în scopuri diferite: al Martei căuta să îi pună în evidență conformația şi talia; al Olgăi făcea tot posibilul să o subțieze şi să îi ascundă defectele. Olga era supărată pe toată lumea – pe sora ei, pe catifeaua rochiei, pe imaginea ei reflectată de vitrine, pe refuzul de a cumpăra migdale prăjite în foaier... –, până când se făcu întuneric în sală, se auzi muzica şi apăru Scarlett O'Hara în porticul din Tara, în rochia ei albă cu crinolină şi cu o neobrăzare suficientă pentru a se opune oricăror maşinațiuni ale destinului. Olga stătu cu inima cât un purice vreme de două ceasuri, îşi dori să aibă grijă de răniți într-un spital de campanie, se nelinişti când apărură duşmanii în Atlanta şi plânse de emoție când Scarlett îl luă pe Dumnezeu drept martor că nu va mai îndura niciodată foamea. În timp ce pe ecran strălucea cuvântul „Pauză", iar tatăl vitreg se gândea pentru prima oară în viață la posibilitatea de a da o raită printr-un bar, Olga era în continuare într-o stare aproape catatonică, fără să se mişte de pe scaun, cu privirea ațintită înainte, meditând. Nimic altceva nu o mai răscolise atât de tare ca filmul ăsta. Şi nimeni.

— Uite, aici scrie, zicea Marta între timp, arătându-i o pagină din programul de sală, că Scarlett poartă patruzeci şi patru de rochii şi nouă pălării în film. Tu ştiai că Vivien Leigh e englezoaică? Ăştia o spun de parcă ar fi ceva important.

Olga nu o asculta. Urmând exemplul lui Scarlett, cea mai mare dintre gemenele Viñó luă hotărârea, în acea seară, că venise pe lume pentru a fi foarte dorită şi a face ceva eroic.

Ea nu putea să salveze Tara, dar se putea salva pe sine. La întoarcerea acasă, în vreme ce toată familia mergea în tăcere, fără a avea nimic de spus, iar Marta continua să răsfoiască programul de sală, Olga punea deja la cale propria transformare. Avea să înceapă prin a nu mai mânca. După asta, avea să se străduiască să găsească un bărbat interesant, mai mare decât ea, cu multe relații, un Rhett Butler iberic, care s-o iubească. Acolo, pe o Vía Augusta întunecată şi brăzdată de tramvaie, îl luă pe Dumnezeu drept martor că avea să facă foamea cea mai cumplită din toată viața ei. Şi se ținu de cuvânt. Noua Olga O'Hara înțelesese, în sfârşit, în ce voia să se transforme şi îşi urmări țelul cu tenacitatea unui spărgător de gheață.

Era încă pătrunsă de toate aceste idei, când, în 1954, reuşi să facă în aşa fel încât tatăl vitreg să-i plătească primul an la Medicină. Pe atunci, Marta purta cu un număr mai mult ca ea şi scria primul ei roman, în acelaşi ritm vertiginos în care destinele lor începeau să se îndepărteze unul de altul. Hotărârea unei femei de a merge la universitate era, în acei ani, suficient de eroică pentru a-i trezi noii Olga interesul. În anul ei, mai era o singură nebună ca ea, care decisese să facă acelaşi lucru. Restul erau bărbați, foarte convinşi de superioritatea inteligenței lor masculine şi gata să râdă de fetele dornice să-i imite, cu toate că nu era prea clar dacă într-adevăr asta îşi doreau ele. Era locul potrivit pentru a fi adorată, fie şi numai fiindcă reprezenta o raritate.

Abia la două săptămâni de la începerea studiilor, un ziarist de la ziarul *El Español – Săptămânal al spaniolilor pentru spanioli* – vizită sălile de curs şi le luă un interviu celor două viitoare doctorițe. Când o întrebă pe Olga de ce se înscrisese la universitate, ea răspunse:

— Cea mai mare dorință a mea este să ajut oamenii.

Bărbatul care o intervieva o întrebă atunci dacă nu voia să se căsătorească, la care ea răspunse fără să şovăie:

— Dacă găsesc în drumul meu un băiat inteligent şi care să nu fie chiar de lepădat, sigur că am să mă mărit cu el. Nici o femeie nu alege să-şi exercite profesia dacă poate sta acasă, ca o regină şi doamnă, alături de soţul şi de copiii ei. În fond şi la urma urmei, asta e adevărata carieră a femeii.

Dacă s-ar fi aflat acolo Pilar Primo de Rivera, preşedinta Secţiunii Feminine a Mişcării Falangiste, ar fi plâns de mândrie patriotică. Aproape că o făcuse mai târziu, în biroul ei din castelul La Mota, citind articolul pe care secretara ei i-l adusese odată cu rezumatul presei din acea zi. Ziaristul adăuga că, „în pofida tuturor lucrurilor", intervievata lui răspândea „o pătrunzătoare mireasmă de feminitate rafinată". Iar doña Pilar, cu un simţ al realităţii pe măsura statutului ei, rosti verdictul: „În acest caz, nu va rămâne mult la universitate".

În articol nu se făcea referire la ce era mai important: orele de disecţie. Olga descoperi că le făcea faţă cu mai mult sânge rece decât majoritatea colegilor ei de sex masculin. Văzând acele imagini cu trupuri omeneşti spintecate în două ca nişte pui de găină, unii dintre ei îşi dădeau seama că se înşelaseră cu privire la vocaţia lor şi dezertau pentru totdeauna din sălile de curs. Deşi nu pentru toţi era atât de clar şi atât de simplu. Majoritatea strângeau din dinţi în faţa bazinelor cu acid fenic, privind cu ochi îngroziţi cadavrele scufundate acolo şi făcând eforturi să nu leşine. Unul dintre ei, cel mai sfrijit şi mai albicios, deveni, după ce i se făcuse rău, cel mai bun prieten al Olgăi.

Se întâmplase la una dintre primele ore. Profesorul de anatomie îşi începuse disertaţia, în timp ce locuitorii bazinelor ieşeau în tăcere la suprafaţă, pentru a-i întâmpina pe studenţi, aduşi de îngrijitor. Dintr-odată, unul dintre studenţi căzu grămadă la picioarele Olgăi. Ochelarii

băiatului zburară spre băncile din aulă, iar tâmpla lui dreaptă alunecă pe glezna ei stângă, înainte de a se lovi de podea cu un zgomot surd, care îi făcu pe cei prezenți să se înfioare. După o consultație grăbită şi lipsită de interes, profesorul decretă că nimeni nu fusese vătămat, ceru ca băiatul care leşinase să fie aşezat cu picioarele în sus şi o însărcină pe Olga – singura femeie prezentă – să se ocupe de el până îşi revenea. Bietul băiat îşi veni repede în simțiri. Deschise nişte ochi miopi şi bâjbâi după ochelari. Olga i-i înapoie, proaspăt recuperați de sub o bancă şi cu o lentilă spartă.

— Vai, ce catastrofă! spuse el, părând pe punctul de a începe să plângă. Am leşinat, nu-i aşa? Olga încuviință. Ştiam eu, n-am stofă de medic!

Vorbeau în şoaptă, ca să nu-i perturbe pe ceilalți de la ocupațiile lor îngrozitoare.

— Atunci de ce studiezi medicina? întrebă ea.

Băiatul suspină, ca şi cum n-ar fi avut putere să vorbească despre chestiuni atât de obositoare.

— Îți povestesc în altă parte, dacă nu te deranjează. Putem pleca de-aici?

— Ne-au scutit de oră, zâmbi ea, fermecătoare.

— Atunci te invit la o cafea şi ne povestim viața, spuse el.

Olga stătu în cumpănă pentru o clipă, într-un mod foarte teatral. Strânse din buze, privi în altă parte, îşi frământă mâinile. Voia şi nu voia. Putea şi nu putea. Hotărî că era mai bine să nu se lase văzută alături de acel slăbănog într-un local public, căci poate exista un candidat mai bun decât el care să-i dea târcoale.

— Mergem pe o bancă din curte, da? îi propuse ea.

Ceva mai întremat, băiatul reuşi să ajungă în colțişorul însorit ales de Olga. Când se aşează, îi întinse o mână.

— Să mă prezint, sunt Damián Pardo.

— Olga Viñó.

— Olga! Îşi miji ochii, ca şi cum ar fi ascultat un acord foarte frumos. „Cea care e invulnerabilă”.

— Poftim?

— Semnificația numelui tău. Nu ştiai?

Olga chicoti. Totul se potrivea.

— Nu, dar îmi place. Ştii că ai dreptate? Cred că sunt invulnerabilă.

— Am observat imediat. Vrei să fii iubita mea?

— Dacă începi cu impertinențele, plec.

— Pardon, pardon! Sigur că ai deja un iubit. O frumusețe ca tine nu poate umbla fără escortă. Dacă iubitul tău dă de mine, o să mă facă bucăți şi o să mă arunce în bazin, alături de ceilalți. Spune drept: toți cei din sala de disecție sunt pretendenți care au vrut să-ți afle numele înaintea mea.

— Ce idee! se prefăcu ea speriată. N-am iubit. Nici nu vreau deocamdată. Dar nu contează, pentru că tu nu ai putea să fii niciodată iubitul meu.

— Zău? Şi de ce nu?

— Pentru că eşti prea tânăr pentru mine.

— Dar avem aceeaşi vârstă.

— Pe naiba! Tu în ce lună te-ai născut?

— În noiembrie.

— Vezi? Eu, în iulie. Nu se poate.

— Şi ce-aş putea să fac?

— Nimic. Eu vreau un bărbat mai copt.

— M-aş putea coace la soare. Dacă putrezesc, poți să faci marmeladă din mine.

Olga râdea, acoperindu-şi gura şi mişcându-şi umerii spasmodic.

— Eşti ciudat. Haide, povesteşte-mi viața ta, că de-asta am venit aici.

Damián rămase pe gânduri, abătut.

— Nu ştiu de unde să încep.

— Începe prin a-mi spune de ce studiezi medicina, de vreme ce nu vrei să ajungi medic.

— A, asta! Pentru ca nu cumva tatăl meu să mă dezmoştenească.

— Tatăl tău vrea să fii medic?

— Toți cei din familie vor să fiu medic.

— Care „toți”?

— Tata, bunicul, fratele meu mai mare. Toți sunt medici. Ştii cine e fratele meu mai mare?

— Habar n-am.

— Noul asistent de la catedra doctorului Gil Vernet. Proaspăt dermatolog. Anul viitor s-ar putea să-ți fie profesor. Vrea să obțină un post la catedră. Vezi? La mine acasă, toți sunt eminenți, mai puțin eu. Eu am ieşit nătărău.

— Şi tu ce vrei să te faci?

El răspunse cu mândrie:

— Eu sunt sonetist.

Olgăi îi scăpă un hohot de râs.

— Şi asta în ce constă?

— Fac sonete.

— Halal meserie!

— Medicina mă întristează. Pe tine nu?

— Sincer, Damián Pardo, sunt întru totul de acord cu familia ta.

— Vezi de ce ar trebui să fii logodnica mea? Aşa, m-ai ține sub supraveghere.

— Te-am prevenit. Şi se ridică aproape dintr-un salt. Ai spus de două ori aceeaşi impertinență. Am plecat. Şi Olga se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă, cu fusta albă cloş umflându-se în ritmul paşilor ei, demnă ca o domnişoară din Sud înaintea Războiului de Secesiune.

Dar se întâlniră din nou, desigur, iar Olga se prefăcu a-i mai da o şansă, pe care el nu o lăsă să-i scape. Încercă să nu mai rostească impertinențe, adorând-o în taină. Damián

dezertase de la orele de disecție, dar continua să meargă la facultate numai ca s-o vadă pe Olga. Ea ştia, era încântată, îi căuta tovărăşia şi totodată se prefăcea că o disprețuieşte. În mai puțin de cincisprezece zile, Damián scrise 527 de sonete şi îşi petrecu timpul privind-o cu coada ochiului şi căutând rime în timp ce se prefăcea că asistă la ore. Olga pretindea că nu-şi dă seama de acel interes şi, astfel, îşi putea îngădui să stea la palavre cu el cât avea chef. Lucrurile, potrivit amândurora, mergeau ca pe roate.

Pentru Olga era foarte avantajos să aibă un aliat pe acel teren minat. Cel puțin, dacă ieşea cu Damián, o lăsau toți în pace şi n-o mai întreba nimeni de ce voia să urmeze o profesie pe care Dumnezeu le-o hărăzise bărbaților. Majoritatea studenților aveau o atitudine trufaşă şi jignitoare față de colegele lor. Sau le tratau ca şi cum ar fi fost proaste ori băiețoase. În primul caz, lăsau să se înțeleagă că aveau să se mărite imediat după studii. În al doilea, se mirau să descopere cel mai mic semn de feminitate. Uneori, făceau pe seama lor glume care frizau infracționalitatea. Chiar colega ei de an fusese victima unei asemenea glume. Tocmai urcase în autobuz, în drum spre casă, şi îşi căuta un ruj în poşetă, când dăduse peste testiculele, mai țepene decât două smochine uscate şi proaspăt retezate, ale unui cadavru. În maşină, în spate, i se păruse că vede un grup de colegi alături de care stătuse chiar în acea după-amiază la orele de disecție şi pricepuse care era originea acelei descoperiri bizare. Aşteptase puțin, fără să facă valuri, observându-le mirarea când o văzuseră că-şi face buzele, până să bage rujul la loc şi să-şi continue drumul, atentă la stații, ca în fiecare zi. Aşteptase să ajungă la destinație şi se îndreptase cu naturalețe către acel grup. Chiar înainte de a coborî, vârâse mâna în poşetă, apucase de piele suvenirul şi îl azvârlise la picioarele colegilor săi.

— Cred că unuia dintre voi i-au căzut astea, spuse, coborând din maşină.

Nu fusese prea plăcut, dar reuşise să le câştige respectul.

Nici cu profesorii lucrurile nu stăteau cu mult mai bine. Existau şi liberali, care le tolerau, protejau, ba chiar le ajutau pe studente, dar majoritatea se zbăteau între îndoială şi scepticism. Unii se dădeau de ceasul morții ca absolventele să primească numai un titlu onorific, care să nu le îngăduie să-şi exercite profesia. Alții încă mai pluteau în sfera acelor eminenți profesori madrileni care, cu doar un veac în urmă, neavând încotro şi trebuind să îi acorde titlul de doctor unei femei, scriseseră în partea de jos a diplomei: „Să nu se mai repete". Însă ceea ce aveau cu toții în comun erau figurile mirate pe care le făcuseră descoperind în noua promoție patru doctorițe care, pe lângă faptul că-şi făceau meseria, țineau să se mărite, să aibă copii sau să-şi facă unghiile.

Pe scurt, era nevoie de mult curaj, multă convingere şi multă răbdare pentru a merge mai departe. Aşa stăteau lucrurile în mult încercații ani '50.

— Părinții mei organizează o petrecere sâmbătă pentru a sărbători doctoratul şi obținerea postului de către fratele meu mai mare. Pot invita pe cine vreau. Ți-ar plăcea să vii?

Damián îi punea această întrebare cu o figură atât de fericită, încât era imposibil să nu accepte. Chiar dacă ar fi fost cu putință, Olga tot nu l-ar fi refuzat. Avea o rochie nouă cu care voia să iasă în lume şi era un prilej nemaipomenit pentru a o face.

— Bine, dar va trebui să vin însoțită de sora mea. Nu îmi vor da voie să vin singură.

— E firesc. Sora ta e la fel de frumoasă ca tine?

— Suntem gemene, răspunse, înainte de a adăuga, savurând fiecare silabă: Dar e puțin mai grăsuță decât mine.

— Să vină, să vină! Am putea s-o măritățm cu Benito.

— Benito?

— Fratele meu cel pustnic. Nu iese din camera lui. Toată ziua studiază.

— Uf, ce claustrofobie!

Compania Martei nu fusese suficientă. Mama lor considerase că o petrecere era o primejdie destul de mare ca să merite deranjul de a le însoți pe fiicele sale. Tatăl vitreg, care credea cu sfințenie în bunele maniere, aprobă decizia cu totală pasivitate.

Petrecerea era, în realitate, o recepție anostă, înțesată de domni care vorbeau despre ficați, tiroidă, ulcere şi alte orori, folosind cuvinte de neînțeles, ca „tromboflebită” sau „megalosplenie”. Un cvartet de coarde se străduia să însuflețească asistența cu piese de Beethoven şi Haydn, dar nimeni dintre cei prezenți nu părea să-i prețuiască eforturile şi nici măcar să le ceară. Să încerce să participe la conversațiile masculine era un plan prea puțin atrăgător, iar, în cazul celor feminine, media de vârstă bătea către şaptezeci de ani, tema favorită fiind naşterile (mai ales cele proprii, relatate cu mare entuziasm şi cu lux de amănunte). Olga şi Marta nu şi-ar fi putut aduce contribuția în nici o direcție decât prin tinerețea lor şi printr-o grație care nu putea trece neobservată. Damián încerca să le înveselească ducându-le tartine şi pahare cu punci, dar cele două surori nu voiau decât să plece cât mai repede de-acolo. Olga tocmai începea să-şi înțeleagă prietenul când se apropie de ele un domn foarte înalt, cu părul ondulat şi ochelari fără ramă, care le spuse:

— De vreme ce catastrofalul meu frate nu face prezentările, am să o fac chiar eu. Sunt Benito Pardo.

— Eu sunt Olga Viñó. Iar ele sunt sora mea, Marta, şi mama mea.

Doctorul Pardo – doctor în ambele sensuri ale cuvântului – îi zâmbi surorii şi se înclină înaintea mamei, care nu se deranjă să se ridice şi aproape că nici nu-i răspunse.

— Şi cui datorăm plăcerea acestei vizite? întrebă dublul doctor.

— Sunt colega lui Damián, explică Olga, arătându-l din ochi pe prietenul ei, care era la bufet, pregătindu-le o tavă cu fructe.

— Colegă? Doctorul Pardo ridică o sprânceană, mirat.

— De facultate.

Acum arăta surprins din cale-afară. Ba chiar făcu un pas în spate, ca s-o privească mai bine.

— Carevasăzică, vreți să deveniți medic?

Olga îşi luă acea figură de eroină, atât de studiată, şi spuse:

— Cea mai mare dorință a mea este să ajut oamenii.

— Sunt sigur că veți reuşi, fără putință de tăgadă. Şi dumneavoastră? Se întoarse spre Marta. Studiați tot medicina?

— Nu, nu! sări Marta.

— Sora mea vrea să devină scriitoare, îl informă Olga.

Din nou, sprânceana neîncrezătoare a doctorului Pardo trebui să se ridice.

— Scriitoare? Foarte interesant. Şi ce scrieți?

— Tocmai termină un roman.

Expresia de ură profundă a Martei față de sora ei trecu neobservată pentru doctor, dar nu şi pentru Olga.

— A, un roman! Aş putea să vă întreb despre ce e vorba? se interesă Pardo.

— Nu, spuse Marta repede.

Stânjeneala puse stăpânire pe micul lor grup, asemenea unui val nestăvilit. Olga o privi pe sora ei, apoi pe doctor, fără să ştie ce să spună. Voia să se scuze, când Pardo deschise primul gura.

— Iertați-mă, nu era în intenția mea să vă stingheresc.

Marta își dăduse seama că făcuse o gafă şi că o pusese în încurcătură pe Olga, aşa că bâigui o explicație:

— Nu-mi place să vorbesc despre ceva ce nu e terminat.

— Înțeleg foarte bine, spuse el, înainte de a adăuga, plin de solicitudine: Am prieteni editori. Vi i-aş putea prezenta, dacă vi se pare oportun. Când îl veți termina de scris, desigur.

Aici interveni Olga:

— Cât de binevoitor sunteți, nu-i aşa, Marta? E foarte drăguț din partea dumneavoastră. Sora mea vă va fi recunoscătoare. Vă vom înştiința fără întârziere.

— Asta dacă îl voi termina vreodată, murmură Marta.

Fascinația pe care acea ființă rebelă o exercita asupra celui omagiat începea să devină evidentă. A fost suficient pentru Olga ca să ia hotărârea de a interveni imediat.

— Doctore Pardo – îşi lăsă capul în jos, cu cochetărie, şi zâmbi, încercând să fie cât mai eficientă cu putință –, e-adevărat că anul viitor o să vă fiu studentă?

— Pentru asta va trebui să treceți cu bine de primul an. O veți face?

— Sper.

— În cazul ăsta, e posibil.

— Şi mă pot aştepta la un tratament preferențial, pentru că sunt prietena fratelui dumneavoastră? Şi mai multe zâmbete, ca nişte nade.

— Fiind vorba despre fratele meu, mă tem că acest tratament n-ar putea să fie decât în defavoarea dumneavoastră.

— Îmi pare rău să ştiu că nu vă înțelegeți bine, spuse ea, făcând paradă de o prudență socială foarte bine studiată.

— Cum să ne înțelegem bine? Nu v-a spus că renunță la carieră? Va fi primul Pardo care abandonează medicina după cinci generații. Şi toate astea pentru ce? Vrea să fie

poet! Sonetist! S-a mai văzut o asemenea prostie? Tatăl nostru e atât de supărat, că nici măcar nu mai vorbeşte cu el. Zicând acestea, arătă spre conciliabulul la care participa tatăl său, unde în acea clipă se vorbea cu însufleţire despre pancreatita acută.

Chiar atunci apăru Damián, care, încercând să păstreze echilibrul precar al celor două pahare şi al farfuriei pline de fructe, spuse în gura mare:

— Văd că l-ai cunoscut pe admiratul meu frăţior.

Doctorul Pardo se îmbăţoşă puţin, îşi drese glasul, se înclină din nou în faţa musafirelor şi a mamei lor şi spuse:

— E o onoare că v-am cunoscut, domnişoarelor. Anul viitor vă aştept la ore, i se adresă el Olgăi. Iar dumneavoastră – şi se întoarse spre Marta – vă doresc să scrieţi mult şi să vă supăraţi puţin. Şi nici uneia să nu-i treacă prin minte să se mărite cu fratele meu. Bună seara. Şi se îndepărtă, cu mersul lui elegant şi puţin adus de spate din pricina studiului, diferit de cel al bărbaţilor pe care-i cunoscuse.

Olga nu avea să mai înceapă niciodată al doilea an, cum era de aşteptat. Nu se încheiaseră bine cursurile din primul an, că dublul doctor începu să o curteze, iar ea îi îngădui, deşi fără să-i spună nimic deocamdată prietenului ei, care continua să caute rime perfecte pentru ea. Damián obişnuia să se prezinte acasă la Olga pe neaşteptate, spre neplăcerea mamei, cu intenţia de a-i citi ultimele poezii pe care le scrisese. Fiind un poet foarte prolific, era şi un vizitator destul de greu de suportat. Ea îl asculta, prefăcându-se că nu-şi dădea seama că toate versurile îi erau dedicate, iar apoi dădea un verdict descurajator.

— Cele de ieri rimau mai bine.

— Desigur, fiindcă cele de azi au rimă albă.

— Vezi? Cele de ieri erau mai frumoase.

Erau cuplul perfect: Olga îşi dorea ca Damián să nu înceteze niciodată să se topească de dragoste pentru ea, iar Damián era îndrăgostitul cu cea mai mare vocație de nefericit de pe planetă. Mare păcat că interveni Benito.

Pentru că, în paralel cu dezbaterile despre rimă şi metrică, fratele mai mare începu să îi facă curte, metodic şi discret, în fiecare marți, joi şi sâmbătă seara, când, rupându-şi câteva ore de la lecturile sale, îi făcea o vizită celei pe care o socotea deja logodnica lui. Îi ducea câte o cutie de bomboane mamei, căreia îi era clar pe cine prefera, şi pălăvrăgea cu tatăl vitreg despre chestiuni banale – aproape întotdeauna despre fotbal, amândoi fiind microbişti. Apoi făcea o plimbare cu gemenele până la cofetăria Mora, unde le invita la o limonadă sau la o ceaşcă de ciocolată, în funcție de anotimp. Marta se plimba în tăcere, cufundată în gânduri. Olga, în schimb, făcea tot posibilul să nu tacă nici o clipă. Uneori, doctorul îşi dorea ca logodnica lui să fi fost Marta, pentru liniştea pe care o promitea o viitoare convieţuire cu ea, dar vitalitatea Olgăi, în fața firii ursuze a surorii ei, sfârşea prin a-l face să creadă aproape tot timpul că alesese bine.

Dublul joc se prelungi vreme de douăzeci şi două de luni, până când Benito obținu un post la Catedra de Dermatologie a Universității din Barcelona şi îi ceru tatălui vitreg mâna Olgăi, în cadrul unei ceremonii de familie destul de insipide. În acea seară, Olga îi dădu de urgență întâlnire sonetistului pentru a-i povesti totul şi a-şi lua adio de la el. De data asta, copleşită de tristețe, îi spuse întregul adevăr: că se obişnuise cu linguşelile şi prostiile lui şi că îi venea teribil de greu să renunțe la ele, dar că trebuia să o facă, în numele decenței şi al loialității. Avea un aer insuportabil de martiră, pe care Damián nu i-l iertă. Plecă cuprins de mânie, rănit în ce avea mai profund, fără măcar să o lase să termine. Olga plânse toată noaptea. Pentru o clipă, trăise cu

speranța că jocul avea să continue, poate pentru alte câteva luni de la nuntă, cu condiția să rămână mereu platonic şi să se limiteze la poezii, indiferent de rimă. Într-un fel, presimți că Benito nu avea să-i satisfacă niciodată acea nevoie de a fi adorată şi că, nu peste multă vreme, urma să-i ducă dorul lui Damián. Temerile ei se adeveriră cu vârf şi îndesat.

Nunta Olgăi cu noul profesor s-a ținut în a treia duminică din luna mai a anului 1957, la Mănăstirea Pedralbes, în fața a trei sute de invitați. Damián nu se număra, desigur, printre ei, deşi numai cei apropiați îşi dădură seama de asta. Plecase, nimeni nu ştia unde, fără să-şi ia rămas-bun de la însurăței şi fără să participe la nici una dintre petrecerile care precedaseră căsătoria lor. Olga aprecia faptul că avusese inspirația de a nu-i reproşa nimic. Nici doctorul Pardo şi nici ea nu îngăduiră ca absența lui să le strice ziua. În fond şi la urma urmei, nu există poveste de dragoste care să nu includă măcar un cadavru. În acest caz, fără a-i pune la socoteală pe cei din bazinul de la universitate, mai exista unul: cel al viitorului Olgăi, dar nu în calitate de soție de medic. Nici măcar ei nu-i părea rău.

Singura dovadă rămasă de la ceremonia căsătoriei cu numeroşi invitați era un album în care fotografiile se îngălbeneau între foițe de mătase şi la care nimeni nu se uita vreodată. Olga obişnuia să pretindă că nu era vorba despre dezinteres, ci despre dor. „În albumul ăsta sunt prea mulți morți", spunea ea. Dar adevărul gol-goluț era că nu voia să accepte că se schimba. Tinerica aceea cu voal pe față din fotografie nu mai semăna cu femeia de patruzeci şi cinci de ani. Nu era numai o chestiune legată de primele fire albe sau de primele pete întunecate de pe piele. Era expresia – acea fericire pe care o trăise cu ani în urmă, evidentă în imagini şi în buchetul de mireasă. Când se privea pe sine în ziua nunții, îşi putea recunoaşte bucuria, iluzia, aşteptările, chiar şi aroganța. Comparându-le pe toate acestea cu clipa

prezentă, simțea aceeași dorință de a se revolta pe care o simțise în seara de la Windsor Palace, când o cunoscuse pe Scarlett O'Hara. Doar că acum revolta pe care i-ar fi plăcut să o iște nu era posibilă. Ăsta era singurul motiv pentru care, în douăzeci și patru de ani, nu deschisese albumul de fotografii de la nuntă decât de trei ori, mereu la cererea uneia dintre fiicele ei, și îl privise cu coada ochiului, pentru a-l băga imediat înapoi în sertarul uitării.

În fine. Sunt lucruri pe care e mai bine să le lași acolo unde se află.

Astfel, linia telefonică secretă îi prilejui multă distracție Olgăi. Mai ales după terminarea reparațiilor din casă, când începu să spioneze convorbirile soră-sii. Era foarte simplu. Dacă era atentă (și stătea pe partea dinspre stradă), o putea auzi pe Marta ridicând vechile storuri ale atelierului aflat dedesubt. Atunci, se așeza la pândă lângă aparatul ascuns, până când un mic țârâit dădea în vileag începutul unei convorbiri. Ridica receptorul și-l ducea la ureche, timp în care acoperea microfonul cu o batistă pe care o lăsase pe raft special în acest scop. Trebuia să se aplece puțin, și uneori dădea impresia că se vâră în dulap, dar secretele pe care le descoperea compensau toate aceste neplăceri. Odată fusese cât pe ce să o descopere slujnica – ce încurcătură! –, dar știuse să disimuleze la timp, vorbind despre dificultatea de a detecta cari în lemnul nou.

Viața Martei o interesa foarte tare. De mai bine de zece ani nu purtaseră o conversație autentică, asta în caz că avuseseră vreodată așa ceva. Marta era din fire laconică, retrasă. Când se întâlneau, vorbea puțin. În plus, Olga bănuia că, dacă ar fi avut ceva de zis, nu ea ar fi fost aceea căreia să i se destăinuie. De fapt, niciodată nu avuseseră o relație apropiată, cu atât mai puțin una bazată pe încredere. Olga se întreba mereu cum de ea și Marta puteau să fie atât de diferite, din moment ce erau gemene. Nici una din ele nu

simțise vreodată comuniunea despre care se vorbeşte în popor că ar exista între surorile care au stat împreună în pântec. Ba dimpotrivă. Când se gândea la Marta, avea o senzație ciudată, de nelinişte. Fizic, aveau trăsături comune, cu toate că sora ei era duşmanul fardurilor, al podoabelor şi, în general, al oricărui lucru ce i-ar fi diminuat mult apărata ei „naturalețe" – pe care Olga o numea „neglijență" –, aşa încât, atunci când erau împreună, Marta părea o versiune nemachiată a Olgăi. Un prototip de bază, la care puteai adăuga lucruri, pentru a ajunge la Olga.

Când Olga o spiona pe sora ei, avea senzația că ascultă o necunoscută. Marele ei interes consta în a face comparații: cu cât era viața Martei mai bună decât a ei; cu cât era mai fericită în căsnicie; ce anume avea, care ei să-i fi lipsit. Nu reuşise să afle nimic din toate astea, în parte pentru că tot ce făcea sau spunea Marta reprezenta o enigmă pentru ea, chiar şi în privința lucrurilor concrete.

Se bucură să descopere însă că îl chemase pe un negustor de fier vechi pentru a elibera atelierul. Urmări cu mare interes activitățile de curățenie, care ținură câteva zile. Sora ei nu părea preocupată când descria starea dezastruoasă a locului, deşi trebuia să admită că responsabilul de la firma de curățenie inspira multă încredere. Ca şi cum l-ar fi însărcinat pe un vânător de elefanți să prindă un iepure. În mai puțin de o săptămână, atelierul părăginit şi murdar de grăsime se transformă într-un loc curat şi plăcut. În alte cincisprezece zile, avea un tavan fals, împodobit cu volute în stil rococo şi o podea nouă, din plăci de gresie gri, peste care sora ei avea de gând să pună o mochetă roşu-închis. Marta hotărâse să păstreze neschimbat vechiul birou al tatălui vitreg, o cămăruță cu pereți lambrisați, care se aflase întotdeauna în spate şi unde era telefonul, cel de la care ea – îi venea atât de uşor să şi-o imagineze – purta toate acele

conversații. Trebuia să recunoască faptul că telefonul le prindea bine gemenelor Viñó.

Totuşi, la câteva săptămâni după ce descoperise linia clandestină, şi în pofida eforturilor sale, Olga încă se mai întreba la ce slujeau atâtea reparații, atâtea cheltuieli, atâta grijă. Pe neaşteptate, Marta ceru să fie scoase storurile ruginite, zgomotoase şi slinoase – Olga nu avea să o mai audă când sosea dimineața – şi comandă o uşă nouă, din lemn de stejar şi sticlă jivrată. Mai comandă şi două canapele Roche Bobois, din catalog (modelul Bubble, una galbenă şi cealaltă albastră), stabili o întâlnire cu un vânzător de antichități şi lăsă un mesaj pe robotul unei decoratoare de interioare destul de cunoscute, cerându-i o „întrevedere pentru a stabili cheltuielile estimative".

Apelurile profesionale ale Martei o interesau aproape la fel de mult ca şi celelalte. O dată pe săptămână, cei de la revista *Lecturi* aveau îndoieli cu privire la transcrierea ingredientelor sau a cantităților din rețete şi simțeau nevoia să o întrebe amănunte. Sora ei le răspundea cu o răbdare de profesionistă. Din când în când, o suna şi directorul postului de radio, ca să o felicite pentru emisiunea ei de sfaturi gastronomice, oferite în cadrul unui program de mare audiență. O cunoscută marcă de supă de pui sub formă de cubulețe avea să fie noul sponsor, o informase el cândva, foarte mulțumit. Se pierdea în laude la adresa ei şi a muncii prestate. Olga împărtăşea şi înțelegea elogiile, pentru că era o ascultătoare asiduă a emisiunii radiofonice a surorii sale. O asculta zilnic, asaltată de un amestec neînțeles de gelozie şi mândrie. Apoi folosea sfaturile Martei pentru a-şi certa slujnicele, ca şi cum ar fi fost adevăruri absolute, pe care toată lumea se cuvenea să le cunoască.

— Pe tine nu te-a învățat nimeni că trebuie să dai cartofii prin ou înainte de a coace tortilla? Şi să adaugi puțină

drojdie? Dumnezeule, nu ştiu unde aţi învăţat să gătiţi voi, fetele din ziua de azi!

Mai era şi chestiunea provenienţei aparatului. Asta chiar că era dificil. Îi treceau prin minte diverse teorii, care mai de care mai nebunească. Nici măcar mintea ei nu le accepta. Dacă telefonul fusese ideea mamei ei, pentru a-şi spiona soţul când se afla la atelier, trebuia să presupună că acesta dusese o viaţă dublă, ceea ce nu se potrivea deloc cu firea mereu apatică pe care i-o cunoştea. Ca să ai amante trebuie să dai dovadă de un anumit chef de viaţă, se gândea Olga, nu să ai permanent acel rictus aproape vegetal pe chip. Şi mai neverosimil i se părea să îi atribuie o viaţă secretă mamei sale, despre care Olga bănuia că nu avea decât două preocupări: să nu îi fie roase de molii hainele de blană şi să nu rămână fără servitoare.

Dat fiind că nu găsea nici o soluţie la acea enigmă, îl întrebă pe doctorul Pardo dacă el credea că tatăl ei vitreg ar fi putut să fie spion în regimul Franco. Îi intrase în cap că, de vreme ce fusese militar, asta ar fi explicat totul, chiar şi motivul pentru care mama ei îl alesese pe acel domn atât de plicticos pentru a-şi reface viaţa. Cu siguranţă că noaptea, când se culcau, aşteptau să adoarmă fetele pentru a vorbi despre problemele lor, care trebuie să fi fost foarte periculoase şi incitante. Dar doctorul Pardo îi făcu praf fanteziile şi o aduse cu picioarele pe pământ:

— Spion? Asta doar dacă nu cumva spiona cutele covorului...

În cele din urmă, până şi ea renunţă la acea teorie. Îi păru rău, pentru că, atât cât durase, o ţinuse destul de ocupată. Doctorului Pardo îi plăcea să o vadă ocupată pe soţia lui, chiar dacă era vorba despre nişte prostii.

Din nevoia de a afla ce punea la cale sora ei, Olga mări timpul pe care-l dedica spionajului telefonic. Ar fi putut opta pentru alte soluţii, ca, de pildă, să-i facă o vizită şi să o

întrebe, dar nici măcar nu se gândi la varianta asta. Ar fi părut suspect aşa, dintr-odată. Nu se văzuseră din ziua în care se întâlniseră la notar, în urmă cu două luni, pentru a primi moştenirea lăsată de tatăl vitreg. Şi, înainte de această zi, stătuseră mai bine de trei ani fără să găsească motive pentru a se vedea. Îşi dădeau telefon de ziua lor de naştere, de ziua de naştere a soților lor, de Crăciun şi de Anul Nou. Toate apelurile aveau un scenariu dinainte stabilit, în care nu era nevoie să aibă ceva de spus. Îşi amintea cu groază când se întâlniseră odată, din întâmplare, într-un mare magazin, la raionul de baterii de chiuvetă pentru bucătărie, şi cât de incomod se simțise în prezența Martei, intimidată de privirea şi de tăcerea ei. Să nu ştie ce să îi spună surorii ei gemene şi să simtă că şi ei i se întâmpla acelaşi lucru fusese o experiență dureroasă, pe care n-avea de gând să o repete. Era mult mai bună clandestinitatea telefonului din dulap, pentru a evita neplăcerile.

După câteva zile, tenacitatea ei obținu, în sfârşit, o recompensă. Olga interceptă ceva interesant. Un scurt apel al lui Álex, cumnatul ei, care suna de la muncă. Discuția pe care o avu cu Marta se desfăşură pe un ton atât de glacial din partea amândurora, încât ea ghici imediat că ceva mergea foarte prost între ei. Álex îi reproşa Martei nenumăratele absențe şi lipsa din ce în ce mai mare de interes față de lucrurile care-i priveau pe amândoi. Marta se apăra.

— În ultimul timp sunt ocupată.

— Ocupată cu lucruri pe care eu nu le aprob, iar tu ştii bine asta.

Se lăsă o tăcere stânjenitoare, la puterea a treia: a Martei, a lui Álex, a Olgăi.

— M-am săturat de câte ori am vorbit despre asta. Glasul Martei trăda o mare oboseală. Aş prefera s-o lăsăm pentru altă zi.

— Adevărul e, Marta, că nu ştiu pentru când. Lămureşte-mă măcar de ce te bagi în încurcătura asta. N-avem nevoie de-un restaurant. Câştigi suficient cât să...

— Tu eşti cel care nu are nevoie.

— Te-ai gândit ce sacrificiu presupune?

Olga înregistră mesajul: „Un restaurant”. O, ce emoție, ce idee bună, ce frumos!

— M-am gândit la sacrificii, da, răspunse Marta. Mai mult decât crezi. De ani de zile mă gândesc la ele.

Când Álex vorbea despre „sacrificii”, în realitate se referea numai la sacrificiile lui. Restaurantul nu era o variabilă pe care să fi vrut să o adauge vieții lui, ceea ce se ghicea de la o poştă. Nu el fusese cel care luase această hotărâre, fiind unul dintre bărbații care nu puteau suporta aşa ceva. Probabil că era prima dată şi nu părea dispus să conviețuiască cu o Marta diferită, care avea propriile preocupări. Pentru el, Marta era un fel de achiziție, ca un tablou sau o mobilă de lux. Iar căsnicia lui cu ea, după cum li se întâmpla multora, era o succesiune de activități de rutină, pe care voia să le lase aşa cum erau.

— Haide, nu face pe victima! spuse Álex.

— Aşa ți se pare? Asta era intenția mea.

— Şi, după ce te-ai gândit atâta, înțeleg că te-ai hotărât să mergi mai departe.

— Exact. E criza vârstei mijlocii.

— Cum ai spus?

— Lasă, nu contează.

— Văd că părerea mea nu te interesează.

— Ca, de altfel, nici pe tine a mea.

— Să nu începem din nou, te rog.

În tonul istovit al cumnatului ei, Olga recunoscu ecoul a zeci de discuții anterioare, al resemnării, al nopților albe sau petrecute în camere separate. Oboseala gândului că ştii ce va urma.

Altă tăcere încordată. Şi, în cele din urmă, vocea lui Álex, din nou:

— Gata? Discuția se sfârşeşte aici?

— Nu ştiu ce altceva ai vrea să mai spun, răspunse ea.

— Tocmai asta-i problema: Ceea ce spui e întotdeauna insuficient.

Olga încuviință în tăcere. Îl înțelegea pe Álex mult mai bine decât avea el să afle vreodată şi era de acord cu răzbunarea lui, oricare ar fi fost aceasta.

— La revedere, Marta. Fă ce vrei. Dar trebuie să ştii că şi eu voi face la fel.

— Oare n-ai şi fă...?

Dar Álex închisese.

Olga aşteptă. O auzi pe Marta plângând reținut, aşa cum le făcea pe toate în viață. Pe urmă puseră telefoanele în furcă. Ultima a fost Olga.

Un restaurant. Asta da surpriză! Aproape la fel de mare ca aceea de a descoperi că, iată, căsnicia surorii ei era pe cale să se destrame. Asta o transforma pe ea într-un fel de învingătoare. În acea clipă, Olga avu sentimentul că viața ei era mai bună, mult mai bună decât a Martei. Ce satisfacție!

Pentru câteva zile, îşi pierdu orice interes față de telefonul din dulap.

Cum era o femeie tragic de singură şi lipsită de ocupație, Olga avea nevoie să investească mult timp în ea însăşi. Dedica propriei persoane multe ore, lucru care o ajuta să-şi păstreze încrederea în ea. Încerca toate felurile de tratamente de înfrumusețare, se trezea devreme în fiecare zi pentru a urmări la televizor emisiunea de gimnastică aerobică a Evei Nasarre, o năucea pe croitoreasa ei cu tipare scoase de prin reviste şi o primea pe manichiuristă în fiecare vineri, cu religiozitate, la ora cinci fără un sfert. Într-o vreme se înscrisese la un club de tenis, deşi nu ştia nici cum să țină o rachetă în mână şi nici nu avea de gând să învețe. Îi

plăcea să facă plajă la piscină în bikini (era singura femeie de vârsta ei care purta aşa ceva), mereu în posturi studiate, împodobită cu cele mai scumpe bijuterii, ochelari de soare şi pălărie de pai cu boruri largi, pentru a vedea dacă vreunul dintre acei instructori vânjoşi în pantaloni scurţi făcea un gest fermecător faţă de ea. Îi pândea, aşezată într-un colţ din separeul ei, mereu atentă la mişcările lor.

Odată, unul dintre cei mai chipeşi o întrebă dacă se putea aşeza lângă ea. Olga îi răspunse:

— Desigur, de ce nu?

Bărbatul – pantaloni scurţi, picioare foarte păroase, tricou mulat – se instală la o masă alăturată ca să citească ziarul. Olga se simţea destul de stânjenită auzindu-l cum dădea paginile încet. Nu îndrăznea nici să se mişte. După o bună bucată de vreme, el închise ziarul, îl împături pe masă şi o invită la o gustare.

— Sunt o femeie căsătorită, spuse ea, cu tonul cuiva care părea că se sacrifică. Nici nu vă imaginaţi cât de mult regret.

— Regretaţi că sunteţi căsătorită? o întrebă el.

— Nu, bineînţeles. Regret că nu vă pot însoţi.

— A, nu vă faceţi griji, o să găsesc eu pe cineva. Şi plecă.

Nu-şi mai vorbiră. Începând din acea zi, bărbatul cel chipeş se aşeza, cu ziarul în mână, la celălalt capăt al piscinei. Ea nu-l scăpa din ochi. Mereu sfârşea prin a invita câte o femeie să bea ceva; îi cunoştea toate mişcările. Acelaşi lucru se întâmpla cu toţi cei care făceau parte din acel microcosmos de oameni bogaţi şi lipsiţi de ocupaţie. Când instructorii de tenis îşi dădeau jos hainele şi rămâneau într-un costum de baie minuscul, ea se uita în altă parte, tulburată. Obişnuia să spună că nu îi plăceau bărbaţii prea dezbrăcaţi, că îi prefera cu vestă şi cravată.

Olga abia dacă intra în apă. Chiar şi atunci, împodobită cu bijuterii şi cu ochelarii de soare pe nas, avea grijă să nu-şi ude părul. Făcea trei paşi leneşi în piscină, îşi îndoia

puțin genunchii, întinzându-şi gâtul ca un struț, şi ieşea imediat. Ceea ce îi plăcea cu adevărat era să stea la soare. O făcea cum făcuse totul în viața ei: cu încăpățânare. De trei ori pe săptămână, unsă cu crema Lancaster Ultra, cu bretelele de la sutien lăsate în jos şi cu burta cât mai suptă. Şi asta se întâmpla din mai până în septembrie, deşi încă de la începutul lunii iunie se făcea cu un bronz mai mult decât arămiu. Niciodată nu se mai apropie de ea vreun alt bărbat. Aveau cu toții cercurile lor bine stabilite de prieteni, unde găseau mereu pe câte cineva cu care să flirteze. Nici n-o băgau în seamă. Probabil că asta se întâmpla pentru că nu juca tenis, hotărî ea, cu puțin înainte de a se plictisi definitiv de toate acele lucruri şi de a se retrage din clubul select.

Când doctorul Pardo o întrebă dacă mai mergea la piscină (vreo şase luni mai târziu), Olga îi răspunse:

— Nu e un loc potrivit pentru o femeie ca mine.

— De ce? o întrebă el.

— Mă hărțuiau bărbații.

La care doctorul Pardo, cu obişnuitul său interes, zise:

— Aha!

Acel răspuns o făcu pe Olga să se cufunde într-o tristețe care dură săptămâni întregi. Se vindecă visându-l pe Damián, bând burbon şi vopsindu-şi şuvițe *rouge intense*.

Renunțase la club, dar nu şi la bronzat. Îşi începu următorul sezon estival stând la soare pe terasă. Îşi cumpără un paravan, pentru a se pune la adăpost de privirile indiscrete (cele ale slujnicelor din vecini care urcau acolo numai pentru a întinde rufe), şi ceru să-i fie instalate un şezlong şi o măsuță pe care să-şi pună loțiunea de soare şi un pahar cu martini. Celelalte – crema, bijuteriile, pălăria de soare, ochelarii şi bikini – rămaseră neschimbate.

În pofida tuturor acestor ocupații, din când în când Olga se îmbolnăvea de o melancolie incurabilă, care ajungea de

obicei la apogeu atunci când îl învinuia, pentru toate, pe distratul doctor Pardo. Nu mai mânca, devenea nesuferită şi bea peste măsură. Dublul doctor nu ştia ce să facă sau ce să spună pentru a o scoate din acea stare. Într-una dintre aceste zile, pe când îşi proba o rochie de seară în prezența soțului, cu croitoreasa care îngenunchease la picioarele ei, cu gura plină de bolduri, îi spuse:

— Cât de tare mi-ar plăcea să mă vadă acum fostele colege de liceu!

Iar doctorul Pardo, atent cu acea ocazie, îi propuse:

— Şi de ce nu le inviți la un coktail sau la o cină, ori la ceva de genul ăsta?

— Pe colegele mele?

— De ce nu? Nu ai numerele lor de telefon?

Doctorul ştia că asta era o întrebare-cheie.

— Presupun că aş putea să le aflu, meditä Olga.

— În cazul ăsta, nu ştiu ce mai aştepți.

Zilele următoare, Olga desfăşură o activitate telefonică febrilă. Avu ideea de a suna la fostul colegiu al Fiicelor Carității Sfântului Vincențiu de Paul, unde îşi petrecuse o parte din copilărie. Sună la informații pentru a obține numărul, dar domnişoara care îi răspunse se dovedi incapabilă să-l găsească. Olga îi repetă de mai multe ori numele micii localități din apropierea Barcelonei unde se afla internatul, dar nu avu noroc. Funcționara îi recomandă până la urmă să sune la primărie ca să întrebe şi îi dictă imediat câteva cifre.

La primărie i se spuse că respectivele călugărițe plecaseră în urmă cu un an şi că acea clădire era acum proprietatea municipalității şi găzduia o grădiniță, în memoria maicii Presentación Yuste. Întrebă de arhivele maicilor. Voia să facă o listă cu fostele colege, ca punct de plecare în căutările ei, zise ea. O trimiseră la arhiva municipală, unde o funcționară foarte amabilă îi povesti că toate congregațiile

religioase se mută, de obicei, cu tot cu arhive şi o sfătui să sune la sediul central al maicilor pauline din Barcelona. Ceea ce şi făcu, dar acolo sfârşiră prin a o descuraja: dacă acea congregație se dizolvase, probabil că îşi distrusese toate arhivele.

— E un fel de regulă nescrisă, pentru a se proteja, adăugă fata care-i răspunsese la telefon, pesemne şi ea tot călugăriță.

— Ca să se protejeze de ce anume?

— Nu ştiu. De ceea ce se întâmpla înăuntru, lucruri despre care nu trebuia să se afle.

— Dar ce se putea întâmpla înăuntru? o întrebă Olga, care credea într-un soi de bunătate infinită a congregațiilor religioase.

— Asta n-am de unde să ştiu, răspunse interlocutoarea.

După maratonul telefonic, se consolă gândindu-se că nu ar fi fost bine nici să se vadă cu toate fetele din clasă. Nici măcar nu-şi mai amintea câte fuseseră – externe, interne, plus muncitoarele de la fabrică, cele care veneau numai seara ca să primească o educație de bază. Şi le amintea însă foarte clar pe cele patru colege de cameră. Împărțiseră aceeaşi încăpere vreme de şapte ani, deşi unele dintre ele stătuseră şi mai mult la şcoala mănăstirii decât Julia. Se despărțiseră la paisprezece ani, către sfârşitul lunii iulie, în vara în care mama ei se recăsătorise pentru a le scoate din mizerie.

Verile erau de departe perioadele cele mai intense, cele care i se întipăriseră cu-adevărat în memorie. Şcoala pustie, cu excepția lor, a călugărițelor şi a bietului Vicentín. Măicuțele dispăreau în zona chiliilor zile întregi, relaxate că scăpaseră de eleve. Cele care plecau o făceau doar pentru câteva zile, ca să-şi viziteze familiile, şi asta se întâmpla mereu, pentru că toate aveau câte o rudă foarte bolnavă.

— Eu credeam că familia călugărițelor era Dumnezeu, spunea Olga.

— Nu, proasto. Au şi ele un tată şi-o mamă, ca toată lumea. Deşi Dumnezeu e cel mai important, o lămurea Nina.

Toată lumea avea mamă şi tată, da, mai puțin Lolita, care era orfană din cauza războiului. Şi Julia, care era orfană nu se ştie din cauza cui. Părinții Ninei erau fabricanți de sifon şi băuturi gazoase şi, din an în Paşte, o vizitau, aducând băuturi pentru toate. Olgăi i se părea că, la fel ca în alte cazuri, existau mai multe categorii în privința situației de orfan: era mai bine să fii orfană şi să ştii a cui erai. Din această pricină, calitatea de orfană a Lolitei era superioară celei a Juliei. Câteodată, când era foarte tristă, i se părea mai bine să fii orfană decât să ai o mamă care te abandonează pentru a pleca în vacanță cu un domn chel. Sentimentul de tristețe o însoțea pe Olga mai mereu, dar numai uneori îşi dădea seama. Şi în privința asta existau diverse categorii.

Olga începuse să se simtă cu adevărat dezolată în ziua în care mama le spusese, ei şi surorii sale, că întâlnise un domn „foarte amabil şi foarte bogat”, care o invita să-şi petreacă vara pe Riviera Franceză. Fusese nebună de bucurie, dar entuziasmul n-o ținuse mult. Doar până ce înțelesese.

— Voi nu puteți veni, îi spuse atunci mama. Vrea să fie singur cu mine, ca să mă cunoască.

Mama le arătă fotografia domnului amabil şi bogat. Avea o față lungă şi palidă, de parc-ar fi fost unul dintre portretele lui El Greco, şi era urât. Nu, era din cale-afară de urât. Mama adăugă:

— O să-l iubiți mult, veți vedea.

Olga ar fi vrut să o întrebe dacă şi ea îl iubea, dacă îl iubea mai mult decât pe ele sau mai mult decât pe tatăl lor biologic – care murise cu doi ani în urmă – şi dacă ea îl

uitase deja pe acesta din urmă sau numai se prefăcea. Mama, care poate ghicise neliniştile fiicei mai mari, adăugă:

— Fac toate astea pentru voi. Într-o zi veți înțelege cât de greu mi-a fost.

Aşa că ele rămăseseră la şcoala mănăstirii toată vara, împreună cu călugărițele, cu celelalte fete abandonate şi cu Vicente cel nătâng.

Vicente cel nătâng, sau „Prostuțul”, vorbea cu o voce gâtuită – „ca şi cum ar înghiți un cartof”, zicea Nina – şi le făcea să râdă aproape tot timpul. Se purta ca şi cum ar fi fost încă un copil, deşi nu mai era câtuşi de puțin. Dacă îşi propunea, le putea ridica în brațe fără nici un efort. Uneori, ele îi cereau asta când călugărițele nu se uitau. Toate, în afară de Olga, desigur; cu ea nu se putea pune nici Vicentín, nici altcineva. Prezența lui le distra pe fete, care îl iubeau în felul lor trufaş. Vicente era diferit, se purta altfel. Acum le privea mai mult ca înainte. Mult mai mult. Uneori se simțeau stingherite. Aproape mereu le umfla râsul, dar alteori li se făcea şi teamă, pentru că nu era chip să fie oprit. De multe ori, călugărițele nu îşi dădeau seama de nimic.

Vicente striga, cu mare entuziasm:

—
Frumoasefrumoasefrumoasefrumoasefrumoasefrumoase!

Iar ele râdeau în hohote şi îl avertizau pe ascuns:

— Vezi-ți de treaba ta, Prostuțule, călugărițele o să te plesnească!

Vicente râdea şi el.

— Nu-mi pasă. Să mă plesnească! Frumoasefrumoasefrumoasefrumoase!

Călugărițele îi cărau adesea palme lui Vicente. Când scăpa lemnele, când era distrat, când îi intra în cap câte o prostie şi-o repeta ca o moară stricată, când stătea cu gura căscată, când rămânea cu ochii la fete prea multă vreme. Pe deasupra îl mai şi pedepseau, nelăsându-l să mănânce la

cină ori închizându-l uneori într-o cămăruță mizerabilă, pe care o încuiau cu un lacăt. Asta mai rar, e drept, pentru că atunci Vicente cel nătâng, care avea un glas de stentor şi multă forță, îşi petrecea noaptea zgâlțâind uşa şi zbierând, lucru care le speria pe fetele de la internat.

În schimb, câte o călugăriță începea să pună joarda pe el.

— Călugăriță rea! spunea uneori nătângul, dar supărarea îi trecea îndată şi se întorcea la complimentele lui neîntrerupte: Frumoasefrumoasefrumoasefrumoase!

— Nu te mai uita la noi, Vicente! Lasă-ne în pace! îi spuneau ele.

— E greu... răspundea el, plecându-şi capul, foarte ruşinat.

— Fă bine şi nu te mai holba, că altfel o chemăm pe maica Rufina! îl amenințau ele.

— Sunteți foarte frumoase. E greuegreuegreu!

— Toate suntem frumoase? îl întreba uneori Nina, cu intenții cât se poate de rele.

— Da, toatetoate.

— Şi Olga?

— Da, da, şi Olga.

Atunci, Nina clătina din cap, ca în fața unei cauze pierdute, şi murmura:

— Eşti de pomină, Vicentín! Nebun de legat.

Ori de câte ori Olga le auzea pe colegele ei râzând de ea, simțea cum i se aprinde o vâlvătaie în vintre. Îşi jura că într-o zi are să pună la cale o răzbunare ca în piesele de teatru reuşite, unde jignirile se plătesc mereu cu sânge. Cu mult sânge.

— Eu, ca să vă spun drept, nu pot pricepe de ce călugărițele îl lasă să stea cu noi pe acest imbecil, spuse ea odată.

— Pentru că sunt cumsecade, îi răspunse Lolita, şi pentru că el nu are unde să se ducă în altă parte.

— Ar trebui să se ducă la balamuc, unde îi e locul, tranşă problema Olga. Sau să crape, ce contează? De oameni ca el n-are lumea nevoie.

— Şi de tine are? întrebă Lolita.

Acea întrebare o duru pe Olga mai mult decât orice jignire. Putea să fie veninoasă, o adevărată harpie, dar nu era proastă. Îşi dădea seama că, în fond, atât Vicente, cât şi ea se aflau acolo din acelaşi motiv: cine ar fi trebuit să îi iubească şi să aibă grijă de ei era ocupat cu alte treburi.

Una dintre puținele distracții autentice de care avea parte Olga la internat era să-i controleze pe ceilalți. Se pricepea de minune să-şi manipuleze colegele şi reuşea să obțină ce dorea nu doar la jocurile nocturne. Reuşise, bunăoară, să o pună pe Julia să şterpelească pentru ea fursecuri şi brânză din cămara călugărițelor. Le rontăia sub cearşaf când nu putea dormi, în vreme ce se gândea la mama ei şi la acel necunoscut, care petreceau într-un hotel din Monte Carlo sau din Saint-Tropez. Mama ei pe un iaht, îmbrăcată ca Grace Kelly. Mama ei în halat roşu, cu un dragon verde brodat pe spate, luând micul dejun cu acel domn urât, care, foarte curând, avea să devină tatăl ei vitreg.

— Într-o zi o să ne plictisim atât de tare, încât ne vom trezi călugărițe, spunea Olga când măicuțele nu o puteau auzi.

Râsetele tuturor, aprobarea lor, o puneau la adăpost de sine însăşi. Râsul era singurul antidot împotriva singurătății şi a furiei. Râsul fără motiv, din orice, chiar şi față de nefericirea altora, de care nimeni nu s-ar fi cuvenit să râdă. Râsul consola. La fel ca mâncarea. Era aproape imposibil să mănânci şi să plângi în acelaşi timp. În acea perioadă, odată cu tristețea se născu şi foamea. O foame atroce, care nu-i trecea niciodată cu nimic, oricât de mult ar fi mâncat, şi care, încetul cu încetul, o transforma într-un glob, într-un

zepelin, într-o planetă, şi tot aşa, până în ziua în care avea să pocnească.

Nu făcuse niciodată fotografii în anii petrecuți la internat. Călugărițele nu erau partizanele unor frivolități precum aceea de a te lăsa pozată. Totuşi, cu o claritate surprinzătoare, memoria ei reținuse câteva imagini. Cartea galbenă şi verde care avea desenată o mână pe copertă, din care Nina învăța arta chiromanției. Caietele Martei, aşternute cu un scris mărunt. Noaptea, scârțâitul peniței pe hârtie al surorii ei o făcea să se înverzească de invidie şi îi alunga somnul. Călugărițele dormind pe sub copaci, cu veşmintele învolburate de vântul verii, care sufla în rafale. „Măicuță, nu vă e cald cu asta pe cap?" În loc de răspuns, călugărița suspina. Cortul secret făcut din cearşafuri, flacăra lumânării care umplea chipurile de umbre, secretele, întrebările, misiunile, pedepsele, greşelile. Jocuri inocente numai în aparență. La paisprezece ani, fetele aproape că nu mai sunt fete, deşi par, chiar dacă nici măcar ele nu-şi dau încă seama.

Îşi aminti ultima dimineață, când maica Rufina apăru în sfârşit în camera lor şi le spuse, ei şi Martei, că „părinții lor" veniseră, cerându-le să-şi strângă lucrurile. Olga scoase cutia de sub pat. Acolo se aflau gajurile lăsate zălog în noaptea din ajun. Cu solemnitatea unei despărțiri definitive, îi restitui Ninei cartea de ghicit. Martei îi înmână stiloul Parker albastru. Lolita era singura care îşi pierduse gajul, dar se hotărî să i-l înapoieze şi ei, căci ce să fi făcut ea cu o fotografie în care apărea tatăl altcuiva? În cutie rămaseră nişte fursecuri pe care nu le mâncase. Erau o parte dintre proviziile pe care Julia le furase pentru ea şi, văzându-le, îşi aminti de colega ei, că nu se mai întorsese în cameră în noaptea aceea, şi se întrebă unde se afla oare acum. Totuşi, avea atâtea lucruri la care să se gândească şi atâtea incertitudini personale cărora să le facă față, încât preferă

să o dea uitării pe Julia şi tot ce auzise în noaptea precedentă. Împărți fursecurile între colegele rămase şi se despărți de ele cu o îmbrățişare sinceră. Între timp, Marta coborâse deja scările şi se uita împietrită la mama ei şi la necunoscut.

Primul lucru pe care îl rosti mama lor văzându-le, în timp ce se prefăcea că le sărută pe obraji, a fost:

— Să nu pomeniți niciodată despre tatăl vostru! Niciodată!

Iar al doilea, adresat Olgăi:

— Eşti monstruoasă, fetițo! Parcă ai fi un păun.

Olga îşi stăpâni lacrimile.

Lolita coborî să-şi ia rămas-bun de la ele în poartă. Poate că era şi curioasă să-l vadă pe tatăl vitreg. Sau poate că voia numai să o consoleze pe Olga, pentru cea din urmă oară. În pofida prezenței liniştitoare a colegei sale, Olga nu avea să uite niciodată figura dezgustată pe care o făcuse tatăl ei vitreg când o văzuse pentru prima dată. Nici ochii alunecoşi ai mamei spionând-o, ca şi cum ar fi aşteptat să se întâmple ceva în orice clipă. Cu timpul avea să uite că privirea mamei sale nu fusese întotdeauna astfel.

Însoțită de toate amintirile, neaşteptate şi volatile ca nişte fantome, Olga stătea pe gânduri, invocând trecutul. Avea nevoie de mai mult. Lolita Puncel Farrús. Tatăl, pianist. Mama avea o legătură de rudenie cu Hilados Farrús. Era uşor de aflat numărul de telefon al unei fabrici atât de cunoscute. Sună pe la zece dimineața, după ce ascultă la radio sfaturile culinare ale Martei. Le dădu multe explicații celor trei secretare cu care vorbi, încercând să fie amabilă şi să nu pară țicnită. În cele din urmă veni la telefon Emilio Farrús, vărul inaccesibil al Lolitei, care, pe când erau mici, li se părea misterios pentru că locuia la San Sebastián.

— Bună ziua, doamnă Pardo. Mi s-a spus că o căutați pe María Dolores, îi spuse el.

— Da. Pe Lolita. Daţi-mi voie să mă prezint. Mă numesc Olga Viñó de Pardo, am fost colegă la internat cu Loli... cu María Dolores. Era o şcoală aflată sub îngrijirea unor maici pauline, ştiţi?

— Sigur că da. Am fost acolo o dată.

Acea informaţie o tulbură pe Olga. Nu-şi amintea de vizită. Normal, se întâmplase când ea nu mai era la internat.

— De fapt, ştiu prea bine cine sunteţi, spuse vărul. Sunt bun prieten cu Damián, cumnatul dumneavoastră.

Tăcerea mustind de întrebări deveni stânjenitoare. Erau întrebări pe care nimeni nu le formula şi la care nimeni n-avea de gând să răspundă.

— Ce surpriză! disimulă Olga. Şi păstraţi legătura cu el?

— Ne vedem adesea, da.

— Atunci salutaţi-l din partea mea. Şi pe soţia lui, dacă există.

— Nu există.

— Vai, ce ciudat! Altă tăcere. Fireşte, transmiteţi-i salutări şi din partea soţului meu.

— Sigur, sigur. Cât despre verişoara mea, ca să închidem subiectul, chiar acum secretara mea vă va comunica numărul ei de telefon. A fost o plăcere să vă salut, doamnă Pardo.

O clipă mai târziu, Olga îi explica secretarei că prefera o adresă la care să trimită o invitaţie şi îşi nota adresa Lolitei – a Maríei Dolores – pe una dintre foile pe care le folosea doctorul Pardo ca să scrie reţetele. Şi îndrăzni să adauge:

— Sunteţi drăguţă să-mi daţi totodată numărul de telefon al domnului Damián Pardo?

Când voia să impresioneze, Olga folosea cuvinte pline de emfază. „Totodată”, verificase ea, dădea rezultate excelente. Şi acum se întâmplă la fel.

În sfârşit avea un motiv temeinic pentru a o suna pe sora ei. Stătu în cumpănă o clipă, simţi o lene enormă sau o

uşoară teamă şi se răzgândi. Îl sună pe Damián. Îi plăcea să facă lucruri care să o surprindă până şi pe ea. Adora surprizele, schimbările de opinie, neprevăzutul. Să plece pe nepusă masă, să revină brusc în viața cuiva, genul acesta de efecte dramatice care, în mod normal, se întâmplă doar în filme sau în viața persoanelor care se plictisesc prea mult. În timp ce lăsa telefonul să sune, totul i se părea din cale-afară de emoționant. Se întrebă dacă nu cumva era chiar ea cauza burlăciei lui Damián – ceea ce ar fi fost flatant –, fiind dispusă să recunoască faptul că se gândea la el din când în când, în schimbul acelei confirmări.

Îi răspunse robotul. „Aici Damián Pardo. Nu sunt acasă, vă rog să lăsați un mesaj, vă mulțumesc.” Inima prinse să-i bată cu putere când recunoscu glasul sonetistului ei – ce proastă! –, dar asta se întâmpla doar pentru că făcea ceva interzis, despre care bineînțeles că nu avea să-i spună doctorului. Închise fără să lase nici un mesaj. După aceea, formă numărul de la vechiul atelier. Marta îi răspunse imediat.

— Sunt eu.

— Bună.

Îi tremură vocea doar la început, înainte de a adopta un ton de o naturalețe foarte antrenată, care semăna cu trucurile făcute de acrobați ca să nu-şi piardă echilibrul: să privească numai ce se află în fața lor şi niciodată distanța enormă care-i desparte de pământ, adică de cădere.

Îi vorbi surorii ei despre intenția de a organiza o cină cu fostele colege de la mănăstirea paulinelor, îi povesti rezultatele primelor cercetări şi încheie, pe un ton triumfător:

— Am adresa Lolitei.

Marta, în schimb, nu se străduí deloc să pară naturală, nici să dea impresia că se simte bine.

— Te pricepi ca nimeni altcineva să pierzi vremea, îi spuse.

Olga continuă. Nu voia să se supere. Cu atât mai puțin să capituleze. Nu o făcuse în fața nici uneia dintre marile provocări ale vieții ei – să slăbească patruzeci de kilograme, să pună mâna pe doctorul Pardo, să-şi ia carnetul de conducere din a treisprezecea încercare – şi nu avea de gând s-o facă acum doar pentru că sora ei era prost-crescută.

— Mi-ar plăcea să găsesc un loc cu adevărat deosebit, care să aibă un separeu doar pentru noi, unde să ne simțim în largul nostru. Vom avea multe de povestit, după treizeci şi unu de ani de când nu ne-am văzut. M-am gândit că m-ai putea sfătui cu privire la restaurant şi la meniu.

Un om bine informat este un om puternic. Olga observă imediat că vorbele ei o făcuseră pe Marta să se înmoaie.

— O ai şi pe Julia în vedere?

— Bineînțeles.

— Ştii că e deputată?

— Cum? Deputată?!

Desigur, habar n-avea. La televizor, Olga se uita numai la Eva Nasarre. Şi uneori la *Opt sunt suficienți*[4], în timp ce aştepta să i se usuce unghiile.

— Se pare că a fost militantă a Tineretului Socialist aflat în ilegalitate. E şi avocată specializată în drepturile femeilor şi a absolvit nici mai mult, nici mai puțin decât la Sorbona. Şi e una dintre autoarele noii legi a divorțului.

— Eşti sigură că vorbim despre aceeaşi Julia?

— Absolut sigură. Mi-a scris acum o vreme, recunoscu Marta, fără a preciza când.

---

[4] *Con ocho basta*, serial TV transmis în Spania şi în America Latină în perioada 1977–1981, avându-l ca protagonist pe jurnalistul american Tom Braden, tată a opt copii, autor al cărții cu acelaşi titlu. (N. red.)

— Ți-a scris?!

— La radio. Ca să mă felicite pentru program.

— Asta înseamnă că ai adresa ei?

I se păru că Marta şovăise înainte de a-i răspunde:

— S-ar putea.

— Minunat! O să redactez o invitație oficială foarte frumoasă, o să vezi. Nu ne mai rămâne să o găsim decât pe Nina.

— Invitația asta i-o trimiți şi Juliei?

— Desigur.

— Şi dacă nu vrea să vină?

— De ce să nu vrea?

— Nu-ți mai aminteşti cum s-a terminat totul?

— Mă rog, în realitate nu ştim cum s-a terminat. Doar că măicuțele au hotărât să o mute de la şcoală şi că n-am mai văzut-o. Nu cred că au trimis-o la galere, zău aşa! Erau călugărițe, nu inchizitoare. În plus, au trecut treizeci şi unu de ani!

— Da, iar tu faci parte dintre cei care cred că timpul vindecă totul.

— Nu, draga mea, nu. Eu sunt dintre cele care preferă să nu se gândească la timp.

Marta tăcu, ca şi cum chiar s-ar fi gândit la relația ei cu cronologia. Apoi zise brusc:

— O să deschid un restaurant.

Olga se prefăcu surprinsă.

— Un restaurant? Ce veste bună! Unde?

— Aici, în atelier.

— Aici? Ce grozav! Mimase atât de prost bucuria, încât, pentru o clipă, îi trecu prin cap că Marta băgase de seamă ceva. Când?

— Încă îl amenajez. Poate peste o lună.

— De ziua noastră?

De data asta mimă o bucurie şi mai mare.

— S-ar putea.

— Ce alegere bună!

— O întâmplare.

— La şcoală n-am putut niciodată să o sărbătorim cum se cuvine. Ar fi frumos s-o facem acum.

— Olga, nu începe să-mi organizezi viaţa.

— În fine, cum zici tu. Felicitări pentru restaurant! Probabil că eşti de-a dreptul încântată.

— Deocamdată sunt foarte ocupată.

— Şi n-am putea să organizăm cina acolo, la restaurantul tău? Lăsă întrebarea să cadă aşa cum un bombardier lansează o bombă. N-ar fi ceva cu totul deosebit? Imaginează-ţi! Fetele ar fi încântate. Nu-mi spune că e o idee proastă.

— Deocamdată trebuie să vezi dacă dai de ele şi dacă vor să vină.

— Să zicem că da.

— Bine. În cazul ăsta, o să mai vorbim.

— E mai mult decât un refuz.

— Şi mai puţin decât o confirmare. Notează-ţi adresa de la Camera Deputaţilor. Acolo trebuie să-i scrii Juliei.

— La parlament? Măiculiţă! Eşti sigură că va ajunge plicul la ea?

— Acolo îi scriu eu, minţi Marta.

— Bine, atunci dă-mi-o.

Olga începuse să pregătească invitaţiile. Îi plăcea la nebunie să corespondeze. Ea însăşi îşi asumase sarcina de a răspunde la misivele primite de doctorul Pardo, folosind din belşug expresii ca „mult stimaţi domni” şi „al dumneavoastră, cu deosebită afecţiune”, fără să uite niciodată de copia pe hârtie indigo, pe care o arhiva la loc precis, după iniţiala numelui de familie al destinatarului. De data asta se simţi încântată că era protagonista mesajului, pe care îl începu printr-un „Preaiubite prietene din

copilărie”, urmat de trei rânduri de melancolie, contaminate de un ton birocratic şi de o scurtă referire la trecerea timpului. În realitate, miezul problemei apărea în al doilea paragraf, unde, „cu imensă bucurie”, le invita la o „cină neoficială”, care urma să aibă loc „cu uşile închise” la noul restaurant al surorii sale Marta, „cu puțin timp înainte de inaugurarea lui oficială”. Le ruga să trimită o confirmare, le dădea numărul ei de telefon şi încheia: „cu dorința fierbinte de a vă revedea foarte curând”.

Bătu la maşină trei copii pe hârtie filigranată, cu antetul şi numărul de membru al soțului ei în cadrul Colegiului Medicilor. Aprobă cele trei paragrafe curate, fără nici o greşeală, separate de un spațiu ca de un zid ignifug. Pentru a-şi desăvârşi opera, adăugă nişte arabescuri buclate, purtând semnătura ei: Olga Viñó de Pardo.

Băgă în plicuri invitațiile Juliei şi pe cea a Lolitei, scrise pe fața plicurilor adresele şi, tocmai când era pe punctul de a le închide, îi veni o idee, aşa că deschise din nou plicurile, luă stiloul şi, sub semnătură, scrise: „Dacă din întâmplare ai numărul de telefon şi adresa Ninei, ți-aş rămâne recunoscătoare dacă mi le-ai trimite cât mai curând posibil”. Ezită între a scrie „Te îmbrățişez” sau „Te pup”, aşa că, în cele din urmă, optă pentru „Calde salutări”. Băgă din nou scrisorile în plicuri, umezi clapa cu un burețel şi le închise. Apoi sună dintr-un clopoțel aurit pe care-l avea mereu pe masă şi, după şapte secunde, apăru o slujnică.

— Pune-ți haina şi du astea la poştă, îi ceru ea.

Olga formă din nou numărul lui Damián câteva zile mai târziu, în timpul obişnuitei plictiseli de seară, care preceda o cină solitară. Doctorul Pardo era la un congres pe tema psoriazisului şi avea să se întoarcă abia peste trei zile. La televizor nu se transmitea nimic care să o intereseze. Fiul ei cel mic nu era acasă şi, ca de obicei, nu spusese când avea să se întoarcă.

Se aştepta să-i răspundă robotul. De data asta avea un mesaj gândit, foarte teatral, pe care voia să-l înregistreze cu o voce caldă. Rămase foarte surprinsă când o voce energică îi răspunse:

— Alo!

Nu ştiu cum să reacţioneze. Vocea repetă:

— Alo!

— Bună, murmură Olga, în timp ce inima îi bătea tot mai tare. Damián?

Şi vocea hotărâtă, aproape violentă:

— Da, eu sunt.

Folosi tonul pe care-l exersase:

— Ştii cine sunt?

Urmă o clipă de îndoială.

— Lidia?

Bucuria evidentă pe care o observă la el o dezarmă.

— Rece, rece! se miorlăi ea.

Un ton tăios o întrebă din nou:

— Cine e?

— „Cea care e invulnerabilă”, răspunse Olga.

— Poftim?

Începu să-i pară rău că sunase.

— Sunt cumnata ta.

— Olga! O notă de surpriză în glasul acum glacial şi străbătut de o undă de neîncredere. A murit Benito?

— Ce-ţi veni?! se sperie ea. Sigur că nu. De ce spui asta?

— Pentru că mereu m-am gândit că o să mă suni în ziua în care va muri fratele meu.

— Mă rog, te mai pot suna şi din alte motive...

— Nu-mi vine în minte nici unul.

— Voiam să ştiu ce mai faci, asta-i tot.

— Bine. Altceva?

— Eşti supărat pe mine? Ţi-am făcut ceva? îl întrebă mieroasă.

— Olga, te rog – ton obosit –, spune-mi ce vrei. Sunt ocupat.

Olga rămase paralizată, fără să ştie ce să răspundă. De fapt, nu voia nimic. Sau ceea ce voia era atât de absurd, încât până şi ea îşi dădea seama.

— Doar să vorbim. Mă întrebam ce mai faci, asta-i tot.

Însă Damián avea multe de zis şi n-avea de gând să-şi pună lacăt la gură. Îi turui:

— Chiar atât de tare te plictiseşti în viaţa ta de Penelopă fără Ulise? Frăţiorul meu, medicul, nu-ţi dă suficientă atenţie? Ce ciudat! Şi ce păcat! Ai ceva să-mi spui, da sau nu?

— Nu mă plictisesc. Iar fratele tău se ocupă mereu de mine, minţi ea. Nu te înţeleg, Damián.

— În schimb, eu pe tine da. Nu suporţi faptul că sunt fericit, în pofida a tot ce s-a întâmplat, nu-i aşa? Crezi că la un singur cuvânt venit din partea ta o să mor de emoţie? Te porţi ca o copiliţă stupidă. Nimic nou.

— Mă jigneşti. Şi nu ştiu despre ce vorbeşti.

Olga simţi că un ghem dens îi urca din pântece până în gâtlej. Se stăpâni să nu izbucnească în lacrimi. Se ţinu foarte tare şi reuşi să răspundă:

— Te înşeli amarnic în privinţa mea. Indiferent dacă mă crezi sau nu, mă bucur enorm că eşti fericit. Sper că te vei bucura la rându-ţi să afli că şi eu sunt la fel, alături de fratele tău. Şi că, dacă te voi suna într-o zi să-ţi spun că Benito a murit, mă vei trata puţin mai bine. Adio!

Şi închise.

Îşi petrecu seara plângând. Nu vru să mănânce nimic la cină.

La zece fix înghiţi un calmant şi se culcă, cu câte o felie de castravete pe fiecare ochi.

Lolita îşi confirmă prezenţa la cină câteva zile mai târziu. Telefonă, dar Olga nu era acasă. Slujnica notă un mesaj

scurt: „Doamna Lolita Puncel Farrús acceptă invitația şi spune că vă mulțumeşte mult”.

De la Julia, absolut nimic. Din spusele Martei, era de înțeles. Avea mult de lucru şi primea munți de corespondență. Uneori citea scrisorile cu întârziere şi dura şi mai mult ca să răspundă. Poate că nici măcar nu apucase să o deschidă.

Marta nu îi povestise – şi nici nu avea de gând – că scrisoarea ajunsese, că Julia o citise şi că stătea în cumpănă dacă să vină sau nu. Că nu îi era uşor să ia o asemenea decizie.

Telefonul secret zăcea de zile întregi în dulap într-o tăcere neliniştitoare. Marta nu avea nimic de cumpărat, de comandat sau de precizat? Nu se mai certa cu soțul ei? Cei de la revistă nu aveau nici o urgență sau nedumerire?

Serile, Olga se aşeza să mediteze în fața telefonului de bachelită. Îşi storcea creierii aşa cum storci o lămâie. Nu ştia cum să dea de Nina. Până când distratul doctor Pardo îi sugeră:

— Ai căutat în cartea de telefoane?

— Poftim?

— Trebuie să începi întotdeauna cu ce ai la îndemână.

Nina – Ana María Borrás Truyol – era în cartea de telefoane. Locuia pe strada Hospital. Euforică, o sună chiar în acea zi, la ora patru fix – respecta codul bunelor maniere şi nu suna niciodată la cineva acasă între orele două şi patru –, şi îi răspunse chiar ea la telefon.

— Olga Viñó? Nu-mi vine să cred că eşti tu. Vai, drăguța mea, ce surpriză! De unde-ai apărut? Cât timp a trecut? Treizeci şi unu de ani? Nuuuu! Nu se poate! Ce bucurie să-ți aud vocea! E ca şi cum ai fi apărut dintr-un tunel al timpului. O cină? Minunat! A fost ideea ta? Ce bine te-ai gândit! Marta, un restaurant?! Nu-mi dai decât veşti bune. Îmi place foarte mult emisiunea ei de la radio, o ascult în

fiecare zi. Eu nu sunt o bucătăreasă prea grozavă, dar colegii mei de la birou nu o ratează niciodată. Da, sigur că lucrez, şi nu de azi, de ieri. Tu nu? Şi nu te plictiseşti? Eu cred că aş lua-o razna dacă ar trebui să stau acasă. Mă rog, despre viaţa mea conjugală ar fi mai bine să vorbim altă dată, că sunt prea multe de povestit. Şi chiar o să ne gătească Marta? Un adevărat privilegiu, suntem fete norocoase! Când o să le zic colegilor mei, o să leşine de invidie. Sigur că voi veni, dragă, am să vă povestesc o mulţime de lucruri. Mă rog, toate vom avea multe de povestit, nu-i aşa? Închipuie-ţi câte lucruri s-au petrecut în treizeci şi unu de ani. O să fie foarte emoţionant. Aşteaptă, să-mi notez adresa. Ai spus că pe 29 iulie? Stai aşa, ce e pe 29 iulie? A, uite că nu-mi aminteam că e ziua voastră de naştere. Dar nu, nu e asta. Gata, ştiu! E ziua nunţii regale din Anglia! Charles şi Diana, ştiai? Sigur, pe ei doi îi cunoaşte toată lumea, aşa că e-un eveniment care face mare vâlvă. La ce oră ai zis? Bine, bine, trimite-mi invitaţia, dacă ţii atât de mult, dar eu mi-am notat deja. Şi zici că te-ai schimbat mult? Patruzeci şi cinci de kilograme? La naiba! Poate nu te recunosc. Păi cum vrei să fiu? Mai bătrână; ca toată lumea, de altfel. Nu-mi atârnă sânii pentru că nu am. În rest... Auzi, Julia o să vină şi ea? Nu ştii cât de mult îmi doresc s-o revăd. Admir mult ceea ce face. Şi ce femeie puternică a devenit! De fiecare dată când apare la televizor, mă mândresc că i-am fost colegă pe vremea când eram nişte mucoase. Ai văzut-o când cu lovitura de stat? A fost impresionantă! Ce curajoasă! Aşa şi trebuie. Ascultă, tu ştii dacă e adevărat că e lesbiană? Vai, dragă, toată lumea vorbeşte, ce mai! N-ai auzit? Ciudat! Vai, ce emooooooooţionant! Ard de nerăbdare, frumusețe! Mulţumesc că m-ai sunat, iubito! Te pup, te pup.

Ultimele zile înainte de cină au fost frenetice pentru Olga, de parcă şi ea ar fi organizat o nuntă regală. Manichiură,

coafor, masaje, curățarea tenului, probat de rochii, alegerea poşetei şi a pantofilor, grabă, nervi, stări bruşte de rău, mici probleme intestinale – totul ca urmare a excitației nervoase – , şi deodată, când ar fi avut cel mai puțin nevoie de asta, trei pandalii neaşteptate: prima, matinală, provocată de un coş roşu care-i apăruse pe vârful nasului. „Din cauza stresului”, decretă esteticiana. „E ceva firesc.”

A doua, cu o zi înainte, când deschise uşa de la dulap pentru a-i acorda cinci minute de atenție telefonului secret şi descoperi că nu exista nimic în acel colțişor, sub raft, în afară de o urmă murdară pe perete şi un mănunchi de cabluri prost tăiate. Aparatul dispăruse. Şi, odată cu el, toate distracțiile pe care le aducea în viața ei.

A treia se petrecu chiar în ziua cu pricina, la ora cinci după-amiaza, în timp ce vedea, plictisită, imaginile transmise de la Buckingham. Mulțimea aştepta în piață, în fața clădirii colosale, pentru a-i vedea ieşind în balcon pe proaspeții însurăței. De dimineață, Olga se plictisise uitându-se la ceremonie pe canalul public de televiziune şi nu avea chef de mai mult. Începea să se întrebe cu ce să-şi ocupe timpul care-i mai rămânea până la şapte, ora la care stabilise să coboare la restaurant, sub pretextul că voia să ajute şi cu intenția de a iscodi. Murea de nerăbdare să vadă cele două canapele Bubble, mocheta, mesele – douăzeci la număr, de diverse forme şi mărimi – şi rezultatele atâtor vizite la magazinul de antichități şi la decoratoare. Îşi examina cuticulele când sună telefonul. Vocea stinsă a Martei suna ca o prezicere funestă:

— Olga, sună-le pe fete! Se contramandează cina.

Abia atunci îşi ridică privirea spre fereastră şi îşi dădu seama că ploua şi că nu dădea semne că s-ar opri.

Marta

După ce auzi uşa trântindu-se, Marta rămase pentru câteva minute nemişcată, dorindu-şi ceva care nu avea să se întâmple, cu privirea aţintită asupra geamurilor translucide ale uşii, în aceeaşi poziţie în care ascultase, prefăcându-se nepăsătoare, toată peroraţia lui. Îl lăsase să termine fără să-l întrerupă, aşa cum îi plăcea să facă toată lumea atunci când deschidea el gura, ascultându-i cu foarte mare atenţie argumentele (numerotate, niciodată mai mult de şase), care conduceau în chip logic la o concluzie premeditată şi de maximă relevanţă. De data asta, argumentele fuseseră următoarele (şi chiar în această ordine): 1) Deveniseră doi străini care locuiau în aceeaşi casă. 2) Mai funcţiona viaţa lor intimă? 3) Amândoi erau încă suficient de tineri pentru a încerca să fie fericiţi. 4) Cunoscuse o altă femeie. Dacă Marta ar fi trebuit să le ordoneze în funcţie de importanţă, sigur că nu ar fi ales această ordine şi, cel mai probabil, ar fi scos sau adăugat câte un punct. Dar se mărgini să-l asculte cu impasibilitatea unei statui, fără a-l întrerupe, fără a-l aproba, fără a-i arăta nici o emoţie. Pe urmă, el spuse ceva de genul: „Mă bucur că înţelegi. Mi-a venit atât de greu să-ţi spun toate astea” şi porni spre uşa cu geam la fel de nouă ca toate celelalte lucruri din încăpere. Când să iasă, observă că începuse să plouă şi se întoarse din drum, de data asta transformat într-un om obişnuit, care e gata să spună ceva banal, cum ar fi:

— Îmi împrumuţi o umbrelă? Am să ţi-o înapoiez.

Ea, desigur, i-o împrumută. Una pliabilă, oribilă, neagră cu picăţele roz şi cu două spiţe rupte. Habar n-avea de unde apăruse. Probabil că o uitase cineva acolo, poate Lidia sau vreunul dintre muncitorii care renovaseră sala. Apoi, paşii lui înfundaţi pe mochetă, îndepărtându-se din nou, jacheta perfect potrivită pentru umerii lui laţi, care îi plăcuseră întotdeauna, un gest uşor ridicol în încercarea de a deschide drăcovenia de umbrelă, la fel de grotescă, şi, trei secunde

mai târziu, uşa trântită, inaugurând o linişte care, după cum i se părea, avea să joace rolul principal pentru tot restul vieţii ei.

Deodată, se trezi invadată de atâtea gânduri, încât preferă să-l aleagă pe cel mai simplu: „Trebuie să bag vinul alb în frigider”. Cu toate că, înainte de a-l duce la bun sfârşit, gândul ei zburase în altă parte: „Să dea Domnul să se răzgândească”.

El era Álex Baudet – oare trebuia să-şi pună problema să-i spună din nou „Alejandro”? –, patruzeci şi nouă de ani, un metru optzeci şi patru, absolvent de filozofie şi litere, adorabil, editor, sufletul tuturor reuniunilor, vorbăreţ, strălucitor, egoist, infidel de la mama natură, bărbatul vieţii şi soţul ei de aproape două decenii.

Se aşezase la o masă de două persoane, la capătul sălii pustii şi în penumbră. Pe faţa de masă avea agenda – deschisă la pagina unde inventase meniul serii –, stiloul ei Parker albastru, cheile de la maşină şi un păhărel pe o farfurie pătată de cafea rece, fără linguriţă şi cu urmele buzelor lui încă imprimate pe marginea de sticlă. Foarte aproape, o pată ca un satelit sau ca o greşeală. Trebuia să spele faţa de masă ca să o facă să dispară. Scaunul pe care se aşezase Álex pentru a-şi rosti discursul de despărţire era acum uşor înclinat. Indica o fugă şi în acelaşi timp o prezenţă. Álex era, pesemne, una dintre acele persoane a căror prezenţă se face simţită mai mult atunci când pleacă. Poate că scaunul păstra ceva din căldura trupului său. Când avea să dispară cu totul, va începe o altă poveste. Care nu avea să-i placă.

Marta alesese tocmai acea masă, înainte ca el să vină cu argumentele sale, pentru că îi oferea o perspectivă completă asupra restaurantului. Înainte de a începe să treacă în revistă felurile de mâncare din meniu, îşi luă câteva minute bune pentru a se bucura de detalii: feţele de masă de

culoarea lavandei, abajururile cu franjuri ale lămpilor, vitrina în stil englezesc, mocheta închisă la culoare, cele două canapele Bubble de la Roche Bobois din zona de aşteptare, în contrast cu marele candelabru de cristal. Anticarului de la care cumpărase lampa nu îi spusese cu ce intenționa să o combine. Rezultatul nu urma tendințele modei, dar nici nu contrasta cu ele. Era marele ei proiect, care, în sfârşit, devenise realitate.

Se întrebă dacă i-ar fi făcut bine să plângă. Îndepărtă acest gând. „Nu e locul şi nici momentul", îşi spuse. „Mai bine mai târziu." În schimb, se întoarse la muncă şi la meniu – salată de anghile, budincă de vinete, *crêpes* cu peşte- undițar, rață cu pere şi profiterol de ciocolată cu frişcă – şi i se păru conceput pentru un eveniment care urma să aibă loc pe altă planetă. Ca întotdeauna când ceva foarte important îi dădea viața peste cap, Marta trăia acest lucru ca şi cum l-ar fi contemplat din fotoliul unei loje, de departe, în siguranță.

Luă farfuria pătată şi paharul murdar şi le duse la bucătărie. „Nu mai are cine să verse cafeaua", îşi zise, în timp ce împingea cu fundul una dintre uşile batante. Gândurile îi răspunseră foarte repede printr-o cruzime: „Şi nici nu va mai fi altcineva". Aruncă o privire în cuptor. Gogoşile de profiterol aşteptau pe tavă, ca o armată gata să debarce. Le lăsase acolo să se usuce, cu aragazul oprit şi o lingură care-l ținea deschis, ca să iasă căldura. Erau gata – şi se răciseră –, aşa că le scoase şi începu să le taie cu un cuțit, încercând să nu se gândească, să se lase purtată de rutina acțiunii. Abia atunci, văzându-le gata pentru faza finală, simți povara realității prăbuşindu-se dintr-odată asupra ei.

Ieşi cu pas lent şi hotărât din bucătărie şi se îndreptă către micul birou din capăt. Masa era înțesată de o grămadă de facturi, toate neplătite. Ridică receptorul, care era la fel

de vechi ca pereții de lemn. Şovăi o clipă înainte de a forma numărul lăcătuşului, acelaşi pe care cu numai câteva zile în urmă îl pusese să schimbe încuietorile de la local.

— Am nevoie de o favoare urgentă, îi spuse. De data asta e vorba despre casa mea. Aţi putea trece diseară pe la restaurant să luaţi cheile şi adresa?

Omul acceptă lucrarea fără să pună întrebări. Avea să ajungă în mai puţin de o jumătate de oră, o asigură. Un adevărat profesionist.

De îndată ce închise, Marta formă numărul surorii ei. Când aceasta îi răspunse, îi zise, pe nepusă masă:

— Olga, sună-le pe fete! Se contramandează cina.

Marta detesta să pară dezolată, chiar dacă era. Nu suporta să-i fie cuiva milă de ea. Acum, amintindu-şi conversaţia cu Álex, îi părea rău că spusese anumite lucruri. Ca, de exemplu, atunci când întrebase:

— N-ai găsit altă zi? Trebuia să o faci chiar de ziua mea?

Álex sărise imediat, cu gestul cuiva care spune ceva bine cunoscut, rostit până atunci de o mie de ori:

— Ce contează asta, Marta? Fii serioasă! Când am sarbătorit noi ultima dată ziua ta de naştere? Şi de când îţi pasă ţie de asemenea lucruri? Hai să ne purtăm ca nişte adulţi. Tu ai organizat deja o petrecere pentru seara asta.

Vorbele lui îi răsunau în urechi – „Să ne purtăm ca nişte adulţi” –, lăsând mereu un ecou în gândurile ei, fără ca ea să se poată împotrivi. Care era, după el, comportamentul adecvat al unui adult? Să plece cu o femeie care era, negreşit, cu douăzeci, douăzeci şi cinci de ani mai tânără? Voia şi nu voia să ştie. El nu sufla o vorbă.

— E majoră măcar cea pentru care mă părăseşti? îndrăzni ea să întrebe.

— Nu vreau să fiu necioplit, dar nu te priveşte, tranşă el chestiunea şi imediat păru să-şi dea seama că, deşi nu voise, fusese destul de necioplit, aşa că adăugă: Nu s-ar

cădea să-ți vorbesc despre ea, aşa cum nici ei nu i-aş vorbi vreodată despre tine, oricât de mult m-ați întreba voi.

„În sfârşit a învățat ceva", îşi zise Marta, cu toate că o deranja să fie băgată în aceeaşi oală cu cealaltă, cu celelalte, cu lungul şir de „celelalte" cu care-l împărțise de când se măritase cu el, în acea după-amiază fatidică din 1962.

— Ea întreabă de mine?

— N-am de gând să răspund la aşa ceva, Marta.

— Întreabă. Toate facem asta, nu? Aşa suntem noi. Curioase. Distructive. O tăcere care se pretindea mângâietoare, dar care era departe de a fi astfel. Sunt sigură că ei îi povesteşti lucruri.

— Nu fi infantilă! Nici măcar nu ştie cum te cheamă.

— Şi nici mie n-o să-mi spui cum o cheamă pe ea. Şi nici de unde o cunoşti.

— Am cunoscut-o întâmplător, lucrurile astea nu se premeditează.

— Mereu am fost surprinsă de cât de bine ştii să profiți de împrejurări. De absolut toate.

— Nu deveni ironică, te rog!

— Ai dreptate. Nici n-aş şti de unde să încep.

— Las-o baltă!

— În orice caz, mă bucur că nu ştiu nimic.

— Aşa va fi în continuare.

— Mă linişteşte să aflu asta.

— Îmi închipuiam.

Era atât de multă trufie în aceste două cuvinte – „Îmi închipuiam" –, încât Marta simțea nevoia să se ridice şi să-i tragă două palme. Dar în acelaşi timp o încerca şi o mare oboseală, pe care nu o putea depăşi. Oboseala de a trebui să o ia de la capăt chiar în ziua în care se anunța, încă o dată, finalul.

— Ți-ai făcut deja valiza? îl întrebă.

— Da.

— Ce-ți iei cu tine de data asta?

— De ce vrei să ştii? Pui întrebări absurde.

— Încerc să-mi dau seama cât timp ai de gând să stai plecat. Săptămâni? Luni? Zile? Presupun că ai avut aventuri care au ținut doar câteva ore, dar de astea n-am aflat. Au fost?

— Marta...

— Şi-ți jur că mi-ar plăcea să ştiu de ce te întorci. Se plictisesc de tine? Te plictiseşti tu? Ți se face dor de pisică? Îți lipseşte patul?

— Marta, ajunge!

— Sau o faci numai ca să nu te pot acuza de nimic? Dacă îți petreci viața venind şi plecând nu înseamnă că ți-ai abandonat căminul, nu-i aşa? Cu siguranță ştii bine ce faci, cunoşti legea.

— O să vorbim când o să fii mai liniştită.

— Tipic pentru tine. Tu hotărăşti ce, când şi în ce fel, nu? Ca atunci când ai hotărât în locul meu că nu voi fi scriitoare.

— Ce tot vorbeşti? Eşti scriitoare!

— Nu fi imbecil! Ai început să crezi în propriile minciuni.

— Eşti o scriitoare care are mii de admiratori. La târgul de carte ai dat autografe mai mult ca oricine. Nu-ți aminteşti ce coadă era? Lumea te adoră! E înnebunită să te cunoască! Cărțile tale au fost reeditate de nenumărate ori. Şi sunt scrise magistral. Toată lumea zice asta!

— Păcat că puiul la cuptor e un protagonist destul de anost.

Álex pufni de mânie, de plictiseală. Era o conversație pe care-o mai avuseseră, o ştia pe dinafară. Doar că acum repetiția avea un rost. Era sortită să introducă un element nou, care avea să schimbe multe lucruri şi care era imprevizibil. Cu câteva minute mai devreme, se gândea s-o

lase pentru altă zi. Brusc, se hotărâse că era mai bine să-i spună totul.

— Îți petreci viața gândindu-te la ce nu ai reuşit să faci. Eşti o autoare de succes, mulți şi-ar dori să fie în locul tău.

— Sunt autoare de cărți de bucate! Eu eram romancieră!

— Erai o romancieră proastă. Eu te-am transformat într-o bună autoare de cărți de bucate.

Replica sună ca un tunet îndepărtat, menit să aducă ceva nou în conversație. Două chipuri surprinse, un moment de inflexiune. Pauza necesară pentru ca el să îndrăznească să spună, în sfârşit, ceea ce ținea în el:

— De data asta e diferit, Marta. E un subiect asupra căruia trebuie să ne punem de acord.

— Trebuie să o facem azi?

Uneori, Marta se întreba de ce bărbații au un simț atrofiat al momentului potrivit, unde se învață asta, la ce şcoală îi fusese ei inculcat, de ce aceste diferențe?

Álex se ridică şi îşi netezi haina cu palmele. Îşi aranjă cămaşa, cravata, betelia pantalonilor. Rosti cu mult calm:

— Îți spun azi ca să ai vreme să te gândeşti. Ia-ți timp. Vreau să divorțăm.

Cuvântul era atât de nou, încât pică în conversație ca un aparat nou-nouț, despre care habar nu ai cum funcționează.

Marta pufni în râs.

— Vorbeşti serios?

— Cât se poate de serios, răspunse Álex.

Nu ştiu ce să-i mai spună. Se vorbise mult în ultima vreme despre Legea divorțului, pe care parlamentul urma să o aprobe. Exista temerea că vor apărea sute de mii de persoane care să profite de ea imediat cum acest lucru va fi fost posibil. Nici nu-i trecuse prin minte că avea să fie una dintre ele. În biserici, se făceau rugăciuni pentru ca un asemenea cataclism să nu aibă loc.

— O să mă gândesc, reuşi să îngaime.

Álex o sărută pe frunte, fără ca ea să fi avut timp să se ferească, şi ieşi în stradă. Mergea pe jos, fără cheile de la maşină, pentru că ea nu fusese de acord să îi dea nimic. Golful era al ei, nu avea de ce să i-l împrumute, şi cu atât mai puțin să i-l dăruiască. Ea îl alesese, ea îl plătise, ce conta că era pe numele lui! Să îndrăznească să i-l ceară la tribunal, dacă-i mai rămânea putere să lupte pentru ceva după ce se culcase cu una de douăzeci de ani.

În momentul acela se întoarse el şi rosti acea propoziție câtuşi de puțin remarcabilă (uneori, viața distruge în două secunde cel mai bun scenariu):

— Îmi împrumuți o umbrelă? Am să ți-o înapoiez.

Pe strada care se întunecase brusc, pavajul reflecta farurile fugitive ale maşinilor. Ceea ce începuse ca o ploaie măruntă se întețea la răstimpuri şi dădea semne că se va transforma într-o furtună de vară. „Să dea Domnul să toarne cu găleata”, se gândi Marta, pentru că zăpuşeala era insuportabilă.

Senină, fără să-şi ascundă interesul, Marta se uită după Álex cum pleacă, înarmat cu umbrela ridicolă, cum se luptă să o deschidă în stradă, cât de neîndemnatic era şi cât de tare stricau spițele rupte imaginea finală.

„Ce n-aş da să fiu eu umbrela aia”, îşi zise.

În clipa aceea, îşi plânse de milă.

Aşa că Marta avea motive temeinice să spună: „Olga, sună-le pe fete! Se contramandează cina”.

La rândul ei, Olga avea motive să se gândească: „A, nu! Asta nu se va întâmpla”. Totuşi, reuşi să fie drăguță şi întrebă:

— De ce? S-a întâmplat ceva?

— Nimic. Tu sună-le înainte să fie prea târziu.

Puținele cuvinte şi absența explicațiilor erau ceva obişnuit în conversațiile dintre cele două surori. În rarele momente când îşi vorbeau, desigur.

— S-a întâmplat ceva? insistă Olga.

Nu avea nici cea mai mică intenție de a-i povesti.

— Nu contează.

— Ba da. E vorba de Álex, nu? Altă aventură de-a lui.

Că-i plăcea sau nu, escapadele soțului ei erau refrenul vieții sale şi al vieții celorlalți. Álex şi doctorul Pardo continuau să fie buni prieteni, pe lângă faptul că erau cumnați. Uneori se uitau la fotbal împreună, la televizor. Beau, vorbeau. Se înțelegeau.

— Mă rog, da.

— A plecat din nou?

— Aşa se pare.

O durea că trebuia să recunoască.

— Şi cine e de data asta? Altă secretară de la editură? O tânără de douăzeci de ani care aspiră să devină scriitoare?

Marta lăsă ca tăcerea să-i dea de înțeles că se simțea rău şi că nu avea chef să înceapă o discuție pe tema respectivă. Din nefericire pentru ea, fuseseră cu vârf şi îndesat din fiecare categorie. Sora ei decretă:

— Mama lui de nenorocit!

— Ține-ți grosolăniile pentru tine, spuse Marta. Nu te onorează.

— Bine, dar dacă vrei să păstrezi aparențele nu contramanda cina. Nu cred că ți-e dor de el.

Marta se gândi cât era de ciudat că trebuia să-i dea dreptate surorii sale.

— N-am chef să primesc pe nimeni.

— Îmi închipui, dar trebuie s-o faci. Cobor şi vorbim.

— Mai bine nu, Olga. Nu e momentul potrivit.

— Mereu e momentul potrivit ca să stai de vorbă.

— Te înşeli amarnic.

— Lasă-mă să te ajut. Întotdeauna eşti atât de nesuferită... Olga avea acea atitudine supărătoare care

consta în a le aminti mereu celorlalți de defectele lor. Sau de ceea ce considera ea a fi defecte. Nu-mi ia nici trei minute.

— Olga, nu vreau să...

— Ascultă! o întrerupse Olga, fără să dea atenție spuselor ei. Nu te gândi, nu lua nici o decizie – bea un whisky.

Şi închise.

Martei i se păru folositor numai ultimul sfat. Se apropie de bar, scoase sticla de Chivas vechi de optsprezece ani şi turnă din plin în două pahare. Deschise radioul. Se auzea o cântonetă stupidă, cu rimă: „Împreună, o zi în doi e mai mult decât o zi obişnuită, împreună, iubire în doi, iubire într-o companie plăcută...” Închise aparatul. Sunt momente când pentru a supraviețui e nevoie să ignori fericirea oamenilor simpli. Bău dintr-o singură înghițitură jumătate din whisky-ul ei. Îşi concentră atenția asupra celeilalte uşi, cea care făcea legătura între local şi scara interioară a blocului, pe unde Olga urma să vină dintr-o clipă într-alta, după cum o anunțase.

Sora ei apăru, dornică de noutăți. Nu călcase în local dinainte de reparații, din ziua în care se întorseseră de la notar, după ce acceptaseră moştenirea.

— Uau! Ce-i cu canapelele astea? Sunt Roche Bobois?

— Cunoşti marca?

— Bineînțeles! Sunt cele mai frumoase. Dragul nostru tătic vitreg ar face infarct.

Olga aranjă cu grijă scaunul pe care stătuse cumnatul ei şi se aşează.

— Puțini le prețuiesc, continuă Marta. Álex, de pildă, zicea că sunt bani aruncați pe prostii.

— Ba eu cred c-ai făcut foarte bine. Oamenii sunt încântați să se aşeze pe chestii pe care nu-şi permit să le plătească. Singurul lucru care nu-mi place e mocheta asta, atât de închisă la culoare. Pentru celelalte... nota zece! Serios. Ai aranjat tu, sau te-a ajutat cineva?

— Nu, eu am făcut totul.

— Ei bine, pare opera unui profesionist, îți spun sincer! Se uită la whisky cu un rictus (teatral) de panică. Vai, nu cred că aş putea să beau whisky la ora asta.

Marta ştia că, în pofida afectării, sora ei putea să bea foarte bine un whisky (sau două, sau şase) la orice oră. Olga se aşează picior peste picior şi lăsă să-i alunece pe masă o mână cu manichiura îngrijită, la a cărei încheietură zornăia una dintre acele brățări de aur încărcate de mici medalioane gravate cu numele copiilor. Îşi alesese, pentru scena pe care şi-o imagina de consolare, un costum de toată ziua: pantaloni negri, conici, bluză albă şi turban asortat. Şi balerini, desigur, pentru a nu lăsa impresia că e prea solemnă.

— Hai să dăm noroc! zise Olga pe neaşteptate, ridicând paharul.

Marta se uită la ea, nevenindu-i să creadă.

— Şi pentru ce crezi că aş putea să dau noroc azi?

— Pentru ziua noastră de naştere, bineînțeles! Nu împlineşti patruzeci şi cinci de ani în fiecare zi. Un gând metafizic îi făcu zâmbetul să înghețe. Ce ciudat, nu? Eu nu mă simt ca o femeie de patruzeci şi cinci de ani. Dar tu?

Olga ciocni cu sora ei, fără tragere de inimă, paharul din cristal de Boemia.

— Eu mă simt de parcă aş avea nouăzeci.

— Vai! Ce negativistă eşti! Fă-mi plăcerea şi înveseleşte-te. Nu te mai gândi la Álex. A plecat, nu? Asta e. Ce-a fost mai rău a trecut. O să petrecem o seară minunată. Apropo, ai văzut nunta regală din Anglia?

— Nu.

— Nici eu. Plictisitor subiect!

Marta deschise gura. Voia să spună ceva, dar deodată nu mai ştiu cu ce să înceapă. I se întâmpla adesea cu Olga;

dacă i-ar fi zis tot ce gândea, i-ar fi trebuit ani din viață. Optă pentru un rezumat mai mult sau mai puțin rapid.

— Uneori, simplitatea ta mă sperie.

— Lucrurile sunt de obicei simple, filozofă Olga.

De fapt, toate acele lucruri musteau de simplitate. Álex plecase, ea era în continuare acolo, avea o cină cu persoane pe care nu voia să le vadă şi o soră care găsea că totul era extrem de uşor. „Ce-a fost mai greu a trecut", îi spusese. Nu putea să fie mai puțin de acord cu ea.

Pentru Marta, cel mai rău era că trebuia să renunțe la viitor. Singurul lucru care-i mai rămânea când Álex îi amăra prezentul. Deodată trebuia să accepte ideea că nu o aştepta o bătrânețe placidă. Îşi putea lua adio de la posibilitatea îndepărtată de a-şi sărbători nunta de aur într-un loc exotic. Nu avea să apuce clipa, de atâtea ori imaginată, în care Álex să se căiască pentru trecutul lui plin de minciuni şi de trădări, iar ea să îl ierte. Nu avea să se mai bucure de linişte, nici de prietenie, nici de răsplată. Nu avea să existe pat de moarte, nici dragoste calmă, nici ultimele cuvinte izbăvitoare. Nu aveau să mai existe dimineți cu fraze tandre, rostite cu voce joasă. El nu ar fi putut niciodată să-i fie complice, nici măcar în final. Doar duşmanul ei pentru totdeauna. Asta era cel mai rău. Să renunțe la ultimul lucru bun care-i mai rămânea. Şi să trebuiască să se mulțumească cu bătrânețea solitară, pe care nu o prevăzuse. Cu un rictus ciudat ori de câte ori ar fi întrebat-o cineva despre el. Cu o soartă pe care nu şi-o alesese. Cu o umilință imposibil de digerat, concentrată pe acel cuvânt nou care era pe buzele tuturor: divorț.

— Vrei să vorbească Benito cu el? se oferi Olga, mărinimoasă.

Marta tăgădui energic din cap. Spuse, ca şi cum i-ar fi scăpat gândurile pe gură:

— Zice că vrea divorțul.

— Vai, divorțul! Olga pufni în râs. Ce modern, şi-a pierdut mințile! Lasă-l. O să să întoarcă ca un mieluşel, aşa cum face mereu.

— Niciodată nu se întoarce ca un mieluşel.

— Dar se întoarce. Asta-i important.

— Da?

— Sigur că da. Îți mai torn nişte Chivas.

Olga se duse la bar, se uită la toate etichetele, alese o sticlă mai mult sau mai puțin din intuiție, turnă cu generozitate peste cuburile de gheață încă întregi şi se întoarse, cu o sentință pe buze:

— Treaba asta cu divorțul e numai pentru străini, dragă. O să-i treacă.

— Olga, legea tocmai s-a aprobat. Marta mirosi conținutul paharului înainte de a trage o duşcă zdravănă. Mulțumesc pentru whisky.

Uşa dinspre stradă se deschise brusc. Intră Lidia, ajutorul ei la bucătărie, udă fleaşcă, deşi avea umbrelă, ținând în mână un platou mare de frişcă bătută. Nu împlinise încă douăzeci şi cinci de ani, avea acea prospețime pe care majoritatea oamenilor o asociază cu câmpul şi un trup rotofei şi împlinit, pregătit să dea cu coasa şi să mulgă vaca. Marta o iubea ca pe o fiică, sau cel puțin aşa credea, cu toate că nu ştia de ce, pentru că, spre binele lor sau dimpotrivă, ea şi Álex nu avuseseră copii.

— Ce mai seară! comentă nou-venita, încercând să nu ude podeaua.

În hol nu exista suport pentru umbrele, aşa că o lăsă într-un colț, lângă uşă, şi intră cu paşi mari, ținându-şi echilibrul cu tava în mână şi vorbind fără încetare, ca de obicei.

— Nu avem suport pentru umbrele, Marta. Va trebui să caut unul, dacă nu cumva e pe-aici pe undeva, nedespachetat. Nu te gândeşti la vremea rea când

străluceşte soarele, după cum zice bunică-mea. Of, Doamne, frişca asta miroase minunat, îţi vine s-o mănânci pe loc cu linguriţa. Doamna de la fermă mi-a spus că abia a bătut-o şi că trebuie băgată la frigider. Sunt leoarcă, mă duc să mă usuc niţel. Dar mai întâi las frişca, ca să nu... Se opri brusc, privind-o ţintă. Vai! Pardon! Nu ştiam că ai musafiri. Bună seara. Mă rog, e un fel de a spune.

— Ţi-o prezint pe sora mea, Olga, interveni Marta. Ea e Lidia, ajutoarea mea.

— Semănaţi tare de tot, observă Lidia.

— Serios? Olga ridică din sprâncenele pensate.

— Suntem gemene, o lămuri Marta.

— A, da!

— Ia te uită, eu n-am observat că semănăm atât de mult! comentă Olga, sorbind din whisky.

— De unde să încep, şefa?

Martei i-ar fi plăcut să îi spună şi ei cineva de unde să înceapă. Nu neapărat în legătură cu cina.

— Lasă frişca în frigider şi du-te acasă! îi ceru Marta.

— Poftim?

— Având în vedere că e aşa o vreme în seara asta, cu siguranţă că ţi-ar plăcea să te întinzi pe canapea, cu pisica în poală.

— Da, dar cina?

— S-a contramandat.

— N-o băga în seamă, Lidia! Martei îi arde de glumă, interveni Olga.

— Da, îmi arde de glumă. Du-te acasă! Vorbesc serios.

— Ia să vedem, Lidia, se auzi vocea mieroasă şi interesată a Olgăi, nu te grăbeşti prea tare, nu-i aşa? Mai poţi rămâne puţin, până când se lămureşte Marta? Şi, întorcându-se spre sora ei, cu brăţara zornăind, zise: Aşa biata fată se usucă niţel şi poate că între timp stă şi ploaia. Vezi? Sunt numai avantaje.

— Nu trebuie să mă lămuresc. Marta tăgădui din cap. Hotărârea e luată.

Olga se întoarse către Lidia.

— De ce nu bagi frişca în frigider, draga mea? Cu zăpuşeala asta, o să se topească.

Lidia aşteptă aprobarea Martei.

— Bag-o în frigider! confirmă Marta.

— De acord, şefa, spuse ea şi intră în bucătărie cu paşi mici şi repezi, uşurată că putea pleca de-acolo.

— Îți zice „şefa", ce drăguț! remarcă Olga.

Marta insistă:

— Anunță-le pe fete, sau va fi şi mai rău.

Se auzi un tunet atât de puternic, încât luminile pâlpâiră. Lidia apăru din nou.

— Vrei să umplu gogoşile pentru profiterol?

— Da, da, bună idee! Umple-le! sări Olga.

Se auzi sunând telefonul din fundul salonului. Marta se gândi: „S-ar putea să fie Álex". Se ridică dintr-un salt şi dădu fuga la aparat. Lidia se retrase în bucătărie. Olga rămase singură, şezând picior peste picior, cu paharul în aer, clătinând din cap şi gândindu-se: „Săraca, şi-a ieşit din minți", ca şi cum ea ar fi fost un model de seninătate.

Trecură optzeci de secunde, după ceasul de pe perete, pe care Olga le cronometră ca un notar.

Marta se întoarse din spate mai liniştită, sau poate mai resemnată. Îşi făcu apariția intrând pe una din uşile batante şi spuse:

— Când termini cu gogoşile de profiterol, bagă-le în frigider. A, şi încinge cuptorul! Imediat ne ocupăm de rață. Mulțumesc că nu m-ai luat în seamă.

— Pentru nimic, şefa.

Sprânceana ridicată a Olgăi era o întrebare care cerea un răspuns.

— Era María, secretara Juliei. Spune că doamna deputat are o întâlnire în seara asta şi că s-ar putea să ajungă cu oarecare întârziere la cină. Că agenda ei e foarte plină şi că uneori e greu să-i aranjeze toate întâlnirile.

— Măi să fie, şi ea când a confirmat?

— Acum câteva zile. Scuză-mă, am uitat să-ți spun.

— În fine. Şi nu i-ai spus că s-a contramandat?

— Nu mi s-a părut de bun-simț.

— Binecuvântat apel! Olga ridică mâinile, foarte teatrală, ca şi cum le-ar fi mulțumit zeilor telefoniei. Micile medalioane agățate de brățara ei zornăiră festiv. Atunci, mergem acolo, nu? Cu ce te-ajut?

— Tu? Măiculiță!

— Cu cât terminăm mai repede, cu atât avem mai mult timp să ne schimbăm.

— Cum să ne schimbăm?

— De haine, bineînțeles. Mi-am făcut o rochie de tafta glasată *à la* Grace Kelly, care e o minune, o s-o vezi. M-a costat o avere.

— Eu mă gândesc să rămân îmbrăcată aşa.

— Aşa? Olga îşi luă discret o figură scârbită, transformată rapid într-una plină de compasiune. Mă rog, vor înțelege toate că nu eşti în apele tale. Nu-i nimic.

Un deget arătător se îndreptă direct spre Olga.

— Nimeni nu va înțelege nimic. Asta e condiția mea: nici o referire la Álex. Nici una! Chiar dacă vor întreba. M-ai înțeles?

— Da, da. Stai liniştită.

— Vai, Doamne! Marta îşi împinse scaunul de lângă masă, tresărind. Până la urmă, nu am băgat vinul Monopole în frigider!

Se ridică şi intră în bucătărie aşa cum un pistolar dă buzna într-un bar.

Marta ştia că nu putea avea încredere în Olga de când o prinsese odată, la internat, citindu-i jurnalul. I-l furase din cutia de lemn – exista câte una sub fiecare pat – şi îl savura în timp ce înfuleca o ciocolată, aşezată pe closet, la ora la care toate trebuiau să doarmă. Pentru a se putea bucura de acest moment de intimitate ilicită, Olga pretextase că avea diaree. Iar Marta, care era suspicioasă, îi dăduse răgazul pe care i-l dictase prudenţa şi o urmase. Scuza era perfectă: îşi făcea griji pentru sora ei atât de tare, încât nu putea să doarmă. Intrase la toaletă fără să facă zgomot, se cocoţase pe closetul alăturat şi privise peste peretele despărţitor, care nu ajungea până la tavanul înalt. Şi acolo se afla hoaţa, băgăreaţa, sora cea rea, bucurându-se de intimitatea ei. O aşteptase, furioasă, la o cotitură a coridorului şi, fără să dea sau să ceară explicaţii, îi trăsese aşa o palmă, încât mătăhăloasa de Olga se clătinase, cât era de mare. Nici lacrimile de durere care urmaseră, nici promisiunile surorii sale, care o asigura că nu va mai face aşa ceva, nu slujiseră la nimic.

— Nu voi mai avea niciodată încredere în tine! îi spusese.

Şi aşa fusese.

Olga se simţea atrasă de secretele celorlalţi. Îi plăcea să citească scrisorile altora, să-şi bage nasul prin sertare, prin bagaje şi, întotdeauna când avea ocazia, să asculte discuţiile lor. La internat, căuta orice pretext pentru a se ascunde în casa scării, care se afla lângă telefon, ascultând astfel ce spunea norocoasa pe care o sunau de-acasă. Colegiul călugăriţelor pauline fusese, în acest sens, o şcoală magnifică pentru ea.

La câtăva vreme după acest episod, când împărţeau camera în casa tatălui vitreg, Marta îşi dublase precauţiile. Jurnalele, pe care continua să le scrie, le păstra sub cheie, într-un sertar din dulapul de haine. Cheia o ţinea mereu atârnată de gât pe un lănţişor, ca acele institutoare din

filme, care au de ascuns secrete teribile. Niciodată nu se gândise că Olga ar fi putut să fie interesată de ciorna romanului ei, pe care îl scrisese cu litere mărunte şi cu creionul pe foi de hârtie furate de la tatăl vitreg, pe care după aceea le cosea.

Odată isprăvit, după mai multe corecturi, când originalul era un talmeş-balmeş de cuvinte tăiate pe care nici ea nu le înţelegea, se hotărâse să-l culeagă. Tatăl vitreg îi dăduse permisiunea să folosească vechea maşină de scris Hispano Olivetti, dar trebuia să o facă noaptea, pentru că ziua el avea nevoie de maşinărie la birou. Marta începuse să-şi dactilografieze marea operă în ceasurile pe care şi le rupea din timpul de somn. Nu putea lucra în camera ei, pentru că zgomotul ar fi trezit-o pe Olga. În salon nu exista problema asta, dar era atât de frig şi de întuneric, încât i se făcea teamă. Cel mai mult înainta cu lucrul la sfârşit de săptămână, deşi atunci trebuia să suporte văicărelile mamei, care considera toate acestea o mare pierdere de timp.

— Ce păcat că maşina de scris nu te poate cere de nevastă, fiindcă atunci sigur te-ai fi măritat! spunea doamna.

În pofida atâtor eforturi, rezultatul nu îi plăcu. Se hotărî să îngroape manuscrisul dactilografiat în sertarul cu secrete, până va fi fost în stare să decidă care era pasul următor: să uite de el şi totodată să renunţe la visul ei, sau să-şi accepte limitele şi să lupte din răsputeri pentru a le depăşi. Adică să înceapă de la zero. Marta era prea tânără pentru a şti că genialitatea e, de obicei, rodul unei munci susţinute. Şi că adevăratul geniu nu ştie niciodată că e un geniu.

Încă mai încerca să ia o hotărâre cu privire la talentul şi viitorul ei, când primi scrisoarea unui editor important, în care i se dădea întâlnire la editură pentru a face „un schimb

de impresii” cu privire la manuscris. A fost nevoită să citească scrisoarea de două ori ca să înțeleagă ce i se spunea şi că nu era vorba despre o greşeală. Titlul era, de fapt, cel al romanului abandonat (un titlu privizoriu, desigur). Numele din antetul scrisorii era, într-adevăr, al ei. Singura eroare era că ea nu trimisese nimic nici unui editor. Se duse să verifice în sertarul unde se hotărâse să îngroape rodul atâtor eforturi şi bănuielile i-au fost confirmate. Nici măcar nu trebui să meargă să o caute pe Olga. Era chiar acolo, privind-o cu un zâmbet ştrengăresc, aşteptând acel moment de săptămâni întregi şi, după toate aparențele, foarte mulțumită de sine însăşi.

— Asta e opera ta? o întrebă fluturându-i hârtia pe la nas.

— Tu ce crezi?

— Şi de ce, mă rog? Nu-l încheiasem.

— Prostii! Era cât se poate de încheiat. Chiar dacă, poate, sfârşitul e cam brusc.

— L-ai citit?

— Ia te uită, ba bine că nu! Cum l-aş fi putut recomanda, dacă nu o făceam?

— Nu voiam să-l recomanzi.

— Bine, în realitate nu eu l-am recomandat. Logodnicul meu a făcut-o.

— L-a citit şi el?

— El? Chicoteli. Nu, el nu citeşte romane. Dar are încredere în mine.

— Cum ai deschis sertarul? Eşti şi hoață de chei?

— Haide, Marta, zău aşa, sertarul ăsta se deschide cu o agrafă!

În sertar erau şi jurnalele ei, câteva fotografii şi scrisori. Tot ce nu voia să cadă în mâinile surorii sale. Era mai furioasă şi se simțea mai vulnerabilă ca niciodată.

— Dacă aş putea, ți-aş mai trage o palmă.

— Da? Ce mod ciudat de a-mi mulțumi!

— Pentru ce să-ți mulțumesc?

— Pentru recomandare. Se pare că romanul îți va fi publicat.

— Dar nu vreau să-mi fie publicat.

— Ce mincinoasă! Toți scriitorii vor să li se publice operele. Altfel, de ce-ai mai scrie un roman? Adevărul e că ți-e frică. Făcu o pauză, ca şi cum şi-ar fi cântărit cuvintele, ca şi cum ar fi fost în stare să o facă, şi adăugă: Ca întotdeauna.

— Lasă-mă în pace. Nu vreau să merg la întâlnire. Poți să-i spui şi logodnicului tău.

— Eşti o fraieră.

— Iar tu, o bârfitoare.

Martei îi venea să plângă de furie, dar se gândi că nu era momentul să se arate slabă şi o lăsă pentru altă dată. Discuția se termină cu un schimb de jigniri. La masă, nici una din ele nu îi adresă vreun cuvânt celeilalte, deşi atitudinea lor nu atrase atenția nimănui. În acea casă, în cea mai mare parte a timpului, domnea o tăcere mai mare decât la mănăstire, ca şi cum nu le-ar fi fost îngăduit să scoată vreun sunet, în afară de cazul în care se aflau într-o primejdie de moarte.

În noaptea aceea, Marta nu luă nici o decizie. Îi dădea un curaj enorm faptul că trebuia să îi dea dreptate surorii ei în atâtea privințe: îşi dorea acea întâlnire, la care sigur că se gândea să meargă, îi era groază de ceea ce i s-ar fi spus şi îşi dorea să publice mai mult decât orice pe lume. Olga nu se înşelase în nici o privință.

I-ar fi plăcut să o întrebe ce avea de făcut, cum trebuia să se comporte, cu ce trebuia să se îmbrace. Sora ei era mereu atât de stilată, se pricepea aşa de bine să-şi aleagă hainele. În schimb, ea era dintre cele care se îmbrăcau de nevoie, fără convingere, disprețuind moda şi tratamentele cosmetice, simțindu-se mereu şleampătă. Marta considera

că moda şi cosmetica erau chestiuni banale, nedemne de atenția ei. Totuşi, acum, când voia să impresioneze, i-ar fi plăcut să ştie să le combine, măcar o dată. Sau să se lase sfătuită de o adevărată cunoscătoare, cum era Olga. Nu făcu nimic din toate acestea. Încă mai era stăpânită de mânie. Nevoia surorii ei de a fi mereu protagonista, sau responsabila, sau binefăcătoarea, sau toate laolaltă, o scotea din sărite.

Pe de altă parte, dacă romanul nu le plăcuse? Şi dacă o chemau din politețe față de protectorul ei, dublul doctor, pentru a-i spune că era cel mai prost lucru pe care-l citiseră vreodată? Atunci mai bine să se ducă şleampătă decât să dea impresia că se pregătise pentru o mare ocazie. În fond, se gândea ea, ar fi fost de acord dacă i s-ar fi spus că romanul era oribil, dar n-ar fi putut suporta. Şi dacă-i ziceau că era bun numai pentru ca să-i facă pe plac profesorului Pardo? Nu suporta nici ideea de a avea protectori în loc de talent. Da, Olga avea dreptate: era o fraieră. Cea mai mare fraieră din istoria literaturii occidentale. Asta era singura concluzie la care se simți în stare să ajungă în dimineața dinaintea întâlnirii de la editură. Nu era mare lucru, ce-i drept.

În cele din urmă, sosi şi ziua cu pricina. O primi un tânăr care se prezentă drept „Alejandro Baudet, fiul patronului şi totuşi un angajat ca oricare altul”, şi care, încă de la începutul întâlnirii, o lămuri că erau interesați să-i publice romanul.

— Doar în cazul în care ajungem la un acord financiar, desigur. Ați vorbit despre această chestiune cu tatăl dumneavoastră?

— Sincer, nu.

Nu se cuvenea ca o femeie să meargă singură la o astfel de întâlnire şi nici ca o femeie să se întâlnească cu un editor. Nici statutul de scriitoare nu stătea în firea lucrurilor, fiind

doar o specie nou-născută, care abia începea să-şi înalțe capul, spre stupefacția tuturor, chiar şi a lor.

— Tatăl dumneavoastră va fi de acord să se întâlnească cu mine pentru a stabili detaliile?

— Tatăl meu vitreg.

— A, mă scuzați. Tatăl dumneavoastră vitreg va fi de acord?

— Aş prefera să nu-l public. Încă.

Tânărul editor se lăsă pe spate în fotoliul lui comod de piele. Nu era, firește, fotoliul unui angajat oarecare, aşa cum nu era nici biroul unde se întâlniseră, amenajat cu sobrietatea celui care-şi poate permite capriciul de a fi sobru. O fereastră enormă încadra figura stilizată a bărbatului, elegant, chipeş, sigur pe sine, zâmbitor, îmbrăcat, desigur, într-un costum cu sacou şi cravată. Pe masă, o Underwood veche, perfect funcțională, câteva stilouri de calitate şi multe teancuri de foi aşezate în ceea ce părea să fie o dezordine studiată. Editorul zâmbi neîncrezător. Nu prea era obişnuit să i se opună rezistență.

— Încă?

— Mi-ar plăcea să mai lucrez la manuscris. Cred că l-aş putea îmbunătăți.

— În cazul acesta, pot să vă întreb de ce ni l-ați trimis, dacă nu-l considerați încheiat?

— Îmi pare rău că v-am făcut să pierdeți timpul, zâmbi Marta amabilă, dar fermă. Nu eu am fost cea care vi l-a trimis.

— A! Álex clătina din cap, fără să înțeleagă. Vreți să spuneți că altcineva ni l-a trimis, fără consimțământul dumneavoastră?

— Da. Sora mea.

— Şi dumneavoastră nu ştiați nimic?

— Nu, domnule.

— Se pare că sora dumneavoastră vă iubeşte mult. Şi are mare încredere în dumneavoastră.

— Mă rog...

— Îmi închipui ce mirată aţi fost când aţi primit scrisoarea noastră.

— Şi mai mirată am fost să aflu că vreţi să-mi publicaţi cartea. Nu mă aşteptam deloc la asta. Vă mulţumesc mult.

— Mulţi scriitori debutanţi ar vrea să fie în locul dumneavoastră.

— Bănuiesc, spuse ea coborându-şi privirea, stânjenită.

— Spuneţi-mi, sunteţi dispusă să vă reconsideraţi refuzul?

— Nu e un refuz. Doar o amânare.

— Îngăduiţi-mi să vă atrag atenţia că, în lumea editorială, şansele nu durează mult.

— Dar cărţile da. Nu vreau să fie mediocră contribuţia mea la posteritate.

Editorul izbucni în râs.

— Posteritate?

— Sau ce-o fi.

— Încep să vă admir caracterul. Aţi socotit când anume veţi termina contribuţia pe care vreţi să o aduceţi posterităţii?

— Nu pot. Marta se prefăcu că nu observă tonul zeflemitor. E un proces prea îndelungat.

— V-ar deranja dacă m-aţi ţine la curent cu procesul?

— Dacă doriţi...

— Permiteţi-mi să vă dau un sfat: nu lăsaţi obsesia de a fi perfectă să vă înăbuşe obsesia de a fi scriitoare. Uneori, autoexigenţa e o formă de paralizie.

Acea siguranţă, atât de caracteristică unui fiu de patron, era stânjenitoare. Încuviinţă cu sfială.

— Voi ţine seama de sfat, mulţumesc.

— O ultimă întrebare: ați accepta câte o colaborare între timp, dacă nu vă reține prea mult de la treburi?

— Ce fel de colaborare?

— Corectură, redactarea unor texte de mici dimensiuni, câte o traducere... Ştiți franceză?

— Da, domnule. Tatăl meu era francez.

— Ar fi minunat să deveniți una dintre colaboratoarele noastre. Ați putea lucra de-acasă, în orele care v-ar conveni.

Marta stătu o clipă în cumpănă. Să câştige ceva bani i-ar fi prins bine. Cel puțin câtă vreme nu avea alte planuri.

— Am să mă sfătuiesc cu tatăl meu vitreg.

— Ce uşurare! spuse el zâmbind plin de farmec. Mă temeam c-o să mă refuzați. Şi putem îndrăzni să bănuim care va fi răspunsul tatălui dumneavoastră vitreg?

— Presupun că va vedea asta cu ochi buni. Acum zâmbea, zâmbea, în sfârşit! Lui Álex nu-i venea să creadă. De obicei are încredere în deciziile mele. Şi, dacă aş lucra de-acasă...

— Bine. Editorul se ridică şi îşi aranjă sacoul. (Marta ghici că ăsta era un gest aproape reflex la el, efectul cochetăriei sale.) Nu ştiți cât de mult mă bucur că am ajuns la un acord cu dumneavoastră. Înțelegeți că nu vă puteam lăsa să scăpați aşa, pur şi simplu. Nu mi-aş fi iertat-o niciodată.

— Le faceți complimente tuturor scriitorilor care vă trimit manuscrisele lor?

— Nu. Doar celor care sunt ca dumneavoastră.

— De sex feminin?

— Talentați.

Marta îşi coborî privirea, din nou stânjenită. Editorul îi strânse mâna cu fermitate şi îi spuse:

— Sper că nu v-am dezamăgit.

— Nu, nu... dimpotrivă.

Marta tocmai ieşea când îşi rări paşii şi, cu o solemnitate destul de teatrală, se opri în prag pentru a spune:

— Ştiu că nu mă exteriorizez prea mult. Vreau doar să precizez că mă simt foarte onorată de propunerea dumneavoastră şi că am să încerc să fac totul cât de bine mă pricep. La revedere.

— Mă bucur, răspunse editorul, stupefiat de acel impuls.

Pentru tot restul vieţii sale, Álex avea să-şi aducă aminte de acea imagine a Martei, în pragul uşii de la biroul lui, cu picioarele lipite, cu degetele strângând ca nişte gheare poşeta, cu fusta ajungându-i sub genunchi şi vesta albă din lână de angora, în timp ce rostea cu evidentă greutate acele cuvinte, poate cele mai sincere dintre cele pe care i le spusese vreodată unui necunoscut.

Pentru tot restul vieţii sale, aceasta avea să fie pentru Álex imaginea candorii şi a cinstei desăvârşite şi avea să o caute la toate tinerele care ciocăneau la aceeaşi uşă şi la celelalte uşi ale viitoarelor lui birouri. Nu îi mărturisi niciodată asta Martei, pentru că era sigur că nu l-ar fi crezut, dar ea avea, dincolo de ingenuitate şi sfială, ceva care îl atrăsese din prima clipă ca un magnet: fermitatea opiniilor ei, cu tot cu erori, acel mod, deloc agreabil, de a fi diferită. Îi amintea de pisica mamei sale – cu toate că primul lucru pe care-l percepeai la ele erau neîncrederea şi fornăielile, sfârşeau prin a-ţi arăta afecţiune dacă le dădeai puţin timp şi libertatea de a alege ele momentul.

Când, în acea zi, tatăl lui îl întrebă cum era cea pe care o recomandase doctorul Pardo, Álex îi răspunse:

— Încă o studiez.

Dacă Álex ar fi urmărit-o pe Marta în acea dimineaţă, ar fi putut descoperi ceva şi mai neobişnuit. Tânăra ieşi din editură ameţită şi merse cu paşi şovăielnici pe trotuar, până când nu se mai simţi în stare să înainteze şi se refugie sub un portic, primul întâlnit în cale, să plângă puţin. Stătu acolo fix trei minute, descărcându-şi sufletul, ştergându-şi lacrimile şi suflându-şi nasul, până când consideră că era

de-ajuns şi hotărî să-şi continue drumul. De obicei nu-şi permitea să plângă, dar atâta tensiune adunată într-o singură dimineaţă îndreptăţea, cu vârf şi îndesat, o excepţie.

După cum era de aşteptat, Olga se înfurie din cale-afară auzind veştile.

— Cum să spui nu? În ce situaţie l-ai pus pe logodnicul meu, care a băgat mâna-n foc pentru tine!

Dar Marta nu se lăsă înduplecată.

— N-ar fi trebuit s-o facă. Eu nu i-am cerut aşa ceva.

— Sigur că nu, eu am făcut-o!

— Nici tu n-ar fi trebuit!

Olga era din ce în ce mai isterică.

— Eşti o nerecunoscătoare! Să nu te-aştepţi să te mai ajutăm vreodată!

— N-am aşteptat asta niciodată.

Întrevederea nu se încheie aşa cum îşi dorise Olga, dar în orice caz îi schimbă Martei destinul. După numai trei zile, o secretară o sună pentru a o întreba unde i-ar putea trimite – la cererea domnului Baudet – nişte manuscrise. Începu prin a face corectură, două sau trei cărţi pe lună. Comunicarea ei cu editura se desfăşura mereu prin telefon, cu secretara lui Álex, dar întotdeauna, pe lângă originale, primea câteva rânduri, scrise de mână, din partea lui, care nu uita niciodată să-i facă complimente şi nici să-i trimită „salutări tatălui dumneavoastră vitreg”. După o vreme, începu să facă mici redactări. Domnul Baudet îi găsea stilul „sobru şi concis” şi o lăuda pentru asta. Încerca să o asigure adeseori cât de mulţumit era de colaborarea cu ea.

— Să scrii e, ca orice altceva, o chestiune de bun-gust – obişnuia el să declare –, iar bunul-gust nu se învaţă, îl ai sau nu-l ai.

Álex nu întârzie să-i propună să se alăture echipei editoriale. Ar fi avut propriul ei birou şi s-ar fi văzut zilnic. Insistă asupra acestui ultim detaliu. Înainte de a accepta,

Marta îi vorbi despre slujbă tatălui ei vitreg, care nu găsi nici un inconvenient în a se întâlni cu editorul şi a semna contractul în numele Martei.

— E bine să lucrezi cât încă nu eşti căsătorită, a fost de părere mama ei. Cu toate că, în ritmul ăsta, fata mea, o să te măriți cu un dicționar.

Munca zilnică la editură a fost prima mare schimbare din viața ei. Avea o masă în capăt, alături de alte fete, cu vedere către biroul lui Alejandro Baudet. Bineînțeles, locul fusese ales de către el dinadins şi, pentru a-şi duce planul la îndeplinire, o mutase pe una dintre secretarele de la departamentul de contabilitate. Tânărul editor îi zâmbea Martei ori de câte ori intra sau ieşea de la şedințe, uneori în timp ce-i primea pe cei mai buni autori ai editurii, care stăteau mereu cu spatele la ea şi erau atât de izolați în crisalidele egoului lor, încât nu băgau de seamă că editorul lor suferea de un tic straniu la ochi. Martei nu-i venea să creadă că Álex era atât de neruşinat. Se înroşea, uneori râdea de una singură, îşi cobora privirea şi încerca să se concentreze asupra manuscrisului pe care-l citea. Era un joc între ei doi care ținea la distanță restul omenirii.

Încet, încet, teoria despre pisică se confirma. Marta nu mai era aşa de nesuferită. Deşi continua să fie diferită față de celelalte fete din editură şi din lume. Trecuseră câteva luni de ocheade prin geam când se trezi cu altă propunere: ar îndrăzni să se ocupe de relațiile cu presa? Ar trebui să călătorească din când în când, să-i însoțească pe autori, să le distreze pe sfintele lor soții în timp ce ei se supuneau sesiunilor obligatorii de autografe, să organizeze cine şi să se transforme, într-un fel, în mâna dreaptă a şefului ei. Marta primi – de data asta fără să şovăie ori să se consulte cu familia, şi fără să aibă măcar vreme pentru asta. Se dovedi a fi activitatea visurilor ei, începutul celei mai fericite perioade din viața sa. Se descurca bine cu organizarea cinelor şi a

prânzurilor, ziariştii îi lăudau sinceritatea şi stăpânirea de sine de care dădea dovadă, iar pe autori îi trata ca pe nişte regi, mereu atentă la toate, păstrând mereu distanța corectă, mereu cu băgare de seamă ca nu cumva consoartele lor să se plictisească. Era desăvârşită.

Álex devenise cu totul dependent de ea. Nu voia să organizeze nimic şi să meargă nicăieri fără Marta. Îi cerea sfatul în toate privințele. Obişnuia să spună că nimeni nu îl cunoştea mai bine ca ea (ceea ce începea să fie adevărat). Uneori chiar avea stranii crize de gelozie când ea se ocupa prea mult de un autor sau îşi sporea atențiile față de un editor străin. Fusese o perioadă prosperă pentru afaceri, care, în parte, se datora tandemului benefic format din Álex şi angajata lui eficientă şi care se termină brusc în dimineața în care, după o interminabilă sesiune de autografe cu autorul cel mai bine vândut al editurii, o cină extrem de lungă la un restaurant de lux şi o peregrinare prin trei baruri diferite, Marta se trezi goală, într-un pat din hotelul Palace din Madrid, lângă şeful ei.

Fusese doar o slăbiciune, una singură, şi şi-o amintea ca pe unul dintre acele vise pe care le ai la începutul nopții. În dimineața următoare avea o mahmureală oribilă şi o înfățişare şi mai şi, dar îi rămăsese suficientă luciditate pentru a face ce se cuvenea: îşi prezentă demisia chiar acolo, fără să se îmbrace măcar. Álex nu se simțea cu mult mai bine decât ea, dar se arătase rapid în reacții, răspunzându-i, în vreme ce se căznea să-şi dezlipească pleoapele:

— Şi dacă îți fac o ofertă pe care să n-o poți refuza?

— Nici una nu m-ar putea interesa după ce am căzut atât de jos, răspunse ea, demnă ca Maria Antoaneta în fața ghilotinei.

— Mărită-te cu mine!

Trebuia să recunoască: Álex era un adevărat campion al negocierilor in extremis.

Fixară nunta opt luni mai târziu, dar nu reuşiră să o celebreze din pricina nefericitei morți a mamei mirelui, subită şi dureroasă. Încă o dată, destinul era surd la dorințele Martei. Logodna sfârşi prin a se prelungi cu aproape doi ani față de ceea ce fusese stabilit, ani de care ea profită pentru a-şi schimba din nou viața. O pregăti pe cea care avea să o înlocuiască la editură, o tinerică foarte arătoasă, proaspăt ieşită de pe băncile facultății, care vorbea patru limbi. Treptat, se întoarse la munca ei de corector şi redactor, din nou de-acasă.

Reveni şi la uitatul ei roman, care, citindu-l după atâta timp, nici nu i se părea că-i aparține, că e bun, că e gata de a fi publicat şi că e, la urma urmei, un roman, aşa încât hotărî să înceapă să îl rescrie încă de la primul capitol. Împrejurările erau acum mai bune: avea propria maşină de scris, cumpărată din salariu, nimeni nu-i mai stabilea programul ori vocația, iar nunta Olgăi o transformase în singura ocupantă a camerei, aşa că putea lucra în voie. Însă, cu cât căuta mai mult cuvintele potrivite pentru a da naştere poveştii ei, cu atât mai mult ele îşi pierdeau strălucirea, ca şi cum s-ar fi uzat tot mai tare la fiecare lectură. Erau zile în care să scrie însemna să lupte împotriva limitărilor şi a frustrării personale. Alteori i se părea că personajele aveau o viață proprie, dincolo de ceea ce stabilea ea, şi că luau hotărâri de capul lor. De parcă ar fi pus stăpânire pe poveste şi ar fi scris-o fără să-i ceară părerea.

În pofida tuturor obstacolelor, izbuti să isprăvească romanul cu numai câteva zile înainte de nuntă. Voia să i-l ofere logodnicului ei, ca pe un dar cu semnificație specială pentru amândoi, şi, pentru a izbuti acest lucru, munci fără odihnă în ultimele săptămâni. Ziua, la colaborările cu

editura. Noaptea, la blestematul de roman. Nunta era cea mai mică preocupare a ei, pentru că familia lui Álex se ocupa de toate, ținându-i săptămânal la curent cu privire la noutăți pe mama şi pe tatăl ei vitreg, care întotdeauna erau de acord.

Singurele decizii pe care le luase fuseseră cele legate de rochie. Mama ei îi dăruise o bucată de dantelă brodată, care o făcu pe croitoreasă să-şi dorească să concureze cu veşmintele purtate de prințesa Sofia la nunta ei cu Juan Carlos, ținută cu câteva luni înainte. Pentru a încerca să o oprească pe croitoreasă şi să o țină departe pe mama ei avea nevoie de hotărâre şi de perseverență. Un efort mult prea mare, pentru care nu merita să piardă vremea. Se mărită împopoțonată cu o copie nereuşită a rochiei princiare. La banchet asistară câțiva invitați din partea familiei ei prin alianță. Şi astfel totul merse înainte, ca şi cum n-ar fi existat alt drum.

Până când...

„Până când" marchează limita a tot ce-i mai bun în viață, schimbările de direcție care trasează orice existență.

Cu câteva zile înainte de nuntă, un Álex spăsit, care părea sincer, îi mărturisi că făcuse „o greşeală de neiertat". Ei, care era începătoare şi în aceste privințe, îi trebui o vreme ca să priceapă că greşeala purta nume de femeie – cel al tinerei şi poliglotei ei înlocuitoare – şi că era măsurabilă în bani: suma pe care viitorul ei socru o plătise pentru a o îndepărta pe fată din editură şi din viața fericită pe care i-o dorea fiului său. Ar fi înțeles, îi spuse Álex, dacă, „date fiind circumstanțele", ea nu ar mai fi vrut să se mărite cu el. Ar fi acceptat, cu umilință, să-şi recunoască vina în fața mamei ei şi a tatălui ei vitreg, scutind-o astfel de ruşinea de a da explicații. Totul pentru a nu o face şi mai nefericită, îi spuse. Şi dacă, în pofida comportamentului lui ruşinos, i-ar mai fi dat o şansă, îi jura pe ce avea mai sfânt că se căia sincer şi

că îşi învăţase lecţia. Pentru totdeauna, îi spuse. Şi îi repetă asta de câteva ori, ca şi cum el însuşi ar fi avut nevoie să creadă în ce spunea.

Marta întrerupse acel discurs plin de căinţă doar pentru a formula, cu o voce profund nazală, o singură întrebare:

— Tu mă mai iubeşti?

La care Álex îi răspunse printr-un exagerat:

— Mai mult ca niciodată.

Aşa că Marta îl ascultă, îl compătimi, îl consolă, îl crezu, îl făcu să sufere pentru douăzeci şi patru de ore (ar fi preferat un termen mai lung, dar nunta îi presa), se bucură de aplicarea pedepsei şi, până la urmă, îl iertă, din toată inima şi, în acelaşi timp, pentru totdeauna (aşa credea ea), ascultând de sfatul pe care i-l dăduse mama ei:

— Dacă nu eşti în stare să-l ierţi, nu te mărita cu el. Dar dacă îl ierţi, fă-o cu adevărat!

Ziua nunţii se scurse ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, cu câteva excepţii notabile: socrul ei îi mulţumi cu lacrimi în ochi pentru „generozitatea incredibilă" de care dăduse dovadă, iar Álex însuşi se purtă cu ea ca un copil năzdrăvan care vrea să-şi ascundă năzbâtiile.

În timpul valsului prin care mirii deschiseră dansul, Álex se împiedică fără să vrea şi o călcă îngrozitor pe Marta pe picior. Trebui să-i vină în ajutor un medic care se afla printre invitaţi.

După cum se întâmplă de obicei, bazele a ceea ce avea să fie căsnicia lor fuseseră perfect stabilite încă din ziua nunţii.

Romanul Martei nu ajunse niciodată să fie publicat. Álex îl citi – sau i-l dădu cuiva să-l citească, cine ştie? – şi, după câteva luni, dădu verdictul:

— Îmi plăcea mai mult prima versiune.

Între timp, Marta pătrunsese, pe bună dreptate, în viaţa literară din Barcelona, în rolul ei de consoartă. Era o gazdă perfectă pentru a primi atât autori, cât şi colegi din

străinătate. Uneori făceau rezervare la câte un restaurant, dar lui Álex îi plăcea foarte tare să-i primească acasă. Aşa că Marta începu să gătească. Era puțin ciudat că se descurca atât de bine, pentru că în realitate nu avusese niciodată ocazia de a pregăti o rețetă de una singură. Îndemânarea ei era rodul multor ore de observație. De mică îi plăcea să le vadă lucrând pe bucătăresele mamei sale şi îşi petrecea timpul liber în bucătărie, unde era mereu bine primită. Cu toate că avea şi ceva talent, pe care se bucură să-l descopere şi să-l cultive.

— În fond, să găteşti e ca şi cum ai scrie, începu ea să spună. Totul e o chestiune de bun-gust.

Câțiva dintre invitații la acele cine începură să glumească, spunând că rețetele erau opera unei profesioniste pe care Baudet o ținea ascunsă în bucătărie. Uneori o luau pe tânăra care ajuta la bucătărie – nelipsită, dacă invitații erau numeroşi – drept adevărata autoare a cinei. Doar câțiva dintre obişnuiții admiratori ai Martei îndrăzneau să-i facă complimente. Dintre ei, cel mai asiduu era editorul italian Mario Spagnol, care cu două săptămâni înainte de a pleca de la Milano îi scria, făcând uz de o încredere şi prietenie neascunse, cerându-i crochete, pateu de scorpie-de-mare sau tocăniță de fructe de mare. Tot Spagnol a fost cel care, după una dintre acele petreceri, în timp ce bea împreună cu Álex cafeaua, sorbind dintr-un coniac bun şi încercând să prevadă cine se va afla în topul vânzărilor amândurora, se încumetă să spună:

— Ceea ce trebuie să publici tu sunt rețetele soției tale! *Ascoltami*, prietene! *So bene di cosa sto parlando*.

Mario Spagnol ştia bine despre ce vorbea, pentru că el însuşi experimentase treaba asta publicând rețetele minunate şi practice ale soției sale, Elena, care se bucuraseră imediat de succes. Călăuzit de exemplul şi de sfaturile prietenului, Álex se hotărî să-şi încerce norocul. Pe

vremea aceea, începuse să-l înlocuiască pe tatăl său în luarea deciziilor şi avea nevoie să găsească un mod de a demonstra că o putea face.

Să publice prima carte a Martei Viñó, ascunzând, desigur, faptul că era soția lui, a fost una dintre primele şi cele mai reuşite mişcări ale sale. Se intitula *Ce avem de mâncare?* Era o carte de bucate concepută ca un manual uşor pentru casnicele fără experiență. Mâncăruri tradiționale, fără exotisme ori complicații, cu o notă extrem de vagă de modernitate şi un dram de pedagogie, în care principala noutate consta în folosirea aparaturii electrocasnice nou-apărute: mixer vertical, blender, maşină de tocat... Cât rafinament! Avu drept subtitlu: *Rețete care nu dau greş niciodată* şi apăru pe piață cu puțin înainte de Târgul de Carte de la Madrid din 1966. Se bucură de un succes imediat. A fost reeditată în mai puțin de două săptămâni, şi numai un an mai târziu fuseseră publicate douăzeci şi patru de ediții. Marta, atât de puțin dornică să fie în centrul atenției, se transformă dintr-odată într-un fel de celebritate națională. Nu exista casnică să nu aibă cartea ei sau să nu-i urmeze sfaturile întru totul. Chiar doña Carmen Polo de Franco cumpără mai multe exemplare pentru a le dărui celor trei membri ai gărzii civile care găteau pentru familia ei la palatul El Pardo, ca să vadă dacă învățau ceva şi dacă Generalul reuşea să mănânce şi altceva în afară de pâine cu brânză. Trebuie să fi funcționat, pentru că la scurtă vreme soții Franco țină să o invite pe Marta la prânz, dornici să o „cunoască pe autoarea pe care o admirau atât de mult", se spunea în scrisoarea cu antet oficial. Marta refuză invitația imediat, dintr-un singur motiv: detesta să fie cunoscută ca autoare a unei cărți de bucate, oricât de mult succes ar fi avut aceasta. Dacă ar fi fost invitată ca romancieră (lucru cu totul imposibil), fără îndoială că ar fi acceptat. Deşi trebuia să recunoască faptul că era mult mai realist să şi-l

imagineze pe Franco discutând despre sosuri de legume decât despre literatură.

Cu toate astea, Marta continua să gătească pentru invitații ei la fel ca înainte, doar că acum Álex se împăuna mai tare.

— Şi eu care căutam prin toată lumea găina cu ouăle de aur, fără să ştiu că o aveam în casă.

A doua carte îi dădu mai multă bătaie de cap. Ea nu era o profesionistă, singurele ei merite fiind meticulozitatea şi dorința de a învăța, şi nu cunoştea atâtea rețete infailibile. Álex îşi linişti soția angajând câțiva profesori de la şcoala hotelieră din Madrid pentru a o ajuta să aleagă şi să pregătească felurile de mâncare. A fost publicată doar câteva luni mai târziu şi se intitula *Ce altceva mai avem de mâncare? Noi rețete care nu dau greş niciodată*. După cum era de aşteptat, avu la fel de mare succes ca prima. Marta începu să participe la târgurile de carte pentru a da autografe. Peste tot o aşteptau cozi lungi formate din femei care voiau s-o cunoască, toate îi mulțumeau pentru claritatea rețetelor, pentru trucurile de a folosi mâncarea rămasă sau pentru modul în care le făcuse să scape de teama față de aparatele electrice. Multe veneau însoțite de soți surâzători, care-i povesteau cât de bine mâncau datorită ei. Cărțile ei se epuizau din stoc oriunde mergea. Nu se întâmplase ceva asemănător de când marchiza de Paraberre publicase, cu câțiva ani înainte de război, *Bucătăria completă*.

Pentru al treilea succes – *Ce avem la desert? Rețete de patiserie care nu dau greş niciodată* –, Marta avu parte de ajutorul câtorva cofetari de mare renume (care fuseseră plătiți pentru a rămâne în anonimat). Numai că, de data asta, abia dacă reuşi să participe la redactarea ei, fiindcă era foarte ocupată să țină conferințe şi să facă prezentări.

Cartea se vându ca pâinea caldă, cum era de aşteptat, imediat după publicare.

În timp ce Marta se transforma, după cum se întâmplă de obicei, în ceea ce toți credeau că este, iar jurnaliştii începeau să-i bată la uşă, o echipă de bucătari îi scria următoarele cărți, care aveau să ajungă în topul vânzărilor, de fiecare dată tot mai îndepărtate de spiritul original, despre care câte un critic iubitor de hiperbole ajunsese să spună că „salvaseră căminele spaniole de fiertura zilnică". În acea perioadă, începu să colaboreze cu revista *Lecturi*, unde publica o rețetă săptămânal, şi cu Radio Barcelona, unde întemeie şi conduse „Studioul Martei Viñó: primul studio gastronomic al radiodifuziunii spaniole".

Colaborările radiofonice o ajutară pe Marta să redevină stăpână pe situație. Ea, şi nu altcineva, era cea care alegea şi redacta sfaturile, ca răspuns la întrebările ascultătorilor. Săptămânal, postul de radio îi aducea scrisorile primite – sute –, iar ea alegea şapte, cele pe care le putea rezolva în spațiul de emisie de care dispunea. Femei disperate că nu le ieşeau ouăle prăjite, sau că li se fărâmițau crochetele, ori că nu reuşeau să săreze exact cât trebuie codul. Redacta soluțiile acordând mare importanță tuturor problemelor şi chiar şi ascultătoarelor: „Dragă prietenă, oul trebuie sărat întotdeauna după ce-l prăjeşti, pentru că sarea face uleiul încins să sară şi ne putem arde. Mai mult, dacă o adăugăm la final, controlăm mai bine solnița şi nu depăşim cantitatea optimă. Deşi cel mai important e să nu ne îngrijorăm. Am convingerea că foarte curând o să vă iasă un ou prăjit perfect, cu marginea crocantă, albuşul închegat şi gălbenuşul lichid, care va merita laudele oricui îl va vedea şi gusta". Totul cu profesionalism, respect față de publicul ei şi o bunăvoință cu accente materne. Răspundea şi la scrisorile care nu puteau fi difuzate. Existau doi redactori care lucrau

cu normă întreagă în acest scop, iar ea îi supraveghea, luând fiecare caz în parte.

S-ar fi putut ajunge la concluzia că, în această privință, Marta Viñó fusese o invenție a lui Álex. El fusese cel care o transformase în autoare de cărți de bucate, nu în romancieră. Şi nu într-o autoare oarecare, ci într-un autentic star, care făcea senzație ori de câte ori îşi dădea cu părerea despre prăjeli, gazpacho sau tocături. Un personaj care adusese o schimbare majoră. Iar Marta, care avea o fire practică, se hotărî să se resemneze şi să profite de ocazie, ca să învețe. Detesta ideea de a fi o impostoare, oricât de puțin părea că îi pasă de asta soțului ei. Voia să obțină lucrurile prin merite proprii. Aşa că făcu diferite cursuri cu cei mai buni bucătari din acea vreme – chiar Álex o duse la Lausanne şi la şcoala Le Cordon Bleu de la Paris, făcând ceea ce considera a fi o investiție pentru viitor –, se înscrise la primul curs oferit de nou-înființata şcoală hotelieră de la Girona şi purtă corespondență chiar cu frații Troisgrois, cu marele Paul Bocuse sau cu câțiva colegi de generație dispuşi să revoluționeze totul pornind din bucătăria lor, ca bunăoară Juan María Arzak. De asemenea, stabili relații mai strânse cu Elena Spagnol, cu care împărtăşea anecdote, trucuri şi, mai cu seamă, o autentică prietenie. Într-un cuvânt, învăță cât putu, munci mult şi obținu rezultate bune din ambele activități.

Din toate câte se petrecuseră după ce se transformase într-o bucătăreasă faimoasă, cea mai importantă pentru ea fusese relația cu ascultătorii ei. Se dovedi a-i oferi un imbold neaşteptat, insuflându-i o încredere pe care nu o avusese niciodată. Modul în care era privită şi în care lumea avea încredere în ea îi schimbă, încetul cu încetul, imaginea despre sine. Ca şi cum faptul că le era utilă altora i-ar fi dat o valoare nesperată. Într-o bună zi, descoperi că avea suficient curaj pentru a face încă un pas, unul pe care Álex

nu-l organizase, nici nu-l prevăzuse, şi pe care nici măcar nu-l aproba. Voia să deschidă un restaurant. Era dispusă să încerce, să lucreze din răsputeri. Dacă eşua, avea să ceară ajutor sau să-şi recunoască greşeala. Dacă nu, ar fi avut în sfârşit un proiect care să-i aparţină cu totul, ca acela al sărmanului ei roman răposat. De data asta era dispusă să meargă până la capăt, fără să cedeze. Nu trebuia decât să găsească ocazia şi momentul. Pe atunci nu putea bănui că nu aveau să întârzie să se arate, sub forma unei moşteniri. Nici că atelierul murdar căruia, când era copil, nu îndrăznea să-i treacă pragul va ajunge scena unde visul ei va deveni realitate.

Marta tocmai băgase cele trei sticle de Monopole în frigider când se auzi un tunet care făcu să se cutremure pământul sub ea. Lumina electrică pâlpâi vreme de câteva secunde.

— Avem lumânări? întrebă Lidia, care isprăvea de aliniat gogoşelele, de-acum umplute, pe un platou.

— Sper că nu va fi nevoie să le folosesc, răspunse Marta în timp ce supraveghea rațele, două la număr, pârlite, legate, condimentate, unse cu untură şi gata să fie băgate în cuptor. Când poți, curăță perele şi pune-le la fiert cu apă şi lămâie. Numai cinci minute, să nu se înmoaie prea tare.

— Da, şefa.

Răsună un al doilea tunet. Luminile pâlpâiră din nou, dar îşi reveniră. Era în jur de şapte.

Olgăi nu-i plăceau furtunile. Căpşorul ei perfect coafat apăru în uşa bucătăriei.

— Te pot ajuta cu ceva?

— Ştii să cureți pere?

— Bineînțeles.

— Atunci vino-ncoace. Marta îi dădu fructele şi un cuțit. Ai grijă, e ascuțit!

Olga luă prima pară şi începu să-i dea coaja jos cu mai multă îndemânare decât s-ar fi aşteptat cineva.

Medalioanele de la brățara ei zornăiau. Ea se încrunta şi scotea puțin limba.

— Ce emoție! Gătesc! Când bubui alt tunet, Olga tresări şi spuse imediat: Preasfântă Fecioară!

Marta o privi fără să-i vină a crede: era ca şi cum ar fi văzut-o din nou pe mama ei. Acelaşi păr ondulat, şaten-închis, aceeaşi atitudine de aristocrată de viță veche, care le făcea mereu să pară nelalocul lor în locurile unde se muncea. Nici una din ele nu se născuse pentru a se murdări sau pentru a-şi strica manichiura. Marta, înlemnită în fața surorii sale, vrând să curețe perele rămase, simți deodată că ducea în spate toată istoria ei.

Tatăl ei, pe jumătate artist şi pe jumătate nebun, despre care era interzis să se vorbească. Apartamentul din strada Pérez Galdós, unde nu se mai întorseseră. Întâlnirile secrete ale prietenilor cu preocupări comune – toți alpinişti, toți de stânga – la care se vorbea franțuzeşte, se bea mult vin la carafă, era binecuvântată Republica, era blestemat Franco şi erau urzite conspirații. Marta îşi amintea foarte bine de acele întâlniri. Mama ei râdea împreună cu alte femei; nu existau diferențe între ele, se înțelegeau foarte bine. Vorbeau despre Rusia, despre artă, despre muzică. Spuneau lucruri pe care nimeni nu îndrăznea să le rostească şi pe care le-ar fi tăgăduit câteva secunde mai târziu. Erau fericiți.

Apoi, accidentul. O coardă prost făcută, o escaladare ca atâtea altele, dar diferită, pentru că se sfârşi printr-o tragedie. Trei bărbați în floarea vârstei, trei văduve, cinci copii fără tați. Grupul care se dezintegră şi care dintr-odată nu mai avea nimic de sărbătorit, şi cu atât mai puțin de tăifăsuit. Visurile, luptele, conspirațiile se dizolvară în neant. Erau anii cei mai negri ai dictaturii. Nu era nimic de făcut, nimeni la care să poți apela. Pentru gemenele Viñó, acesta fusese începutul unui drum întunecat. Aveau doisprezece ani, mama lor, abia treizeci şi patru, lipsindu-i

cu totul vocația de văduvă. Era o femeie pragmatică, dar neînzestrată cu talentul de a supraviețui singură. Rochiile vechi, pantofii uzați, foamea. Promisiunile la lumina lumânării.

— O să vă scot din asta, fetelor. O să purtăm din nou rochii frumoase şi vom avea iarăşi bucătăreasă, vă făgăduiesc.

Mama lor îşi schimbă prietenii, cartierul, ideile, pielea. Ele nu întrebară niciodată unde îl cunoscuse pe tatăl lor vitreg. Nu făceau parte dintr-o generație obişnuită să pună întrebări. Lucrurile se întâmplau pur şi simplu, fără să fie nevoie de explicații. Uneori fără sens, alteori împotriva logicii, dar era totuna.

Deodată, absențele mamei, verile petrecute la internat, acele călătorii la care nu fuseseră invitate şi apariția acelui bărbat chel şi cenuşiu, care vorbea puțin şi le trata ca şi cum n-ar fi locuit în casa lor.

Ori de câte ori suna cineva la uşă, mama ei tresărea la fel cum o văzuse pe Olga făcând acum. Apoi, era nelinişti tă până când fata în casă venea cu informații: un încasator, poştaşul, care venea să ceară darul pentru sărbătorile de iarnă, portarul, care strângea gunoiul... Odată zisese:

— Un domn care greşise uşa.

Mama o interogase: unde se ducea, cum era, ce spusese, care fuseseră, cu exactitate, cuvintele lui? Fusese agitată toată ziua şi abia dacă se atinsese de mâncare.

Într-o zi, un vecin o întrebă, în prezența fiicelor sale:

— Dumneavoastră de când sunteți falangistă?

La care mama răspunse instantaneu, apărându-se:

— Eu? Dintotdeauna...

Tatăl lor vitreg era falangist, militar, erou de război, şchiop, slut, chel şi bogat. Un bărbat care vorbea puțin şi nu asculta mai deloc. De privit, privea, asta da. Observa multe. În fond şi la urma urmei, nu era nimic de zis, trăiau

vremuri în care totul era foarte clar. Ideile nu contau pentru nimeni. Ceea ce conta era să mănânce în fiecare zi şi să-şi facă câte o plăcere din când în când. Dintr-odată, toţi se întrebau împotriva cui naiba luptaseră cei care câştigaseră războiul. Dacă nici nu mai existau roşiii! Dacă erau toţi oale şi ulcele!

Odată o văzură pe stradă pe văduva altui alpinist mort în acel nefast accident care le lăsase orfane. Mama lor spusese:

— Să traversăm pe trotuarul celălalt, fetelor.

Dar ea le văzuse şi le strigase pe nume. Mama grăbise pasul, prefăcându-se că nu o recunoaşte.

— Să nu-i spuneţi nimic tatălui vostru vitreg, le implorase cu o voce tremurătoare. Făgăduiţi-mi!

De la nunta mamei lor cu domnul cel chel rămăsese o singură fotografie, în care mirii aveau feţe foarte serioase. Ea purta un taior alb, iar el, uniforma militară. Nu existaseră invitaţi, nici petrecere, iar Marta bănuise mereu că nici noaptea nunţii. Era o căsătorie de convenienţă pentru amândoi, fără dragoste, fără dorinţă, fără tandreţe, fără pat comun, fără cuvinte, fără nimic. De la convenienţă nu aşteptau decât partea practică. Ea conducea casa, el le ocrotea. Ea era un bun administrator, el avea bani. Un tandem perfect pentru o viaţă tristă.

Marta detesta să vorbească despre acea perioadă. Şi despre tatăl ei vitreg. Dar disimula acest lucru. Amândouă surorile se purtau ca şi cum nici o amintire nu le-ar fi durut. Mai bine aşa, mult mai practic. La ce bun să-ţi aminteşti, dacă trebuie să trăieşti? Amândouă învăţaseră asta de la mama lor şi era un lucru liniştitor. Măcar în această privinţă ea şi sora ei erau de acord.

Fulgeră. Lidia calculă secundele care rămâneau până la bubuitul tunetului şi făcu observaţia, cu privire la furtună:

— Se tot apropie.

— Mă duc să văd ce masă pregătim, spuse Marta, ieşind din bucătărie şi totodată din amintirile ei.

Chiar şi acum, când era gata să fie inaugurat oficial, restaurantul continua să i se pară un vis. Când se uita la salonul modern, la mesele aranjate, la canapele, avea o senzaţie necunoscută şi plăcută, se simţea norocoasă. Acolo, totul îi aparţinea, de la cel mai neînsemnat detaliu dintr-un meniu care reprezenta o combinaţie între reţete clasice şi mâncare sofisticată până la ultima linguriţă pentru desert. Pentru prima oară avea convingerea că va veni o zi când va fi foarte fericită.

Tresări când dădu peste o femeie care se oprise în mijlocul salonului. Se vedea de la o poştă că era însărcinată după burta atât de umflată, încât parcă urma să nască în chiar seara aceea. Plete roşcate, bogate. Purta o fustă lungă cu imprimeuri, ţinea într-o mână o eşarfă, un pardesiu în cealaltă, şi o poşetă enormă îi atârna pe umăr. Transpira şi părea să aibă nevoie de un loc unde să se aşeze.

— Am lăsat la intrare umbrela. N-am găsit nici un suport, o informă nou-venita.

Marta se pregătea să-i spună că restaurantul era închis, când femeia adăugă:

— Ştiu că am ajuns cam devreme.

Marta înţelese. Sau poate nu pe de-a-ntregul. Imaginea nu se potrivea cu amintirile ei, nici cu aşteptările.

Cealaltă îşi dădu seama că era nedumerită şi o lămuri:

— Marta, sunt Lola, nu mă recunoşti? Mă rog, pe atunci eram Lolita. Am fost colege de cameră la internatul mănăstirii pauline.

Marta se lumină dintr-odată. „Sigur, are aceiaşi ochi!” se gândi. Şi spuse primul lucru care-i veni în minte:

— Cum era să te recunosc, dacă eşti roşcată?!

Lola

— Pleci deja? se auzi vocea lui Andrés din salon. La televizor străluceau culorile mirei de reglaj şi se auzea orchestra lui Johnny Miranda. Vrei să merg cu tine?

Lola aruncă o privire pe fereastra din antreu. Era ora şapte şi ploua cu găleata. Nu avusese în vedere asta, dar putea aştepta să se mai potolească ploaia; avea destul timp. În acea clipă, un tunet făcu geamurile să vibreze.

— O să aştept puţin, poate se mai potoleşte, spuse ea.

— Vrei să te duc cu maşina? insistă vocea lui Andrés.

— Nu. Prefer să merg pe jos.

— Să mergi pe jos? Pe vremea asta?

— Sau poate iau un taxi.

— Ţi-e ruşine să fii văzută cu mine?

— Haide, nu fi prostuţ!

— Iar tu nu mă mai trata ca pe un copil!

— Bine.

— Nu sunt copil. Am nouăsprezece ani.

— E-adevărat. Nu eşti.

María Dolores Puncel Farrús se hotărî să aştepte în salonul unde se afla pianul şi unde-şi aştepta elevii. Se aşeză pe banchetă, lăsă poşeta şi umbrela jos, pe covor. Capacul era ridicat, şi claviatura, la vedere. Pe pupitru, partitura *Impromptu* a lui Chopin, pregătită ca o piesă de decor. Era un pian vechi, nemţesc, din lemn negru, străjuit de sfeşnice. Îi aparţinuse tatălui ei.

Se certă singură: „Nu începe, că ne cunoaştem. Nu începe să te învârteşti în jurul aceluiaşi subiect. A trecut foarte puţin timp. Nu gândeşti limpede”. Pauzele pe care trebuia să le facă în ultima vreme îi dădeau de gândit şi nu-i picau bine. Nu mai reuşea să doarmă noaptea, deşi pentru asta nu erau vinovate numai gândurile. Dar aveau şi ele

contribuția lor, bineînțeles. Noaptea, toate problemele par mai complicate. Restul ține de temperatură şi de sarcină.

Nu voia să se gândească la tot ce-i trecea prin minte. Uneori fiindcă era prea curând, iar alteori i se părea prea târziu. Simțea mereu o apăsare pe piept, de care nu ştia cum să scape. Vinovăția, se gândea ea, pentru că de ani de zile încetase să se mai teamă de păcat, de osânda veşnică, de judecata de apoi şi de toate acele prostii răzbunătoare şi artificiale care le fuseseră inculcate de mici fetelor din generația ei. Şarpele care intră pe gură pentru a devora păcatul nemărturisit.

Ca şi cum n-ar fi avut suficiente bătăi de cap, mai era ceva, un fapt trivial, nici măcar un inconvenient, care-i tulbura liniştea de câteva zile. O scrisoare. O primise marți, ascunsă printre plicurile pe care i le adusese sus, cu paşi înceți, portăreasa. „Azi n-au venit doar facturi", îi spuse acea femeie cumsecade, în capot, oprită pe penultima treaptă, cu mâna sprijinită pe genunchi, gâfâind. În timp ce o citea, i se păru atât de absurdă, încât se gândi s-o arunce la gunoi. Ar fi trebuit s-o facă.

Era scrisă de mână, cu stiloul, cu cerneală neagră şi caligrafie clară. Poate prea clară. Era scrisul cuiva care se străduieşte să scrie frumos. Ca un elev silitor. În dreptul expeditorului, o singură inițială: S.

O băgase în buzunar pentru că nu voia s-o vadă Andrés. O scoase şi începu s-o recitească. Pentru a nu ştiu câta oară:

Dragă Lolita,

Iartă-mă, înainte de toate, pentru că îți trimit această scrisoare, pe care o tot scriu de douăzeci de ani încoace. De fiecare dată am aruncat-o la gunoi. Sper că acum voi avea curajul de a o pune la poştă. Vom vedea.

Lolita. Nici Lola, nici Dolores, nici María Dolores, câte un nume pentru fiecare etapă a vieții ei sau, poate, pentru

fiecare persoană pe care o întrupase de-a lungul anilor. Lolita. Când totul era încă posibil.
Ultima dată când am stat de vorbă mult, pe îndelete, a fost la nunta prietenei tale Nina, pe 7 noiembrie 1953. Pe urmă ne-am mai intersectat de câteva ori, ca din întâmplare, o dată de Crăciun, la catedrală, şi încă o dată la concertul Beatles. Ambele întâlniri au părut întâmplătoare, dar nu au fost. M-a ajutat prietena ta Nina, cred că-i era milă de mine. Până m-a făcut să-mi dau seama că pierdeam vremea cu tine, pentru că tu nu erai îndrăgostită de mine şi, probabil, nici nu vei fi vreodată. Îmi amintesc foarte bine concertul Beatleşilor de la Monumental. Cum l-aş putea uita? A fost o noapte istorică. 3 iulie 1965. Ultima oară când te-am văzut. Voi aveaţi alte planuri, iar eu am fost un idiot. Mi-a lipsit curajul de a rămâne. Cât sunt de ridicol, nu-i aşa? Să mă căiesc pentru ceva ce n-am făcut în urmă cu şaisprezece ani. Cine ştie ce aş fi reuşit să fac dacă n-aş fi plecat?!

Concertul Beatles de la Barcelona. Niciodată un spectacol nu fusese atât de aşteptat, nu iscase atâtea critici, atâta teamă. Presa de specialitate – numai aşa nu era – îi numea „păroşii", „lăţoşii". Despre muzica lor nu vorbea nimeni şi nici nu se putea vorbi. Aici, lumea încă mai credea că Dúo Dinámico era modern. La conferinţa de presă pe care o dăduseră cei patru englezi înaintea concertului, ziariştii nu puseseră decât întrebări stupide: „Vă place soarele din Spania?", „V-aţi căsători cu o spanioloaică?", „Nu vă tundeţi din lipsă de chef, sau de bani?".

— Ce ţară amărâtă! spunea Nina, suspinând.

Cu câţiva ani în urmă, autorităţile le interziseseră lui Bill Haley şi His Comets – americani din Pennsylvania, rockeri în stilul lui Elvis – să concerteze la Barcelona, pentru că, în trecerea lor prin Madrid, detectaseră „un exces de revoltă tinerească" în rândul publicului. Toată lumea se aştepta să se întâmple la fel şi în cazul Beatleşilor. Mai era numai o

săptămână până la sosirea formației şi autorizația oficială încă nu venise. Nu se puteau pune afişe, nici difuza anunțuri publicitare, marele eveniment atârna de un fir de ață. Impresarul artistic nu mai dormea nopțile gândindu-se la falimentul care-l aştepta dacă, în cele din urmă, i-ar fi fost refuzate autorizațiile pentru concert.

Dar se întâmplă ceva neaşteptat. Regina Elisabeta II a Marii Britanii se hotărî să-i decoreze pe cei patru Beatleşi cu Marele Ordin al Imperiului Britanic. Îşi primiră medaliile pe 12 iunie 1965, cu doar trei saptămâni înainte de data stabilită pentru concertele spaniole. În țara lor, lorzii se supărară foarte tare pentru această distincție – pe care, până atunci, nu o primiseră decât dirijori cărunți, tenori celebri şi compozitori de simfonii –, dar în Spania fusese mană cerească. Autoritățile ajunseră la concluzia că nu era bine să-i disprețuiască pe prietenii reginei Angliei. Le îngăduiră, scrâşnind din dinți, să intre în țară cu o săptămână înainte, pentru a evita un conflict diplomatic. Aşa că Beatleşii susținură concerte în principalele oraşe spaniole, în zile consecutive, vizitară Jerez[5] însoțiți de impresarul lor, Brian Epstein – care era prieten şi admirator al Cordobezului[6] –, li se păru grozav să cânte în arenele pentru coride, unde se bucurară de succes, se distrară pe cinste şi se întoarseră în țara lor având, pare-se, destule de povestit.

Nina ştia toate astea pentru că impresarul era şeful ei şi pentru că ea însăşi se ocupase, în mare parte, de pregătirea

---

[5] Oraş din Andaluzia, Spania, considerat cetatea flamencoului, a sherry-ului, a cailor şi a motocicletelor. (N. red.)

[6] Manuel Benítez Pérez, zis Cordobezul, este un celebru toreador spaniol.

şederii celor patru la Madrid şi la Barcelona. Nu putuse merge la concertul de la Madrid, dar obținuse două bilete, dintre cele mai scumpe, pentru cel de la Barcelona. Costau două sute de pesete fiecare. Cum în acea perioadă nu avea iubit, o invitase pe Lolita să meargă cu ea.

— O să ne distrăm de minune, ai să vezi, îi spusese când o sunase pentru a-i da vestea.

— Dar eu nu le ştiu cântecele. Nu e genul de muzică pe care s-o ascult, se scuză, convinsă că ar fi putut găsi pe cineva mai potrivit care să o însoțească.

— Înțeleg, dar, din păcate, Liszt şi Beethoven nu sunt disponibili, glumi Nina. Ne întâlnim în față la Monumental, la opt. Haide, n-am mai ieşit împreună de-o veşnicie.

Nina avea dreptate. Trecuse o veşnicie.

La concert domnea o atmosferă foarte ciudată, de eveniment cu caracter excepțional. Agenții poliției franchiste erau peste tot, se spunea că inclusiv în public, deghizați în civili. Oamenii strigau ca nebunii, cuprinşi de emoție. Atât de tare, încât, în prima parte a spectacolului, abia dacă se auzea ce cântau formațiile, întâmpinate cu huiduieli şi fluierături. Prezentator era Torrebruno, pe care mulți nu îl considerau cea mai bună alegere (şi se prea poate ca şi el să fi fost de acord). Începură prin a-l insulta şi sfârşiră prin a-i aprecia priceperea, pentru că dădu dovadă de ea. Aproape nimeni nu auzi ce cânta Orquesta Florida. Când interpretul (nici liric, nici folcloric) Michel îi acompanie, cântând *Granada*, se iscă scandal. Dar cei mai huiduiți au fost Los Shakers.

— De ce se supără? întrebă Lola, care nu pricepea nimic.

— Pentru că-s madrileni, presupun. Nina ridică din umeri. Aici se întâmplă mereu la fel.

Cu Beat Chics – „Beatleşii feminini”, strigă Torrebruno atunci când le prezentă –, spiritele se mai liniştiră. Cei de la Sírex se văzură deja întâmpinați cu entuziasm şi aplauze.

— Normal, ăştia sunt catalani, îi explică Nina. Cântăreţului, care se numeşte Antonio Leslie, i se spune aici „Anxoveta”.

După o pauză de douăzeci de minute, sosi şi marele moment. Lumea fremăta de nerăbdare. O tânără admiratoare era atât de emoţionată, încât leşină când îi văzu apărând pe scenă. Şi iată-i: Paul, John, George şi Ringo. Începură cu *Twist and Shout*. Paul McCartney rosti câteva cuvinte – foarte puţine – în spaniolă, pentru a prezenta cântecele. Oamenii înnebuniră ascultându-le pe cele mai cunoscute, deşi aproape nimeni nu înţelegea versurile. Nina, da. Nina ştia engleză şi făcea traducere simultană, în timp ce publicul nu era capabil să lălăie decât „yee, yee, yee”. Ceea ce se întâmpla era perceput ca un fenomen straniu într-o ţară atât de rămasă în urmă.

— Ştii că oamenii ăştia vând în Spania mai multe discuri decât numărul de pick-upuri existente? îi povesti Nina prietenei sale. Se estimează că la noi sunt vreo două mii de pick-upuri. Ei vând cam trei mii cinci sute de discuri. Nu-i aşa că e amuzant? Suntem o ţară de nebuni!

Erau puţin abţiguite. Băuseră câte trei beri fiecare, fără să se oprească din dansat. Pe tot parcursul concertului avură senzaţia că se aflau pe altă planetă. Când, după patruzeci şi două de minute şi douăsprezece cântece, cei patru din Liverpool făcură un pas în spate şi se înclinară în faţa publicului, Nina spuse:

— Haide să-i salutăm.

Oamenii îi strigau pe nume – pe Paul şi pe John –, voiau mai mult. Nu mai isprăveau cu aplauzele, cu ovaţiile. Poliţiştii franchişti deveneau nervoşi.

— Poate mai cântă unul, la cererea publicului, spuse Lola ingenuă.

— Nu vor exista bisuri, răspunse Nina, foarte sigură pe ea, deoarece cunoştea clauzele semnate de Epstein şi de şeful

ei. Vino înăuntru. Şi spune-i, te rog, plicticosului ăsta să înceteze să te mai urmărească, sau să ne viziteze altădată.

Plicticosul era Sebas. Se învârtea în jurul lor ca un satelit, de o bună bucată de vreme. Părea puțin neghiob. Mai avea multe de învățat în materie de seducție.

— Ar fi mult mai bine dacă ați veni cu mine, le spuse tânărul, grăbit, uitându-se în jur. Mi-a zis un polițist că se lasă cu scandal şi să vă duc acasă, că e primejdios pentru nişte fete să rămână aici.

— Sebas dragă, noi, „fetele”, avem douăzeci şi opt de ani. Ne-am şters de multişor caşul de la gură! i-o trânti Nina.

Lola se distra cu Nina. Spunea lucrurilor pe nume. Era atât de aspră, încât uneori îi era ruşine să iasă cu ea. Era, în acelaşi timp, una dintre cele două prietene ale ei (cealaltă era Mercedes) şi, bineînțeles, cea mai veche relație din viața sa, în afară de unchiul ei.

— Preferi să rămâi cu prietena ta în loc să mă laşi să te conduc acasă? o întrebă Sebas, profund mâhnit.

Lola îi răspunse cu cea mai mare sinceritate de care era în stare:

— Noi doi o să ne întâlnim altădată.

Şi schiță un zâmbet care putea fi interpretat ca un adio, un pretext sau o consolare.

În realitate, nu avea nici un interes să-l revadă. Faptele confirmară acest lucru: nu se mai văzură de-atunci.

— Haide, Lola, ce mai aştepți? o strigă Nina.

Lola zâmbi şi plecă.

Francisco Bermúdez, impresarul artistic, le lăsă să intre în infirmeria de lângă arena pentru coride, unde fusese amenajată zona de relaxare. Era întinsă o masă pentru mâncarea adusă de o firmă de catering şi alta pentru băuturi. Mai ales cola, deşi văzură şi câteva sticle cu băuturi alcoolice. Mişuna multă lume pe-acolo, cu toate că accesul era extrem de limitat: personalul indispensabil, lucrătorii de

la arenă, angajații agenției de impresariat artistic şi câteva rude sau prieteni extrem de norocoşi. Lola şi Nina aşteptară acolo, ciugulind câte ceva. Bermúdez era euforic. Totul mersese mai bine decât îşi imaginase.

Deodată, îl văzură venind pe Paul, cu bretonul, cu ochii rotunzi şi cu zâmbetul lui. Lolei i se păru foarte simpatic. Nina li se adresa celor patru spunându-le pe nume: *Hello, Paul, how are you? Ringo, come here, you have another photo shoot! Is everything OK in the hotel? The catering? The rooms? Please, let me know if not. John, please, please, come here with me!*[7]

Prietena ei o prezentă celor patru:

— *This is Lola, my friend. She's a piano player*, le spuse şi se întoarse spre ea. Le-am zis că eşti pianistă.

— Vai, termină! Ce ruşine! murmură Lola.

Lola se simți minunat. Cel mai simpatic era Paul, dar John i se păru cel mai inteligent, poate şi cel mai timid. Părea destul de distant, ca şi cum s-ar fi crezut deasupra celorlalți, sau ca şi cum s-ar fi gândit necontenit la altceva. Pozã foarte serios, cu şapca lui albă pe cap, strângându-le foarte tare pe după talie. Oamenii treceau pe-acolo neîncetat şi toți îi priveau. Dar ei erau fericiți, relaxați, în elementul lor. Cu trecerea anilor, scena aceea avea să i se pară ireală Lolei, genul acela de miracole pe care le înfăptuia Nina cu dezinvoltura ei, oriunde se ducea. În acele momente, Lola o admira mai mult ca niciodată. Oamenii admiră cel mai mult la cei din jur ceea ce le lipseşte lor.

— *I can read palms*, îi spuse Nina lui Paul McCartney, cu tupeul ei obişnuit. *Would you...*?

---

[7] Bună, Paul, ce mai faci? Ringo, mai ai o şedință foto de făcut! Cazarea e-n regulă? Dar mâncarea? Camerele? Vă rog să-mi dați de ştire dacă nu e OK. John, te rog, te rog, vino încoace! – în engl., în orig. (N. red.)

— *Really*? vru să ştie acel Beatle şi îi arătă palma. *Go ahead!*

— Ce zice? întrebă Lola. O să-i citeşti în palmă?

— Da, răspunse Nina şi, când începu, exclamă: *Wow! My God! You have the longest life line I've ever seen!* Nina părea foarte impresionată. *You'll live to, at least, the age of eighty or ninety. Trust me!* Şi se întoarse spre Lola. Îi ziceam că o să trăiască cel puțin până la optzeci sau nouăzeci de ani şi că niciodată n-am văzut o linie a vieții ca a lui.

Chiar atunci trecea pe-acolo John, şi colegul lui îl strigă:

— *Hey, man, come here. This girl can read your palm. Let's have a look at your future!*

Dar John răspunse printr-un gest disprețuitor şi trecu mai departe. Se încheie şi prezicerea, printre râsete. Starurile aveau să plece să se odihnească, sau să facă ce voiau, la hotelul lor de pe Gran Vía.

Cele două prietene se mai învârtiră o vreme pe-acolo, înainte de a merge acasă. Bermúdez se apropie zâmbitor, transpirat.

— Luați o cola, îi spuse Ninei, e din partea mea.

Dar ea răspunse:

— Urăsc cola. Nu mă întrebați de ce.

Nina se grăbi să facă prezentările. Zise:

— Ea e Lolita, prietena mea. E pianistă. Domnul acesta este şeful meu.

— Mai bine Lola, o corectă ea.

Erau câțiva ani de când respingea diminutivul cu seninătate. La douăzeci de ani îl detesta, fără să stea pe gânduri.

— Da, Lola e mai bine, se arătă de acord Bermúdez înainte de a întreba, mereu pe față: Pianistă? Țineți concerte?

— De fapt, sunt profesoară de pian. Dau ore particulare.

— Aha! Bermúdez îşi pierdu interesul. Dacă nu vreți cola, luați-vă altceva. O să rămână multă băutură, e păcat.

Încă mai avea de făcut un lucru important: să-i scoată pe băieți de-acolo în siguranță. În alte părți avuseseră loc incidente, atacuri ale admiratorilor, episoade neplăcute. Bermúdez nu voia să fie părtaş la aşa ceva. Era hotărât să-şi consolideze prestigiul prin acele două concerte.

Închiriase două Cadillacuri identice şi le parcase afară. Unul, lângă intrarea principală a arenei pentru coride, unde se adunase o adevărată mulțime de admiratori şi unde poliția franchistă începuse să-şi facă treaba. Celălalt, în spate, pe unde nimeni nu se aştepta ca trupa să iasă. Era o altă strategie a acestui vulpoi bătrân, pusă la cale pentru a evita problemele. În doar câteva minute, cei patru părăsiseră discret arena, se urcaseră în maşină şi dispăruseră.

Fotografiile. Voia să le găsească. Nina i le trimise la doar câteva săptămâni de la noaptea cu pricina, într-un plic al producătoarei şi cu o notiță care suna aşa: „Data viitoare, Beethoven şi Liszt". Habar n-avea unde le pusese. Era sigură că nu le arătase nimănui niciodată, poate pentru că niciodată nu le dăduse prea mare importanță. Cu toate astea, simți brusc dorința de a se lăuda cu ele în fața lui Andrés. Mama lui vitregă, plicticoasa profesoară de solfegiu şi pian, nici mai mult, nici mai puțin decât în compania celor patru Beatleşi! Era o fotografie istorică încă din clipa în care fusese făcută, dar mai ales după ce John Lennon murise aşa cum murise, cu doar câteva luni în urmă. Cu siguranță că Andrés avea să o privească îndelung şi să o întrebe dacă era trucată. Şi cu siguranță că avea să rămână cu gura căscată când îi va spune că nu.

Să-l impresioneze pe un băiat de nouăsprezece ani, iată care erau ocupațiile ei din prezent. „Ar trebui să-mi fie ruşine", se mustră ea.

Eu m-am însurat la mai puțin de un an de la concert, am avut o fiică minunată, m-am despărțit. Căsnicia mea nu avea cum să meargă bine. M-am gândit mereu la tine. Ai fost, eşti şi vei rămâne singura iubire din viața mea. Of, cât de greu e să-ți scriu toate astea fără să par un imbecil! Dar lucrurile sunt aşa cum sunt, iar eu sunt prea bătrân pentru ascunzişuri şi jocuri de copii. Până acum am primit mereu veşti despre tine prin alte persoane. Am aflat că te-ai măritat acum cinci ani şi m-am bucurat mult. De foarte curând am auzit că soțul tău a murit şi mi s-a rupt sufletul. Te asigur că nimănui nu-i pare mai rău decât mie pentru durerea sau nefericirea de care ai avut parte în viață. Voiam să mai aştept puțin până să-ți scriu. Nu vreau să te deranjez. Nu aştept nimic, de fapt. Există persoane, ştiu bine, care sunt de neînlocuit. În realitate, mă mulțumesc cu foarte puțin. De-asta mă încumet să-ți cer să-mi dai voie să te revăd. Ai accepta să te invit la o cafea zilele astea, dacă n-ai ceva mai bun de făcut? M-ai face bărbatul cel mai fericit din lume.

Ce situație stupidă, îşi zise Lola încă o dată. Nici măcar nu ştia de ce o tulbura atât de tare. Poate era din cauza sarcinii, care-i răscolea emoțiile. Totuşi, se hotărî să-i răspundă. O luă ca pe un fel de datorie: dacă cineva îşi deschide sufletul față de tine în felul ăsta, poți măcar să-i dai puțină atenție, se gândea ea.

Începu în mai multe rânduri un răspuns. Prima versiune îi ieşi prea dură:

Dragă Sebas, mă tem că ai fost îndrăgostit toată viața de o fantasmă. Nu mai sunt de mult acea tinerică despre care vorbeşti. Cel puțin, nu cea în care m-au transformat anii şi viața.

Ce oroare!

Se hotărî să înceapă din nou. A doua încercare era mai pe măsura firii ei, dar prea tragică.

Dragă Sebas, câte amintiri mi-a trezit scrisoarea ta şi ce senzaţii ciudate! Cum de am fost în stare să ignor atâţia ani tot ceea ce-mi scrii?

Nu, nu, nu! Mult mai prost! Demn de Sautier Casaseca. *Stăpâna Rosa*[8] în varianta epistolară. Şi mai multă hârtie făcută bucăţele şi aruncată la gunoi!

Vreme de câteva zile se simţi nelinişţită, mâncă puţin, încercând să găsească tonul şi cuvintele potrivite. Erau prea multe posibilităţi, trebuia să o aleagă pe cea potrivită.

Vreo două dimineţi la rând, în săptămâna cinei, se ridică să bea apă şi rămase o vreme lângă fereastră, contemplând coroanele copacilor, agitate de vânt. Stătea să înceapă o furtună de vară. Intră în camera lui Andrés să oprească ventilatorul. „Copilul ăsta o să răcească", se trezi gândind. Iar cuvântul „copil", lansat de subconştientul ei, îi alungă somnul cu totul.

În acea noapte se hotărî, în sfârşit, să caute albumele de fotografii, tot atât de bine ascunse în fundul debaralei pe cât erau în memoria ei. Pe cutie scrisese: „De păstrat". Îi trecu scurt prin minte o întrebare: de ce hotărâm că cineva sau ceva nu mai face parte din viaţa noastră, de ce preferăm să gonim anumite lucruri, anumite episoade, anumite persoane?

Nu găsi fotografii cu cele patru colege de la internat, care i-ar fi ajutat memoria să se dezmorţească. Le găsi, asta da, pe cele de la concertul ţinut la Monumental. Un John Lennon de douăzeci şi cinci de ani, cu şapcă şi sacou albe, le strângea – pe Nina şi pe ea – pe după talie. Era mai înalt decât ele, era serios, dar părea liniştit, relaxat. Şi atât de

---

[8] *Ama Rosa* a fost unul dintre primele seriale radiofonice difuzate în Spania, la Radio Madrid, în 1959. Radionovela a fost scrisă şi regizată de Guillermo Sautier Casaseca, în colaborare cu Rafael Barón.

tânăr! Nina purta părul tuns scurt şi o fustă minimalistă, avea picioare frumoase şi nu-i era deloc ruşine să şi le arate; ea avea încă părul blond-închis şi purta una dintre veşnicele ei fuste înflorate, în stil hipiot. Păreau trei prieteni care tocmai pleacă de la o petrecere. Era o fotografie minunată, pe care se bucura enorm să o aibă. O privi atât de mult, încât sfârşi prin a izbucni în plâns. De data asta nu din cauza morţii lui Andrés, ci a lui John. Îşi aminti chipul ucigaşului pe care-l publicaseră ziarele, petalele de trandafir cu care fanii acoperiseră sângele vărsat în plină stradă, la New York, şi se simţi adânc mâhnită o bună bucată de vreme. Apoi se întoarse la fotografie. Era o imagine irepetabilă. Îşi spuse: „Viaţa întreagă e o imagine irepetabilă".

O puse deoparte pentru a i-o arăta lui Andrés a doua zi. „Zău dacă nu sunt bătrână, de vreme ce am poze cu Beatleşii!" i-ar fi putut spune.

Pe fundul aceleiaşi cutii găsi şi pozele de la nunta Ninei, care erau şi mai vechi, din 1953. Amândouă atât de tinere – optsprezece ani, deşi Nina încă nu-i împlinise –, ţinându-se de braţ. Nina îmbrăcată în rochie de mireasă, sfidătoare. Cu buzele date cu roşu carmin. Lângă ea, mirele, la costum şi cu o floare la butonieră. Cum se numea? Când vorbea despre soţul ei, Nina îi spunea „dobitocul", aşa că încercă zadarnic să-şi amintească numele lui. Ea forma o pereche cu Sebastián, Sebas. Iată-l! Cel care-i scria acum, dar cu atâţia ani în urmă. Cât de mult te surprinde tinereţea a ceea ce vezi îmbătrânind! Ce absurditate! El nu se poate să fi avut mai mult de douăzeci şi trei sau douăzeci şi patru de ani. N-avea nici cea mai mică idee ce făcuse cu viaţa lui. Uitase aproape toate detaliile. Mai puţin că îşi făcuse de cap cu el. În limitele canoanelor acelor vremuri, desigur, pe care ea le respectase. Nici vorbă de sex, nici vorbă să fi ieşit singuri împreună undeva, nici vorbă de nimic, în general. Se

sărutaseră de vreo şase ori şi mâinile lor se căutaseră în penumbra unui cinematograf. Rula filmul *Circ în toată regula*. Restul, întunecat, şters din memorie. Viața e prea lungă pentru a ne-o aminti pe toată.

Era dimineața foarte devreme şi ea era trează în continuare când puse din nou mâna pe o foaie de hârtie. De data asta scrise: „Dragă Sebastián". Şi rămase pe gânduri, prinsă în meandrele amintirilor, fără să ştie cum să continue. Se întoarse în pat şi, pe drum, se opri în camera lui Andrés ca să-l vadă dormind, ca să-i asculte respirația regulată. Încercă să nu se mai gândească.

Ultima versiune a scrisorii, cea pe care o consideră potrivită, o scrise în cursul dimineții, în ziua cinei, în timp ce urmărea nunta regală pe canalul public de televiziune. Era un mesaj ambiguu, la care meditase îndelung şi pe care-l compusese împotriva unei părți din ea însăşi, doar pentru că se gândise că trebuia s-o facă. Dedică două pasaje descrierii amănunțite a „surprinderii", „stuporii" şi „emoției" pe care i le provocase scrisoarea. Câteva rânduri între poezie şi filozofie pentru a vorbi despre dragostea adevărată şi despre dreptul tuturor ființelor omeneşti de a se înşela. Câteva vorbe pentru a pomeni, în treacăt, natura schimbătoare a oamenilor, dar fără referiri la propria persoană. În cele din urmă, pe un singur rând, foarte pe scurt, acceptă invitația la cafea. „Îți las numărul meu de telefon. Sună-mă când vrei", scrise, înainte de a mâzgăli şapte cifre. În definitiv, era o epistolă pe care n-ar fi aşternut-o pe hârtie în nici un alt moment al vieții sale. Nici măcar în cel prezent, dacă lucrurile ar fi stat altfel.

Se simți tristă tot restul zilei. Andrés era de părere că din cauza ploii. Ea credea că din cauza nunții. Diana Spencer îmbrăcată în rochie de mireasă părea altă persoană. Cu toate acestea, de îndată ce o văzu pe prințesă intrând în biserică, se gândi la tatăl pe care nu-l cunoscuse.

Potrivit unchiului său, tatăl ei ar fi vrut s-o boteze Lolita, deşi îi pusese numele după bunică, María Dolores. Se părea că el şi mama ei speraseră să aibă mai mulţi copii. Mult mai mulţi. De asemenea, speraseră să aibă succes ca artişti. El ca pianist, ea, cântăreaţă. Mama ei avea voce de alto şi, de trei stagiuni, cânta în corul de la Liceo. Fusese nevoită să renunţe când o născuse pe ea. Apoi izbucnise războiul şi fusese ucisă. Trei incidente care făcuseră praf totul.

Despre moartea părinţilor săi cunoştea, de asemenea, numai versiunea unchiului ei. Ştia că fusese un act laş şi nejustificat, pentru că niciodată nu se amestecaseră în politică şi nici nu aveau intenţia de a o face. Soţii Puncel erau de dreapta – „respectau ordinea", le plăcea lor să spună, fiindcă, pentru ei, bunăstarea lumii însemna să nu schimbe niciodată anumite lucruri –, votaseră cu Frontul Naţional la alegerile din 1936 şi fuseseră oripilaţi când miliţienii începuseră să ucidă oameni ai bisericii şi să dea foc mănăstirilor. În plină nebunie anticlericală la Barcelona, acceptaseră să participe la nunta unuia dintre cei mai bogaţi moştenitori ai aristocraţiei de viţă veche. El – la pian, ea – solistă aveau să ofere un repertoriu minunat din Schubert şi Berlioz. În dreptul schitului, un membru al miliţiei populare, beat, îşi îndreptase revolverul asupra lor. Îi întrebase cine erau şi unde mergeau. Le ceruse să cânte *Internaţionala comunistă*. Soţii Puncel Farrús răspunseseră – ceea ce era adevărat – că nu o cunoşteau.

— „Sculaţi, voi, oropsiţi ai vieţii, voi, osândiţi la foame, sus!..." începuse să cânte membrul miliţiei populare, pentru a-i încuraja, dar ei nu continuaseră. Haide! Cântaţi! Cântaţi sau trag! le poruncise el.

Nu cântaseră.

Trăsese câte două focuri de armă în fiecare şi plecase. Umbla vorba că acelaşi nelegiuit îl omorâse şi pe preotul de la micul schit unde urma să fie ţinută slujba de căsătorie,

pe diacon şi doi călugări, înainte de a incendia locul, care se numea Torrentbó. Schitul purta numele patroanei muzicii: Sfânta Cecilia. Era o minunată zi de primăvară a anului 1937. Când se sfârşi războiul, rezultă că părinții ei făcuseră parte din tabăra câştigătoare.

În timp ce prinții englezi rosteau „Da, vreau", Lolita îşi aminti de Andrés şi de propria nuntă. Fusese o petrecere discretă şi intimă. Andresito le dusese verighetele. Preotul paroh nu fusese de acord să-i spună Lola, deşi ea aşa îi ceruse. Poate se gândea că Dolorosa era o fecioară mult prea serioasă pentru prescurtări. Îi spusese tot timpul pe numele cu cea mai puternică rezonanță oficială, dar şi canonică:

— Andrés, vrei să o iei pe María Dolores de soție şi făgăduieşti să-i fii credincios, la bine şi la greu, la sănătate şi la boală, să o iubeşti şi să o respecți în toate zilele vieții tale?

Iar Andrés, radiind de fericire, o privise şi spusese:

— Da, María Dolores.

La care preotul, contrariat, se văzu nevoit să îi atragă atenția:

— Trebuie să-mi răspundeți mie. Iar răspunsul este: „Da, vreau".

Tulburat, Andrés repetase afirmația, de data asta cu mai multă cumpătare, în vreme ce puținii invitați mureau de râs, cât mai pe furiş cu putință. Această anecdotă, povestită chiar şi în momentele cele mai triste, o făcea în continuare să râdă. O povestiseră de cel puțin o sută de ori.

Nunta lui Lady Di cu bățosul acela fusese foarte frumoasă, dar nu se putea compara cu a ei în privința spontaneității, şi cu atât mai puțin a bucuriei.

La opt fără un sfert i se păru că ploaia se mai domolise şi hotărî că sosise momentul.

— Plec, dragul meu. Ieşi undeva în seara asta? îl întrebă pe Andrés.

— Pe vremea asta? Nici mort!

— Bine. Ai cina în frigider.

— Mulțumesc. Petrecere frumoasă! Şi, înainte de a o lăsa să plece: Eşti sigură că nu vrei să te duc eu?

— Sunt sigură. Nu-ți face griji.

— Bine.

Andrés moştenise de la tatăl său seninătatea, farmecul. Chiar şi fizic îi semăna, deşi avea multe trăsături şi de la mama sa. Ochii, alura stilată, poate înțelepciunea. Uneori se întreba ce-i plăcea mai mult la el, trăsăturile comune sau diferențele. Alteori se învinuia că face comparații, că mereu căuta motive şi argumente.

Ieşind din casă, ca întotdeauna se opri în antreu în fața pozei celuilalt Andrés, tatăl, soțul ei, răposatul. Ani de zile îi deosebise folosind diminutivul: fiul era „Andresito”. Trecuseră cincisprezece zile de când sufixele nu mai erau în vigoare. Andresito era acum Andrés, iar Andrés, cel din fotografie, dragostea ei, era mort.

Nu existase o ceremonie publică de adio, după cum nu existase nici în cazul lui John Lennon. În ambele cazuri, prin voința singurului protagonist. Şi ea prefera acelaşi lucru. Lola îşi sărută vârful arătătorului şi apoi îl aşează în dreptul buzelor lui, pe geamul fotografiei.

— La revedere, dragostea mea, mă duc să iau cina cu colegele mele de la internat, să vedem cum iese. Mă întorc repede, şopti ea, vorbind cu portretul.

Ieşi din casă cu cele două scrisori – cea primită şi cea pe care avea s-o expedieze – în poşetă, care era enormă, îndreptându-se spre cutia poştală de pe Balmes, colț cu Vía Augusta. Îşi continuă drumul pe Príncipe de Asturias, mergând încet, din prudență. Ajungând la destinație, se opri în ploaie, cu umbrela deschisă, udă fleaşcă la picioare, şi se uită la plic îndelung.

Îi părea rău pentru tot ce scrisese, dar simțea că singura ieşire înțeleaptă din labirintul în care se transformase viața ei era să profite de acea şansă. La patruzeci şi cinci de ani nu avea să mai întâlnească multe asemenea ocazii şi, în fond şi la urma urmei, Sebas era un bărbat cumsecade.

Băgă scrisoarea în cutia poştală. O împinse, pentru a se asigura că avea să cadă peste celelalte. Simți imediat dorința de a o recupera, pentru a o face bucățele. Se gândi că asta era ceea ce ar fi trebuit să facă. Se învinui pentru a fi căutat soluții de convenință în loc să accepte realitatea. Se întrebă: „De convenință, pentru cine?" Se gândi din nou la Andresito. Îşi spuse: „Am făcut bine, vom vedea ce se-ntâmplă". Viața o învățase că uneori se întâmplă ceea ce vrei. Şi că a aştepta consecințele unui lucru e unul dintre modurile de a demonstra că faci parte din această lume.

Îşi continuă drumul. Se afla foarte aproape de restaurant, de care o despărțeau doar câteva sute de metri. Ajunse vlăguită. Se opri în dreptul uşii, pentru a contempla firma pusă de curând, deocamdată neluminată: Jumătate de viață. Dacă nu i-ar fi fost gândul în altă parte, i-ar fi plăcut numele. Îşi zise: „N-am chef să văd pe nimeni. Nu vreau să vorbesc despre trecut, n-ar fi trebuit să accept invitația asta".Se mai gândi: „Nu te plânge, Julia probabil că a stat mult mai mult în cumpănă".

Ele cinci, în vara dinaintea plecării Juliei. Înainte să fie dusă de-acolo. Niciodată nu ştiuse unde. O singură dată îşi luase inima în dinți şi o întrebase pe maica Rufina unde plecase Julia şi dacă avea să se întoarcă.

Maica Rufina zâmbise, misterioasă, înainte de a răspunde:

— E unde merită să fie şi nu se va întoarce.

La mănăstirea maicilor pauline – asta înțelese mai târziu – , toate ispăşeau păcatele altora.

Cu mâna pe cordonul clopoțelului, se gândi: „Încă mai am timp să plec".

Simțea nevoia de a se aşeza. Ploua din nou foarte tare. Fetele aveau să fie uimite s-o vadă, cu acel burtoi de sfârşit de sarcină. Ar fi amuzant să le vadă feţele, să le spună că mai avea numai trei zile până să ajungă la termen. La vârsta ei! Încă una dintre nebuniile din viaţa ei. Nebunii cu uşile închise, pe care aproape nimeni nu le cunoştea. Există oameni care-şi etalează intimitatea ca şi cum ar fi un cățeluş dresat, şi oameni care şi-o ascund de parcă ar fi o gânganie monstruoasă.

În acel moment, bubui un tunet asurzitor. Noaptea se anunța agitată.

Lolita, Lola, Dolores, María Dolores. Desfăcu nodul eşarfei pe care şi-o legase sub bărbie, îşi scutură pletele lungi şi roşcate, împinse uşa, şi cele patru femei care fuseseră ea însăşi intrară, toate odată, în restaurantul Martei.

Nina

Patruzeci de minute mai târziu decât fusese stabilit şi tropăind ca un cal. Aşa ajunse Nina la cina de la restaurantul Jumătate de viață. Se opri în antreu, cu umbrela în mână, sorbi din priviri canapelele Roche Bobois, îşi scutură părul ca un cățel, în fața oglinzii, şi intră cu paşi mari, strigând:

— Unde sunt reginele mele?

Nina era una dintre acele femei care percep vârsta ca pe un afront, şi nu trebuie decât să le priveşti ca să-ți dai seama de asta. Încă nu-şi revenise de pe urma supărării că trecuse de pragul celor patruzeci de ani şi deja începea să sufere din pricină că se apropia de cincizeci. Cei patruzeci şi patru de ani împliniți îi picaseră atât de prost, încât se hotărâse să nu-i ia în seamă şi să rămână la acea vârstă

pentru o bună bucată de vreme. Dintre consecințele vârstei, cea pe care o îndura cel mai greu era să-şi descopere riduri noi în fiecare dimineață. Sau să dea deodată peste o fotografie făcută în urmă cu doar câțiva ani şi să se vadă indubitabil mai tânără. Încerca să compenseze toate aceste neplăceri îmbrăcându-se şi comportându-se ca o fată de douăzeci de ani. Asta includea, mai ales, lungimea fustei, înălțimea tocurilor, grozăviile care-i ieşeau pe gură, activitatea frenetică în toate compartimentele vieții – inclusiv în cel amoros – şi modul scandalos de a râde în hohote.

— Îmi puteți fi recunoscătoare, le salută ea, în timp ce le pupa, una după alta, pe obraji. M-am dat jos din pat ca să vin.

— De ce? Eşti bolnavă? se îngrijoră Lola.

— Da. Nina slobozi unul dintre hohotele ei de râs. De pasiune! Dar mai bine să întârzii decât să n-ajungi deloc, nu? Sau să mergi cu iubitul la cină doar pentru că nu poți scăpa de el. Nu vă povestesc ce-am făcut toată după-amiaza, ca să nu muriți de invidie şi să nu cumva să se scandalizeze vreuna dintre voi. Lola, la naiba! Cât de gravidă eşti! Şi cât de grasă! Şi cât de superfrumoasă! Când naşti?

— Ajung la termen peste trei zile.

— Fir-ar să fie! Trei zile! Are careva experiență de moaşă?

— Nu va fi nevoie, suntem foarte aproape de clinica mea, El Pilar. E chiar alături.

— Am putea să te cărăm în spate! strigă Nina. De cât timp nu ne-am văzut?

— Nu m-am gândit să calculez, răspunse Lola.

Toate avură grijă să o facă pe Lola să se aşeze şi să țină picioarele ridicate. I se oferi limonadă naturală şi simți că începea să se răcorească, pentru că Marta dăduse drumul la aerul condiționat. Olga avusese timp să se schimbe, iar acum părea un bobocel galben şi foşnitor. Cele două gemene continuau să bea whisky, de data asta diluat cu cola. Lidia

muncea în bucătărie. Cina prindea contur. Primele feluri de mâncare erau pe cale să apară.

Nina făcu trei paşi de parcă s-ar fi aflat pe o pasarelă de modă, înainte de a întreba:

— Ei? Ce părere aveţi despre mine? În caz că n-aţi ghicit încă, am un iubit. Pentru ea, cuvântul „iubit" avea un efect de întinerire. Să vedem dacă de data asta ţine, fiindcă e aşa de drăguţ! Măcar nu e mai tânăr decât mine, ce ciudat! În ultima vreme aveam mână bună la tinerei. Dar ăsta e un bărbat adevărat! Ce uşurare că nu trebuie să-l învăţ toată teoria! Vine cu lecţia învăţată, o plăcere, zău aşa, deşi e niţel cam ruginit. Cred că nevastă-sa nu-i oferă prea multe bucurii.

— A, e căsătorit? întrebă Olga pe un ton (nereuşit) care se voia plin de naturaleţe.

— Da, dragă, da. *Nobody's perfect*!

— Cum ai spus?

— Că nimeni nu e perfect. Cel puţin, nu bărbaţii.

Lola îşi simţea faţa foarte înfierbântată şi-şi băgase nasul în paharul cu limonadă. Comentariile Ninei făceau mereu pe cineva să se simtă prost, dintr-un motiv oarecare. Era prea directă, prea veselă, prea slobodă la gură, prea sinceră. Şi vorbea prea tare. Asta, mai ales. Olga o asculta încruntată, dezaprobând-o în sinea ei. Dar Nina era deşteaptă; pricepea imediat ce gândeau ceilalţi despre ea.

— Olga! Ce bine arăţi! Şi cât de elegantă eşti! o lăudă Nina. Parcă ai fi din corpul diplomatic! Părul e natural? Pari cu totul schimbată, Grăsunico. Bineînţeles că nu te-aş fi recunoscut. Voi?

— A, Grăsunica, nu-mi aminteam că îmi ziceaţi aşa! minţi Olga. Acum nu mi se mai potriveşte.

Lola, care îşi făcea vânt cu meniul, îi dădu dreptate Ninei. Spuse:

— Nici eu nu te-aş fi recunoscut.

— Apropo, interveni Nina, vreun suflet milostiv mi-ar turna şi mie puţin din Chivasul ăla de optsprezece ani pe care l-am văzut pe-aici?

Marta sări, plină de solicitudine, în rolul ei de gazdă perfectă.

— Da, sigur, iartă-mă. Îl vrei cu gheaţă şi cu apă?

— Dublu şi cum vrei tu.

— Imediat.

— Şi ia povesteşte-ne, Olga, cum ai făcut să slăbeşti aşa?

Nina se aşează aproape călare pe marginea mesei, lăsând să-i atârne un picior încălţat cu o sanda cu tocul de zece centimetri şi arătându-le tuturor – cu sau fără voia ei – chiloţii ei negri de dantelă.

— Ei, asta s-a întâmplat aşa de demult, că nici nu-mi mai amintesc. Mi s-a schimbat metabolismul, presupun.

Să facă să pară neînsemnat acel lucru era un mod de a-i conferi importanţă.

Marta lăsă paharul de whisky în faţa Ninei, care îl luă, trase o înghiţitură zdravănă şi continuă:

— Ştiţi metoda lui Elizabeth Taylor de a-şi păstra silueta? Ţine mereu în frigider o poză cu ea de când era grasă. În felul ăsta îi trece pofta de mâncare.

— Elizabeth Taylor a fost vreodată grasă? se miră Marta.

— Ca toate femeile, presupun, zise Lola.

Olga gândi cu voce tare:

— Şi când se îngraşă nu ies din casă. Dar nu e valabil pentru toate. Uitaţi-vă la Audrey Hepburn.

— Aia e o coadă de mătură! sări Lola. O prefer pe Marilyn Monroe.

— Sărăcuţa! o compătimi Nina. Aia se-ngrăşa din pricina tristeţii.

— Eu cred că atunci când eşti grasă e mai bine să te ascunzi în casă până devii din nou prezentabilă, îşi exprimă Nina părerea. Ştiţi ce mânca la micul dejun? Lapte cu ouă

crude. Nu lua prânzul niciodată. La cină mânca ficat fiert, cu morcovi cruzi. Şi în fiecare după-amiază îşi lua o înghețată uriaşă cu fructe uscate. Ce porcărie! Iar sex, zero, asta-i clar! Trebuie să fii din cale-afară de bărbat ca să îndrăzneşti să fii cu o femeie pe care şi-ar dori-o toți.

— Sărăcuța! Tu crezi că era castă? glumi Lola, aşa cum nu mai făcuse de ani de zile.

— Castă? râse Nina. Nu m-ar mira să fi fost fecioară!

Olga stătea pe gânduri, ca şi cum ar fi trebuit să ia o decizie. În cele din urmă, spuse:

— Fecioară nu cred...

— În fine, ascultați ce vă spun, râse Nina. Cea mai bună metodă de slăbire e sexul. Trei sau patru ore pe zi şi nu te-ngraşi nici cu un gram. Nu se vede? Îşi ridică brațele, arătându-şi trupul şi scoțând la iveală nişte subsuori perfect rase. Aşa că azi, de îndată ce ajungeți acasă, să le spuneți soților voştri ce v-am zis. O să fie mulțumiți.

Marta nu era în toane prea bune, ca să poată suporta neruşinarea fericirii altora. Se ascundea în spatele treburilor pentru a nu fi nevoită să intervină în conversație. Asculta cu mare atenție, dar nu se simțea în stare să se distreze. Deşi trebuia să admită că se gândise că avea să-i fie mai greu. Între timp, sora ei se încrunta. Avea îndoieli. Întrebă:

— Dar tu cum de ştii atâtea lucruri despre actrițele celebre, Nina?

— Pentru că înainte citeam săptămânal o grămadă de reviste străine. Cele care la noi erau interzise de Paca Fundmare[9].

— De cine?

— Se referă la Franco, explică Lola.

---

[9] Una dintre poreclele lui Franco era „Paca la Culona”, aluzie la faptul că generalul avea fundul mare şi era mic de statură.

— Bineînțeles, zăpăcito! Piticul piticilor! Mica pramatie a Spaniei, din voia Domnului! punctă Nina. Ăsta cu siguranță nu se uita la nevastă-sa nici picat cu ceară. Doar o dată, ca să-şi facă datoria, şi atunci au dat-o-n bară.

— În bară?

— Le-a ieşit o fată. Un dictator trebuie să aibă băieți! Fetele sunt pentru poponari.

— Taci, smintito, nu vorbi aşa! O să fii denunțată! sări Olga.

Nina izbucni într-un hohot de râs.

— Să mă denunțe? Cine? N-ai aflat că a murit, drăguțo? Se împlinesc şase ani. Acum putem vorbi despre orice. Nu e minunat?

— A murit, săracul...

Părerea de rău a Olgăi era sinceră.

— Care săracul?

Nina îşi apropie fața de a Olgăi.

— Mi se strângea sufletul, la sfârşit, când ieşea tremurând în balcon, cu vocea aia subțire şi semănând cu o micuță pasăre bolnavă.

Nina, veselă:

— Da, ce bine-ar fi fost dacă i-ar fi dat cineva brânci de la etajul trei din Palacio de Oriente şi s-ar fi făcut praf pe asfalt, ca un găinaț de porumbel.

— Ferească Dumnezeu!

Olga îşi făcu semnul crucii.

— Mulți s-ar fi bucurat să-l vadă transformat în rahat.

— Da, oameni cu mâinile mânjite de sânge, cu siguranță.

— Ce tot spui?

Nina rostea cuvintele pe un ton nonconformist şi ferm.

— Aşa se spunea. Că n-au fost pedepsiți decât cei care aveau mâinile mânjite de sânge.

— Olga, tu în ce țară ai trăit în toți anii ăştia? Fruntea Ninei se umplu de mici riduri orizontale. Ai crezut tot ce se spunea?

Olga îi evită privirea.

— Eu nu m-am luat niciodată de nimeni. Nu fac decât să repet ce se spunea.

— Până la urmă o să fie adevărat că, activi sau pasivi, toți am fost franchişti, conchise Marta. La voi în casă erau franchişti? întrebă ea, uitându-se curioasă la fiecare în parte.

— Toată lumea era franchistă, spuse Lola.

— Din convingere sau doar ca să-şi salveze fundul, nu? continuă Nina.

— Dar ai tăi, Nina? întrebă Lola, fără să înceteze să zâmbească, privind-o de jos.

— Da, bineînțeles. Familia Borrás-Truyol era mai franchistă chiar decât Carmen Polo! De-asta am ieşit eu aşa, roşie ca sângele.

Şi începu să râdă în hohote.

Lola îşi luă o voce dulce şi, cu o expresie senină pe chip, le ceru:

— Să nu mai vorbim despre politică, fetelor. Doar avem atâtea lucruri importante să ne spunem!

Olga le atrase atenția, fără să privească pe nimeni, ca şi cum s-ar fi adresat tuturor:

— Eu nu mă gândesc decât că morții trebuie tratați cu respect.

— Atunci mai bine schimbăm subiectul, de acord! atacă din nou Nina.

Lola, senină, continuă să joace rolul de moderatoare neutră. Întrebă:

— Despre ce vorbeam?

— Despre revistele străine, de unde am aflat ce mâncau actrițele celebre, îi aminti Nina.

— Aşa e. Tocmai voiam să le povestesc că pe vremea aia tu lucrai pentru un impresar, spuse Lola, îndreptând conversația într-o direcție mai liniştită.

— Şi asta ce însemna? întrebă Olga.

— Păi, Francisco Bermúdez, de la Spectacole Internaționale, explică Nina, şeful meu de atunci, a fost cel care i-a adus pe cei patru Beatles în Spania. Un eveniment remarcabil.

— Pe cine?

Din nou Olga se dovedea a fi de pe altă planetă.

Nina pronunțase *Bitəls* cu o rotire dificilă a limbii pe litera „t" şi cu un „ă" neutru şi abia auzit. Nici una nu era în stare să priceapă ce spunea.

— Beatleşii! le lămuri Lola, rostind mai apăsat.

— A, ei! Olga se dumiri. Lățoşii ăia! Parcă erau fete. Se zice că americancele erau înnebunite după ei.

— Sunt englezi, Olga.

— Mă rog, englezi. Ce mai contează!

— Noi am fost la faimosul concert de la Monumental, povesti Lola, mândră. Nina şi cu mine. A fost o noapte istorică.

Cele două surori Viñó nu păreau impresionate. Olga vru să ştie:

— Istorice pentru cine?

— Pentru toți. Pentru țara noastră. Începutul modernității, spuse Nina.

— Modernitatea! Ce mai progres! În ziua în care bărbații o să pară femei va fi începutul Apocalipsei, nu uitați!

— Aşa spunea maica Rufina! se înveseli Nina. Mi-am amintit acum!

— Aşa spune la Biblie, Nina!

— Recunosc că nu e lectura mea favorită.

— Îmi închipuiam.

— Prefer *Playboy*.

— Sfântă Fecioară!

— Ştiţi ceva? În 1970 l-am cunoscut pe fondatorul ei, pe Hugh Hefner. Alt nume pe care nu-l înţelese nimeni. A venit în Spania invitat la inaugurarea portului Banús. Noi am organizat gala. Ce bărbat deştept! Şi ce derbedeu!

— Văd că te-ai bătut pe burtă cu cei mai buni de peste tot, îşi exprimă Olga părerea.

— Cu cei mai amuzanţi în mod sigur, răspunse Nina. Viaţa e prea scurtă ca să o trăieşti plictisindu-te.

— Bine, presupun că fiecare se distrează în felul său.

Nina tresări amintindu-şi ceva. Spuse:

— Apropo, aţi aflat că maica Rufina a renunţat la călugărie?

— Nu! Lola căscă ochii mari. Ştii din sursă sigură?

— Mi-a zis sora Presentación. Râse. Ha, ha, ce faţă aţi făcut!

— Şi ai aflat de ce? întrebă Olga, contrariată.

— Nu, dar presupun că pentru a o şterge cu un bărbat.

— Nu se poate!

Neîncredere totală.

— Păi din ce alt motiv, dacă nu ăsta? Nina îşi bălăbănea un picior, gesticulând exagerat. Nu cred că-i venise chef să se mute la o altă mănăstire.

În seara aceea, Nina era exuberantă. Veselia ei nu mai părea de data asta un scut în faţa lumii. Nu doar că îşi arăta genunchii şi pulpele până mai sus de jumătate, ci îşi dezgolise şi umerii. Nu obişnuia să poarte sutien – n-avea nevoie de el, „din nefericire”, zicea ea –, dar lipsa lui nu fusese niciodată atât de evidentă. Sfârcurile tari i se vedeau prin bluză. Se simţea fericită, pregătită să se laude în faţa prietenelor ei şi să spună o mulţime de grozăvii.

Olga întrebă, fără să-şi descreţească fruntea:

— Suntem toate căsătorite?

— Of, da, sări Nina, de câteva ere glaciare. Cu un dobitoc. Dar tu?

— O, nu, eu nu!

— Nu te-ai măritat?

— Ba da, bineînțeles. Vreau să spun că soțul meu e normal.

— A, da? Şi cum îți dai seama de asta?

— Mă rog, mă refer la faptul că nu-mi dă motive să-mi doresc să-l insult.

— Ce noroc! Şi tu, Marta? Arătă spre Marta cu paharul de whisky. Tu eşti măritată?

— Ca toată lumea.

— Nu ca toată lumea, precizează Nina. Julia nu e căsătorită, după cum se ştie. Şi se zice că e lesbiană.

— Pentru Dumnezeu! se alarmă Olga.

— Şi tu, Lola?

— Eu sunt văduvă.

Veselia Ninei şi a celorlalte se spulberă brusc. Lola le aruncă o privire resemnată şi strânse puțin din buze. Încă îi era greu s-o spună. Avea un nod în gât, ca o bucată foarte mare de ceva pe care nu-l putea înghiți. Cu toate acestea, ştia că trebuia s-o facă. Trebuia să vorbească despre asta. Să înfrunte reacțiile celorlalte.

— La naiba, Lola! Ce porcărie! Nina schimbase tonul. Acum părea să ceară explicații unei instanțe superioare. S-a întâmplat de mult?

— Acum două săptămâni.

Lola o spuse cu un zâmbet pe buze, ca şi cum, de fapt, nu ar fi fost conştientă de ceea ce i se întâmplase.

În realitate, aşa şi era. În ultimele două săptămâni trăise izolată de lume şi de timpul care o guvernează. Învățase că, atunci când viața îți răpeşte pe cineva foarte drag, în realitate te răpeşte şi pe tine odată cu el. Asta i se întâmpla Lolei, încă nu se întorsese, era undeva departe. Nu ştia în ce

loc anume. Singurul lucru pe care-l ştia era că, mai devreme sau mai târziu, trebuia să se-ntoarcă. Poate că cina aceea era primul pas.

— Lola, ce curajoasă eşti! Ai venit totuşi!

— Mă rog, trebuie să înfrunt realitatea.

— E cumplit... murmură Olga, abătută şi cu o veselie forțată în glas.

— Da, uneori aşa e viața, spuse Lola zâmbind.

Toate privirile erau îndreptate asupra ei, în timp ce ea continua să-şi facă vânt cu meniul, părând dintr-odată să capete o altă dimensiune, să crească în ochii celorlalte. Numai câteodată relația directă cu nefericirea te face să pari uriaş. Până şi Marta se oprise pentru o clipă şi o privea stăruitor, fără să ştie ce să zică. În seara aceea, nefericirea altora o reconforta. Întrebă:

— De ce-a murit soțul tău, draga mea? S-a întâmplat subit?

— Nu chiar. Era bolnav de ceva vreme. Dar s-a agravat brusc. A văzut cum i se apropie sfârşitul. Cred că n-a suferit. A fost foarte curajos, ce-i drept.

— Asta înseamnă că acum eşti singură? Olga făcea o față de parcă ea însăşi ar fi rămas văduvă.

— Locuiesc cu fiul meu vitreg. Lola zâmbi din nou.

— Fiul soțului tău, desigur.

— Da. Andresito. Andrés. Poartă numele tatălui său.

— Înseamnă că e şi mai rău – din nou Olga şi tonul ei melodramatic –, pentru că o să ai doi copii, iar tu eşti singură, şi mai eşti şi la prima naştere. Cum o să...?

— Nu, nu! Lola râse. Andrés e mare. Are nouăsprezece ani. Face duş singur. Acum râseră toate. Tatăl lui era cu douăzeci şi cinci de ani mai în vârstă decât mine. Viața mea nu a fost ca a voastră. Mie totul mi s-a întâmplat cu încetinitorul. Cel puțin până acum.

Rămaseră toate tăcute, gândindu-se la repeziciunea cu care se scursese viața Lolei, viața lor, la cât de ciudat e să-ți măsori viața după viteza sau încetineala cu care se scurge. Vieți lente care se accelerează. Vieți intense care se opresc. Vieți liniştite sau într-o permanentă mişcare. Cum era viața lor, a fiecăreia dintre ele? Există vieți care să aibă un ritm uniform, unde totul se întâmplă când trebuie să se întâmple?

Marta se gândi: „Azi, viața mea s-a oprit brusc, ca o maşină căreia îi cedează dintr-odată motorul şi trebuie înlocuit"; dar îşi mai zise: „N-am dreptul să mă plâng, există vieți mult mai grele decât a mea şi mult mai triste, eu am locul meu în lume şi proiectele mele". Pentru prima oară în acea seară se bucură că organizase cina. Începea să se simtă mai bine. Cu toate că senzația ei de bine era direct proporțională cu nivelul alcoolului din sânge, lucru de care iarăşi îşi dădea foarte bine seama. „Mă rog, există seri în care e obligatoriu să te îmbeți", se justifică ea înainte de a continua conversația, care-şi urma cursul.

— Douăzeci şi cinci de ani... repetă Nina. Asta-nseamnă că avea...

— Şaptezeci. I-ar fi împlinit luna viitoare, răspunse Lola.

— Erați de mult căsătoriți?

— De cinci ani. Dar eu eram îndrăgostită de el de la douăzeci, cel puțin.

— Serios? Lola încuviință cu un zâmbet eroic. Cum aşa?

— Mă rog, presupun că era bărbatul vieții mele.

— Nu, nu, întrebam de ce a trebuit să aştepți atât de mult până să te măriți cu el.

— A! În fine, să zicem că exista o piedică. Soția lui, de exemplu. Sărmana! Nu mă înțelegeți greşit. O iubea mult şi eram bune prietene.

Ninei nu-i venea să creadă ce auzea. Făcu ochii mari. Continua să pună întrebări:

— Erai prietenă cu soția bărbatului vieții tale? E cel mai ciudat lucru pe care l-am auzit vreodată, draga mea!

— Dacă ai fi cunoscut-o, nu ți s-ar mai fi părut aşa. Era o femeie nemaipomenită.

— Ce înseamnă că eraţi prietene? întrebă Marta.

— Ce înseamnă de obicei. Ne apreciam. Mergeam împreună la cumpărături, la medic, la masă din când în când.

— Şi vorbeaţi despre el?

— Da, bineînțeles, aproape mereu.

— Şi cum puteai suporta?

— Era normal. Despre ce să vorbim? Era soțul ei. Mie-mi plăcea să-mi vorbească despre el. Şi eu îl iubeam.

Nu-şi reveneau din uimire. Lola nu-şi dădea seama cât de ciudată era povestea ei, fiind de prea multă vreme cufundată în ea.

— Dar el pe tine? Te iubea? vru să ştie Nina. Cât a fost însurat, vreau să zic.

— Pesemne că mă iubea ca pe o prietenă, presupun. Nu mi-a mărturisit niciodată. Poate că ne iubea şi pe Mercedes, şi pe mine.

— La naiba, Lola! Chiar că seamănă cu o telenovelă!

— E viața mea cu încetinitorul, v-am mai spus.

— Asta-nseamnă că nu te-ai încurcat cu el cât a trăit cu cealaltă?

— Nu, bineînțeles că nu. Nu mi-a trecut niciodată prin cap aşa ceva. O iubeam mult pe Merche, v-am mai zis. Să o trădez ar fi însemnat să mă trădez pe mine. Nu, nu, nu! Dădu din mână, alungând acele idei atât de supărătoare. Nu m-am gândit niciodată la asta!

— Dar ai sfârşit prin a te mărita cu el...

— Asta pentru că am multă răbdare. Un zâmbet fermecător. Şi ea a murit, sărăcuța! Acum probabil că sunt din nou împreună.

— La naiba, Lola! Doar e soțul tău!

— Da, dar înainte a fost al ei.

— La naiba, la naiba, la naiba! Nina întinse brațul. La capătul mesei era un pahar gol. Marta, am nevoie de încă un pahar de whisky!

— Imediat. Marta se ridică să aducă sticla.

Se lăsă o tăcere lungă, prima din acea seară, de asimilare. Povestea Lolei era una dintre cele care cer o pauză.

— Ai fost foarte curajoasă că ai venit, Lola! repetă Olga, care, după tot ce auzise, nu-şi revenea din mâhnire.

— Da' de unde! Îmi face bine să merg în locuri unde n-am fost niciodată cu el. Mai greu e invers.

— Am fi putut amâna cina, draga mea. N-am ştiut nimic.

— Ba nu. Nu trebuia să amânați nimic! V-am mai zis că-mi face bine să ies. Altă pauză îndurerată, solidară. Lola plescăi. Acum v-am întristat.

Nina consideră acea propoziție un ordin de a muta conversația pe alt făgaş. Îl alese pe cel mai uşor.

— Ia spune-ne, Marta, cum suportă soțul tău să fie căsătorit cu o celebritate?

— Ce tot spui... Marta, vizibil stânjenită, încercă să zâmbească. Eu nu sunt o celebritate.

— Cum să nu? Când le-am zis colegelor de serviciu că vin azi să cinez la restaurantul tău, mai aveau puțin şi mă înjurau. E una care vrea un autograf, dar am uitat cartea acasă, din cauza grabei. Probabil că sexul sălbatic provoacă amnezie. Râsete dezlănțuite. Vouă nu vi se-ntâmplă?

— Nu, mie nu, niciodată, se grăbi să spună Olga.

Nina îi adresă un zâmbet înghețat prietenei ei din copilărie. Putea fi interpretat drept o confirmare de genul: „E evident", dar nimeni nu-i dădu atenție.

— Serios, Marta, trăiesc înconjurată de admiratorii tăi. Te ascultă mai mult decât pe propriile mame. Dau drumul la radio cât sunt la muncă şi îşi iau notițe. Eşti un fenomen!

Lola încuviința în tăcere. Deodată îşi aminti ceva şi întrebă:

— Şi ce s-a întâmplat cu vocația ta de scriitoare? Vă amintiți? La internat îşi petrecea toată ziua scriind.

— Presupun că era un mod ca oricare altul de a fugi de realitate. Marta zâmbi. Internatul era insuportabil.

— Maica Rufina murea de nervi. Mereu te pedepsea în capelă, îți aminteşti?

— Dacă-mi amintesc? Nu mi-a fost mai frică de ceva în toată viața mea! Acolo era camera groazei! Sfinții se mişcau în lumina făcliilor de ceară. Parcă erau vii. Noroc că Julia mă consola.

— Julita, sărmana, îşi petrecea viața în capelă.

— Şi de ce o pedepseau? Se purta atât de rău? vru să ştie Olga.

— Nu, proasto! Urma să devină călugăriță, nu-ți aminteşti?

— Poate vrei să zici că ele, călugărițele, hotărâseră să o țină acolo, interveni Nina. Serviciu contra serviciu.

— Şi după aia s-au răzgândit, sau ce s-a întâmplat? întrebă Lola.

— A fost din cauza nopții ăleia. Tare-aş vrea să ştiu ce s-a-ntâmplat de fapt! Nina agita băutura în paharul pe care tocmai i-l dăduse Marta, şi cuburile de gheață răsunau înăuntru.

— Eu am adormit, spuse Marta.

— Şi eu, adăugă Lola. N-am auzit nimic.

Olga bea în tăcere, cu memoria adormită în mod voit. Reuşi doar să se alăture dezvinovățirii generale.

— Toate am adormit.

Vinovăția abia dacă o atingea, orice s-ar fi întâmplat. Mereu fusese expertă în a găsi scuze pentru a evita orice răspundere, dar şi acestea se transformaseră cu trecerea anilor. La patruzeci şi cinci de ani era mai uşor să dea vina

pe naivitatea de la paisprezece. În fond şi la urma urmei, ce tânără e în stare la vârsta aia să măsoare consecinţele faptelor sale? Cine să-şi aducă aminte cum era atunci? Oare ea îşi amintea, sau făcuse la rându-i tot posibilul pentru a uita de sine însăşi?

— Nu ştim unde au dus-o, continuă Lola conversaţia, dar probabil că a fost un loc bun, judecând după cum i-a mers, nu credeţi?

— Julia ar trebui să le fie recunoscătoare călugăriţelor, vorbi Olga. E-adevărat că muncea mult, dar, în schimb, i-au oferit aceleaşi şanse ca nouă tuturor. Altfel nu s-ar fi bucurat de ele.

— Crezi? Nina îşi bălăbănea piciorul, arătându-şi chiloţii. Tu chiar crezi că a avut aceleaşi şanse ca noi?

— Lola a zis bine ce-a zis. E evident! Uită-te numai unde-a ajuns!

— Şi, după tine, pentru asta trebuie să-i mulţumească clerului?

— Bineînţeles! Nu clerului, în general. Măicuţelor pauline, care aveau faima de a fi bune. De ce credeţi că familiile noastre ne-au dus acolo?

Nina râse, împingându-şi trupul înainte.

— Atunci să ne ferească Dumnezeu de alea rele! Îşi agită o mână prin aer. Dar de nătâng vă mai amintiţi? Cât de crude eram! Râdeam de el.

— Dar ne plăcea când ne făcea ochi dulci, observă Lola.

Nina adăugă:

— Şi, când se uita la noi, îi curgeau balele. Sărmanul!

— Ce s-o fi întâmplat cu el?

— Probabil că a murit şi el. În multe asemenea cazuri, nu ajungi la vârsta adultă.

— La cât de puternic era? interveni Olga. Crezi?

Marta întrebă:

— Oare şi-ar mai aminti de noi? Dacă mai trăieşte, evident.

— Nu vi se pare ciudat, privind înapoi? Un băiat care să stea într-un internat de fete, pe vremea aia. Marta îşi ţinea ochii mijiţi, provocatoare.

Lola murmură gânditoare:

— Ce lucruri se întâmplau atunci! Nu eram conştiente de nimic... Nici de cruzime, nici de inocenţă, de nimic.

Comentariul Lolei căzu ca o găleată cu apă rece, scoţând lucrurile la iveală şi dând de gândit. Olga alungă orice sentiment de vinovăţie şi, desigur, nu spuse nimic. Se simţea luată în vizor din pricina cuvintelor Lolei, dar nu o arătă în nici un fel. Între amintirile fragmentate ale tuturor se strecura o tăcere ca un act de căinţă. Până când Nina îndreptă conversaţia către un subiect mai plăcut. Nu pentru toate însă.

— Aşadar nu mai scrii romane, Marta?

— Nu.

Acel răspuns, atât de scurt, le lăsă pe celelalte în expectativă, simţind nevoia de a primi mai multe informaţii. Marta înţelese că trebuia să continue:

— Presupun că în viaţă trebuie să alegi. Nu le poţi avea pe toate. Acum scriu reţete.

Folosi un ton atât de fericit şi de convingător, încât toate o crezură.

Olga coborî glasul, teatral, pentru a face o dezvăluire:

— Cu toate că a scris un roman extrem de bun şi n-a vrut să-l publice.

O privire ucigătoare străbătu aerul care le despărţea pe gemene.

— Serios? Şi de ce oare?

Marta se pricepea, la rândul ei, să facă în aşa fel încât cel mai important lucru să pară lipsit de însemnătate.

— Sunt mulți ani de-atunci. Nici măcar nu-mi amintesc despre ce era vorba.

— Eu da, spuse Olga, dând din cap. Mie mi-a plăcut la nebunie.

Lola, curioasă:

— Tu l-ai citit, Olga?

— Am fost prima. Am încercat să o conving că trebuie să-l publice. Dar n-o cunoaşteți pe Marta? E mai încăpățânată ca un catâr.

Noroc că Lola schimbă subiectul.

— Bine, de fapt eşti scriitoare. Publici cărți şi, din câte-am înțeles, se vând ca pâinea caldă.

— Nici nu vă puteți da seama! întări Olga, din dorința de a fi eroina principală pentru o clipă. E autoarea cea mai vândută a editurii.

— Nu-i adevărat, o corectă Marta, care nu suporta dovezile de mândrie prefăcute (şi false) ale surorii sale.

— Aşa zice editorul tău. N-am inventat eu asta. I-a povestit lui Benito zilele trecute, se apără ea.

Chiar atunci sună telefonul. Olga se oferi:

— Vrei să răspund eu?

Şi tocmai se ridica de pe scaun când Marta, tăioasă, o opri:

— Stai liniştită!

Marta dispăru în direcția cămăruței din fundul salonului. Celelalte trei păstrară tăcerea, zâmbind, împietrite, de parcă ar fi aşteptat întoarcerea gazdei pentru a-şi relua conversația. Singurul lucru care se auzea erau foşnetele rochiei de tafta a Olgăi.

— Olga, draga mea, rochia asta nu te lasă nici să te mişti. Nu te incomodează?

Nu era numai rochia. Erau şi bijuteriile, pantofii – noi, strâmți, extrem de scumpi –, machiajul, coafura, cu meşele false de rigoare, şi genele sintetice.

— Nu-i chiar aşa de rău, disimulă Olga, care în realitate nu putea nici să ridice braţele, dar înţelegea, văzând cât de neglijent se îmbrăcase prietena ei, că aceasta gândea diferit. Îmi place să mă aranjez când ies din casă. Hainele comode nu te avantajează câtuşi de puţin...

Nina continuă:

— Şi cât de bronzată eşti! Parc-ai fi abisiniană! Unde stai la soare?

— La clubul de tenis. De trei ori pe săptămână, minţi ea.

— Joci tenis? Ninei i se luminase faţa de bucurie.

— Foarte rar... A doua minciună.

— Şi eu! Într-o zi ne-am putea întâlni să facem o partidă.

Înainte de a se vedea prinsă în mrejele propriei minciuni, se hotărî să le dezvăluie o parte din adevăr:

— Nu cred, pentru că mă gândesc să nu mă mai duc acolo.

— A, da? De ce?

— Pentru că mă hărţuiesc bărbaţii, folosi ea din nou vechea scuză. Când stau la soare, la piscină, nu mă lasă în pace.

Marta, care se apropia, se uită la sora ei fără să priceapă prea bine ce spunea.

— Ai grijă cu soarele! spuse Lola. Usucă pielea. Te face să pari mai bătrână.

În acel moment, Olga simţi un început de euforie şi strigă:

— Ce emoţionant, fetelor! Suntem la fel ca atunci!

— Ferească Dumnezeu! răspunse Nina.

Marta aducea veşti.

— Era din nou secretara Juliei. I s-a prelungit şedinţa. Zice să începem fără ea, că ajunge mai târziu, le informă. Mă duc să aduc mâncarea.

— Cu ce vine-ncoace?

— Cu maşina. Probabil are o maşină oficială la dispoziţie.

— Şi unde-a zis că e?

— Nu mi-a spus.

— La naiba! Secretară, maşină oficială... Cât de importantă a ajuns! remarcă Nina.

— E politicos din partea ei că a sunat, spuse Marta.

— Chiar credeţi c-o să vină? întrebă Lola.

— Sigur, tocmai asta ne-a transmis.

— Şşşt! Nina ridică mâinile şi îşi împinse capul înainte, ca o broască ţestoasă. Ascultaţi! Auziţi cum plouă?

Turna cu găleata. Apa cădea peste oraş ca şi cum cerul ar fi pedepsit lumea. Se auzi un tunet, care bubui în toată clădirea.

— Ce frică mi-e! şopti Olga.

— Dacă vreţi, haideţi să începem, interveni Marta, pragmatică. Nu cumva să vină sfârşitul lumii şi să ne prindă cu burta goală.

Marta dispăru în bucătărie şi dădu indicaţiile corespunzătoare. Imediat apăru Lidia cu salata de anghile. Peştişorii se lăfăiau într-un sos albicios, care mirosea uşor a usturoi. Părea delicioasă. Lăsă platoul pe mijlocul mesei şi dispăru. Se întoarse cu farfuriile pe care aranjase antreul următor. Pe fiecare trona un dreptunghi perfect de culoare pământie, acoperit de un sos portocaliu, aburind. Mirosea a ardei, dar era greu să-ţi dai seama ce altceva mai conţinea. Lidia împărţi farfuriile şi le lăsă pe invitate să se întreacă în laude la adresa bucătăresei. Se întoarse pentru a treia oară ca să aducă o sticlă de Monopole alb. Marta o atinse pentru a se convinge că era suficient de rece. Îşi dădu acceptul. Ajutoarea ei turnă în pahare.

Ori de câte ori se deschidea uşa, se auzea din bucătărie o melodie uşor de memorat. Nina o fredona absentă, fericită. „E un lucru pe care vreau să ţi-l zic, care e important cel puţin pentru mine / Toată noaptea n-am dormit, fiindcă vreau s-aud câteva vorbe de la tine... „

— Haideți, treceți la masă! ordonă Marta, punând la punct ultimele detalii.

Fetele își ocupară locurile. Câte două, față-n față. Nina, lângă Lola. De îndată ce se așezară, Nina își puse mâna pe burta celeilalte și o întrebă:

— Am voie, am voie, am voie? Se zice că aduce noroc.

— Sigur. Atinge-mă!

— Draga mea dragă! Chiar că ești cât pe ce să pocnești! O tăcere, un gând fugar care deodată simte nevoia de a se manifesta, o privire complice: Și, în cazul nostru, de ce a trecut atâta timp de când nu ne-am văzut?

Lola ridică din umeri. Nici una din ele nu știa. Își cultivaseră prietenia în cea mai grea perioadă din viața Ninei, pe vremea când Lola era încă o sârguincioasă studentă la Conservator. Continuaseră și după, când Nina era o femeie liberă, cu un serviciu bun, iar Lola, o profesoară de pian cu reputație bună în oraș. Își scriseseră câteva scrisori când Nina se stabilise la Madrid. Concertul Beatleșilor fusese un fel de despărțire.

— Eu simt că e ca și cum te-aș fi văzut ultima dată ieri, spuse Lola, care mereu avea o formulă potrivită pentru orice ocazie. Prietenia iartă distanța, spre deosebire de dragoste.

— E-adevărat. Dragostea e un rahat! conchise Nina.

Iar Lola se arătă de acord.

— Chiar așa.

— Asta nu trebuie să se mai întâmple. Nina era hotărâtă să remedieze lucrurile. Greșelile trecutului trebuie să slujească la îmbunătățirea prezentului, asta era filozofia ei. Săptămâna ce vine trebuie să ne întâlnim ca să ne bem cafeaua împreună.

— S-ar putea să vin însoțită... Lola se mângâie pe burtă cu o mână.

Nina simți că sosise momentul de a reveni la obișnuitul ei ton nesăbuit. Când vorbea serios prea mult timp o durea

stomacul. Făcu gesturi largi cu mâinile, pentru a atrage atenția. Vocea ei histrionică, ascuțită, se impuse în fața adunării.

— O clipă, fetelor! Lola are ceva să ne spună. E un secret! Ascultați! E gravidă! Râsete peste râsete, din ce în ce mai sonore. Iar noi suntem moașele ei. Să vedem! Atenție! Câte dintre noi au născut? Să ridice mâna cele care au născut!

Ridicară mâna Olga şi cu ea. Lola le privea amuzată.

— Eu de cinci ori! se lăudă Olga şi îşi zdrăngăni medalioanele de la brățară. Câte unul pentru fiecare copil, plus cel de la nuntă, plus unul în formă de inimă, cu zeul Cupidon în mijloc, care simbolizează dragostea oarbă.

— Cinci? râse Nina. Ce iepuroaică! Şi toți cu acelaşi bărbat?

— Păi bineînțeles! Ce-ți mai trece prin minte...

— Mă rog, nu se-ntâmplă chiar atât de rar. Se zice că vreo douăzeci la sută dintre noi nu suntem copiii cui credeam. Dar în cazul tău, Olga, draga mea, nici vorbă. În cazul tău ştim că sunt toți legitimi. Cinci copii şi să arăți aşa! E cu-atât mai lăudabil! Cred că Pardo şi cu tine îi plătiți tribut zeiței sexului o grămadă, zi că nu-i aşa?!

Olgăi îi căzu fața când o auzi vorbind despre viața ei conjugală în acei termeni. Cuvintele Ninei tocmai îi amintiseră că trecuseră luni de zile de când nu mai avusese un contact intim. Atât de multe, încât nici măcar nu mai ştia dacă ultima oară se întâmplase de Anul Nou, de ziua lui Benito sau de Buna Vestire. N-o mai făceau decât în zile de sărbătoare şi pe repede înainte. Un final scurt, mecanic, ce consta în câteva mişcări convulsive ale doctorului Pardo, un „ah-eh-oh” al lui, un „oh” al ei, şi fuga la baie. În total, vreo cinci minute. Până în noaptea aceea, Olga nu se îngrijorase, pentru că se gândea că aşa era normal. Nu avea cu cine să se compare şi nici pe cine să întrebe. Mai mult, repulsia naturală pe care o simțea față de genul acela de chestiuni

nu o predispunea la curiozitate. Dar dacă, în afară de ruşine, cuvintele Ninei dăduseră naştere la o reacție în ea, atunci acest lucru erau îndoielile. Dintr-odată, se întreba dacă frecvența cu care doctorul Pardo şi cu ea făceau dragoste nu era, în realitate, cam scăzută. Olga nu reuşi să-şi ascundă stingherealа în fața acelei întrebări directe. Bâigui ceva pe un ton ofensat:

— Haide, Nina, e un subiect... foarte intim!

Părea atât de tulburată, încât Nina ținu să se scuze.

— Iartă-mă, draga mea, ce nesimțită sunt! Nu te simți jignită, că eu nu o fac cu rea intenție.

— Vulgaritățile astea pe care le spui nu-mi pică bine, îmi pare rău, îi mărturisi Olga.

— Sigur, scumpo, ai dreptate, sunt o ordinară, continuă Nina, şi era cu neputință să-ți dai seama dacă vorbea serios sau glumea, cu toate că se scuza. Nu vreau să jignesc pe nimeni, doar să mă distrez puțin. Cu toate că, dacă n-aş fi eu, fetelor, întâlnirea asta ar părea o înmormântare. Aşa că noi, toate, avem – le numără capetele cu un deget săltăreț –, punând-o la socoteală pe Lola, care n-are scăpare, avem... opt copii! Lipsesc cei ai Juliei, dacă-i are.

— Nu are, o informă Marta.

— Ce păcat! Să ştiți că noi, femeile, nu mai ştim să naştem ca înainte, spuse Nina în încheiere. A, aşteptați, că nu v-am zis tot. Am o ditamai vestea. Cum naiba am putut să uit? Sunteți pregătite? Linişte plină de nerăbdare, priviri şugubețe. Sunt bunică! Nu-i aşa că nu s-ar zice?

— Eşti bunică? întrebă Olga. Ce vârstă are fiica ta?

— Douăzeci şi şapte. Dar nu e de la fiica mea. E de la cel mic. Douăzeci şi cinci de ani, de care a ştiut să profite foarte bine. Ştiam eu că mi-l vor răpi de cum iese pe stradă.

— Şi eu aş putea să fiu bunică, gândi Olga cu voce tare. Am două fiice măritate.

— Fiul meu nu e însurat şi nici n-are de gând. S-a combinat anul trecut cu o fată foarte frumoasă, care părea şi foarte deşteaptă... dar, vedeți, zbang! Marchează-n poarta primei femei întâlnite-n cale. De-asta au fost legalizate anticoncepționalele? Băiatul are paisprezece zile şi se numeşte Hugo. Numele i l-am pus eu, asta ca să ştiți! Nu-i aşa că sunt grozavă pentru o bunicuță? Dacă nepotul meu ar şti cum îmi petrec serile...

— Şi cei doi copii ai tăi sunt de la soțul tău? vru să ştie Olga.

— Da, de la dobitoc. De la cel pe care Lolita l-a cunoscut. Se întoarse spre asistență pentru a explica: Lola a venit la nunta mea.

— De ce-l insulți întruna? Nu te doare, de vreme ce e tatăl copiilor tăi?

Şi asta părea s-o mâhnească pe Olga.

— Ar trebui să-l doară pe el, care, după ce l-am născut pe băiat, s-a cărăbănit, zicând că nu se simțea pregătit să fie tată. Şi dus a fost de-atunci. În plus, n-a vrut niciodată să-i vadă şi nici nu mi-a dat vreun sfanț pentru ei. Îl insult, dar ar fi trebuit să-l omor.

Olga lăsă capul în jos.

— Ai motive să fii îndurerată, recunoscu ea, scrâşnind din dinți. Dar ar trebui să-l ierți.

— Sigur, sigur, şi să-l absolv de vină, nu? Nu, nu... Iertarea cere un timp pe care el nu-l merită.

— În plus, poate se-ntoarce...

— Olé! sări Nina. Aşa, i l-aş putea prezenta noului meu iubit, să vedem dacă-i place de el!

Lola se apropie de plăcinta care aştepta pe farfurie şi o mirosi.

— Ce facem, nu mâncăm minunea asta?

— Ba da, ba da, te rog, am nevoie să-mi refac forțele. În după-amiaza asta am lucrat din greu! Şi Nina slobozi un hohot de râs la volum maxim.

— Lidia, te rog, pune rața la încălzit! Eu am lăsat un rățoi fierbinte acasă! Haideți, fetelor, la atac! Nu fiți fandosite, că suntem în altă epocă! Dacă atmosfera nu se mai însuflețeşte, mă duc acasă şi încălzesc iar rățoiul. Râsete dezlănțuite. Gata, gata, tac acum. Pardon, pardon. Nu ştiu când să mă opresc. Ce naiba, sunt fericită! Pentru prima oară în viață le am pe toate – iubit, prietene, nepot, ba chiar şi un plan! Fericirea îmi dezleagă limba. Vouă nu vi se întâmplă aşa? Mă rog, s-ar putea să fie şi din pricina whisky-ului. La naiba! Vinul ăsta alb e excelent, Marta. Ce mai beție o să tragem! Eu prima! Haideți să dăm noroc.

— Mie mi s-a terminat limonada, dar o să dau noroc cu apă.

— Nebuno! Nu se dă noroc cu apă! Niciodată! Turnați-i vin din ăsta bun Lolitei! A sosit momentul ca fiul tău să guste alcoolul. Of, pardon! Lola, Lola! Nu mă pot obişnui să-ți spun Lola. Deşi recunosc că nu mai suntem la vârsta diminutivelor. Haide, numai două degete, aşa. Cât să dai noroc.

— Unde-o fi Julia pe-o vreme ca asta? întrebă Marta.

— Eu vă zic din nou că n-o să vină, insistă Nina.

— De ce să nu vină?

— Tu ai veni în locul ei? Eu cred că doar o dă cotită; în realitate, n-are chef să ne vadă. Următorul apel o să fie ca să ne spună că s-a făcut târziu şi că ne vedem altă dată.

— Crezi?

Lola căsca ochii, împingându-şi trupul înainte.

— Da, dar nu mă luați în seamă. Eu mă înşel deseori. Tot timpul! De fapt, simt că toată viața mea, până în seara asta, a fost o greşeală. O greşeală de proporții cosmice! Cu

excepția copiilor mei, bineînțeles. Cei doi copii ai mei n-au nici o legătură cu asta. Ce bun e vinul ăsta! Ce e?

— Monopole alb.

Nina strânse din buze şi îşi încreți nasul, afişând o expresie care însemna: „N-am auzit de el în viața mea”.

— Mie nu mi se pare că Juliei îi e teamă de noi, îşi dădu cu părerea Lola. N-ați văzut-o când cu lovitura de stat? Era la parlament când a intrat Tejero trăgând în stânga şi-n dreapta şi strigând: „Toată lumea la podea”. A fost una dintre femeile pe care le-a lăsat să plece mai devreme, dar ea a ales să rămână.

— Serios?

Lola nu aflase de acea faptă de vitejie.

Marta continuă:

— Când i-au luat interviu la televizor, a zis că a procedat aşa pentru că nu a vrut să se dezică de la ideile pe care le promovează. După ce a militat atâta pentru egalitatea dintre bărbați şi femei, nu putea accepta un tratament preferențial doar pentru că era femeie.

— Ce nebună! îi scăpă Olgăi.

— Ba mie mi se pare de un curaj admirabil, zise Marta tranşant.

— Da, da, şi mie la fel. Nu mă luați în seamă, vai, cred că sunt cherchelită. Nina îşi ținea ochii puțin mijiți. Vouă nu?

Lidia ieşi din bucătărie, cu paltonul şi umbrela. O aromă puternică şi dulceagă pătrunse în încăpere odată cu ea, de la rața din cuptor.

— Rața e gata. Am pus sosul separat. Lidia zâmbi şi nu se putu stăpâni să adauge: Ți-a ieşit foarte gustos, şefa. A, şi clătitele sunt pe platou, gata să fie băgate în cuptor.

— Foarte bine, Lidia, mulțumesc pentru tot.

— Sigur pot pleca?

— Da, da, sigur, răspunse Marta. Ai făcut şi-aşa prea multe.

— Adevărul e că într-o noapte ca asta simți nevoia să fii acasă.

— Mie-mi spui! râse Nina.

— Sigur, du-te!

Lidia îşi luă rămas-bun de la toate cu un zâmbet candid, fluturând din mâna pufoasă şi albă.

— Să petreceți bine până la sfârşit, doamnelor! spuse ea.

O porni spre uşă, gata să înfrunte furtuna.

— Uf, ne-a numit „doamne”... Ce pişicheră! zise Nina.

Olga se încruntă.

Nici nu se închisese bine uşa şi bubui un alt tunet asurzitor, luminile pâlpâiră de două ori şi se întâmplă ceea ce amenințase să se întâmple toată seara: rămaseră în beznă.

De la radioul din bucătărie, care funcționa cu baterii, se auzea o voce masculină: „Azi poate fi ziua cea mare, când totul aşteaptă să fie descoperit / Dacă te porți ca şi cum ar fi ultima pe care ți-e dat s-o trăieşti... „

Nimeni nu ştia prea multe despre viața Anei María Borrás Truyol, căreia toate îi spuneau Nina de când se ştiau. Şi-o aminteau ca pe o fetiță veselă, mărunțică, destul de leneşă la şcoală şi mai degrabă înclinată spre activități în aer liber. Singura fiică a unui cuplu de fabricanți de băuturi gazoase din Mataró, atât de preocupați de prosperitatea afacerii lor, încât nu-şi găseau timp să-şi viziteze fiica nici măcar duminica. În această privință, nici una dintre cele cinci nu fusese prea norocoasă. Cu toate că diferența era notabilă: Nina era singura căreia încă îi mai trăiau părinții.

În puținele rânduri în care părinții Ninei veneau la călugărițe, în ziua de vizite, o făceau într-o maşină încărcată de băuturi carbogazoase. Apă gazoasă, limonade, oranjade, sifon... Vicente cel nătâng le descărca şi le îngrămădea în magazia de lemne, trântindu-le unele peste altele. În cele din urmă era premiat cu o sticlă mare de apă gazoasă

numai pentru el. Fetele îşi primeau şi ele porția la prânzul din ziua respectivă. Sticlele de sifon, ca toate celelalte, erau pentru călugărițe, cărora vălurile şi arşița verii le provocau o sete teribilă. La misa de duminică, uneori preotul mulțumea pentru donațiile domnului Borrás. Şi la binecuvântările rostite la masă era de obicei rostit numele lui. Nina se simțea atunci foarte mândră de tatăl ei.

Dar nu băuturile gazoase erau cele care o făceau pe Nina una dintre fetele cele mai populare din şcoală. Era acea abilitate – „emanată de astre", după spusele ei – de a citi în palmă. Avea o carte pe care nu se mai sătura s-o studieze şi de unde, încet, încet, învăța totul: care sunt liniile principale, ce planetă guvernează fiecare deget sau ce se întâmplă dacă dimensiunea acestora nu e cea aşteptată. Toate ascultau fascinate. Prietenelor le lua, pentru prezicerile ei, trei reali. Pentru ceilalți, valorau trei pesete. În cazuri speciale, era gratis. Ca atunci când îi citise în palmă lui Vicente. Niciodată până atunci nu cercetase – şi nici nu atinsese – palma unui băiat. Începuse, ca întotdeauna, cu liniile principale: viața, inima, capul şi destinul.

— Uite, boala ta e aici, vezi punctul ăsta puțin roşu? Arătă către baza degetului mare. Şi steaua asta care încheie linia capului, o vezi?

Vicente o privea de foarte aproape, lipindu-şi nasul de propria palmă, dar nu reuşea să vadă nimic din ce spunea Nina.

— Nu ştiu, răspunse.

— Şi crucea asta de aici înseamnă o dragoste pe viață. Cineva te va iubi mult şi pentru totdeauna.

— Ce bine, ce bine! O să fii tu?

Vicente era mulțumit cu-adevărat.

— Nu ştiu cine-o să fie, căci nu apare în palmă, răspunse Nina, cu o figură contrariată. Dar, fii atent, văd că eşti o persoană foarte tandră, cu o mare capacitate de a iubi,

foarte bun şi foarte generos. O spune linia inimii tale, care e foarte lungă, uită-te şi tu! Şi Nina îşi plimbă degetul pe acea linie aflată sub degetul mic şi până la baza celui arătător.

— Mă gâdili! râse el cu o voce spartă şi îşi trase mâna.

— Haide, lasă-mă să continui! Vedeam ceva important. Vicente îi întinse din nou mâna. Fii atent! Vezi linia asta de-aici? Asta care porneşte chiar din mijlocul palmei. Vicente se străduia aşa de tare să o vadă, încât îi curgea puțin saliva. E linia destinului, care în mod normal porneşte de mai jos, de lângă încheietură. La tine apare aici pentru că va trebui să lupți împotriva unor evenimente nefavorabile. Uneori o să-ți fie greu, dar până la urmă vei învinge.

Vicente nu înțelegea totul, sau, mai degrabă, nu pricepea nimic, dar îi plăcea apropierea de Nina, parfumul ei, cum îi suna glasul, căldura mâinilor şi felul în care degetele ei îl gâdilau când îi arăta viitorul. Când nu mai putea fi atent, murmura:

— Frumoaso!

Nina îl certa:

— Tu pricepi ce-ți spun?

— Da, da, da.

— Nu eşti atent !

— Nu, nu, nu.

Dar uita foarte curând de bunele sale intenții. Imediat repeta:

— Frumoaso!

Nina continua:

— Nu vei avea copii.

— Nu? Vicente făcuse o figură dezolată. N-o să mă căsătoresc?

Nina minți:

— Asta nu văd.

Vicente păruse să se însufleţească un pic.

— Frumoaso!

— Ş-ş-şt! Iar nu eşti atent.
— Da?
— Concentrează-te!
— Da, da, da.

În realitate, Nina văzuse mai multe decât spusese. Pe unele le trecuse sub tăcere pentru a nu-l mâhni, ca, de pildă, faptul că nu avea să se căsătorească niciodată. Pe altele nu le spusese pentru că îi era ruşine, ca, de exemplu, faptul că la baza degetului mare era un monticul foarte robust, ceea ce însemna întotdeauna o senzualitate foarte energică, exacerbată, aproape incontrolabilă. În schimb, îi spusese că linia vieții era destul de lungă – deşi văzuse altele mult mai lungi –, semn că avea să trăiască cel puțin şaizeci de ani. Lui Vicente îi plăcuse această veste şi fusese, în sfârşit, fericit.

Tuturor le părea rău pentru Vicente. Cu trupul acela de bărbat şi chipul de copil.

Nina ar fi vrut să încerce să-i citească viitorul şi unei călugărițe, dar singura ocazie când îndrăznise să încerce fusese cu sora Presentación, care era cea mai tânără. După cum ar fi trebuit să bănuiască, aceasta se înfuriase din cale-afară. Îi spusese despre chiromanție că era o practică eretică ce atrăgea după sine excomunicarea şi o acuzase în fața stareței. O pedepsiseră să stea două zile în capelă. Apoi nu mai încercase niciodată.

După vara lui 1950, ultima petrecută de Julia şi de surorile Viñó la internat, Nina şi Lolita rămaseră încă un an şi o vară acolo. Deveniră prietene nedespărțite. Fusese o prietenie care izvorâse, ca majoritatea, din necesitate. Fiecare fusese colacul de salvare al celeilalte, refugiul ei la internat şi în lume. În timpul anului, se aliară pentru a memora numele râurilor, al afluenților, al regiunilor Spaniei şi al tuturor capitalelor ei, în timp ce o călugăriță arăta cu un băț harta desfăşurată pe tablă. Pătimiră împreună de pe

urma dificultăților aritmeticii şi ale gramaticii. Studiară game la patru mâini la pianul cel vechi şi dezacordat (Lola cu mult mai multă delăsare), îşi ţuguiară la fel de mult buzele la lecţiile de franceză, unde Nina avea un avantaj: o învăţase de la o dădacă din Alger, care o îngrijise în primii zece ani de viaţă.

Peste vară, în timpul vacanţelor solitare la internat, învăţară să fumeze (bineînţeles, pe ascuns), băură împreună vin dulce în capelă şi, într-o zi, când Lola primi vizita vărului ei Emilio (care era cel mai plin de el din întreaga lume, pentru că locuia la San Sebastián şi tot ce vedea acolo i se părea provincial), se suiră cu el pe terasă numai pentru a-l enerva. Acolo îşi întindeau măicuţele lenjeria intimă, şi chiar în acea zi fluturau în vânt şase perechi de chiloţi tip pantalon şi o duzină de tampoane igienice de eponj. Nu fuseseră date afară printr-o minune.

Dar cel mai important lucru pe care-l împărtăşiră fuseseră confidenţele. În nopţile toride, în cântecul greierilor din grădină, vorbiră despre tot ce era interzis. Trupul călugăriţelor. Proasta dispoziţie a maicii Presentación. Propriul lor trup. Trupul lui Vicente (care acum petrecea mai tot timpul închis cu lacătul în cămăruţa lui). Unde-o fi Julia. Noaptea nunţii. Virginitatea fecioarelor. Motivele pentru care nu trebuia să ajungi în iad. Fantomele care dormeau în fântâna de la internat.

Ultima oară când Nina îi citise în palmă Lolitei fusese în vara anului 1951. Pe gratis.

— Ai mâini de artistă. Degete groase şi puternice. O să fii pianistă, ca tatăl tău! îi prezise Nina.

— Bine, asta ştiam. Ce altceva? se impacientă Lolita, care voia să audă lucruri mai puţin evidente.

— În viaţa ta o să ai o dragoste foarte mare, care o să umple totul. Nu, aşteaptă... Vor fi două iubiri! Ai două linii unite aici, uite! Arăta un punct aflat aproape în mijlocul

palmei. Ca două poteci care se bifurcă. Ar putea fi două iubiri foarte apropiate, legate între ele. Asta e cam ciudat. Lasă-mă să văd şi cealaltă palmă!

Când termina cu liniile principale, Nina se ajuta de o lupă pentru a căuta cruci, triunghiuri şi dreptunghiuri, semne foarte importante, care nu se vedeau cu ochiul liber. Trebuia să cauți bine şi să ştii multe ca să le găseşti. Uneori puteau însemna lucruri funeste.

— Crucea asta de-aici, de pe muntele lui Jupiter, arătă ea un punct de la baza degetului arătător, înseamnă că vei aştepta destui ani până să te măriți.

— Câți ani?

— Destui, nu ştiu câți.

— Dar o să mă mărit?

— Da.

— Sigur?

— Foarte sigur. Uite-aici! Dar cel mai important e că vei iubi de două ori, şi cu aceeaşi intensitate în ambele cazuri.

— Aha!

Toate ştiau deja, datorită Ninei, că există patru sute treizeci şi trei de sisteme diferite şi recunoscute de interpretare a liniilor palmei. Că primul chiromant fusese un domn german din secolul al XIV-lea, care se numea Bartolomeu Nu-ştiu-cum. Că prezicerile trebuie făcute când eşti curat pe mâini, în vreme de post, la cel puțin trei ore după ce ai terminat orice fel de treabă şi preferabil la lumina zilei (dar nu direct în soare). Nu se poate ghici viitorul persoanelor bolnave, nici al celor care au mai puțin de şapte ani. Cititul trebuie făcut mereu în mâna stângă, care e cea mai apropiată de inimă şi e guvernată de planeta Jupiter, cu toate că, dacă există îndoieli, poate fi cercetată şi mâna dreaptă. În dreapta se află doar moştenirea noastră din trecut; în stânga, contribuția noastră la viitor. Falangele degetelor sunt şi ele foarte importante: pe prima se află

lumea divină, pe a doua, lumea abstractă, iar pe a treia, cea materială. Dacă a treia falangă e foarte lungă, apare ceea ce se cunoaşte sub denumirea de „mână sub formă de spatulă", tipică pentru artişti, filozofi şi, în general, pentru persoanele utile în societate. „Lumea progresează datorită mâinilor sub formă de spatulă", zicea Nina, solemnă, când dădea lecţii.

După citit venea interpretarea, care era lucrul cel mai dificil, evident. Nina studiase mult, dar avea şi o imaginaţie foarte bogată.

— S-ar putea să te îndrăgosteşti de gemeni, îi spuse Lolei.

— Gemeni?

— Poate nu vor fi gemeni, dar sunt fraţi.

— Aha!

— În orice caz, sunt din aceeaşi familie.

Lolita lua foarte în serios prezicerile Ninei, ca toate celelalte fete. O ascultau cu seriozitatea şi respectul datorat oracolelor.

Nina nu-şi citea niciodată în propria palmă, pentru că toţi cunoscătorii susţineau că nu trebuie s-o facă şi pentru că nu era firesc, dar îşi petrecuse atâtea ceasuri studiind exemplele din carte în propriile mâini, încât îşi cunoştea în amănunt personalitatea şi destinul. Palmele, spunea cartea, sunt ca nişte hărţi de navigaţie ale marinarilor. Acolo se află totul, dar trebuie să ştii să le descifrezi.

Ştia, bunăoară, că va avea o căsătorie scurtă şi nefericită, pentru că linia căsniciei, cea perpendiculară pe degetul mic, care porneşte de la marginea mâinii, era bifurcată la capăt. Urma să aibă doi copii, o fată şi un băiat: linia fină şi cea mai groasă care se despărţeau sus, spre linia căsniciei. Totuşi, nu văzu nicăieri greşeala care avea să-i schimbe viaţa ca un cataclism. Dacă ar fi văzut-o, poate că i-ar fi mers altfel.

Ani de zile, nu mai crezu în puterile ei. Le ținu departe. Avea alte preocupări. Începu să creadă din nou în ele când, mulți ani mai târziu şi călăuzită de ceea ce îi spuneau mâinile, se hotărî să studieze limbi străine. Avea ultima falangă a degetului mic puțin mai mare decât celelalte, cum se întâmplă cu cei care au abilități lingvistice. Se hotărî să studieze engleza şi puțină germană (ştia deja franceza). Profită de perioada în care era însărcinată cu cei doi copii. Avea timp liber şi îşi căuta un loc în lume. Înțelesese că trebuia să facă rost de o slujbă. Nu avea striații sub arătător, aşa că, potrivit cărții, trebuia să renunțe la gândul de a triumfa în viață. Se linişti: renunțând să realizeze lucrurile mărețe, îşi îngăduia să se concentreze asupra celor obişnuite.

Începu să lucreze la scurtă vreme după naşterea mezinului. Îşi căută o slujbă, pentru că avea nevoie, şi găsi una care să-i permită să supraviețuiască: secretară la un birou de avocatură. Mai târziu lucră ca recepționeră, pe timp de noapte, la un hotel de lux. Nu ştia câți ani şi-ar fi petrecut acolo dacă nu ar fi avut loc o răsturnare de situație care se întâmplă doar o dată în viață. Se afla la recepție când sosi un client obişnuit al hotelului, plângându-se că i se dăduse o cameră prea zgomotoasă, deşi el ceruse una linişti tă, pentru a se putea odihni. Era târziu, Nina era singură de serviciu. Cu toate acestea, se hotărî să-l trateze bine pe clientul nemulțumit. Îi dădu imediat o cameră net superioară celei în care fusese cazat – fără costuri suplimentare –, se ocupă de mutarea bagajelor şi, drept compensație pentru neplăcerile cauzate, îi trimise o sticlă de vin bun. Riscase, pentru că nu se consultase cu nimeni cu privire la nici una dintre deciziile sale. Avu noroc. Conducerii hotelului îi plăcu spontaneitatea ei, deşi îi reținură sticla de vin din salariu. Decizia ei, în schimb, îl

încântă pe client, care era Francisco Bermúdez, cel mai important impresar artistic din Spania acelei vremi.

De dimineață, pe când îşi plătea nota, Bermúdez o întrebă, cu un zâmbet:

— V-ar deranja dacă vă întreb câți ani aveți?

— Sigur că nu. Douăzeci şi doi.

— Nu vorbiți, din întâmplare, o limbă străină?

La care Nina, cu mândrie, răspunse:

— Engleză, franceză şi germană.

— Atunci am să vă ofer o slujbă. Şi cred, sincer, că ar trebui să o acceptați.

Francisco Bermúdez era un bărbat serios, cult, vorbea puțin, avea faima că se ține de cuvânt, că are o viziune amplă asupra lumii, întrucât călătorea neîncetat şi avea relații cu tot felul de ciudați. Traversa o perioadă bună, deşi cea mai bună nu sosise încă. Prima slujbă pe care i-o oferi Ninei a fost aceea de secretară la departamentul de relații internaționale. Trebuia să trateze cu reprezentanții artiştilor străini pentru a negocia clauzele lor contractuale. Îi oferi un salariu bun. Exista un singur inconvenient, deşi pentru ea nu reprezentase unul: slujba era la Madrid.

Nina nu stătu pe gânduri. Îşi făcu bagajul şi plecă, însoțită de cei doi copii, în capitală. Acolo lucră mai întâi ca secretară responsabilă cu contractele internaționale şi, mai târziu, ca secretară personală a lui Bermúdez. Fusese nevoită să suporte multe comentarii, pentru că în acea epocă nimeni nu înțelegea o ascensiune atât de rapidă pentru merite care puteau fi mărturisite. Ajunse să simtă atât de multă simpatie față de şeful ei, încât ori de câte ori auzea o prostie de genul acela îi sărea în apărare, în loc să se apere pe sine. Francisco Bermúdez, zicea ea, era incapabil de vreo josnicie. „N-are nevoie să se coboare atât de jos”, obişnuia ea să decreteze.

La agenția de impresariat artistic, Nina se simți ca peştele în apă. Acolo nu distona cu restul lumii atât de tare ca în alte părți, nu trebuia să poarte oribila uniformă a secretarelor, nici pe cea a recepționerelor de hotel şi avea şansa de a cunoaşte o mulțime de oameni ciudați şi, prin urmare, interesanți. Toți artiştii erau puțin nebuni, dar erau, desigur, altceva. Majoritatea refuzau să se supună mediocrității lumii în care trăiau. Mulți dintre clienții lor erau străini. Îi confirmau că lumea nu era locul unde se născuse ea şi că, atunci când lucrurile aveau să înceapă, în sfârşit, să se schimbe, ea avea să se afle cu mult înaintea celorlalți.

Anii petrecuți la Madrid au fost ani intenşi, în care a muncit mult şi a învățat multe. Cu timpul, avea să-i califice drept „cea mai bună perioadă din viața mea". Abia după moartea dictatorului, care s-a produs în 1975, i se dădu permisiunea de a se întoarce acasă. Drumul de întoarcere fusese puțin mai complicat. Împrejurările se schimbaseră. O lăsă în urmă pe fiica mai mare, care-şi făcuse deja o viață la Madrid. Îl luă cu ea pe cel mic. Închirie un apartament pe strada Hospital şi îşi căută o slujbă de secretară la o companie producătoare de filme care începea să facă lungmetraje în catalană. Evident, primise slujba imediat după ce trimisese un curriculum vitae. De asemenea, generoasa scrisoare de recomandare a lui Bermúdez o ajutase mult.

Nina avea impresia că trăise mai multe vieți. Cea de fată de familie bună care-şi petrece verile într-un internat de călugărițe. Cea de femeie măritată înainte de vreme. Cea de mamă singură, cu doi copii mici. Cea de femeie de treizeci de ani, independentă din punct de vedere financiar şi emoțional, gata să facă orice pentru a răzbate. Cea de femeie matură căreia nu-i pasă nici cât negru sub unghie de părerea celorlalți despre ea. Se simțea alcătuită din

fragmente ale tuturor acestor existențe, ca un puzzle în care toate piesele sunt obligatorii pentru a obține imaginea finală.

Colegele de cameră stăteau în continuare în întunericul în care furtuna le lăsase brusc.

— Ai lumânări? întrebă Olga.

— Mă duc după ele.

Marta deschise pe bâjbâite sertarele bufetului până dădu peste câteva sfeşnice, cu lumânările corespunzătoare. Olga o ajută să lumineze locul cu flacăra minusculă a unei brichete.

— Ascultă, Nina! sări deodată Lola, îmboldită de o altă amintire care-i venise brusc în minte. Mai citeşti în palmă?

— Bineînțeles! Şi mult mai bine ca înainte. Am mai făcut câteva cursuri, cu profesori foarte buni.

— Ai vrea să ne ghiceşti?

— Sigur că da. Palmele femeilor mature sunt cele mai bune. Hohot de râs. Au mai multă istorie. Şi cele ale bărbaților maturi, evident. Uite, chiar în după-amiaza asta i-am ghicit noului meu iubit în palmă pe gratis.

De data asta se auziră râsete generale.

— Nu ştiu dacă să te-ntreb ce-a ieşit, spuse Lola.

— În linii generale? Că e un derbedeu şi un curvar. Dar mi-e totuna. Din ăştia am avut mai mulți. În plus, cât timp e cu mine, n-o să aibă putere să mai meargă la altele. El zice că toate astea fac parte din trecut, că eu l-am salvat. Nina slobozi o altă salvă de râsete zgomotoase.

— Şi tu-l crezi? întrebă Lola.

— Nu, dar nu-mi pasă. Deocamdată îl tratez ca pe un amant ocazional. Fără explicații.

Ochii li se obişnuiseră cu acele umbre, în care se întrezăreau unele pe altele, fără să se vadă de-a binelea.

Lola, cu o furculiță în mână şi încă mestecând, făcu observația:

— Uau, ce gustoasă e salata asta! Ce-ai pus în ea?

— Zeamă de lămâie, smântână lichidă, gălbenuş de ou, puţin brandy şi un praf de piper, recită Marta pe de rost, în timp ce rezolva problema întunericului şi căuta o cutie de chibrituri, care trebuia să fie pe undeva pe-acolo. Prospeţimea i-o dă lămâia.

— Şi chestia asta, Marta?

Lola încerca să vadă ceva în farfurie.

— Budincă de vinete, îi dezvălui Marta.

— Vinete! Se înveseli. Bineînţeles! Se văd seminţele aici...

— Foarte discrete, încuviinţă Nina.

Marta aprinse lumânările şi aşează sfeşnicele pe mijlocul mesei. Cele patru femei se văzură iluminate ca un tablou tenebros. *Cina din Emmaus* al lui Caravaggio, în versiune feminină.

— Să sperăm că n-o să mai dureze mult până să vină curentul, spuse Olga foşnind din rochia de tafta şi cu brăţara zornăind, în timp ce se aşeza.

Marta se întorcea din nou de la bucătărie. Înainte de a pleca, ajutoarea ei umpluse clătitele cu pasta de peşte-undiţar şi le stropise din belşug cu un sos *velouté* cremos. Erau gata să fie băgate un minut la cuptor, cu toate că, văzându-le, li se făcu poftă să mânânce una pe loc. Era un fel de mâncare sofisticat, aproape exuberant, cu succes garantat. Aprinse altă lumânare şi o lăsă lângă cuptor. Verifică dacă acesta mergea. Din fericire, funcţiona cu gaz. Clătitele aveau să se gratineze imediat.

Vinul Monopole era pe cale să se termine, dar mai avea o sticlă în frigider. Marta se duse după ea, îi scoase dopul şi turnă din nou în pahare.

— Bucurie! ţinu să toasteze Nina.

— Ai nevoie de ajutor? întrebă Olga, văzând-o pe sora ei cum se agita.

Dar Marta îi răspunse scurt:

— Tu stai acolo liniştită.

Când Marta veni cu clătitele, se auziră aplauze în salon.

— Ce deliciu! se entuziasmă Nina. Luni am să le povestesc totul colegilor mei şi o să vrea să mă strângă de gât. Marta, draga mea, putem să ne întâlnim mâine sau poimâine să-mi dai un autograf pentru colega mea? Mi-e jenă să-i spun c-am uitat.

— Sigur. Mă uit mai încolo în agendă.

— Mulţumesc, scumpo.

Umplutura era făcută din peştele tăiat în bucăţele mici – de nerecunoscut –, un păhărel de vin de Jerez sec, altul de vin alb şi un strop de smântână lichidă. Gustul era intens şi îmbietor. Faptul că erau gratinate nu strica aproape deloc textura sosului delicat, dar îi dădea un interesant aspect crocant. Părea un fel de mâncare greu de pregătit, dar în realitate nu era chiar aşa. Şi le plăcu tuturor. Dovadă a fost tăcerea în care invitatele îl devorară.

— Pentru Dumnezeu, Marta, ce deliciu! exclamă Nina, moartă de plăcere.

— Am păstrat porţia Juliei la bucătărie, spuse amfitrioana în timp ce băga în gură o bucăţică din clătita ei.

— Tu nu mănânci mai nimic, Marta, observă Lola.

— Nu prea mi-e foame.

— Cine găteşte nu mănâncă niciodată, dădu Nina verdictul. E o lege universală. Data viitoare mergem la alt restaurant, ca să poată şi Marta, săraca, să mănânce.

— La altul? Nici pomeneală! răspunse Olga zornăind din nou. Unde ne-am fi simţit mai bine ca aici?

Marta nu spuse nimic, pentru că luase o înghiţitură de vinete. Când terminară tot ce era în farfurie şi a doua sticlă de Monopole era aproape golită, Nina propuse:

— Bine, şi acum ce facem? Jucăm ceva?

— Vreți să mâncăm rața? Marta își continua rolul, foarte profesionistă, dar mai puțin încordată. Căpătase încredere. Teoria cu pisica, potrivit lui Álex Baudet. O să se răcească.

— Te rog! O pauză! Să mai aşteptăm puțin! o imploră Nina.

Olga, cu o figură care părea îndurerată, adăugă:

— Eu, desigur, n-o să mai mănânc nimic. Azi am exagerat.

— Şi eu, îi ținu Lola isonul. Mult!

— Asta pentru că aici nu mai încape nimic, frumusețe, observă Nina, privindu-i burta mare. Trebuie să laşi ceva să iasă.

— Ar fi mai rău dac-ar plesni rochia elegantă a Olgăi, râse Lola, într-un mod care nu o caracteriza.

Olga începu să râdă, dar râsul îi sună forțat.

— Uf, dacă-mi plesneşte rochia, o să leşin. La cât m-a costat!

— Dar măcar o să te simți mai comod, adăugă Nina.

Râdeau ca apucatele, îndoite de mijloc (cele care o puteau face), cu ochii închişi, ştergându-şi lacrimile. Marta continua să fie vocea înțelepciunii.

— Ce-ați zice dacă am păstra rața pentru când ajunge Julia? propuse ea. Aşa o să vadă măcar un fel de mâncare neatins.

Toată lumea a fost de acord.

— Da, da, să o aşteptăm pe Julia, spuse Lola.

— Da, da, păstrează rața.

Nina abia vorbea de râs.

— Vă amintiți de jocul cu gajuri? spuse Lola fără să gândească, cu lacrimi în ochi din cauza râsului, trezind o amintire pe care toate o împărtăşeau. Ce-ați zice dacă l-am juca din nou? Ne-ar prinde bine, ca să ne punem la curent cu ce s-a mai întâmplat în ultimii treizeci şi unu de ani.

— Să ne punem la curent? repetă Olga, încruntându-se. Ce aiureală!

— Tu conduceai întâlnirile cu o mână de fier, Olga, îşi aminti Nina. Erai cea mai autoritară dintre noi.

— Autoritară? Era afurisită! şuieră Marta.

Olga îşi înclină capul într-o parte, justificându-se:

— Cruzimea vârstei.

— Nu! Marta îşi agită arătătorul în faţa nasului surorii sale. Erai răutăcioasă.

Olga clătină din cap şi se uită în altă parte, după cum îi era obiceiul. Orice, numai să nu-şi strice seara amintindu-şi cum era la paisprezece ani.

— Toate eram, îndulci ea sentinţa.

— Tu în mod special, insistă Marta.

Nina întrerupse duelul celor două surori, întrebând:

— Te-ai încumeta să fii din nou maestra de ceremonii?

— Nu ştiu...

— Haide, surioară, nu te mai preface. Ştiu că-ţi doreşti.

— Ar fi amuzant, recunoscu Olga. Puţin cam deplasat, dar amuzant.

— Deplasat? Pe naiba! interveni Nina zgomotos.

— Am putea să punem câte un gaj fiecare, ca înainte, şi după asta să facem ceva ca să-l recuperăm. Dar trebuie să fie dificil, continuă Lola, care începea să pună la cale răutăţi, de parcă ar fi imitat-o pe Olga cea grasă, cu trei decenii în urmă.

— Şi amuzant! Ca să râdem, adăugă Nina.

— Bine, cu condiţia să joace şi Olga, ceru Marta.

— Da, da. Nu scapă nimeni!

— Ce nebunie! spuse Olga, nervoasă. Mai e vin?

— Ba bine că nu, beţivancelor! N-am jucat niciodată pilite. Asta ar fi grozav.

— Mai aduc vin, se oferi Marta.

— Ăsta alb e periculos.

— Atunci aşteptaţi-l pe cel roşu! zise gazda, din bucătărie.

Auziră un zgomot care venea dinspre uşa de la stradă. Le veni greu să o recunoască – poate din pricina întunericului –, dar o umbră se transformă încet, încet în Lidia în carne şi oase, udă fleaşcă, de parcă tocmai ar fi ieşit dintr-o piscină.

— Vai, ce m-am speriat! tresări Olga.

Marta dădu cu ochii de ea când se întoarse în salon cu o sticlă de Cariñena Banda Azul, proaspăt destupată. Era vinul pe care îl păstrase pentru a-l servi lângă raţă, dar merita să-l savureze puţin mai devreme, acum că petrecerea părea să fi atins punctul culminant. Graţie alcoolului şi vânzolelii, aproape că reuşise să nu se mai gândească la Álex. Era hotărâtă să meargă mai departe pe acelaşi drum.

— Lidia! Ce cauţi aici?

— E potop afară, şefa. Nu funcţionează semafoarele şi străzile s-au transformat în râuri. În plus, traficul e blocat pentru că se pare că a avut loc un accident. Aş putea să stau aici până se mai potoleşte niţel?

— Bineînţeles. Poţi să stai aici cât vrei.

— Mulţumesc, spuse fata, zâmbind. Mă duc să mă usuc.

Îşi aprinse singură un sfeşnic şi o porni spre cămăruţa din fund, care slujea drept vestiar şi cămară.

În salon, fetele se organizaseră deja. Zâmbeau, mulţumite de acea întoarcere în trecut. Nina strânsese farfuriile goale şi le lăsase pe bufet. Pe mijlocul mesei era un spaţiu pregătit să primească gajurile. Un fel de altar de sacrificiu. Lola se mutase pentru a o lăsa pe maestra de ceremonii să stea în centru.

— Olga, Olga! Atenţie! Lola a avut o idee foarte bună, anunţă Nina. Las-o pe ea s-o spună.

— Propun ca fiecare să scrie o întrebare pe o bucată de hârtie. Cu cât mai compromiţătoare, mai picantă, mai impertinentă, sau pur şi simplu fără răspuns, cu atât mai

bine. Desigur, trebuie să fie ceva intim. Trebuie să întrebăm ceea ce nu se întreabă niciodată.

— Bine. Şi pe urmă?

— Pe urmă va trebui să răspundem la întrebare, cu excepţia celei care a scris-o. Autoarea scapă.

— Nu-i aşa că e genial?

Ninei îi străluceau foarte tare ochii la lumina lumânărilor.

— Şi dacă cineva nu vrea să răspundă? întrebă Olga.

— În cazul ăsta, îşi pierde gajul! răspunse Lola, ideoloaga. O să rămână un fond comun, ca atunci când eram mici, vă amintiţi?

Olga încuviinţă. Îşi amintea prea bine.

— Eu sunt de acord, aprobă ea. Cine alege ordinea răspunsurilor?

— Cea care a scris întrebarea, bineînţeles. Astfel, toate vom fi maestre de ceremonii. Spuneţi drept, nu-i aşa că muriţi de dorinţa de a o imita pe Olga? Vă amintiţi de jurământul sacru? Şi de acel turban negru pe care şi-l punea?

— Turbanul mamei! îşi aminti Olga. L-am luat dintr-un sertar.

— Ne înspăimântai foarte tare când îl purtai pe cap şi îţi tremura guşa, adăugă Lola.

Marta stătea pe gânduri, în timp ce un zâmbet tot mai maliţios i se deschidea larg pe faţă. Nu ştia dacă era din cauza vinului, a jocului sau din altă pricină, dar, deodată, absenţa lui Álex nu mai era aşa de importantă.

— Sunteţi nişte harpii! spuse ea, dar era încântată. Se aşează şi lovi masa cu ambele mâini. Haideţi, de unde trebuie să-ncepem?

— Regulile! Mai întâi, Olga trebuie să spună regulile, îşi aminti Nina.

— Mă rog, cele dintotdeauna, spuse Olga. E interzis să mint, să ascundem informaţii sau să ieşim din joc.

Nina devenea nervoasă. Nu mai avea stare. Se ridică, se aşează din nou pe masa de alături cu picioarele desfăcute, dând iarăşi la iveală marginea chiloţilor ei negri. Spuse:

— Bine, bine. Începem sau nu?

— Mai torn vin, spuse Marta.

— Mie nu-mi mai pune, zise Lola, energică. Cred c-am băut destul pentru astăzi.

— Foarte bine, spuse Olga, care redevenise, după trei decenii, maestră de ceremonii. Gândiţi-vă la întrebări! Marta, avem nevoie de hârtie şi creion.

— Da, sigur.

Marta se duse după un caiet cu foi liniate pe care-l ţinea într-un sertar din bucătărie. Smulse câte o pagină pentru fiecare. Aveau un creion şi un pix, pe care trebuiau să le folosească pe rând.

De afară se auzea un bubuit de tunete care începeau să se îndepărteze, amestecat cu muzica de la radioul din bucătărie. De data asta era o voce de femeie, cu accent italian: „Şi mi-a zis: «Dacă nu eşti tu, ce voi face dacă tu nu eşti? / Am aflat că e periculos să spui mereu adevărul...»”

Olga continuă să dea porunci. Şi ei îi străluceau ochii mai tare decât de obicei. Nici nu se mai încrunta la vorbele Ninei.

— În timp ce vă gândiţi la întrebare, trebuie să puneţi gajurile. Ţineţi minte: numai obiecte personale! Vom urma ordinea în care suntem aşezate, de acord? O nouă încuviinţare generală. Începi tu, surioară.

Toate păreau să se gândească mult, cu ochii la hârtia albă.

— E-n regulă. Cheile de la maşina mea sunt bune?

Ceru aprobarea celor prezente şi o obţinu.

— Bineînţeles. Maşina e proprietatea ta, nu? spuse Olga.

Marta lăsă în mijlocul mesei brelocul care fusese motiv de ceartă, şi apoi de despărţire, în după-amiaza aceea.

— Lola?

— Foarte bine, e rândul meu. Lola se aplecă pentru a scoate ceva din poşeta ei, care se afla pe podea. Asta o să vă placă la nebunie, fetelor. Scoase un plic lung, şifonat, pe care se întrezărea o caligrafie şcolărească. Eu pun o scrisoare de dragoste pe care am primit-o săptămâna asta.

Se auziră exclamații generale de bucurie.

— Ooooooooo! La naiba, Lola! Citeşte-ne-o!

— Mai târziu, mai târziu! zâmbi ea, fermecătoare ca un copil. După ce-o recuperez.

— Devine interesant!

Urmând ordinea stabilită, venise rândul Olgăi.

— Ce-aş putea să pun? Dacă aş fi adus poşeta cea nouă...

Stătea pe gânduri.

— Pune brățara, propuse Lola.

— Nu, brățara nu. Nu mi-o dau jos niciodată.

— Păi tocmai de-asta, spuse Lola. Aşa o să te străduieşti să o recuperezi.

— Brățara, brățara! îi ținu Nina isonul.

În fața insistențelor, Olga îşi scoase comoara zornăitoare cu medalioane de aur şi o puse în mijloc, lângă chei şi scrisoarea de dragoste.

— Următoarea, spuse. Ai mai rămas doar tu, Nina.

— A, e adevărat! De ce pic mereu ultima? Lăsați-mă să mă gândesc. N-am venit cu poşetă... Nu port nici sutien. Gata, ştiu! Se aplecă şi luă ceva ce aruncase sub masă. E bună o umbrelă?

— E-a ta?

— Da.

— Fie!

Nina depuse pe masă gajul: o umbrelă pliabilă, neagră cu picățele roz, care avea două spițe rupte.

— Ați terminat cu întrebările?

Fără să se grăbească, cele patru împăturiră biletele şi le aşezară pe mijlocul mesei.

Ultima a fost Marta. Avusese nevoie de mai mult timp, de două încercări şi de două foi aruncate în coşul de gunoi, înainte de a-şi aşterne pe hârtie întrebarea. Când în sfârşit o făcu, Nina aplaudă şi exclamă, mulțumită ca un copil:

— Bravo! Acum putem începe!

Julia

Julia şi asistenta ei, María, ajunseseră la Barcelona cu zborul de ora nouă, în dimineața acelei zile de miercuri, 29 iulie 1981, care a rămas în memoria populară drept ziua „nunții secolului". La aeroport le aştepta un şofer la volanul unui Citroën negru pentru a le duce la sediul Radio Nacional, pe Paseo de Gracia numărul 1, în capătul opus al oraşului. Pe drum, recapitulară punctele cele mai importante din discursul Juliei, care avea să intre în direct în emisiunea prezentată de Luis del Olmo, „De la un țărm la altul", care avea atunci cea mai mare audiență. De săptămâni în şir, tema interviului era cea care dădea bătăi de cap întregii opinii publice, asta ca să nu mai vorbim despre Biserică şi sectoarele ultraconservatoare: recent aprobata Lege a divorțului, din a cărei echipă de redactare făcuse parte şi Julia. Trebuia recunoscut faptul că nu era o zi propice pentru a vorbi despre rupturile matrimoniale, dar ea îşi asumase provocarea cu umor.

Ajunseră cu puțin timp înainte de ora stabilită, acceptară o cafea în anticameră şi, la scurtă vreme după aceea, Julia intră în studio, îl salută pe cunoscutul ziarist, îşi desfăcu nasturele de la taior şi aşteptă prima întrebare. În prezentare, del Olmo scoase în evidență trecutul ei în cadrul

Tineretului Socialist, etapa franceză, doctoratul ei în Drept la Sorbona, activitatea ca militantă feministă şi – inevitabil, desigur – dubla ei condiţie de femeie şi deputată. Când îi veni rândul să răspundă, Julia încercă să vorbească cu moderaţie şi delicateţe, fără nici cea mai mică înţenţie de a se lăsa stârnită de provocări, dacă ar fi existat. Îl pomeni pe ministrul Fernández Ordóñez, alături de echipa căruia contribuise la elaborarea legii, îi lăudă curajul şi hotărârea de „a aproba o lege destinată modernizării societăţii noastre învechite" şi îl cită, spunând: „Nu putem împiedica destrămarea anumitor căsătorii, dar putem evita suferinţa din căsătoriile destrămate".

Revăzându-şi hârtiile pe care le întinsese pe masă, ziaristul o întrebă ce aveau de gând să facă în cazul în care s-ar fi confruntat cu cele cinci sute de mii de cereri de divorţ preconizate de unii şi dacă ea credea că cele douăzeci şi şase de complete de judecată în domeniul dreptului familiei ar fi făcut faţă avalanşei. Julia se simţi îmboldită să râdă, dar nu o făcu, fiind conştientă de rolul ei. Vocea nu îi tremură când spuse:

— După cum se poate presupune, nici eu şi nici nimeni altcineva nu cunoaşte numărul de cereri care vor fi înaintate. Avem câteva indicii, asta da, bazându-ne pe experienţa noastră anterioară limitată, când, în cadrul Republicii, a fost aprobată prima şi singura lege a divorţului pe care a cunoscut-o ţara noastră. E semnificativ faptul că, între martie 1932 şi decembrie anul următor, s-au prezentat doar 7 891 de cereri, una dintre ratele cele mai scăzute din Europa, la acea vreme. Credem că de data asta s-ar putea întâmpla acelaşi lucru şi că primele cupluri care vor cere divoţul vor fi cele care sunt, de mulţi ani, destrămate. În orice caz, dacă numărul lor va fi mai mare, nu e cazul să ne alarmăm. Divorţul trebuie înţeles ca un mijloc de apărare a familiei, nu invers.

Întrebările continuară. Dată fiind importanța socială a chestiunii, la emisiune fuseseră invitați să participe ascultătorii, care să-i adreseze deputatei întrebările şi comentariile lor. Unii erau foarte neliniştiți din cauza acelei noutăți. Un domn din cartierul Gracia nu înțelegea dacă un bărbat divorțat care murea după ce se recăsătorea urma să aibă două văduve în loc de una. Un oarecare Alonso deplângea faptul că crezuse în UCD[10] şi în personaje precum acest „ministru al divorțurilor", care părea să-şi fi trădat cele mai profunde idealuri. Un grup de tineri catolici amintea că, pentru Biserică, căsătoria continua să fie indisolubilă şi le propunea tuturor credincioşilor să-şi reînnoiască jurămintele matrimoniale, în semn de protest față de noua lege. Mai erau şi cei care se bucurau că, „în sfârşit", țara lor făcuse un pas real înainte, dar ei păreau să fie cei mai puțini.

Veniră apoi întrebările inevitabile: statutul ei de femeie într-un mediu eminamente masculin, cum era Congresul Deputaților, şi ce se întâmplase cu ocazia loviturii de stat[11]. Repetă ceea ce spusese de atâtea ori, în fața diferiților interlocutori: „Bărbații vor trebui să se obişnuiască cu prezența femeilor pretutindeni", „Nu vreau să am parte de un tratament diferit față de colegii mei bărbați, nici măcar pentru a obține anumite beneficii", şi alte locuri comune care deja o plictiseau.

Se făcură glume cu privire la nunta regală din Anglia.

— Dumneavoastră vă imaginați că Prințul de Wales ar putea ajunge să divorțeze? o întrebă del Olmo.

---

[10] Uniunea Centrului Democratic. (N. red.)

[11] Pe 23 februarie 1981 a avut loc în Spania o lovitură de stat eşuată.

— Bineînțeles, ca toată lumea. De fapt, Anglia e una dintre țările care înregistrează cele mai multe divorțuri din Europa, precum şi una dintre țările care au cea mai veche Lege a divorțului, din 1857, asta ca să vă faceți o idee. Deşi poate că azi nu e ziua potrivită să ne gândim la asta, nu credeți? Să-i lăsăm mai întâi pe tinerii aceştia să se căsătorească şi o să vedem cum le merge.

Ultima întrebare, de natură personală, o luă prin surprindere:

— Dumneavoastră sunteți căsătorită, doamnă deputat?

La care ea dădu un răspuns mai scurt decât obişnuia:

— Nu.

— Şi dacă ați fi, ați divorța?

Atunci îşi îngădui un hohot de râs.

— Aş divorța dacă aş crede că trebuie s-o fac, bineînțeles.

Interviul dură treizeci şi două de minute, pentru că trebuiau să transmită din nou de la Londra, în direct, mult aşteptata nuntă. Julia şi del Olmo se despărțiră printr-o strângere de mână grăbită şi rece, cum se întâmplă de obicei între oameni ocupați sau care nu se suportă.

Julia şi María se aflau în maşină pe drumul de întoarcere, cu puțin timp înainte de ora unsprezece. Terminaseră pentru ziua respectivă. María îi spuse şoferului să le ducă pe strada Socrate.

— Cum a fost? întrebă Julia.

— Nimic neaşteptat. Ai fost minunată. Chiar şi în cazul întrebărilor personale, răspunse asistenta, care o cunoştea bine.

María ştia că şefa ei se eschiva mereu când i se puneau întrebări despre viața personală. O făcea dând dovadă de siguranță de sine şi de fermitate, fără să fie stânjenită. Considera că sunt chestiuni care nu priveau pe nimeni în afară de ea, dar, în general, lumea părea să fie de altă părere. Puțini înțelegeau de ce nu se căsătorise niciodată şi

nici nu avea de gând să o facă. Ziariştii o întrebau de obicei dacă avea o relaţie şi, cum discreţia ei îi lăsa mereu fără răspuns, unii inventau tot felul de minciuni. Circulau zvonuri tot mai insistente cu privire la homosexualitatea ei. I-ar fi plăcut ca un ziarist să formuleze întrebarea direct: „Doamnă deputat, sunteţi lesbiană?”, dar înţelegea că o ţară care era încă scandalizată de Legea divorţului nu era pregătită să vorbească deschis despre relaţiile între persoane de acelaşi sex. În lipsa altor şţiri, vorbeau despre felul ei de a se îmbrăca, subiect ce umplea pagini întregi în revistele de scandal sau în rubricile mondene ale anumitor ziare. Considerau că se aranja prea mult, că dădea prea mulţi bani pe haine sau că era prea cochetă. Nu o mai mira să întâlnească fotografi pe lângă poarta casei ei din Madrid, care o aşteptau ore în şir. Nici măcar într-o singură dimineaţă nu renunţase să-i salute spunându-le: „Bună ziua, cum vă simţiti azi?” Nici măcar o singură dată nu văzuseră pe nimeni altcineva ieşind din casa ei.

Pe María o scotea din sărite tot acel circ şi era mult mai critică decât Julia, când îi judeca.

— Nu te întreabă niciodată despre munca ta în cadrul comisiei, sau despre viitorul tău politic. Nu-i interesează decât cum te îmbraci sau cu cine te culci. Ce adunătură de analfabeţi!

Julia expedia chestiunea printr-un zâmbet.

— Femeile încă plătesc scump pentru că au devenit vizibile, îi răspundea ea. Trebuie să te obişnuieşti.

Cu toate astea, mai exista şi alt gen de întrebări personale care, atât în public, cât şi în privat, o incomodau. Nici măcar María nu ştia din ce motiv, dar Julia evita mereu orice discuţie despre copilăria ei şi prima tinereţe. Doar o dată îi povestise că era orfană şi că începuse să studieze graţie unor călugăriţe, dar era evident că o deranja să vorbească despre asta. Era ca şi cum viaţa ei ar fi început în ilegalitate,

când se afiliase la Tineretul Socialist. Înainte, era doar un gol.

María nu avea de unde să ştie, totuşi, că Julia se afla într-o etapă de schimbări, de purificare, de restructurare. Vine întotdeauna un moment, după o îndelungată acumulare de vechituri, când se impune să faci curăţenie prin cămări, dulapuri, sertare, prin toate cotloanele. Să vezi ce se ascunde la fund, să analizezi dacă poţi să păstrezi ceva şi să arunci restul la gunoi. Dacă nu o faci, într-un fel sau altul transferi acel martor neplăcut altei persoane.

Cu viaţa se întâmplă la fel. Această călătorie, de care ministrul ei profitase pentru a o trimite în locul lui să dea interviu la Radio Nacional, făcea parte din primul plan de curăţare a dulapurilor vieţii ei. Fără doar şi poate, metafora dulapurilor şi a sertarelor nu îi aparţinea ei, ci dragei sale Ramona. Vai, ce s-ar fi întâmplat cu ea dacă n-ar fi existat prietena ei Ramona, se întreba Julia din nou, în timp ce aşteptau la culoarea roşie a unui semafor de pe bulevardul Meridiana. Se uită la ceas. Abia aştepta s-o vadă.

— Vrei să mai stau? o întrebă María.

— Nu-i nevoie. Scapă de mine, zău aşa.

— Sunt cazată la Majestic. În caz că ai nevoie de mine.

— N-o să am, stai liniştită.

— Nu uita că maşina vine să te ia la cinci.

— N-o să uit.

— După vizita din după-amiaza asta, o să te ducă la cină la restaurantul prietenei tale, care se află pe strada... María îşi consulta agenda, plină de îndatoriri notate cu o caligrafie măruntă.

— Laforja colţ cu Augustina, îşi aminti Julia.

— Exact. Maşina te va aştepta în faţa institutului. Nu uita că cina e la opt şi jumătate. El ştie toate adresele. Şi, adresându-i-se şoferului: Dacă are nevoie de ceva sau

intervine ceva, mă sunați pe mine, de acord? Aveți numărul meu de la hotel.

Şoferul încuviință.

— Opt şi jumătate. Julia calculă. Poate eşti drăguță să suni şi să le zici că voi întârzia puțin, dar că mă voi duce. Urăsc întâlnirile fixate atât de devreme.

— Perfect, sun mai încolo, din cameră. Şi María îşi notă în agendă: „Marta Viñó – să anunț că întârzie". Şi confirm şedința de mâine după-amiază la birou. Altceva?

— Le-ai spus fetelor din seara asta că sunt azi aici toată ziua?

— Nu le-am zis nimic. Doar că aveai o întâlnire importantă.

— Ceea ce e adevărat. Foarte bine, María, ca de obicei. Suspină, îşi lăsă capul pe spate, eliberată de responsabilități. Ce-ai de gând să faci în continuare? Rămâi în camera de la hotel şi te uiți la nunta regală?

— Nici vorbă. María, care avea douăzeci şi patru de ani şi un salariu deloc de disprețuit, zâmbi: M-am gândit să mă duc la cumpărături. Sunt reduceri.

— Excelent. O zi cum nu se poate mai bună pentru aşa ceva. Azi, toate femeile în vârstă vor lăcrima în fața televizorului.

Tocmai intrau pe strada Socrate. Maşina se opri în fața intrării unui bloc de locuințe cenuşiu, proletar, una dintre acele arhitecturi de duzină, vulgare, rod al planurilor urbanistice din anii '60. Şoferul ieşi din maşină ca să-i scoată valijoara din portbagaj şi să o ajute pe Julia să coboare.

— Dacă până la urmă te răzgândeşti şi vrei să vii cu mine la Majestic...

— Să vedem nunta împreună?

— Sau să mergem la cumpărături.

Julia zâmbi, recunoscătoare. Fata asta era o minune. Spuse:

— N-am să mă răzgândesc, María. Am chef să stau acasă. Chiar dacă e doar pentru o noapte.

— Şi cu mâncarea? Va trebui să...

— María, ştiu că e greu de crezut, dar voi fi capabilă să supraviețuiesc fără tine. Îți promit.

María îşi încreți puțin nasul, ca şi cum n-ar fi înțeles.

— Vai, unde mi-e capul? Era cât pe ce să uit. Îşi deschise uriaşa servietă şi scoase un obiect pe care i-l dădu Juliei.

Era o cutiuță de plastic căptuşită cu burete, ca acelea folosite pentru bijuterii. Înăuntru se afla o piatră şlefuită, puțin mai mare decât o migdală, de culoare roşu-carmin strălucitor.

— Jasp roşu, îi explică asistenta.

Julia privi cutiuța zâmbind.

— E minunată, spuse. Mulțumesc, María. Te ocupi de absolut toate.

Julia întoarse cutia şi citi cu voce tare cuvintele scrise pe spate cu litere foarte mici:

— „Jaspul roşu era folosit în Grecia antică drept amuletă aducătoare de noroc. Se credea că îi ocrotea de rele pe deținătorii ei". Zâmbi înainte de a spune: O să-i placă enorm.

Julia puse cutiuța în buzunarul hainei. Cele două femei se despărțiră sărutându-se pe obraz.

— Să nu încurci orele, te cunosc, îi aminti pentru ultima dată María. A, şi vezi c-au anunțat c-o să plouă.

— Iar tu uită puțin de mine, zău aşa. Cumpără-ți lucruri frumoase!

Maşina aşteptă până ce Julia intră şi uşa blocului se închise în urma ei cu un zgomot metalic neliniştitor, ca şi acum ar fi stat să se facă bucăți. Julia lăsă valiza jos şi deschise cutia poştală pentru a scoate corespondența

adunată – mai bine zis presată – în cele patru luni de absență. Nu exista lift, așa că urcă pe scări până la apartamentul ei de la etajul al treilea, de șaizeci de metri pătrați, cu tot cu sufrageria mică, bucătărie americană, o singură baie (cu o cadă tip fotoliu) și un balcon cu vedere către curtea interioară (urâtă) a vecinului de dedesubt. Nu se aștepta ca María să înțeleagă de ce preferase să rămână acolo decât să meargă la un hotel de cinci stele în plin centru, pe Paseo de Gracia, și nici nu se gândea să-i dea explicații. Poate că María era prea tânără ca să înțeleagă. Sau poate că se născuse cu mai mult noroc decât ea. Julia era convinsă că cei care nu au ceva al lor decât târziu simt un ataşament diferit față de lucruri. Cât de dor îi era de casa ei se observa doar când era acolo, ca acum, după multă vreme.

Odată, Ramona o întrebase:

— Nu ți-e dor de apartamentul tău, sau de oraşul tău? Nu te simți străină la Madrid?

Iar ea nici nu stătuse pe gânduri.

— Nu. Sunt recunoscătoare pentru că trăiesc într-un loc fără memorie.

Nu-și schimbase părerea, dar timpul îi îmblânzea amintirile. Nu mai erau fiarele sălbatice de care trebuia să se ferească. Acum, din când în când, se apropiau de ea și o lăsau să le mângâie pe spinare. Juliei îi plăcea această schimbare, trăia mai bine de când făcuse pace cu trecutul ei.

Își scoase taiorul și îl atârnă pe un umeraș, în dulapul din camera ei. Cutiuța cu jaspul roșu o puse pe noptieră. Își dădu jos fusta, bluza albă și pantofii cu toc. Jos cu uniforma asta oficială, care în zile de arșiță ca aceea era foarte incomodă. Lăsă valiza deschisă pe pat. Un pat mic, după cum îi era obiceiul. Nu suportase niciodată paturile prea mari: îi aminteau că, trecându-i jumătate de viață, nu

întâlnise încă pe nimeni dispus să doarmă cu ea pentru tot restul zilelor. Deşi, cu timpul, învățase să se bucure de singurătate, de canapeaua numai a ei, de muzica preferată sau de liniştе, încât nu mai voia să renunțe la ele.

— Singurătatea e o nefericire doar atunci când alegerea nu-ți aparține, spusese de mai multe ori, cu convingere.

Străbătu apartamentul desculță şi în lenjerie intimă, deschizând ferestrele. Voia să lase curentul să răcorească puțin casa. În picioare în mijlocul sufrageriei, formă un număr de telefon cu prefix de Madrid. O conversație scurtă, doar pentru a da un semn de viață.

— Am ajuns acasă. Totul e bine.

La celălalt capăt răspunse o voce masculină şi rece:

— Sunt liniştit. Cu toate că ştiam că eşti bine. Mulțumesc c-ai sunat.

— Ştiai? M-ai ascultat?

— Bineînțeles. Ca de obicei.

— Şi a fost bine?

— Excelent. Tot ca de obicei.

— Cât eşti de serios! Ai vreo întrevedere?

— Exact.

— Cu clienți importanți?

— Întocmai.

— Atunci nu te mai rețin.

— Nu ştii cât de recunoscător vă sunt.

— Eşti caraghios când vorbeşti aşa, ştii? Parc-aş fi eu.

— Aveți dreptate.

— Voiam să-ți zic că sunt în lenjerie intimă, dar constat că nu e momentul potrivit.

— Aşa e. Dar apreciez nespus informația. Pot să vă sun mai târziu?

— Poți, doar că voi fi deja îmbrăcată.

— Voi regreta profund acest lucru.

Julia izbucni în râs.

— Profund?
— Sau poate şi mai mult.
— Succes la întrevedere, dragule.
— Mulțumesc, doamnă, la revedere.

Se amuzau cu aceste jocuri. Mai mult ca sigur că, în acele momente, el o bodogănea. Când se vor revedea, iubitul ei avea să-i amintească de faptul că, vreme de douăzeci de secunde, nu se mai gândise la strategia procesului intentat unei firme atotputernice din cauza unei concedieri nedrepte şi se văzuse nevoit să şi-o imagineze pe jumătate goală în apartamentul ei din Barcelona. A doua zi, la cină, vor râde când îşi vor aminti. Pe urmă vor merge la un hotel. El se ocupa mereu de tot, având în vedere situația lui şi interesul de a nu încuraja comentariile. Zâmbi. Ăsta era genul de lucruri pe care ziariştii ar fi fost înnebuniți să-l afle şi pe care nu aveau să-l ştie niciodată.

Dădu la o parte cearşaful care acoperea canapeaua şi se întinse să citească corespondența. După cum se aştepta, erau numai facturi. Toate plătite. Să deschizi cutia poştală o dată la patru luni te salvează de multe neplăceri. În plus, acea adresă nu i-o cunoştea aproape nimeni.

Cerul era tot mai plumburiu, dar pe fereastră pătrundea o adiere de vânt ca o binecuvântare. Se simțea atât de bine, încât adormi.

Se trezi speriată de țârâitul interfonului. Ramona. Se ridică de pe canapea dintr-un salt, îi deschise prietenei sale, dădu fuga să-şi pună o bluză înfloratã, de vară şi fără pernițe de burete la umeri – nu suporta acea modă ridicolă –, şi o pereche de pantaloni de vâscoză, verde-deschis. Ramona ajunse gâfând, plângându-se de căldură şi înjurând, ca întotdeauna.

— Ce vreme de rahat, n-o sufăr! Eu aş interzice vara fără să stau pe gânduri! Crezi c-o să plouă, în sfârşit?

Era o femeie mai degrabă bondoacă, adusă de spate. La asta se gândi Julia văzând-o, deşi prietena ei spuse prima:

— Ce frumoasă eşti, doamnă deputat! Şi cât de elegantă! Îi întinse o pungă albastră. Uite. Administrația. Ai apă rece, nu? Că, altfel, plec de unde am venit.

Julia scoase o sticlă de apă din frigider şi turnă în două pahare. În timp ce Ramona bău din paharul ei, îl umplu şi îl goli din nou, Julia puse o față de masă în carouri, farfuriile şi paharele din vesela ei Duralex de culoare caramel şi două tacâmuri. Din punga albastră, Ramona scoase o cutie de plastic plină cu salată de cartofi.

— Mâncare adevărată, făcută în casă! se bucură Julia.

— Îți place?

— Nu ştii cât de mult!

— Pâine nu avem, că îngraşă.

— O, nu, mai bine.

— Mai ales că mi-a interzis şi medicul, ceea ce mă scoate din minți.

— Şi-l iei în seamă? Ce bărbat norocos!

Avea o privire întrebătoare, pe care Ramona se făcu că nu o observă.

— Haide, mănâncă şi taci, îi spuse Ramona.

Julia îşi puse două porții generoase de salată. Se aşezară şi începură să mănânce în tăcere, până când Ramona spuse, dezvăluind ce gândea:

— Cât de anost e tipul ăsta, del Olmo. Ce interviu insipid ți-a luat!

— Aşa ți s-a părut?

— În schimb, tu ai fost minunată, ca întotdeauna. Dar el e foarte plicticos.

— Mă rog, de fapt nu contează. Trebuia explicată legea, în aşa fel încât oamenii să înțeleagă şi să ia hotărâri în cunoştință de cauză, dacă simt nevoia. Plicticosul ăsta, cum îi zici tu, are o audiență enormă.

— Da, da, despre asta-i vorba. Ai făcut foarte bine. O să plouă cu divorțuri. Toate fraierele astea care, de ani de zile, au stat să suporte un neruşinat pot băga spaima în el rostind, pe nepusă masă, cuvântul demonic. La asta te refereai când ziceai „să înțeleagă”?

— În fine, de undeva trebuie să începi.

— Bineînțeles. Unde ai lăsat-o pe secretara ta? I-ai redat libertatea?

— A plecat la cumpărături. Sunt reduceri.

— Aha, şi logodnicul tău?

— La Madrid. Dar nu e logodnicul meu.

— Mă rog. Concubinul tău, amorezul tău, amantul tău, țiitorul tău. Taie ce nu se potriveşte.

— Prietenul meu?

— Nu. Cu prietenii nu faci amor.

— Limbă ascuțită! E un prieten intim.

— În fine, cum e? Ai de gând să-mi spui, sau e secret?

— Munceşte mult.

— Uite cine vorbeşte. De câți ani sunteți împreună? De cinci?

— De şapte.

— Şi lucrurile se vor încheia printr-o nuntă, nu?

— Nuntă? La vârsta mea?

— De ce nu?

— Uită de asta. Mi-e foarte bine aşa. Fiecare la el acasă. Dar o să-l ajut să divorțeze, pentru că e timpul. Apropo de nunți, te-ai uitat la televizor azi-dimineață?

— Eu? Vorbeşti serios?

— Nu, evident.

— Mă speriasem.

— Nimeni nu mai vorbeşte decât despre asta.

— Ce vrei să-ți spun, mi-e milă de fata aia. Ai văzut ce fețişoară avea? E convinsă că s-a însurat cu ea din dragoste.

— Tu nu crezi asta?

— Viitorul rege al Angliei? Bineînțeles că nu! De când contează dragostea în căsătoriile regale? Dragostea e o invenție a stângii.

— Iarăşi vii cu discursurile tale comuniste.

— Nu sunt discursuri, nu fi toantă! E cultură generală. N-au fost oare comunişt ii primii care au îndrăznit să dezlege căsătoria de interesele economice? Au aprobat legi cu mult înaintea vremii lor: egalitatea copiilor legitimi şi nelegitimi, divorțul, avortul... Şi cine a făcut toate astea? Pauză, ca la concursurile televizate. Uniunea Sovietică, desigur, în 1917! Cu toate că ideea noii „familii socialiste", care admitea şi divorțul (după cum tu ar trebui să ştii, doamnă deputat), nu s-a născut în Rusia, ci în Germania, şi a avut-o Engels.

— Ştii ceva? Data viitoare o să te duci tu la radio, spuse Julia mestecând şi zâmbind amuzată.

— Să nu devii conservatoare, acum că trăieşti în bunăstare, te rog! Arătă spre ea cu furculița. Sunt destui retrograzi pe lumea asta, mulțumesc.

— Nu fi exaltată, că-ți pică greu cartofii. Eu n-am făcut decât să deschid o posibilitate pentru ca vremurile să se schimbe. E împotriva firii ca oamenii să nu se căsătorească din dragoste. Ramona făcu un gest care însemna: „Evident, asta spuneam şi eu". În plus, fata e tare frumuşică. Poate clăpăugul ăla chiar o iubeşte puțin.

— Prostii! îşi dădu cu părerea Ramona, ducând un cartof la gură. În timp ce mesteca, păru să se mai liniştească. Totul o să se termine printr-un divorț, pun pariu pe ce vrei.

— În fine, ştii ce se spune: „Singurul inconvenient al divorțului este că îi incită pe oameni să se căsătorească din nou".

— Asta cine-a mai zis-o?

— Alfred Naquet. Cel care a făcut legea în Franța, în 1884. Asta ca să ai motive să-mi spui că sunt toantă, doamnă deşteaptă.

— A, Naquet. Alt socialist, bineînțeles.

— Desigur.

— N-am nimic de adăugat. Ramona termină de mâncat din farfurie şi lăsă furculița pe masă. Ce planuri ai pentru diseară?

— Mă duc la institut, să văd cum merg lucrurile. Apoi iau cina cu vrăjitoarele.

— A, da, vrăjitoarele tale! Până la urmă te-ai hotărât să te duci?

— Da. Tu eşti vinovată.

— Faci curat prin dulapuri?

— Începem cu sertarul cel mai de jos.

— Ştii că după asta va trebui să continui cu celelalte.

— Ştiu.

— Şi ce-o să faci cu grămada de rahat pe care-o vei găsi?

— Ce se face cu rahatul, presupun. O să scap de el. Ridică furculița în aer. Cu o mică excepție. Există o porție pe care mă gândesc să i-o restitui proprietarei.

— O să-i dai înapoi ce mă gândesc eu?

— Îhî.

— Crezi că-i absolut necesar s-o faci? Îți aparține mai mult ție decât ei.

— N-a fost niciodată a mea.

— Cum se numea?

— Olga. Alias Grăsunica.

— De ce? Era plinuță?

— Nu. Era rotundă.

— Mă rog, dă-i înapoi ce crezi tu că merită, dar asigură-te că după aia n-o să-ți fie dor de acel obiect.

— Să-mi fie dor? Mie nu mi-e dor decât de tine!

Ramona zâmbi, foarte mulțumită, şi îşi încrucişă brațele la piept.

Ramona Claramunt González. Dosar de intrare în închisoarea femeilor Les Corts numărul 1 049. Originară din

Badalona. Starea civilă: necăsătorită. Ocupația: femeie de serviciu. Vârsta: când o cunoscuse avea treizeci şi trei de ani şi era de zece ani la puşcărie. Mai avea de ispăşit încă douăzeci. Alta nu ar fi suportat – existau destule care nu fuseseră în stare –, dar Ramona era puternică, hotărâtă, avea idei clare. Una dintre puținele care uneori îndrăznea să le țină piept călugărițelor, temnicerele ei.

— Să ne tratați ca pe nişte animale face parte din plan, sau vă iese în mod firesc, maică?

Ramona era acuzată de un dublu delict. O închiseseră pentru că încercase să avorteze şi lucrurile ieşiseră prost. Un medic credincios regimului o denunțase, pe când agoniza, cu uterul plin de acid clorhidric, pe holul unui spital din Barcelona. I se recomandaseră serviciile unei individe care făcea avorturi şi care se presupunea că e „de încredere", dar se dovedise a fi o măcelăreasă. Acidul o arsese pe dinăuntru şi o lăsase stearpă pe viață, dar măcar supraviețuise. Medicul care o consultase anunțase autoritățile. „Eu am studiat ca să salvez vieți, nu ca să le distrug", îl auzi spunându-le. Ramonei i se păru un motiv bun. Îl înțelegea, deşi nu era în stare să-i împărtăşească părerea, poate pentru că nu era medic, nici bărbat, nici de familie bună, nici nu avea studii şi nici măcar nu ştia să citească şi să scrie. „Atâta bunăvoință de tot rahatul o să mă coste viața într-o zi", îşi spuse. Despre tatăl copilului nenăscut nu vorbi cu nimeni. Nici măcar ea nu voia să şi-l amintească.

Când o arestară, sub acuzația de avort clandestin, ştia ce urmează. În timp ce aştepta la comisariatul de pe Vía Layetana să fie dusă undeva – bineînțeles, fără judecată –, cei din brigada politico-socială îi percheziționau locuința. Găsiră paşapoartele false şi mai multe serviete pline de propaganda partidului. Ramona era unul dintre agenții de legătură între grupările din Madrid şi cele din Barcelona.

Înmâna scrisori, serviete şi ce i se mai cerea. Apartamentul era al partidului, şi în el locuiau mai mulți camarazi, nimeni permanent, toți foarte tineri. În acea zi, îi arestară pe alți trei camarazi. Camarazi şi camarade, pentru că, la ea acasă, aşa se vorbea, la plural, chiar dacă suna urât şi era plictisitor, pentru că acolo genul feminin şi cel masculin erau la fel de importante. Poliţiştii se simțiră ca şi cum ar fi câştigat premiul cel mare la loterie.

Pentru cei din brigada politico-socială existau însă diferențe. Pe bărbați îi torturară. Celui mai tânăr, de douăzeci şi trei de ani, îi scoaseră toți dinții lovindu-l cu pumnii. Cu femeile se abținură puțin, dar şi pe ele le loviră. Pe Ramona o acuzară că e comunistă şi că făcuse avort. Ambele lucruri erau adevărate.

După paisprezece zile petrecute pe Vía Layetana, o urcară într-o maşină şi străbătură bulevardul Generalisimului până în Piața Reginei María Cristina, care pe vremea aceea era înconjurată de terenuri agricole şi abia începea să fie sistematizată. Pe stânga zări, în spatele unui zid şi al vegetației, vechiul azil Buen Consejo, care funcționa încă de pe vremea Republicii ca închisoare de femei. Înainte, fusese o fermă fortificată, Can Durán, şi din acea perioadă păstra terenurile întinse care o înconjurau şi care, în parte, continuau să slujească drept grădină a închisorii.

Înaintară spre intrarea principală, pe care Ramona nu o văzuse niciodată. Nu obişnuia să meargă prin părțile acelea ale oraşului. Aleea cu palmieri i se păru frumoasă, ca şi clădirea albă din piatră pe care o zări la capătul ei, cu clopotnița şi turnul înalt cât un turn de veghe. De departe părea un loc plăcut. Călugărița de la intrare, cu veşmintele ei de in deschise la culoare şi chipul de gardian, îi spuse:

— Aminteşte-ți că aici nu-ți aparține nimic.

Acele cuvinte fuseseră un anunț a ceea ce urmase. Îi luară tot ce avea, chiar şi lenjeria intimă. Îi dădură alte haine,

urâte, de femeie bătrână. Îi cerură să dea o declarație, pe care ea o semnă cu degetul mare, pentru că nu ştia să scrie şi să citească. Ăsta era cel mai mare atu al ei, dacă o arestau: să întrebe unde credeau ei că putea ea să meargă cu atâtea manifeste ale partidului, de vreme ce era analfabetă. La momentul adevărului, nu îi sluji la nimic.

O duseră într-o sală unde erau zeci de femei care coseau. O întrebară:

— Ştii să coşi?

Ea răspunse că da.

— Şi să brodezi?

— Da.

— Perfect, poți începe.

Croitoria era activitatea principală la închisoarea femeilor. Călugărițele vindeau munca deținutelor. Broderiile valorau mai mult.

Zilele începeau cu ele cântând *Cu fața către soare*[12] în timp ce mergeau la misa de la ora opt. Pe urmă, croitoria. Mâncarea consta aproape întotdeauna din napi şi varză fiartă. După-amiezile, coseau sau făceau o scurtă plimbare prin curtea interioară şi lucrau în grădină. Pentru somn, aveau doar o saltea subțire de pânză de sac, atât de aspră şi de jegoasă, încât cele mai multe preferau să doarmă pe jos. În sălile-dormitor, deținutele erau atât de înghesuite, încât pe podea nu încăpeau toate, dacă nu stăteau culcate pe o parte. „Ca lingurile în sertar”, spunea câte una care nu-şi pierduse buna dispoziție. Dacă voiau să se întoarcă pe cealaltă parte, o făceau pe grupuri şi la un semn. Aceste mişcări nocturne erau primele lucruri pe care le învăța cineva când ajungea acolo.

---

12 *Cara al sol* era imnul Falangei spaniole a Juntelor Ofensivei Naționale Sindicaliste.

Cel mai bun lucru erau relațiile de prietenie care se formau. Femeile trăiau în grupuri, împărțite pe săli. În cadrul acestor grupuri exista o înțelegere tacită: ceea ce primeau de la familiile lor din exterior împărțeau cu celelalte. Astfel, cele care nu aveau pe nimeni afară se puteau bucura, la rândul lor, din când în când, de câte o plăcere. Cel mai rău lucru era igiena personală. Condițiile erau deplorabile. Nu puteau face duş, pentru că abia dacă existau băi, darămite suficiente duşuri pentru toate. Vara se umpleau de păduchi, lindine, ploşnițe şi căpuşe. „Dacă am face o supă din toate gângăniile astea, ne-am ghiftui ca nişte regine", râdea câte una. Prostituatele le dădeau râie deținutelor politice. Râia era mai temută decât călugărițele sau decât pedepsele; nimeni nu voia să facă duş cu femeile uşoare, ca să nu fie nevoite să împartă cu ele păturile pe care le primeau ca să se şteargă. Locul acela fusese conceput pentru a adăposti opt sute de deținute, şi ele ajunseseră să fie peste două mii. Deşi asta, bineînțeles, nu interesa pe nimeni. Dimpotrivă: dacă înghesuiala le ucidea, cineva avea să fie scutit de muncă.

În numeroşii ani petrecuți la închisoare, Ramona avu parte de toate. Celule de pedeapsă, torturi, bătăi, împuşcături – uneori se întreba cum de nu murise şi ea în Camp de la Bota, cu zece gloanțe în trup –, denunțuri, colege care începeau, ca prin minune, să simpatizeze cu noul regim, altele care îşi luau viața atârnându-se de o grindă, singurătate, furie, tristețe. Doar caracterul său şi un soi de credință neclintită în camarazii şi în ideile ei o făcură să fie în stare nu doar să supraviețuiască, ci şi să le ajute pe altele să o facă. Se transformă pe dată în protectoarea celor mai slabe, cea la care apelau femeile care nu aveau pe nimeni. Ajunse să se bucure chiar de simpatia anumitor călugărițe, pe care le studia, pentru a le deosebi pe cele

inumane de cele miloase şi a le cere din când în când favoruri pentru altele.

— Oi fi tu comunistă, îi spusese la un moment dat maica Ausencia, dar pari de treabă.

Ramona fusese menită să trăiască în clandestinitate şi înconjurată de maşinaţiuni. Îi merse bine la închisoare. Făcu multe favoruri, nu doar deţinutelor politice, nu doar camaradelor ei. Nu acceptă niciodată vreo formă de recunoştinţă. Laudele o stânjeneau, le respingea. Asprimea caracterului ei era un scut împotriva lumii.

— Trebuia să fac ceva ca să nu mor de silă închisă acolo, zicea ea cu modestie, când ceilalţi voiau să o facă să se simtă importantă.

Datorită felului ei de a fi o cunoscuse pe Julia. Prima dată când o văzu se gândi că nu era normal să i se citească atâta tristeţe în ochi. Era cea mai tânără din dormitorul comun – şi din închisoare –, avea mâinile pline de pustule şi părea o mică pasăre căzută din cuib. Avea doar şaptesprezece ani. Nenorociţii ăia care o băgaseră acolo nu avuseseră deloc milă de ea! Julia obişnuia să spună că îi salvase viaţa.

— Taci, proasto! Eu nu sunt Dumnezeu. Te-ai salvat singură.

Mai întâi o protejă, încercă să o facă să mănânce, stătu de vorbă cu ea, avu grijă să nu se ia nimeni de ea. Era puţin, dar suficient. Mai târziu, când fusese sigură că avea să supravieţuiască, începu să o încerce. Voia să vadă dacă era potrivită pentru partid. Aveau nevoie de oameni tineri, acum când erau atâtea grupuri în închisoare şi atâţia dispăruţi. Prezise faptul – şi nu se înşelase – că avea calităţi deosebite şi că trebuia ajutată să şi le descopere. O băgă la secţiunea de tineret, le vorbi despre ea câtorva prieteni, o pregăti pentru ce urma să vină.

— O să rezistăm până la capăt; am demonstrat că suntem foarte puternici, îi spunea. Şi tu eşti la fel. Se vede pe tine. Ştiu asta.

În schimb, între timp, Julia o învață să citească. Puțin câte puțin, cu ajutorul memoriei – pentru că nu aveau hârtie –, scriind literele pe pereții murdari ai dormitorului comun. Ramona era lentă, dar îşi dădea interesul. Interesul cuiva care vrea să profite de singura şansă ce i se oferise în viață.

— Tu unde ai învățat să citeşti? o întrebă odată.

— Nu-mi aduc aminte, îi răspunse Julia.

Apoi sosi vremea luptei clandestine din Franța. Ramona o ajută din nou. Un prieten de-al ei, vechi coleg de partid, evadat din închisoarea Las Ventas, îi găsi de lucru la Paris, la Renault. Partidul, tot la recomandarea Ramonei, îi finanță studiile de Drept. Efortul îi aparținu în totalitate, deoarece se dovedi că mica pasăre neajutorată se născuse pentru a studia. Puțin câte puțin, viața ei se transformă în ceva despre care putea vorbi cu alții. Deşi cu mari rezerve. Nimic despre primii ei ani, petrecuți în internate din ce în ce mai rele. Nimic despre închisoare. Nimic despre perioada intermediară. Pentru Julia, în multe sensuri, viața începu la nouăsprezece ani, când temnicerele îi înapoiară puținele lucruri şi o lăsară să plece.

— Sunt sigură că te vom vedea din nou în curând pe-aici, îi spuse gardiana de la poartă. Unele dintre voi merită să fie închise.

Vreme de mulți ani, Julia suportă acea ruşine de parcă ar fi fost cu adevărat vinovată de ceva. Petrecuse, în comparație cu altele, puțin timp în închisoare, dar simțea că acel stigmat avea să o însoțească pentru tot restul vieții. Nu îndrăznea să vorbească despre el, să-l recunoască, nici măcar nu voia să se gândească la el. Nu putea trece prin Piața Reginei María Cristina fără să-i sară inima din piept

ori de câte ori vedea minunatul centru comercial care ocupa acum locul unde fusese închisoarea. Locul unde ea şi atâtea altele îşi petrecuseră cele mai cumplite ore din viaţă.

Ascunsese pentru multă vreme tot rahatul în cel mai adânc sertar şi refuzase să recunoască faptul că se afla acolo. Abia acum, după atâta timp, începea să înţeleagă că sosise momentul să accepte. Să accepte, de pildă, că rahatul nu era al ei. Că nu fusese niciodată.

— Am dosarul tău, spuse Ramona pe neaşteptate, conştientă de impactul cuvintelor sale. Aşteptă o reacţie din partea prietenei sale.

Julia se ridică şi întrebă:

— Vrei o cafea?

— Te rog.

— N-am lapte.

— Nu contează, acum o beau simplă şi fără zahăr.

Julia se aplecă pentru a scoate din dulap vechea cafetieră Oroley, deşurubă cele două părţi, le clăti, umplu rezervorul cu apă, puse filtrul şi căută cutia de cafea într-unul din dulapuri. Mişcările ei nu trădau nervozitate. Ramona începea să creadă că nu o auzise, când Julia întrebă:

— De unde l-ai scos?

— Mi l-a dat grupul de istorici despre care ţi-am vorbit. Au găsit registrul de intrări şi ieşiri al închisorii Les Corts. Mi-au adus o mapă plină de dosare, peste cinci sute, şi m-au rugat să le revăd, poate recunosc pe cineva. Bineînţeles, le-am recunoscut pe multe. Printre ele, pe tine. Am făcut o mulţime de însemnări. Înainte de a le înapoia mapa, ţi-am scos fişa. M-am gândit c-ai prefera să stea la tine decât să sfârşească prin vreo arhivă.

Ramona lăsase documentul pe masă. Scris la maşină, un model oficial. Îngălbenit, ferfeniţit.

Julia presă cafeaua în filtru cu o lingură de supă. Nu trebuia apăsată nici mult, nici puţin, deşi cu privire la asta

existau diferite teorii. În timp ce executa aceste mişcări, îşi dădu seama că nu dăduse încă drumul la gaz. Merse în mica spălătorie pentru a răsuci robinetul, se întoarse, aprinse din nou focul, puse cafetiera pe masă, se aşează şi luă foaia de hârtie.

„Julia Salas (numele de familie îi aparține mamei ei defuncte / nu are nume de familie din partea tatălui). Dosar de intrare în închisoarea femeilor Les Corts numărul 1 262. Originară din Barcelona. Starea civilă: necăsătorită. Ocupația: nu are. Vârsta: 17. Arestată pentru că a agresat şi vătămat un jandarm cu un obiect metalic ascuțit (probabil o foarfecă de broderie; informație neverificată). Urmează să fie supusă judecății. A fugit de la Centrul pentru Copii Orfani Los Pinos, unde a intrat la treisprezece ani, ca măsură de corecție. E o tânără nesupusă."

Dedesubt, scris de mână: „Se ataşează raportul Centrului de Observare şi Clasificare".

Raportul era prins de dosar cu o capsă ruginită. Avea acelaşi aspect ferfeniţit ca şi cealaltă foaie. De îndată ce văzu semnătura acelui medic, îi îngheță sângele în vine. Nu voia să citească, dar o făcu:

Istoric: „Întreținea relații ilicite cu un tânăr retardat care, potrivit ei, a abuzat-o, pe când locuiau amândoi, prin bunăvoința Fiicelor Carității Sfântului Vincențiu de Paul, la un internat de fete.

Rezultatul examenului ginecologic: „Incomplet".

Recomandare: „Măsuri drastice care să corecteze antecedentele de corupere şi să o aducă pe drumul cel bun. Va fi scoasă din mediul ei, pentru a evita să le contamineze, prin prostul ei exemplu, pe colegele sale".

Pagina următoare era o copie la indigo a declarației pe care o dăduse la comisariatul împuțit de pe Vía Layetana. Abia dacă avu putere să citească nişte rânduri:

... acuzata a afirmat că agresiunea s-a produs în legitimă apărare, după ce jandarmul a întrecut măsura şi a atins-o în zona genitală...

... informaţia a fost confruntată cu declaraţia jandarmului, care are un dosar ireproşabil şi şi-a dovedit valoarea, şi care dezminte totul...

... şi afirmă că el, crezând-o suspectă, s-a limitat la a-i cere acuzatei documentele...

... când aceasta a avut o reacţie isterică şi exagerată, ca urmare a fricii de a nu fi descoperită sau a altui tip de activitate ilicită (nu este exclusă prostituţia, deţinuta având vârsta şi constituţia potrivite)...

... arma crimei ar putea fi o foarfecă de broderie, pe care deţinuta o avea asupra ei, în buzunarul uniformei...

Se opri doar când citi numele jandarmului. Asta chiar că era o noutate. Un nume de botez dintre cele mai comune, urmat de două nume de familie obişnuite. Ramona o întrebă:

— Vrei să mergem după el? Mi s-a spus că e-n viaţă.

Julia clătină din cap. Făcu rapid un calcul în minte. Jandarmul care încercase să o violeze pe o şosea pustie, când tocmai scăpase din al doilea internat din viaţa ei, şi împotriva căruia opusese o rezistenţă jalnică folosindu-se de foarfeca pe care o purta în buzunarul uniformei uzate, trebuia să fi avut, când se întâmplaseră toate acestea, în aprilie 1953, vreo patruzeci de ani. Asta însemna că acum avea în jur de şaptezeci de ani. Nu era sigură că ar fi fost în stare să-l recunoască, nici măcar dacă avea în continuare acel miros pestilenţial de tutun şi transpiraţie pe care se străduise atât de mult să-l uite. Nu voia să fie nevoită să-i spună de ce îl acuza. În realitate, nici n-ar fi ştiut de unde să înceapă. Îl acuza pentru că îi răpise ceea ce-i mai rămăsese din inocenţă? Că-i umpluse visele de coşmaruri pentru mai bine de douăzeci de ani? Pentru bătăile

accelerate ale inimii ei, ori de câte ori vedea o uniformă? Pentru fobia față de bărbați, împotriva căreia continua să lupte? Julia se temea că nici o pedeapsă, oricât de aspră, n-ar fi putut-o despăgubi pentru toate acele lucruri. În schimb, dacă l-ar fi acuzat, ar fi trebuit să retrăiască oroarea coşmarurilor ei. Degetele groase şi aspre care îi pătrundeau în vagin, mâinile mari care îşi croiau drum printre pliurile uniformei ei spre sânii mici, de copilă, porcăriile pe cale le spunea, răsuflarea care duhnea a rachiu, forța nemăsurată împotriva căreia nu se putuse apăra, neputința şi lacrimile... Nici măcar nu ştia cum reuşise să scoată forfecuța din buzunar şi s-o împlânte în carnea moale a acelei fiare, în primul loc pe care-l găsise mâna ei. Măcar nu rămăsese stană de piatră, ca atunci când Vicente se aruncase asupra ei, cu trei ani în urmă, măcar de data asta făcuse ceva ca să se apere. Sigur că acea mică armă nu putea face mare lucru, dar dăduse naştere unui moment de derută. Bestia se îndepărtase pentru o secundă de ea şi îşi dusese mâna la umărul care-l durea. Suficient pentru ca Julia să o rupă la fugă în josul străzii, cu uniforma de la internat sfâşiată şi cu lacrimi uriaşe, care-i împăienjeneau vederea. Nu ajunsese prea departe, pentru că alți doi jandarmi o opriseră puțin mai jos. Deşi, cel puțin, ei nu încercaseră să o violeze. Numai o duseseră la închisoare.

Julia închise ochii pentru o clipă şi îşi aminti cuvintele Ramonei prima oară când fusese în stare să-i povestească acea istorie.

— Într-o zi va veni şi ceasul celor răi, draga mea. Nu trebuie decât să aştepți. Clipa soseşte întotdeauna.

Se pare că ceasul celor răi era chiar sub nasul său şi poate că prietena ei se aştepta ca ea să facă ceva.

— Nu vreau, Ramona. Nu am puterea să fac asta.

— Bine, îți respect hotărârea.

Julia lăsă foile pe masă. Acolo era acea poveste, povestea vieții ei, a motivului pentru care devenise ea însăşi. Era bine acolo unde era. Lăsă să-i scape o lacrimă pe care nu şi-o putu stăpâni. Ramona o observă, dar nu spuse nimic.

— Mulțumesc, spuse Julia. Vezi? Faci în continuare ce ai făcut mereu.

— Mă bag unde nu-mi fierbe oala?

— Şi asta.

— Călugărițele trebuie să se fi închinat de şase ori citindu-ți biografia.

— Sărmanele, cred că se gândeau că fac ceea ce e corect.

— Sărmanele?! Le cauți scuze?

— Nu. Încerc doar să le înțeleg. Îşi făceau datoria.

— S-au aliat cu cei răi.

— Tu chiar crezi că ele, călugărițele care m-au crescut, s-au aliat cu cineva? Sau că ne supravegheau la închisoare? Nu-ți aminteşti chipurile lor? Îți aduci aminte de cea căreia i-ai smuls tu vălul? Începu să râdă. Prima victorie.

— O, da. A devenit isterică. Uite, încă mai am semnul ghearelor ei pe braț. Îi arătă o cicatrice ciudată, parcă lăsată de lupta cu o pasăre de pradă.

— Şi te-au trimis la izolator.

— O săptămână întreagă am făcut pipi într-o cutie de tablă! Mi-ar fi plăcut să i-l dau maicii Visitación să-l bea.

— Maica Visitación. Ce s-o fi întâmplat cu ea?

— Să dea Domnul să fie în iad, sorbind urina diavolului.

— Taci, măgărițo!

— Deşi cel mai probabil şi-a petrecut dimineața uitându-se la nunta regală.

— Tu crezi că mai trăieşte?

— Iarba rea... ştii şi tu.

— Gândeşte altfel, îi spuse Julia. Dacă n-ar fi fost ea, maica Rufina şi toate celelalte, nu ne-am fi cunoscut, n-am

mai fi stat aici aşteptând să fie gata cafeaua, eu n-aş fi acum deputată...

— Te pomeneşti că trebuie să le mulţumim?

— Eu una le sunt foarte recunoscătoare, pe cuvânt.

— Tu eşti proastă.

Aroma cafelei începea să se răspândească pretutindeni în micul salon, iar bolboroseala anunța că era gata. Julia o turnă în ceşti. Lăsă hârtiile pe bufetul din bucătărie, poate pentru a nu le păta.

— Ți-am povestit că acum vreo cinci sau şase ani m-a căutat maica Rufina?

— Nu. Expresie de mare surprindere. Şi ce naiba voia?

— Nu mai era călugăriță.

— Cum adică nu mai era călugăriță?

— Lepădase veşmintele.

— Serios?

— Da. Şi se măritase.

— Te-a sunat ca să te invite la nuntă?

— Nu. M-a sunat pentru că era pe moarte. Şi ca să-mi ceară iertare pentru ce ne făcuse lui Vicente şi mie. A spus că nu ştia nimic despre şcoala de corecție unde am fost trimisă. Că abia mult mai târziu i s-a povestit că era un loc oribil.

Ramona rămase cu gura căscată de uimire. Întrebă:

— Să-ți ceară iertare?!

— Da. Mi-a spus că se căia foarte tare. Mi-a povestit versiunea ei despre viața mea. A fost interesant.

— Te-ai dus s-o vezi pe această Rufina pe patul de moarte?

— Da. Locuia într-un apartament în Turó Park.

— Aha! Chipul stupefiat al Ramonei în timp ce sorbea din cafeaua neagră. Şi ce s-a întâmplat?

— Nimic. Am vorbit.

— Ați vorbit?

— Da.

— Cât timp?

— Vreo două ore.

— Ai vreme să spui multe lucruri în două ore.

— Aşa zic şi eu. Mi-a vorbit despre mama mea. Se numea Carmela şi avea grijă de sacristie. Îşi petrecuse toată viaţa în slujba preoţilor, mai exact a unuia dintre ei, de când era abia o copilă. Una din acele vieţi hărăzite Bisericii fără nici un motiv. După toate aparenţele, o femeie foarte dăruită, foarte generoasă, dar fără prea multă personalitate. A murit la naşterea mea, în chinurile facerii. O ascunseseră atât de bine într-o cămăruţă de deasupra sacristiei, încât nici măcar n-a avut alături un suflet cumsecade care să-i vină în ajutor. Să cheme un medic ar fi însemnat să stârnească scandal; singurul lucru care conta era să ascundă „slăbiciunea" sfântului bărbat care, pentru a doua oară, o lăsase însărcinată pe servitoarea lui. Pe mama au preferat să o încredinţeze Domnului şi să se gândească că toate acelea erau o pepeapsă divină pentru numeroasele ei păcate datorate desfrâului. În fine, un mod ca oricare altul de a-mi spune că au lăsat-o să moară fără să facă nimic.

— Ce simpatică, măicuţa asta, ce chestii ţi-a povestit ea!

— Aşteaptă, aşteaptă, că acum vine partea bună. M-a lăsat să înţeleg câteva lucruri foarte suculente despre tatăl meu. Se pare că preoţelul de care avea grijă mama mea era o persoană foarte influentă, Ramona. O persoană cu adevărat importantă.

— O persoană foarte importantă de unde anume?

— De la arhidioceza din Barcelona. Asta a fost tot ce mi-a spus.

— De la arhi...? La naiba, la naiba, la naiba! Eşti fiica unui preot?

— Şi nu a oricărui preot. Julia mesteca de parcă ceea ce povestea ar fi fost normal. A unui cap al Bisericii! Mi-a spus

că nu era deloc ieşit din comun ca aceia care erau copii de episcopi, arhiepiscopi sau cardinali să fie închişi pe viaţă în diferite mănăstiri „de încredere”. Se pare că monseniorul Libidinos era vărul ei primar. Ea şi restul măicuţelor nu avuseseră încotro şi dăduseră ascultare ordinelor, trecând sub tăcere puţinul pe care îl ştiau. Mi-a povestit că ea a fost cea care m-a botezat, în cinstea Juliei de Cuvillar, o sfântă care-şi dedicase viaţa ocrotirii orfanilor în vremurile tulburi ale Revoluţiei Franceze. Destinul meu era să devin călugăriţă şi să nu ies niciodată dintre acei patru pereţi, dar lucrurile au ieşit prost. Cine putea să prevadă ceea ce s-a întâmplat: războiul, răzvrătirea mea, Conciliul Vatican, plecarea ei de la mănăstire... În fine, nu voia să moară cu povara asta pe conştiinţă.

— Ia te uită ce maică plină de căinţă!

— Biata femeie nu mai era în toate minţile. Era mai mult pe cealaltă lume decât pe-aici. Poate că diavolul îi şoptea la ureche toate astea. Sau poate că nu şi, oricum, nu contează. Mie mi-e totuna dacă sunt fiica arhiepiscopului din Barcelona sau a preasfinţiei sale, papa.

— Degenerato!

— În plus, ţi-am spus că ea voia să-mi ceară iertare pentru ce ne făcuse lui Vicente şi mie. De-asta m-a chemat.

— Şi tu ai iertat-o, desigur.

— Nu.

Ramona izbucni în râs.

— Să fiu a dracului! Figură neîncrezătoare. N-ai iertat-o?

— Ce urât vorbeşti, Ramona! Nu vezi că nu mai ai vârsta potrivită pentru asta?

— Du-te naibii! Povesteşte-mi tot. Ce-ai făcut?

— I-am zis că nu o pot ierta, că tot ceea ce mi-a povestit cu speranţa că eu voi considera căinţa ei sinceră nu-mi mai slujea la nimic. Că nimeni nu poate ierta în numele altcuiva, aşa că trebuia să rezolve personal cu Vicente. Că iertarea nu

e un schimb, ci un dar. Un dar gratuit şi lipsit de logică, pe care nimeni nu-l poate cumpăra. Pentru că, dacă e cumpărat, nu mai e iertare şi se transformă în altceva. Ăsta era motivul, i-am zis, pentru care nu puteam să fac ce-mi cerea. Puteam doar să o compătimesc, sau, mai bine, ceea ce şi aveam de gând să fac, să o uit.

— I-ai ținut călugăriței o lecție de filozofie?

— De fapt, cred că n-a priceput nimic. Mi-a spus că îi era de-ajuns să ştie că se bucura de compasiunea mea pentru a muri liniştită. Biata femeie. Probabil se temea că Dumnezeu o va chema la tronul de judecată imediat cum avea să ajungă dincolo. Nu-i lipseau motivele, desigur.

— Bravo, Julia. Bravo!

Ramona se ridică în picioare pentru a o aplauda.

— Nu ştiu, rămase ea în cumpănă o clipă. Ştii ceva? Cred că-mi pare rău.

— Nu începe din nou! Eşti o nătăfleață! Mereu ai fost şi mereu vei fi. Îți pare rău că nu ai iertat-o pe o nemernică de călugăriță care ți-a nenorocit viața?

— De fapt, îmi pare rău că nu i-am spus adevărul. O iertasem de mult.

— Nu te-nțeleg.

— Iertarea e absurdă, pentru că nu apare decât atunci când nu se poate face dreptate, pentru că nimeni nu poate (ori probabil nu vrea) să te despăgubească pentru ce ți-a făcut. Cu cât e mai absurdă, cu atât e mai mult iertare. Biata femeie era pe moarte. Aş fi putut să cedez puțin şi să-i spun ceea ce-şi dorea atât de mult să audă.

— Toată lumea va muri la un moment dat. Presupun că asta e cheia tuturor lucrurilor, nu? Să ne gândim, câtă vreme suntem în viață, că într-o zi nu vom mai fi. Scuză-mă, dar mie toată treaba asta cu iertarea îmi sună a poliloghie catolică.

— S-ar putea. Dar eu sunt catolică, spuse Julia, foarte convinsă. Şi, văzând privirea neîncrezătoare a prietenei sale, adăugă: O catolică laică şi pe jumătate răzvrătită, dar catolică, în fond şi la urma urmei. Ideologic vorbind, n-am cunoscut nimic altceva. Dacă-mi iei asta, nu mai am nimic de care să mă agăţ.

Ramona făcu ochii mari.

— Fals. Îi ai pe Marx, pe Engels şi pe Adam Smith. Şi pe bunul de Naquet! Şi în pofida tuturor lucrurilor, îţi pare rău că n-ai cedat în faţa stareţei tale.

— A ceda. A accepta. A ierta. A uita. Adeseori sunt sinonime.

— Le accept pe toate, mai puţin a uita. A uita nu se poate. Nu pentru tine, ci pentru noi toate.

Lăsară să se aştearnă liniştea timp de câteva secunde, ca să se aşeze ideile.

— Când ai următoarea întâlnire cu fetele din grupul de la istorie? o întrebă Julia.

— Peste o lună.

— Mi-ar plăcea să asist. Dacă nu vă deranjează.

— Să ne deranjeze, zici? O să moară de emoţie. Doamna deputat se interesează de ele! Sigur că poţi! Care e obiectivul?

— Poate că sprijinul meu va sluji la ceva în privinţa revendicărilor voastre. Aş putea încerca să stabilesc o întâlnire cu directorul centrului comercial.

— Îngâmfatul ăla...

— În fond şi la urma urmei, nu cereţi nimic prea complicat. Doar să se pună o plăcuţă la intrarea în minunata lui clădire de opt etaje, întru pomenirea victimelor. A sutelor de victime. Dacă se află că sunt una dintre ele, poate că se va schimba ceva. O să văd dacă reuşesc să aranjez un interviu cu cineva de la Madrid. Lasă-mă să vorbesc cu María şi-ţi spun ce-am făcut.

Ramona deschise din nou gura.

— Nu cumva eşti bolnavă? Lucrurile astea se fac când afli că eşti pe moarte.

— Nu sunt bolnavă, din câte ştiu. Doar îmbătrânesc. Zeul Cronos îmi cere să fac bilanţul. Ţie nu ţi s-a întâmplat?

Întrebarea o puse pe Ramona pe gânduri. Treaba cu bilanţul nu funcţionase prea tare în cazul ei. Nici cea cu îmbătrânirea. Ea voia să moară ca o tinerică de nouăzeci de ani.

Sună telefonul. Era cinci fără cinci.

— Bună, Julia, sunt María. Maşina trebuie să fi ajuns la poartă.

— Deja? Uau, ce târziu e! Nu mi-am dat seama, răspunse Julia, conştientă că, la celălalt capăt al firului, María se gândea: „Ce noutate!" Mulţumesc că m-ai anunţat.

— Pentru nimic. E datoria mea.

Îşi puse un colier cu imitaţii de pietre. Se încălţă cu espadrilele cu talpă ortopedică, în ton cu poşeta de pai. Îşi băgă în poşetă cutiuţa cu piatra roşie. Înainte de a ieşi, îi înapoie Ramonei dosarul de deţinută cu numărul 1 262.

— Uite, draga mea. Du-l înapoi la locul lui. Că-mi place sau nu, acolo e locul meu.

Ramona, gata să plângă şi foarte nemulţumită din această pricină, coborî cu Julia scara îngustă. Îşi luă rămas-bun strângându-i mâinile, lângă maşina neagră.

— Vrei să-ţi povestesc cum a fost în seara asta?

— De-a fir a păr.

— Te sun mâine.

— Ai grijă de tine, camaradă.

— Tu şi mai mult.

În maşina oficială, dându-i indicaţii şoferului – care nu avea nevoie de ele pentru că ştia totul mai bine decât ea –, Julia Salas se transformă din nou în doamna deputat. Doar

că, de data asta, îmbrăcată în haine obişnuite, fără taior şi tocuri groase, de doamnă serioasă. Dar nu mai puțin stilată.

În timp ce maşina înainta pe strada Socrate, se auzi un tunet îndepărtat şi începu să plouă. Picături mari răpăiau pe capota vehiculului. Anticipând gândurile Juliei, şoferul spuse:

— Nu vă faceți griji, avem umbrelă. María a lăsat una în portbagaj, pentru orice eventualitate.

Uneori, María era de speriat. Prevedea totul. Chiar şi imprevizibilul. Întotdeauna.

Vechea şosea a spitalului de nebuni se numea acum strada Doctor Pi i Molist. Era o schimbare în bine, desigur, care făcea dreptate întemeietorului Institutului de Boli Mintale din Nou Barris, în ale cărui încăperi – amenințate cu dispariția de către noile planuri urbanistice – nu mai erau decât câțiva bolnavi. Nici o legătură cu vremurile înfloritoare, când clădirea avea proporții colosale şi ocupanții ei se bucurau de tratamente inovatoare pe tot continentul. Din cele unsprezece pavilioane mai rămăseseră în picioare doar două, iar demolările continuau. Pe ceea ce fuseseră vastele terenuri ale sanatoriului se înălțau acum blocuri de apartamente ieftine, câteva construite în mare grabă înainte de Congresul Euharistic din 1952, pentru a le oferi un adăpost locuitorilor din cocioabe, pentru ca nu cumva Papa Pius al XII-lea, în trecerea lui prin oraş, să dea nas în nas cu mizeria. Rezultatul era un cartier trist, întunecat, unde cenuşiul şi decăderea vechii instituții pentru boli mintale nu distonau deloc.

Julia coborî din maşină şi luă umbrela pe care i-o deschisese şoferul.

— Sunt aici dacă aveți nevoie de mine, spuse bărbatul.

— S-ar putea să întârzii destul.

El făcu un gest care însemna: „Stați cât doriți”.

Julia merse cu paşi repezi printr-o ploaie care se întețea la răstimpuri. Traversă curtea din față, flancată de două aripi de cărămidă roşie, pe a căror fațadă se deschideau ferestre mari.

La poartă o aştepta directorul centrului, care se uita cum plouă.

— Dacă aş fi ştiut că mă aşteptați, aş fi încercat să ajung mai devreme, spuse Julia.

— Vă rog, nu vă scuzați, răspunse bărbatul, întinzându-i o mână mare. Sunt aici pentru că voiam să vă salut personal, asta-i tot. În ultima vreme vă văd numai la televizor. Atitudinea dumneavoastră în timpul tentativei de lovitură militară de stat ne-a impresionat pe toți. Vă felicit din toată inima.

Julia se prefăcu că nu auzise complimentul. Spuse:

— Ce seară!

— Încă din zori plouă şi stă să se dezlănțuie furtuna, observă directorul. Om vedea. Poate se mai răcoreşte puțin.

Intrară în clădire traversând prima galerie, cu podelele acoperite de figuri geometrice şi mozaicuri de ciment hidraulic ciobite, singurele rămăşite ale unei splendori apuse. Infirmierele se luptau să închidă geamurile, pentru a evita ca apa de ploaie să pătrundă înăuntru. Scaunele de pe holuri erau goale. Nici un pacient nu privea grădina cu aer absent, aşa cum se întâmpla de obicei. Nimeni în zonele de trecere, nici pe scări. Sala de mese, pustie şi în penumbră. Totul avea un aer fantomatic şi, pe alocuri, de totală delăsare, de ultim horcăit.

— Unde e toată lumea? întrebă Julia.

Directorul chicoti uşor.

— Unde să fie? În salonul unde se află televizorul, uitându-se la nunta secolului. Sunt acolo de la zece dimineața. Unii plângeau de mama focului, de parcă Lady Di ar fi nepoata lor.

Tot ceea ce auzise se confirmă când ajunse în salonul comun. Vreo douăzeci de pacienți permanenți aşteptau în fața ecranului alb-negru ca proaspeții însurăței princiari să iasă în balconul Palatului Buckingham, unde se ținea banchetul nupțial. Pentru moment, în prim-plan apărea fațada clădirii regale, cu balcoanele împodobite, şi, în față, mulțimile de oameni care, la fel ca ei, aşteptau să-i vadă pe miri. Restul erau imagini pe care le văzuseră de vreo douăsprezece ori şi pe care realizatorul le repeta ca să câştige timp: intrarea miresei, la brațul tatălui ei, în catedrala Saint Paul, momentul jurământului, mai multe prim-planuri cu o Lady Di tulburată de împrejurări, privindu-l cu coada ochiului pe soțul ei, o imagine cu trena foarte lungă. Rochia miresei, ce-i drept, iscă o înflăcărată polemică în sala unde se afla televizorul. Unii o găseau prea încărcată, iar alții, foarte romantică, şi era imposibil să afli cine avea dreptate, pentru că erau aproape la egalitate. Pacienții erau foarte agitați şi vorbeau întruna. Existau câțiva care încercau să-i reducă la tăcere, pentru că voiau să-l audă pe prezentator.

Julia se opri în pragul uşii şi zâmbi.

— Ar fi păcat să-l deranjez, văd că se simte bine, observă ea.

— Nu cred să existe, în toată Barcelona, un loc unde nunta să fi fost trăită cu mai mult entuziasm decât aici, glumi directorul.

— Ați primit ultimul meu cec?

— Da, sigur. Fără probleme.

— A fost suficient? Dacă estimați, în orice moment, că trebuie să măresc suma, nu am nici o...

Directorul trasă cu mâna o linie paralelă cu podeaua, tranşant.

— E mai mult decât suficient, nu vă faceți griji. Ba chiar rămâne, lunar, o mică sumă care mi-a îngăduit să fac economii, dacă pe viitor vor apărea din nou complicații.

— De când primeşte atenție individualizată, mi se pare că e mult mai bine. Mai liniştit.

— Şi noi suntem de aceeaşi părere.

— Fata asta e o minune.

Amândoi o priveau pe infirmiera tânără care se uita la fel de atentă ca şi ceilalți la balcoanele palatului regal din Londra.

— E-adevărat. Am avut mare noroc cu Matilde, observă directorul. Îl înțelege foarte bine, e foarte drăguță şi are o răbdare infinită. Se pare că a avut un frate redus mintal, care a murit acum doi ani.

— Nu ştiam, spuse Julia, gânditoare. Dar asta explică multe lucruri.

În acel moment, se observă o mişcare uşoară în spatele uneia dintre ferestrele palatului. Operatorul se grăbi să focalizeze şi să mărească imaginea, şi imediat văzură perechea de tineri însurăței ieşind în balcon, la braț. Spectatorii din salonul comun izbucniră în ovații entuziaste. Şi cei care vedeau scena pe viu, în piață, aplaudară.

— Frumoaso! strigă cineva, ca şi cum Prințesa de Wales l-ar fi putut auzi.

Se încinsese o atmosferă de bucurie, specifică unei mari sărbători. În toiul agitației, Matilde îşi dădu seama că Julia se afla acolo şi se aplecă spre cineva pentru a-i anunța sosirea. Imediat, puse mâna pe un scaun cu rotile şi îl întoarse cu fața către uşă.

— Încă mai trebuie să folosească scaunul cu rotile? întrebă Julia.

— Uneori. E mai bine să nu meargă mult pe jos, explică directorul. Mai e puțin.

Vicente avea bucuria întipărită pe față şi Julia ştia că nu era doar din pricina nunții din Anglia.

Când scaunul cu rotile ajunse suficient de aproape, Vicente se repezi asupra Juliei, cum făcea ori de câte ori o vedea. Ea ştia şi era pregătită. Uneori, imboldurile lui erau atât de puternice, încât o făceau să-şi piardă echilibrul. Vicente o îmbrățişă cu putere şi o ridică la o palmă de podea. Era salutul lui obişnuit. Întâmpinarea unui adevărat uriaş. Julia era în continuare mirată de forța lui.

— JuliaJuliaJuliaJuliaJulia, şopti el, strângând-o atât de tare, încât pentru o clipă nu mai putu să respire.

Vicente avea şuvițe albe în păr, fața roşie, pomeții brăzdați de vene subțiri, ridurile foarte pronunțate şi barba nerasă de două sau trei zile. Împlinise cincizeci de ani, dar părea mai în vârstă. Poate că era mai slab decât ultima oară? Una peste alta, i se păru că arăta bine. Se simți foarte uşurată că starea lui nu se înrăutățise. Mereu îi era teamă de primul impact, din timpul unei vizite.

— Mi-ai adus un cadou, mi-ai adus un cadou, mi-ai adus un cadou?

— Bineînțeles. Dar mai întâi aşază-te în scaunul cu rotile, îi ceru Julia.

— Pot să merg! protestă el, întărâtat ca un copil.

— Ştiu că poți să mergi. Dar e mai bine să nu o faci. Ca să nu te loveşti. Trebuie să te faci bine cu totul.

— Sunt bine cu totul!

— Nu, nu eşti. Julia deschise doar puțin poşeta de pai, cum se face cu copiii mici, pentru a-l momi. Vicente se aşează în scaun, docil. Atunci, Julia scoase cutiuța pe care i-o dăduse María în acea dimineață şi i-o puse lui Vicente în palmă. El îşi lipi nasul de plasticul transparent şi tresări de bucurie.

— Ia te uită! Ce frumoasă e!

— E jasp roşu. O amuletă aducătoare de noroc, după cum spun grecii.

— Care greci?

Directorul şi Matilde râseră, amuzaţi de reacţia lui Vicente.

— Cei din Antichitate.

— La naiba! Ăştia ştiau multe. Ce frumoasă e! E foarte frumoasă! repetă Vicente. O ducem la locul ei?

— Sigur. Julia se întoarse spre director. Putem merge acum?

— Condu-i în camera lui Vicente, ceru directorul, adresându-i-se lui Matilde, iar după asta du-i în sufragerie, unde vor fi mai în largul lor. Eu rămân aici, ca să mă uit la ăştia doi, spuse el scuzându-se şi arătând către televizor cu bărbia.

Matilde o lăsă pe Julia să apuce mânerele, iar aceasta împinse scaunul cu rotile de-a lungul coridorului.

— Ce frumoase sunt miresele! spunea Vicente, mulţumit. Leididi e cea mai frumoasă mireasă din lume. Nu-i aşa?

Pronunţa „leididi” într-un mod muzical, care te făcea să râzi. Matilde se uită înspre grădină şi făcu observaţia:

— Mamă, cum plouă!

— Prinţesele adevărate sunt mai frumoase decât cele din basme, nu-i aşa? continuă Vicente.

— Sigur. Asta e cea mai frumoasă pentru că e adevărată, răspunse Julia.

— Nu, e mai frumoasă pentru că e blondă, o corectă Vicente. Mie îmi plac prinţesele blonde.

— Dar prinţesele din basme sunt şi ele blonde, spuse Matilde, cu vocea ei dulce.

— Nu! Nunununununununu! Vicente ridică degetul arătător şi îl mişcă prin aer, întărindu-şi negaţia. Albă-ca-Zăpada e brunetă!

— Ai dreptate, admise Matilde.

— Ar fi trebuit să fie blondă! i-o trânti Vicente, foarte vehement. Dacă aş fi prinţ, le-aş omorî pe toate prinţesele brunete şi m-aş culca cu toate cele blonde.

— Ascultă, ceea ce spui acum e foarte urât, îl certă Julia. Nu trebuie să omori nici o fiinţă, chiar dacă e brunetă.

— Da, da, fie. Dar m-aş culca cu cele blonde, de acord?

Julia rosti apăsat cuvintele când răspunse:

— Asta dacă ar vrea şi ele, nu-i aşa?

Vicente rămase pe gânduri, incapabil să găsească un răspuns.

Ajunseseră pe coridorul lateral, unde se aflau puţinele camere rămase. O odaie strâmtă, cu două paturi prăpădite, lipite de perete, o noptieră comună, două scaune şi o fereastră prea înaltă şi cu gratii. Părea celula unei închisori. Singurul lucru care le deosebea era colecţia care se odihnea lângă unul din paturi, pe o etajeră fixată în perete. Era formată din optsprezece pietre diferite, toate în cutiuţa lor şi cu descrierea scrisă cu o caligrafie măruntă pe spate. Mai erau şi destule pietre fără cutie, strânse de-a lungul anilor cu ocazia plimbărilor prin diferite locuri. Cele care valorau cel mai mult pentru el erau cele mai vechi, pe care le păstra din copilărie şi pe care le adunase din pădurea de lângă şcoala măicuţelor pauline. Pe vremea aceea, colecţia lui era mai mare, pentru că includea şi crengi de copac, conuri de brad, piuliţe, insecte moarte, bucăţele de sticlă şi chiar un şoarece de câmp mai ţeapăn decât un băţ. Când ajunsese la institut, îi spuseseră că unele dintre acele lucruri erau „o porcărie” şi îl obligaseră să le arunce. Din când în când îşi amintea de comoara lui – mai ales de gângănii – şi îi venea să plângă. Atunci, îl ura pe director din toată inima.

— O s-o punem aici, spuse Vicente, aşezând cutiuţa cea nouă lângă celelalte. Îţi place?

Ceea ce nu-i plăcea Juliei era acel loc, care-i amintea prea mult de închisoare. Şi asta în pofida companiei Matildei, care zâmbea dulce, neştiutoare.

— Îţi place sau nu? insistă el.

— Îmi place mult. Hai să mergem în sufragerie, spuse Julia, ieşind din cămăruţă.

— O să-i spun „Piatra lui Charles şi a lui Leididi", anunţă Vicente, solemn.

Străbătură din nou coridorul până ajunseră într-o sală pătrată, unde se aflau patru fotolii, un lampadar cu abajurul din hârtie de pergament şi o masă de melamină pe care se odihnea o muşcată de plastic, pe un milieu.

Julia orientă scaunul cu rotile spre două dintre fotolii şi se aşeză într-unul din ele. Pe celălalt îl ocupă Matilde, care nu înceta să zâmbească.

— Ai văzut nunta? o întrebă Vicente.

— Nu.

— O! Figură dezolată. Şi de ce, mă rog?

— Pentru că am avut de lucru. Şi pentru că nu-mi plac nunţile.

— Nu-ţi plac?

— Nu foarte tare.

— Nici prinţii şi prinţesele?

— Nici prinţii şi prinţesele nu-mi plac.

— La naiba, cât eşti de dificilă! Vicente răsuflă, dezgustat, şi căută aprobarea Matildei. Nu-i aşa? Nu-i aşa că Julia e foarte dificilă?

Matilde râse înainte de a spune:

— Toţi suntem puţin dificili.

Vicente ţinu să lămurească, ridicând un deget:

— Bine, nici mie nu-mi plac prinţii. Îmi plac prinţesele. Cele blonde.

— Ascultă...

— Cele brunete, nu.

— Vicente.

— Bine, îmi plac şi fetele blonde. Cele care nu sunt prinţese. Dar trebuie să fie blonde.

— Da, dragule.

Deseori, conversaţia cu Vicente se împotmolea într-un cerc fără sfârşit. Dacă nu făceai nimic ca să îndrepţi asta, erai în primejdie să petreci ore în şir repetând aceleaşi lucruri.

— Ascultă. Vicente. Ascultă. Eşti mai frumos decât ultima oară, îi spuse Julia, pentru a ieşi din cerc.

— Ba nu, tu eşti. Tu eşti frumoasă. Vicente se repezi din nou la ea, pentru a o îmbrăţişa. De data asta, o prinse şi de sâni. Fiecare sân cu o mână. Ce frumoasă eşti! Te iubesc mult!

— Stai aşa! Julia îi îndepărtă mâinile cu delicateţe şi i le aşează lui Vicente în poală. Îţi aminteşti ce-am vorbit despre obiceiul de a le atinge sânii tuturor fetelor?

— Tu nu eşti toate fetele. Tu eşti Julia.

— Da, dar nici mie nu-mi place.

— Mie, da.

— Ştiu că-ţi place, dar nu putem face mereu numai ce ne place, nu-i aşa? Există nişte reguli.

— Bine. Nu părea foarte convins. Dar aici regulile nu contează, pentru că toţi oamenii ăştia sunt nebuni. Nu-i aşa?

Julia continuă:

— Te-ai purtat bine în ultima vreme?

Vicente lăsă capul în jos şi o privi vinovat. Părul începuse să i se răărească în creştet. Julia se uită la infirmieră.

— S-a purtat bine, Matilde?

— Oarecum, da. Fata zâmbea cu blândeţe. S-a străduit mult, nu-i aşa, dragule? Dar mult de tot. Problema e că nu-i iese mereu.

— Şi asta ce înseamnă?

— Nu şi-a mai făcut rău. N-au mai existat răni sau infecții. Asta e o veste bună.

Vicente continua să-şi țină capul în pământ, dar trăgea cu ochiul în lateral, ca să se uite la Matilde. Aceasta conchise:

— Eu cred că asta se întâmplă pentru că începe să se controleze.

— Pablito zice că sunt un porc şi că o să mă duc în iad, precizează Vicente.

Pablito era colegul lui de cameră, un domn chiar mai în vârstă decât el şi care se supăra ori de câte ori îl prindea masturbându-se. Adică foarte des. Acum totul părea să fie sub control, dar cu numai câteva luni în urmă existase o problemă serioasă: două infecții grave în mai puțin de şase luni. Una dintre ele, foarte gravă.

— Tu nu-ți face griji din cauza asta, pentru că iadul nu există, replică Julia.

— Ba da, ba da, există. Acolo s-a dus mama.

— Ba nu, Vicente. De data asta, Julia se străduia să folosească tonul ei cel mai convingător. Din nefericire, nu avea răbdarea lui Matilde. Am mai vorbit despre asta. Mama ta nu s-a dus în iad. Mamele merg în rai. Toate, fără excepție.

— Astea sunt altfel de mame. De exemplu, maica Rufina, şi maica Presentación, şi sora Antonina, şi toate celelalte. Ele merg în rai fără să plătească bilet. Dar a mea s-a dus în iad. Mi-a spus maica Rufina.

— Sunt călugărițele de la internatul unde am crescut, îi explică Julia lui Matilde, care nu cunoştea povestea lor. Al Fiicelor Carității Sfântului Vincențiu de Paul. De aceea Vicente poartă acest nume. Ele l-au botezat. Se întoarse spre el şi continuă: Maica Rufina nu avea dreptate.

— Ba avea, întotdeauna.

— În fine, ai încredere în mine, de acord? Tu n-ai să mergi în iad, orice-ar spune Pablito.

— Şi unde am să merg?

— În rai. Unde vrei tu.

— Nu, nu, asta nu funcționează aşa. Nu mergi unde ai tu chef.

— Ascultă-mă. Mă asculți?

— Da.

— Trebuie să te porți bine. Înțelegi ce înseamnă asta?

— Da.

— Ce înseamnă?

Vicente făcu o figură supărată.

— Să nu mă ating.

— Exact.

— E greu.

— Îmi închipui că e greu. Dar când te atingi, te îmbolnăveşti. Vicente continua să stea cu capul plecat, privind în jos. Îți aminteşti ce bolnăvior ai fost? Cât de tare te durea? Febra, injecțiile? Îți aminteşti toate astea?

— Nu, nu, nu! Nu vreau să-mi amintesc, strigă Vicente.

— Atunci nu vrei nici să ți se întâmple iar, nu-i aşa? Noi nu vrem să mai fii bolnăvior niciodată.

— Nici eu. Niciodată.

— Vezi?

— Dar e greu.

— Ştiu, dragule.

Julia îl luă de mână. Era prea puțin obişnuită să-şi arate afecțiunea, nu-i plăcea prea mult contactul fizic, dar Vicente o înduioşa mai mult decât oricine altcineva.

Matilde interveni:

— Îți aminteşti ce-ți spun ori de câte ori te porți greşit?

— Da. Mâinile sus, străine!

Şi Vicente ridică ambele mâini, ca şi cum ar fi fost un tâlhar surprins de un şerif.

— Aşa te vreau, continuă Matilde. Asta trebuie să faci noaptea, când îți vine cheful. O să-ți aminteşti?

Vicente clătină din cap.

— Noaptea e şi mai greu.

— A, da? Şi de ce, mă rog?

— Pentru că mă plictisesc.

— Cum adică te plictiseşti? Păi, dormi! Noaptea trebuie să dormi.

— Pablito sforăie.

— Sforăie şi te trezeşte?

— Nu, pentru că nu pot să dorm.

— Înțeleg... Julia rămase o clipă pe gânduri şi se întoarse spre Matilde. Poate c-ar trebui să-i cerem directorului să-l mute. Sau să-i dea o cameră numai pentru el.

— Da, da, numai pentru mine, bătu Vicente din palme, ridicând apoi o mână. Şi pentru colecția mea!

— Cred că e mai bine să aibă companie, observă Matilde. Singur în cameră n-ar mai şti să se controleze şi ar fi şi mai rău. Am putea să-i căutăm un coleg care să nu sforăie.

— Tu sforăi, Matilde? Vrei să dormi cu mine?

Matilde râse.

— Eu nu pot, dragule.

— Bine. Ar putea să fie o colegă? Care să nu sforăie nici ea.

— Nu, Vicente. Trebuie să fie un băiat.

— E groaznic. Nu-i aşa?

Julia aprobă argumentul.

— Da, sunt de acord. Un băiat şi care să nu sforăie.

— Nu cred că va fi nici o problemă să-i dăm o altă cameră. Sunt destule libere. Nu mai aduc pe nimeni, o informă Matilde.

Julia se pregătea să-i povestească infirmierei ceea ce ştia: că se vorbea despre transferul pacienților în alt centru, pentru că institutul avea să se închidă definitiv în doi ani, poate chiar mai devreme. În cele din urmă, preferă să nu spună nimic, pentru a nu-l tulbura pe Vicente. Schimbările

nu-i plăceau deloc şi nici nu-i făceau bine. Desigur, personalul sanitar se opunea transferului, dar nimeni nu ţinea cont de părerea lor. Nu există surd mai mare decât administraţia publică atunci când nu îi convine să asculte.

Julia reluă discuţia de unde o lăsase.

— Promite-mi că te vei purta frumos, îi ceru.

— Egreuegreu...

— Bine, tu aminteşte-ţi doar treaba cu mâinile... cum era? Poţi să repeţi?

— Mâinile sus, străine! repetă Vicente, izbucnind în hohote de râs groase şi sparte.

Cele două femei ridicară mâinile.

— Foarte bine, aşa, aşa, îl încurajă Matilde.

— Ce frumoase sunteţi! spuse Vicente, ale cărui instincte începeau să-şi ia din nou nasul la purtare, deşi, de data asta, ştiu să se abţină şi să nu mai apuce pe nimeni de sâni. Doar le privi pe cele două foarte stăruitor, în timp ce spunea: Sunteţi cele mai frumoase!

— Şi tu eşti foarte frumos, Vicente. O să te descurci nemaipomenit.

— Şi eşti foarte tandru, Vicente, spuse Matilde. La asta nu-l întrece nimeni, nu-i aşa?

— Jucăm ceva? spuse deodată Vicente, care se vedea că era foarte mulţumit.

— Vrei să facem o partidă de „Nu te supăra, frate!”? propuse Matilde, care-i cunoştea foarte bine gusturile.

— Da, da, da! „Nu te supăra, frate!”! „Nu te supăra, frate!”!

— Vrei să joci cu Julia sau vrei să rămân şi eu?

Vicente bătu din palme:

— Toţi trei, toţi trei! O să vă bat!

Matilde se duse să caute tabla de joc, care era în sala de mese. În absenţa ei, Vicente se apropie de Julia şi îi spuse, în şoaptă:

— Te iubesc.

Ea îi răspunse, neavând multă experiență:

— Şi eu te iubesc, dragule.

Matilde se întoarse cu tabla de joc, pionii şi zarurile.

— Vicente vrea să joace mereu cu albastru, spuse ea. Nu-i aşa?

— Dadadadada, răspunse el. E culoarea mea norocoasă!

— Şi dacă am lăsa-o azi pe Julia să aleagă prima?

— Nunununununu. Eu joc cu albastru.

— Mie-mi place galbenul, spuse Julia, făcându-i cu ochiul Matildei. Asta e culoarea mea norocoasă.

— Verde sau roşu? o întrebă Vicente pe Matilde.

— Roşu. Ca piatra ta cea nouă.

— Uraaa! izbucni Vicente, în timp ce dădea cu zarul, repetând: Vreau un şase, un şase, un şase, un şase!

— Vicente. Matilde îl luă de mână. Ascultă-mă. Mă auzi? Hai să ne calmăm puțin. Ca să jucăm „Nu te supăra, frate" trebuie să fim puțin mai liniştiți. Ştiu că eşti bucuros. Dar trebuie să te calmezi. Da? Te calmezi?

— E greu...

Totuşi, Vicente reuşi. Nu prea tare. Jocul îl încânta şi îl stârnea, deopotrivă.

— Prevăd că va fi o partidă emoționantă, spuse Julia, zâmbind.

— Cu Vicente, totul sfârşeşte prin a fi astfel. E un artist.

După trei partide interminabile de „Nu te supăra, frate!" şi după ce discută cu directorul problema camerei, Julia îi spuse lui Vicente că trebuia să plece.

— Ştii cu cine am să iau cina azi? îl întrebă. Cu fetele de la internat, îți aminteşti de ele?

— Nu, răspunse Vicente, care era mereu morocănos când pleca Julia.

— Cum să nu, dragule! Nina, Lolita, Olga şi Marta. Sigur îți amin...

— Olga e foarte grasă! îşi aminti el fără să o privească, concentrându-se.

— Chiar aşa. Vezi că-ţi aminteşti?

— De celelalte, nu.

— Nina ţi-a citit în palmă o dată. Te gâdila.

— Nina, da. Nina, da. Nina e foarte frumoasă.

— Vrei să le spun ceva din partea ta?

— Da. Spune-le să sunt toate foarte frumoase. Şi că le iubesc mult. Dar pe tine şi mai mult. O strânse din nou pe după mijloc, cu acea forţă care nu îi dădea voie să respire.

— Foarte bine, am să le spun că le iubeşti.

— Şi că nu vin niciodată să mă vadă. Sunt foarte supărat pe ele.

— Bine. Am să le spun şi asta.

Julia mai rămase o vreme ca să stea de vorbă cu Matilde. Voia să audă versiunea celei care îl îngrijea, a persoanei care-l cunoştea cel mai bine pe Vicente.

— E-adevărat că, de la o vreme încoace, se masturbează mai puţin, dar continuă să o facă. Sunt zile în care nu se gândeşte decât la asta; e un comportament obsesiv-compulsiv. Nu vrem să ajungem să-l legăm de mâini ca să doarmă, dar nici nu putem să-l păzim douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. Îi adresă Juliei un zâmbet liniştitor. Am încredere că îl voi putea face să înţeleagă. În ultima vreme e mai calm, mai stabil. E un moment bun pentru schimbări.

„Alt lucru pe care-l avem în comun, eu şi Vicente”, se gândi Julia.

— Am încredere în tine, Matilde. Dă-mi de ştire ori de câte ori apare ceva nou, te rog.

— Bineînţeles.

Se auzi un tunet asurzitor. Unii pacienţi ţipară.

— Sunteți sigură că vreți să plecați acum? Poate că ar trebui să aşteptați puțin, până se mai potoleşte ploaia, îi sugeră infirmiera.

— Sunt invitată la cină şi deja am întârziat.

— Frumoasă noapte pentru a lua cina în oraş! Probabil că e importantă.

Julia nu răspunse. Îi ceru permisiunea directorului să o sune pe María, care se afla în camera ei de la hotelul Majestic, uitându-se cum plouă pe Paseo de Gracia. De multă vreme nu asistase la un asemenea spectacol senzațional.

— Poți să o suni din nou pe Marta Viñó şi să-i spui că plec acum şi să înceapă fără mine?

Trecuse puțin de ora nouă.

— Sigur. Ai idee cât o să întârzii, aproximativ?

— Cât îmi ia să străbat oraşul. Cu ploaia asta, s-ar putea să ajung mâine.

— Bine, asta nu-i zic. Spune-i şoferului să meargă cu grijă.

Pe drumul către restaurant, îngreunat de ploaia torențială, Julia îşi puse din nou acea întrebare care o frământa de câteva săptămâni: de ce-ar merge să ia cina cu vechile ei colege de la internat?

Avea prezența ei o justificare mai puternică decât absența? Ce sens avea să apară, după treizeci şi unu de ani? Să dea o şansă cui, pentru ce anume? Poate ei înseşi? Să-şi demonstreze ceva? Să le demonstreze ceva celorlalte? Voia doar – ce josnicie! – să se fălească? Dar oare micile josnicii nu sunt de multe ori singura formă posibilă de despăgubire? Cine crede că timpul vindecă totul nu a avut niciodată parte de răni profunde.

De pe bancheta din spate a Citroënului negru, oraşul i se părea de nerecunoscut. Să traverseze cartierul Horta îi luă mai mult decât prevăzuse. Pretutindeni, şuvoaiele de apă îi

obligau să se oprească sau să-şi schimbe direcţia. În acea zonă a oraşului, să te vezi luat prin surprindere de forţa apelor pluviale era un real pericol, de care trebuia să ţii seama. Şoferul, din fericire, ştia asta şi conducea prudent. Din când în când, câte un fulger brăzda cerul, urmat de una dintre acele bubuituri înfricoşătoare.

În Carmelo, lucrurile nu stăteau cu mult mai bine. Acolo începură să vadă copaci prăbuşiţi, tomberoane târâte de apă, oameni care scoteau apa de la parterul clădirilor. Potopul continua, stăruitor, obligându-i în mai multe rânduri să se oprească în mijlocul carosabilului pentru a aştepta să se domolească puţin, înainte de a îndrăzni să-şi continue drumul. Aproape că nu vedeai maşini pe stradă. Cui i-ar fi trecut prin minte să iasă într-o noapte ca aceea?

Julia era cufundată în gânduri. Încerca să şi le amintească pe cele cinci fete de la internat. Olga, Marta, Lolita, Nina şi pe ea însăşi. Olga cea grasă. Marta scriitoarea. Lolita cea dulce. Nina chiromanta. Nu se putu stăpâni să nu se gândească: „Şi Julia, orfana", sau, mai rău, „Julia, nefericita".

Singura cu care reluase legătura era Marta. Marta Viñó, faimoasa consilieră pe teme culinare de la rubrica de răspunsuri pentru radioascultători, în care aveau încredere toate casnicele. Devenise faimoasă. Descoperise asta observând efectul pe care îl avea asupra colegelor ei de partid când le spunea că o cunoaşte.

— Chiar o cunoşti pe Marta Viñó? Nu pierd nici o emisiune de-a ei. Datorită ei am învăţat să gătesc.

Din curiozitate, începu să o asculte. Nu-i recunoscu deloc vocea, nici felul de a vorbi, nimic. Ca şi cum ar fi fost altă persoană. I se păru interesant ce spunea şi, mai ales, cum o făcea. Cu un profund respect faţă de ascultătorii ei, fără demagogie, fără a se deda acelui limbaj greţos, inevitabil încă pe vremea aceea. Ceea ce i se păru că întrezăreşte în ea

o făcu să reia legătura. De aceea îi scrise. De la prima scrisoare să tot fi trecut vreo zece ani.

Dragă Marta,
Presupun că primeşti multe scrisori de felicitări, şi asta va fi una dintre ele. Totuşi, nu cred că primeşti în fiecare zi epistole de la ascultători care să te cunoască de când erai o copilă şi care să-ți scrie pentru a-ți spune cât de mândri sunt de tine. Sunt încredințată că îți aminteşti zilele petrecute împreună la internat, care s-au sfârşit atât de brusc. În aceşti ani am făcut multe lucruri, unele fericite, dar în continuare nu ştiu să prăjesc nici măcar un ou, iar la vârsta mea nu cred că voi mai învăța. Şi da, sper să ne revedem cândva. Între timp, îți trimit o foarte caldă îmbrățişare,

JULIA SALAS

Nu se aştepta să primească răspuns, dar îl primi, după două săptămâni:

Dragă Julia,
Ce surpriză! Ce bucurie să primesc scrisoarea ta, atât de caldă, atât de neaşteptată! Şi ce bucurie, de asemenea, să aflu că mă asculți şi că ți se pare cât de cât valoros ceea ce fac! Sigur că îmi aduc aminte de tine, mult mai mult decât crezi. De-a lungul acestor peste douăzeci de ani m-am întrebat de multe ori ce s-a întâmplat cu tine, unde eşti. Asta ca să nu mai spun de câte ori nu mi-am pus aceeaşi întrebare când eram mici, atunci când te-au separat de noi în mod inexplicabil şi nu ne-au zis niciodată unde ai plecat şi de ce. Dar eram nişte biete copile! În fine, se ascunde ceva teribil în amintirile trecutului. Sfârşeşti prin a vorbi despre ele, deşi n-ai fi vrut s-o faci. Te rog să mă ierți. Ceea ce mă interesează cu adevărat să ştiu e prezentul. Cu ce te ocupi? Văd că adresa pe care mi-ai dat-o e o căsuță poştală din Barcelona. Locuieşti aici, în oraş? Ne-am putea vedea într-o

zi? Nu-ți închipui cât de mult mi-ar plăcea. A, şi nu-ți face griji pentru abilitățile tale culinare deficitare. Să prăjeşti un ou e unul dintre cele mai grele lucruri din lume! Eu încă mai exersez. Mai bine începe cu altceva.

Îți trimit un sărut. Şi, te rog, nu înceta să mă asculți. Mă simt fericită dacă te ştiu de cealaltă parte.

MARTA VIÑÓ

De mai multe ori, în acea scurtă corespondență, vorbiră despre posibilitatea de a se revedea, dar nu se întâmplase niciodată. „Trebuie să luăm prânzul împreună într-o zi", „Haide să ne vedem", dar dorința nu ajunsese să se materializeze, cum se întâmplă de obicei între persoane care, de fapt, nu au multe motive pentru a se întâlni sau n-au căutat suficient motive s-o facă.

În a treia scrisoare, pe care Julia o începu prin „Dragă Marta, îmi vei îngădui să las deoparte trecutul şi să mă concentrez exclusiv asupra prezentului şi, poate, a viitorului", îi povesti, atât cât o putea face, despre sine. Adică, aproape nimic. Că era doctor în Drept şi că nu avea copii – „şi nici chef să am", adăugă –, şi că îşi făcuse planuri mari „pentru când s-o mai îndrepta puțin vremea". Era în 1971 şi dictatorul avea zilele numărate, dar era mai prudent să vorbeşti cifrat, pentru că nu se ştia ce se putea întâmpla. Nu puteai avea încredere în nimeni, toată lumea era suspectă. Peste tot mişunau spioni.

Marta răspunse imediat: „Doctor în Drept? Ce nebunie! Asta chiar că-i impresionant. Eşti cu adevărat o excepție. Mi se părea mie că felul tău de a te exprima dovedea superioritate intelectuală. Să-ți spun drept, draga mea, m-ai lăsat cu gura căscată". Simțiră empatie una față de cealaltă în privința descendenței. „Nici eu n-am avut copii, deşi mi i-am dorit. Adevărul e că nu le simt deloc lipsa". În privința schimbării vremii, folosi următorii termeni: „Şi eu sper să se facă dintr-odată frumos, deşi nu pot nega că mi-e teamă să

mă gândesc că, după cele mai aspre ierni, vin de obicei veri teribile”.

Apoi, scrisorile se rărire. O felicitare de Crăciun, câte un mesaj izolat. Persista dorința sinceră de a se vedea, dar nu căutau, mai departe, modul de a o aduce la îndeplinire. Se transformase aproape într-un apendice pe care-l adăugau la fiecare mesaj, ca o semnătură.

De la scrisori trecură, după moartea lui Franco, la apelurile telefonice. Puține, dar plăcute. Când Marta auzi pentru prima oară vocea Juliei, avu un sentiment la fel de ciudat ca acela pe care-l trăise colega ei când o ascultase prima oară la radio. Își telefonau de două ori pe an – o dată pentru a se felicita de sărbători. Acum nu mai vorbeau cifrat. Julia îi povesti că făcea parte din conducerea partidului socialist şi că ea şi colegii ei îşi propuseseră să câştige alegerile. Îi vorbi în premieră despre trecutul ei clandestin, pe care, în sfârşit, îl putea lăsa în urmă.

Cu o mai mică sau mai mare întârziere, Marta a fost mereu la curent cu evoluția vieții Juliei. Tot astfel, Julia primi, cu punctualitate, toate cărțile Martei, cu dedicații pline de afecțiune. Julia le păstra ca pe ceva valoros, deşi niciodată nu i-ar fi trecut prin minte să prepare nici măcar o singură rețetă „care nu dă greş niciodată” a prietenei sale.

Şi tot aşa, mai mult mai mai puțin, până la lovitura de stat, când Julia dăduse dovadă de acel comportament eroic şi exemplar, iar Marta o sunase pentru a-i spune că era foarte mândră de ea şi pentru faptul că o cunoştea de când erau copile. Îi vorbi şi despre moartea tatălui vitreg, despre moştenire, despre vechiul atelier, despre visul ei de a-şi deschide un restaurant. Dintr-un oarecare motiv, se gândi că o femeie puternică asemenea Juliei ar fi aliata perfectă pentru planurile sale.

— Mi-a venit ideea brusc, e o nebunie, îi mărturisi Marta. Dar asta-mi doresc cel mai mult în acest moment al vieții

mele şi simt că, dacă n-o fac acum, n-o voi face niciodată. Álex nu înțelege.

— E criza vârstei mijlocii, îi spuse Julia. Şi mie mi se-ntâmplă. Simți că a sosit clipa să faci lucrurile altfel, să te împaci cu tine însăți, poate să-ți plăteşti datoriile personale.

— Aşa e.

— Păi, trebuie să mergi până la capăt, fără să te descurajezi, orice ți-ar spune cei din jur.

Aceste cuvinte fuseseră imboldul de care avea nevoie Marta ca să-şi ia avânt. Până într-atât, încât, câteva zile mai târziu o sună, entuziasmată, pe vechea ei colegă doar pentru a o anunța că angajase o decoratoare de interioare, care avea să-şi asume sarcina de a schimba cu totul vechiul atelier.

— Şi am şi un nume, adăugă ea. Ghiceşti care e?

— Ar trebui? întrebă Julia.

— Jumătate de viață.

La puțin timp, sosi scrisoarea Olgăi, ridicol de oficială, prin care era invitată la cină. Impulsul de a refuza. Îndoielile, pe care le discută cu Marta, iar aceasta, bineînțeles, o încurajă:

— Măcar aşa reuşim să ne vedem, în sfârşit, îi spuse pentru a o convinge. Altă datorie plătită.

— E-adevărat.

Îi ceru Maríei să-i confirme prezența. Trebuia să înfrunte ce era mai rău în viața ei. Acea idee despre rahatul care se acumulează în sertare şi nevoia de a face curățenie începeau să se transforme într-un gând persistent.

Cu toate astea, în drum spre restaurant, pe o furtună care părea scoasă dintr-un film de groază, continua să-i dea târcoale aceeaşi întrebare: de ce mergea ea la cina asta?

Nici acum nu avea răspuns.

— Ăsta e un adevărat potop, murmură Julia.

— Nu vă faceți griji. Ajungem imediat, răspunse şoferul. Laforja e foarte aproape de-aici.

Se aflau pe strada Balmes, pe unde apa cobora ca un şuvoi. Ultimul fulger lăsase fără electricitate partea înaltă a oraşului, care era cufundată în beznă. Semafoarele nu funcționau.

Maşina prinse viteză. Juliei îi trecu prin minte un gând fugar, de numai o secundă, cum că se deplasau prea repede. Şoferul voia să o lase la destinație şi să plece acasă, la soția lui şi, poate, la copii, sau cel puțin la asta se gândi ea. Era foarte târziu, trecuse de zece, fetele probabil că terminaseră cina, convinse că doamna deputat nu avea să mai apară, deşi în sfârşit era pe cale să ajungă.

O camionetă viră pe Vía Augusta. Şoferul încercă să o evite. I se păru că era mai aproape decât în realitate. Camioneta trecu mai departe, fără să se oprească. Citroënul derapă, traversă în diagonală strada Balmes şi se urcă pe trotuarul de pe partea opusă. Se ciocni de o cutie poştală aflată pe colțul cu Vía Augusta. Din fericire, căci, altfel, deznodământul ar fi fost mult mai tragic. În cele din urmă, se izbiră de fațada unui bloc luxos. Julia se lovi de geam şi, pe urmă, la ceafă. Impactul strivi capota maşinii. Şoferul era şi el rănit, cu un picior prins sub fâşiile de tablă ale caroseriei făcute zob. Parbrizul se făcu țăndări şi ploaia începu să inunde interiorul vehiculului. Scrisorile din cutia poştală distrusă se împrăştiară pe trotuar şi se îmbibară de apă în numai câteva secunde.

Chiar înainte de a închide ochii, Julia găsi răspunsul pe care-l căuta de câteva săptămâni. În sfârşit aflase de ce mergea la cină, ce motiv o îmboldea să le revadă pe cele patru colege de la internatul maicilor pauline. Era simplu. Mereu fusese.

Pentru a le ierta.

Tenebrism

I-ai fura soțul unei prietene?

Trecuseră abia zece minute de când Lola întrebase, prăpădindu-se de râs:

— Vă amintiți de jocul cu gajuri? Ce-ați zice dacă l-am juca din nou?

Erau pe punctul de a începe.

Marta a fost prima – privilegiul amfitrioanei, cu care toate fuseseră de acord – şi îşi citi întrebarea pe un ton voit neutru, prefăcându-se că era primul lucru care-i venise în minte şi că singura ei intenție era aceea de a se amuza. Apropie hârtia de flacăra lumânării, pentru ca fetele care începeau jocul să o poată vedea. Nu venise curentul şi nici nu-şi făceau speranțe să vină prea curând. Încă mai ploua.

De îndată ce auzi întrebarea, Nina se însufleți.

— La naiba! Începem în forță! Bravo! Le privi pe rând. Cine răspunde prima?

— Marta hotărăşte. Ea conduce. E întrebarea ei, îi aminti Lola regulile.

Marta ceru:

— Te rog, Lola, începe tu.

Lola îşi umplu plămânii cu aer şi se îndreptă de spate, pentru a se dezmorți.

— Ce se înțelege prin a fura soțul cuiva? întrebă.

— Lola, te rog! La vârsta ta întrebi asemenea lucruri? spuse Nina râzând.

— Vreau să spun, dacă femeia a murit, se consideră furt?

Marta răspunse:

— Nu, bineînțeles că nu.

— Aha! Atunci eu n-am făcut niciodată aşa ceva, spuse Lola – şi părea uşurată –, v-am mai zis că Merche era prietena mea. Chiar cea mai bună prietenă pe care am avut-o vreodată. N-aş fi putut niciodată să-i fur soţul.

— Bravo ţie! sări Marta.

— Cine e Merche? întrebă Olga, care era derutată.

— Soţia celui pe care l-a iubit, explică Nina.

— Aha!

— Dar mai devreme ai lăsat să se înţeleagă că, dacă ai fi încercat, poate ai fi reuşit, îi aminti Nina.

Lola răspunse, sigură pe sine:

— Nici nu mi-am pus problema.

Nina simţea nevoia de a expune, cu mândrie, teoria universală cu privire la cuplurile nefericite, a cărei autoare era. Era cu totul convinsă de infailibilitatea ei şi o folosea pentru a-şi justifica, în faţa lumii şi a ei înseşi, comportamentul. Spuse:

— Da, dar eu sunt de părere că, dacă ai şanse de succes, atunci nu e furt. Lola se încruntă, făcând un gest care cerea explicaţii. Nina voia să i le dea. Continuă: Vreau să spun că, dacă eşti fericit alături de cineva, nu îţi îndrepţi atenţia spre o altă persoană. Când eşti îndrăgostit, nu te mai poţi îndrăgosti de altcineva, pentru simplul motiv că lumea întreagă nu mai prezintă interes pentru tine. Iar tu ai recunoscut că prezentai interes pentru el. Concluzia mea este că Andrés nu era îndrăgostit de soţia lui şi că tu ai fost o proastă că nu ai luptat pentru el.

— Eu cred că era îndrăgostit de soţia lui, a fost de părere Lola.

Nina clătină din cap.

— Se plictisea cu ea. Şi ştim bine ce fac bărbaţii atunci când se plictisesc.

— Mă rog, anumiţi bărbaţi dezleagă rebusuri, interveni Olga.

— Da, când ajung acasă după ce s-au culcat cu secretara!

Nina izbucni într-un hohot de râs aproape agresiv.

Olga se încruntă. Nu îi plăcea să se gândească la infidelitățile doctorului Pardo, la numeroasele lui nopți petrecute în oraş, la absența pasiunii sexuale, la placiditatea împăiată care-i caracteriza întreaga viață. Se obişnuise cu toate astea. Le considera un avantaj, la fel cum era dimensiunea impresionantă a apartamentului în care locuia sau răceala nurorilor ei. Mai puțin când le analiza, ca în noaptea aceea.

— Deci, întrebă ea, tu crezi că toți bărbații sunt infideli din fire?

— Da, dragă, şi la fel sunt şi toate femeile, râse Nina. Împotriva naturii e fidelitatea.

— Ce prostie! i-o trânti Olga.

— Dragostea veşnică ține şapte ani.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă nu mai priveşti persoana iubită prin lentila deformată a dragostei şi trebuie să-ți cauți altă iubire – veşnică, desigur. Sau un magician bun, care să-ți țină de urât cât timp aştepți, deşi mereu vei sfârşi prin a-i vedea trucurile.

— Atunci, Nina, tu crezi că adulterul e consecința plictiselii? întrebă Marta. Întotdeauna?

— Da, un „da” categoric, răspunse Nina.

Olga pufni.

— Dar tu, Olga? continuă Marta. Ce părere ai?

Olga se simțea în largul ei pe terenul speculațiilor. Asta îi permitea să se expună fără riscuri.

— Să râvneşti la femeia aproapelui tău e un păcat de moarte, spuse ea. Şi, bineînțeles, asta e valabil şi pentru bărbatul aproapelui tău. Şi râse uşor.

— Dacă e păcat de moarte, nici Dumnezeu nu te mai salvează, râse Nina.

— Ai dreptate, aprobă Olga. Biblia e plină de adultere. Uită-te la regele David, de pildă. A sechestrat-o pe soția lui Urie, s-a culcat cu ea, a lăsat-o însărcinată şi pe urmă l-a trimis pe rivalul lui la război, ca să fie ucis şi să scape de el.

— Şi a fost ucis?

— Sigur, dragă. N-ai citit Biblia? „Acum, niciodată nu se va depărta sabia din casa ta". Ăsta a fost blestemul pe care Urie i l-a trimis lui David după moarte. Blestemul încornoraților față de cei care săvârşesc adulter.

— Un adevărat foileton! E mai bun decât *Dallas*!

— Dar adulterul e un păcat foarte delicat, continuă Olga, pentru că poate fi săvârşit şi cu gândul: „Oricine se uită la femeie, poftind-o, a şi săvârşit adulter cu ea în inima lui", recită ea.

— Of, la naiba, n-o să mai avem loc în iad, i-o trânti Nina.

— Eu n-am mai deschis Biblia de când am terminat liceul, recunoscu Lola.

— Şi, pe urmă, mai era o încurcătură teribilă cu Avraam, nu? întrebă Nina. Cum era?

— Avraam a avut un fiu cu slujnica lui, le informă Olga, care fusese profesoară de religie pe vremea când copiii ei se pregăteau să primească prima comuniune şi era la curent cu toate. Dar în cazul ăsta e diferit, pentru că a fost îmboldit de Dumnezeu şi atât slujnica, cât şi soția legitimă au fost de acord.

— Da, dar pe urmă Dumnezeu a făcut ca Sara, care era soția legitimă, să rămână însărcinată, ținu Marta să precizeze. Ce nasol!

— În cazul ăsta, era justificat. Sara avea nouăzeci de ani, continuă Olga.

— Sfântă Fecioară!

— Biata femeie!

— Vedeți? Nina avea fața celei care ştie că dreptatea e de partea ei. Până şi Dumnezeu recunoaşte că adulterul e

necesar. Într-o zi va ajunge să fie recomandat de medicul curant!

Toate aceste lucruri o descumpăneau pe Olga.

— Deci, recapitulând, continuă Marta, ținând-o pe-a ei, i-ați fura sau nu soțul unei prietene?

— Nu, spuse Lola.

— Niciodată, spuse Olga. Nimănui.

— Depinde, admise Nina. E o întrebare prea complexă pentru a da un răspuns facil. Ca una dintre acele probleme filozofice în care toate soluțiile sunt corecte. Uneori s-ar putea să-i faci o favoare prietenei respective, eliberând-o de cineva. Eu, ca să nu zic mai mult, odată... Nina tăcu, o privi pe Lola, păru să stea în cumpănă o clipă, apoi se hotărî: Lola, trebuie să-ți spun ceva. Îți aminteşti de Sebastián? Sebas, plicticosul. Mereu se prefăcea că te întâlneşte întâmplător.

— Sigur. Vrei să-mi zici că erai complicea lui? Întâlnirile nu erau întâmplătoare?

— Da, şi asta. Dar, în plus, m-am culcat cu el.

Aşa era Nina. Nici măcar Lola nu s-ar fi gândit la aşa ceva. Nu că i-ar fi păsat prea tare. Chiar şi atunci i-ar fi fost indiferent.

— Nu ştiam că-ți plăcea de el.

— Nu-mi plăcea deloc.

— Când s-a întâmplat?

— La o zi după concertul Beatleşilor. M-a sunat să-mi vorbească despre tine, ca întotdeauna, am ieşit în oraş, am băut câteva pahare şi ne-am trezit mergând la mine la hotel. Pe atunci, eu nu aveam apartament în Barcelona, eram cazată cu echipa producătorilor, la Avenida Palace. Artiştii se întorseseră deja la Londra şi îşi lăsaseră camerele într-un hal fără de hal. Ne-am culcat în patul unde dormise John Lennon.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă, nimic. I-am confirmat că nu-ți plăcea de el. Era mult mai plicticos decât crezusem. Le privi pe celelalte şi făcu un gest care se voia inocent. Asta ar trebui să se pună la socoteală când vorbim că i-am furat iubitul unei prietene, nu?

Lola preciză:

— Nu era iubitul meu.

— Dar v-aţi jucat.

— Mă rog, da. Dar eu nu eram prea interesată.

— Nu mă miră! Băiatul nu merita, îţi spun eu.

— Nu-mi pasă, Nina. A trecut mult timp de atunci, o iertă Lola, fără să ştie prea bine ce anume ierta.

— Pot să vă vorbesc şi despre experienţa opusă, dacă vă interesează, continuă Nina, care se simţea grozav. Am mai multe, de fapt. Prima a fost cu dobitocul. M-a lăsat baltă cu cei doi pitici şi s-a încurcat cu o târfă bătrână de la sindicat. Avea pielea ca mumia lui Tutankamon. Ar fi trebuit s-o vedeţi. Cel dintâi lucru pe care l-am învăţat a fost să nu-mi mai pun întrebarea absurdă pe care toate femeile şi-o pun, în asemenea cazuri: ce naiba vede la asta cel care înainte a văzut ceva la mine? Al doilea, să nu mai gândesc în termeni interogativi: de când, de ce, unde? Toate lucrurile astea nu ne slujesc la nimic. Al treilea: să încetez să mă mai consider victima unei catastrofe. Totul e mult mai simplu. Viaţa e un risc, ca o revărsare de ape. Există oameni care merg întotdeauna bine mersi pe mal, contemplând ravagiile din vieţile altora, şi alţii care cad în apă şi sunt luaţi de curent. Unii nu scapă întregi. Alţii cad, se scufundă, se rostogolesc de trei sau patru ori în noroiul de la fund şi, în cele din urmă, reuşesc să se agaţe de ceva ivit în cale. Sau de cineva. Ies de acolo şi, pentru tot restul vieţii, pot povesti experienţa de a se fi tăvălit în mocirlă. Eu sunt una dintre aceştia.

— Şi femeia asta, mumia lui Tutankamon, era o prietenă de-a ta? se interesă Marta.

— Era o vecină la care îmi lăsam copiii când aveam ceva important de făcut. Era mai în vârstă decât mine, îmi inspira încredere, îmi amintea de mama. Iar eu aveam atât de multă nevoie... Mi-a făcut-o. Mi-au făcut-o. Ea nu avea copii, bineînțeles. Asta era principala problemă pentru el, pe vremea aia. Copiii. Dar ştiți ceva? Îi sunt profund recunoscătoare mumiei. Păcat că n-am înțeles asta dinainte. Apropo, v-am arătat vreo poză cu copiii mei? Văd c-am uitat.

Nina îşi luă poşeta de sub masă, scotoci în ea puțin până dădu peste portofel şi îi deschise buzunarul unde ținea fotografiile, apropiindu-le de flacăra lumânărilor. Avea trei poze. În prima, alb-negru, ea părea extrem de tânără – ca şi cum ar fi fost făcută în anii petrecuți la internat – şi ținea doi bebeluşi în brațe. Fetița, doar cu puțin mai mare decât fratele ei, toți trei foarte frumoşi şi zâmbitori, uitându-se către aparatul de fotografiat. Celelalte două erau color, recente, cu cei doi copii: o frumusețe de douăzeci de ani, cu părul ondulat, şi un băiat brunet, cu privirea pătrunzătoare şi fruntea senină.

— Nu-i aşa că mi-a priit să fac copii?

Se uitară la ele pe rând, făcându-i complimente şi căutând asemănări. Toate au fost de acord că fiica îi semăna leit şi că băiatul avea ochii ei. Nina lăsă portofelul deschis la fotografii, pe masă, înainte de a continua:

— Cum ar zice mama, dintr-un munte de rahat, mereu se găseşte cineva care să scoată ceva bun. În plus, adăugă ea, ridicând o mână amenințătoare, treaba asta cu coarnele şi despărțirile e statistică pură. Într-un an, cel mult, toată lumea e din nou cu altcineva. Mai ales acum, cu binecuvântata Lege a divorțului, uraaa! În sfârşit vom arăta că suntem o țară europeană! Când vine Julia, am s-o îmbrățişez doar pentru a-i mulțumi din toată inima. În sfârşit, în sfârşit o să pot divorța de dobitoc.

— Şi o să te recăsătoreşti? o întrebă Lola.

— O, nu, nu cred. Deşi, cine ştie? Se apropie de mijlocul mesei, lăsând impresia că le-ar destăinui un mare secret. Chiar în după-amiaza asta m-a cerut în căsătorie. Hiii! Bărbaţii nu ştiu ce spun când sunt înfierbântaţi. Dar trebuie să recunoaşteţi că e sensibil...

— Şi tu ce-ai răspuns? a întrebat-o Marta, care de o bună bucată de vreme observa cu mare interes spectacolul oferit de Nina.

— Ceea ce spun fetele bine-crescute în asemenea cazuri, bineînţeles, glumi Nina. Că trebuie să mă gândesc. Adevărul e că nu prea am chef să mă mărit din nou. La ce bun? Cu ce mă aleg eu? În plus, el trebuie mai întâi să divorţeze, şi nu cred că va fi nici uşor, nici rapid. Mă rog, de fapt, nu ştiu, pentru că nu vorbeşte niciodată despre soţia lui. Mai bine, mai bine! E o temă care nu mă prea interesează. Începu să râdă şi făcu o pauză. Ştiţi ceva? O să mă gândesc, dar cred că prefer să mă culc cu el pe ascuns, e mult mai incitant. Râsete peste râsete. Fetelor, fetelor! Un toast! Haide, ridicaţi paharul! Pentru divorţ! Pentru cea mai mare realizare din istoria noastră! Şi Nina ridică un pahar umplut de curând cu whisky.

Celelalte, mai mult sau mai puţin convinse, o urmară.

Până şi Marta.

Ce notă aţi da vieţii voastre sexuale?

Întrebarea Ninei îi purta semnătura, în toate sensurile. O citi cu voce tare şi cu o figură de copil năzdrăvan. Era cu adevărat interesată de răspunsuri.

Olga sări imediat, jignită, înainte ca Nina să apuce să termine.

— Dar asta... asta ce fel de întrebare e? Nu se vorbeşte în public despre asemenea lucruri.

— Tocmai. Nina zâmbi, amuzată. E rândul meu să stabilesc cine începe, nu-i aşa? Celelalte încuviinţară. Foarte bine. În cazul ăsta, începe tu, Olga. Aşa, o să scapi mai repede de hapul amar.

— Eu? Olga căscă ochii. Eu n-am nimic de spus.

— Ba sigur că ai. De câţi ani eşti căsătorită?

— De douăzeci şi patru.

— Suficient timp pentru a face o evaluare corectă, cred. Nina zâmbi, maliţioasă.

— Asta e foarte neplăcut...

Marta tocmai îşi umpluse din nou paharul şi lăsase sticla de Chivas pe masă, în faţa ei, lângă vinul roşu Cariñena. Îi oferi o înghiţitură surorii sale, dar Olga o refuză, plină de demnitate, preocupată fiind să găsească ceva de spus.

— Ce notă îi dau eu acestui aspect concret al vieţii mele...? Păi, nu ştiu... Nu m-am gândit niciodată la asta. Un zece, presupun. Nu ştiu, sunt întrebări pe care nu le pui nimănui, cred. Adevărul e că n-am de ce să mă plâng. Doctorul Pardo a fost mereu foarte atent cu mine, un adevărat cavaler. Am avut cinci copii, şi cu asta am zis tot, nu-i aşa? Tonul din vocea ei era de evidenţă, de descumpănire, de autoapărare. În rest, el e un om foarte ocupat, nu-şi petrece ziua gândindu-se la lucruri indecente. Are chestiuni mai importante de care să se ocupe. Nici măcar la început n-a fost altfel. V-am zis că e un domn adevărat. Dacă n-ar fi fost el, n-aş fi putut... Şi pe urmă, lucrurile astea evoluează. Odată cu trecerea timpului, vine o zi, mi se pare mie, în care senzualitatea lasă loc pentru ceva mai profund – o afecţiune adevărată, o armonie autentică între două persoane care au ales să străbată acelaşi drum în viaţă, ceea ce se ridică deasupra înfiorărilor din noaptea

nunții sau capriciilor trecătoare ale primei tinereți, când încă n-ai habar cum o să curgă viața, care...

— Mă rog, într-un cuvânt, o întrerupse Nina, vrei să zici că viața ta sexuală cu Pardo e un adevărat rahat.

Olga se sufocă. Începu să-şi facă vânt cu şervețelul.

— N-am spus asta. Tu nu asculți, sau ce?

— Fiecare cuvințel. Tocmai de-aia ziceam.

— Tu ai fost vreodată cu un cavaler, Nina? se apără Olga.

— Eu am fost cu tot felul de elemente, răspunse Nina râzând.

— Mă îndoiesc foarte tare că ai cunoscut vreodată pe cineva ca bărbatul meu. Cavalerii nu se comportă ca hamalii din port.

— Ba uneori, da, dragă. Ai rămâne surprinsă.

— Fireşte, eu n-am experiența ta.

— Păcat, pentru că ți-ar fi îngăduit să faci comparații.

— Există bărbați care nu admit comparație.

— Eu nu cunosc nici unul.

Duelul dintre Nina şi Olga devenea tot mai aprig. Lola interveni, împăciuitoare:

— În fine, Olga a răspuns. Eu cred c-a făcut-o foarte bine.

— Da, da, *La vie en rose*. Şi Nina începu să cânte, histrionică: „*Quand il me prend dans ses bras il me parle tout bas je vois la vie en rose*”[13].

— Mă rog, nu sunt eu de vină dacă n-ați avut norocul meu. Eu n-am nevoie să-mi compar soțul cu nimeni ca să ştiu că e cel mai bun. Şi îşi turnă o doză generoasă din whisky-ul pe care-l păzea Marta, ca să încheie mai repede acea prostie.

---

[13] Când mă ia în brațe şi-mi vorbeşte în şoaptă, văd viața în roz – versuri din cântecul interpretat de Edith Piaf, *La vie en rose.* (N. red.)

— Pardo are vreo problemă în pat? întrebă Nina, mijindu-şi ochii.

— Află că n-am de gând să mai răspund la alte impertinenţe, spuse Olga tranşant, stând picior peste picior şi uitându-se în altă parte, ca o fetiţă supărată.

— Las-o acum, Nina. E greu pentru ea, n-o face să se simtă rău, interveni Lola. Trebuie să recunoşti că întrebarea asta e greu de digerat.

— Da, s-ar putea. Doar un singur lucru, Olga. Olga se uită în tavan, ca şi cum ar fi implorat o divinitate inexistentă ca discuţia să se încheie pe loc. Tu vorbeşti despre lucrurile astea cu soţul tău?

— Bineînţeles că nu! După părerea mea, sunt chestiuni despre care nu e nevoie să vorbeşti. Lucrurile se întâmplă de la sine, nu e nevoie de teorie, răspunse Olga.

— Ai vrea să ne povesteşti despre noaptea nunţii? o întrebă Nina, sub privirile întrebătoare ale Lolei.

— Bineînţeles că nu! E ceva foarte intim, care ne priveşte strict pe doctorul Pardo şi pe...

— Sigur a fost un fiasco. Ca a tuturor, nu-i aşa? Vreuna dintre voi a avut parte de o noapte a nunţii glorioasă?

Nu răspunse nimeni. Olga se îmbăţoşă, vrând să dea de înţeles că a ei fusese perfectă. Marta o provocă pe Nina.

— Dar a ta cum a fost?

Nina slobozi unul din hohotele ei de râs.

— Inexistentă.

Doar Lola ştia la ce se referea Nina, care trase o înghiţitură zdravănă şi le povesti gemenelor:

— Am rămas însărcinată la şaisprezece ani. Deşi am ghicit viitorul în palmele atâtor oameni, n-am ştiut să citesc nimic la mine. Îi văzusem pe copiii mei, desigur; îi am aici. Arătă spre două linii din palma stângă. Dar n-am ştiut când şi cum aveau să vină. În fine, abia începusem să învăţ câte ceva despre trupul meu, că m-am şi trezit însărcinată. S-a

întâmplat într-o zi de sărbătoare, de Sfântul Ioan, cu fiul unui pescar din cartier. Da, da, nu râdeți. Un derbedeu care nu se gândea decât la motociclete şi la cum să-l ucidă pe Franco. N-avea cum să-mi meargă bine, ar fi trebuit să mă gândesc la asta înainte să-mi dau jos chiloții.

Cea care a primit vestea cel mai rău a fost mama. M-a întrebat de multe ori cum de am putut să le fac una ca asta, mi-a vorbit mult despre „ruşine", despre ce-o să zică vecinii, ce-o să creadă despre ei, despre cum puteau să ascundă acest lucru. Pe urmă a plâns o săptămână încheiată. Când, în sfârşit, s-a liniştit, lucrurile erau clare pentru ea. M-a alungat din casă şi l-a convins pe tata să mă şteargă din testament. Iată! „Eşti blestemată şi vei bântui veşnic fără odihnă pe pământ." Ei, ce zici, Olga? Şi eu ştiu să citez din Biblie. Ciudat e că n-a dat nici o importanță faptului că iubitul meu – dobitocul – voia să se însoare cu mine. Tot aia era. Singurul lucru care conta era cola. Ha! Ce față ați făcut! Credeți c-ați înțeles greşit? Ei bine, nu. Vina pentru toate astea a avut-o o sticlă de cola. Râse îndelung. O să vă explic, dragelor.

În acel moment – vara anului 1953 – se dădea o bătălie surdă, dar cumplită, în scopul obținerii licenței pentru a îmbutelia zeama americană, pe care regimul o distribuia cu circuit închis. Dacă voiai să obții aprobare, trebuia să faci dovada că ai merite suficiente, dintre care cel mai mare era să fii un falangist cu reputația nepătată. În privința asta nu existau probleme, părinții mei îndeplineau condițiile cu vârf şi îndesat. Reputația implica să mergi la misă şi să urmezi preceptele acelui catolicism medieval de pe vremea aia. Să ai o fiică de şaisprezece ani însărcinată cu un sindicalist nu făcea parte din statut. N-au primit licența, cu toate că tata şi-a pus în mişcare toate pilele de la Madrid. Au fost nevoiți să se mulțumească să fie simpli distribuitori ai acelei licori

infecte, ceea ce nu era rău deloc, dar era mult mai puțin decât îşi doreau ei. Firimituri.

Poate că n-ar fi reuşit niciodată, dar presupun că le-a fost mult mai uşor şi mai rentabil să dea vina pe mine pentru toate. Familia Borrás-Truyol a pierdut pentru totdeauna şansa de a se număra printre elitele comerciale ale „marii şi liberei Spanii", ca să nu mai vorbim despre beneficiile economice, care le-ar fi asigurat pensia proprie şi pe cea a generațiilor viitoare, cum de altfel s-a şi întâmplat cu cei aleşi. Cu alte cuvinte, nu m-au iertat niciodată. Şi, pe urmă, au fost nevoiți să suporte privirile vecinilor, când s-a aflat de sarcină. Nici asta.

M-au alungat din casă, după cum cereau bunele obiceiuri, iar eu am plecat cu hainele de pe mine şi cu o valiză de lemn. Primul meu refugiu a fost o alegere logică: i-am cerut Lolitei, îngerul nostru păzitor, să mă țină la ea acasă, dacă putea, pentru câteva zile. Din fericire, unchiul ei mi-a dat voie. Acolo am aranjat actele pentru nuntă, Lolita mi-a făcut rochia. Priviri către prietena ei şi către acea amintire îndepărtată. Îți aminteşti? Era foarte frumoasă. Şi m-am măritat. Însărcinată în patru luni şi izgonită de familie. Dar fără să renunț la nimic, zău! M-am dus îmbrăcată în alb, ca să-i necăjesc pe cei care ştiau. Preotul era un bătrân de nouăzeci de ani, pe jumătate surd, care n-a observat nimic şi n-a ridicat nici o obiecție, sărmanul. Ne-am căsătorit la biserica Sfintei Fecioare din Gracia, am dat o petrecere pentru familie, la care au venit paisprezece invitați (toți din familia pescarului) şi, în noaptea aia, ne-am culcat devreme şi am fost cât pe ce să facem o indigestie. Mâncaserăm orez ca sparții. Eu n-aveam chef decât să plâng, dar m-am abținut, curajoasă. El a adormit după cinci minute. Bărbații dorm tot timpul, n-am să pricep niciodată treaba asta. Nici măcar nu ne-am urat „noapte bună". În fine. Aşa a fost. V-

am povestit despre noaptea nunții mele. A avut careva o experiență mai tare ca asta?

Lola întoarse capul.

— Mă rog, a mea a fost total pe dos, spuse ea cu o voce suavă. Eram deja mare când s-a întâmplat... Se lăsă o liniște expectativă. Să continui? E rândul meu? întrebă.

— Da, da, te rog. Continuă, acceptă Nina.

— Vreau să spun că nu mai eram la vârsta la care să fiu speriată. Să nu mai fiu fecioară devenise o chestiune de demnitate.

— Ce vârstă aveai, Lola?

— Treizeci şi nouă de ani.

— Erai fecioară la treizeci şi nouă de ani? întrebă Nina.

— Sigur. M-am măritat fecioară. Ce păcat!

— Săraca de tine! Nina îşi arătă sincer şi deschis compasiunea.

— Şi asta pentru că i-am declarat-o, că, altfel, aş fi murit fecioară.

— Mă rog, n-ar fi fost nici o tragedie, interveni Olga. Multe femei au murit fecioare pe vremea când erau mamele noastre tinere şi nu li s-a întâmplat nimic. Asta ca să nu citez din nou din Biblie, pentru că acolo sunt multe cazuri de fecioare mulțumite. Dacă nu găseşti un soț sau nu sunt bărbați suficienți, ce să faci?

— Păi, să te culci cu cine-ți iese în cale! zise Nina cu veselie.

Olga îşi duse mâinile la obraji, pentru a-şi ascunde roşeața şi a teatraliza stingherealа. Nu se putu abține şi murmură:

— Ce prostii spui, Nina, pentru Dumnezeu!

— Nici tu nu te laşi mai prejos. Cum să fie mai înțelept să mori fără să ți-o tragi?

— Fără să ți-o tragi! Vorbeşti despre feciorie de parcă ar fi o pereche de ciorapi.

— Măcar de-ar fi aşa! E uşor să rupi o pereche de ciorapi, i-o trânti Nina.

Olga strânse din buze, dezgustată. Rochia ei de tafta foşnea ori de câte ori se mişca pe scaun, de parcă şi ea ar fi fost ruşinată de acea conversaţie.

— Nu ştiam că eşti aşa, Nina, spuse Olga, supărată.

— Aşa cum?

Olga se abţinu să rostească cuvântul pe care-l avea în minte. Nu se cădea. I-o cerea educaţia primită, cu toate că, în seara aceea erau şubrezite lucruri pe care ea le socotea sfinte.

— Lola, te rog, continuă, ceru Nina, în calitate de maestră de ceremonii. Ce notă dai acestui aspect al vieţii tale, în cazul ăsta?

— Nota de trecere, dar numai din milă. Cred că un cinci forţat, spuse Lola, după ce stătu pe gânduri o clipă. Poate că, în cele mai bune momente, un şase. Un cinci cincizeci. În fine, media e între cinci şi şase. Lola vorbea fără tristeţe şi cu multă seninătate. Făcea multe pauze, ca şi cum ar fi avut nevoie de ele ca să-şi ordoneze gândurile. Vă amintiţi ce ni s-a spus cu privire la căsătorie? Asta dacă ni s-a spus vreodată ceva, desigur, pentru că am fost o generaţie de dezinformate şi de autodidacte. Eu credeam că totul avea să vină la timpul său. Că urma să mă mărit, să fac copii. Nimeni nu mi-a vorbit niciodată despre detalii, despre mecanisme. De exemplu, despre dorinţă. O femeie trebuie să fie întotdeauna la locul ei. Suntem dorite, dar nu avem dorinţe. Suntem luate, pur şi simplu. Nimeni nu mi-a povestit că şi noi vrem să luăm, să posedăm. Că dorinţa poate fi sfâşietoare şi dureroasă, o autentică obsesie fără leac şi pe care n-o poţi mărturisi nimănui. O simţeam ca pe ceva animalic, imposibil de controlat şi care mă umplea de ruşine.

Făcu o pauză lungă, căreia întunericul îi amplifică misterul. Aşa că viaţa mea sexuală a constat în douăzeci şi patru de ani de aşteptare, dorind un bărbat care nu putea fi al meu. Încă un an în care l-am consolat pentru moartea soţiei lui. Altul în care m-am insinuat şi am murit de vinovăţie şi de furie pentru că el nu se hotărâse, deşi eu vedeam că voia să o facă. În cele din urmă, ca în scena culminantă a unei serbări de Crăciun, numai cinci ani pentru a-mi potoli o sete prea mare, înainte de boala lui. Şi, asta, desigur – arătă spre burtă –, care era tot ce-mi doream mai tare pe lume.

— Iar el, în plus, nu mai era un tinerel. Avea... Marta calcula.

— Şaizeci şi patru.

— Presupun că şi asta a contat.

— Totul a contat. Lola zâmbi strâmb.

— Câţi ani aveai când te-ai îndrăgostit de soţul tău, Lola? întrebă Nina.

— Şaisprezece. Imediat după ce-am plecat de la călugăriţele pauline.

— Şaisprezece ani, vârsta greşelilor, stabili Nina.

— M-am dus să locuiesc cu unchiul meu, fratele mai mare al mamei, povesti Lola. El tocmai se întorsese de la San Sebastián, unde stătuse pe perioada războiului şi după aceea, având grijă de familie. Din câte mi-a spus, venise ca să preia fabrica familiei, până când fiul lui, Emilio, avea să fie suficient de mare. În realitate, se hotărâse să se despartă de soţia lui şi să înceapă o viaţă solitară. Eu am fost piesa-cheie în această decizie, pentru că îi ţineam casa şi aveam grijă de el. Ştiţi deja, independenţa bărbaţilor se bazează întotdeauna pe munca unei femei. Cred că a aşteptat să împlinesc şaisprezece ani pentru a-mi încredinţa atâtea răspunderi. Când a venit să mă ia de la mănăstire, mi-a spus: „Vei fi fiica pe care mi-am dorit mereu s-o am”. Şi m-a

tratat ca atare, niciodată nu mi-a lipsit nimic. Andrés era prietenul lui de suflet, colaborator în afaceri, confident. Venea de obicei seara. El şi unchiul meu stăteau de vorbă în fumoar până în zori. Era un bărbat foarte elegant, foarte chipeş. Mi-a zis „Lola” din prima zi. Nu m-a tratat niciodată ca pe o fetiță, nici măcar pe vremea când eram. Am căzut la picioarele lui de cum l-am cunoscut.

— Şi nu i-ai spus niciodată că-l iubeai? întrebă Olga.

— Ba da, sigur că i-am declarat, v-am spus doar! Numai că abia atunci când rămăsese văduv. Adică, douăzeci şi patru de ani mai târziu.

— Pentru Dumnezeu, Lola! Ce disperare! zise Nina.

Marta era fascinată de acea poveste şi voia să ştie amănunte. Întrebă:

— Şi cum ai făcut?

— N-a fost prea romantic, ce-i drept. I-am zis: „Te iubesc la nebunie de când eram o copilă şi, dacă nu mă bagi în seamă cât mai curând, o să fac atac de cord”. Începură toate să râdă. Nu mi-a ieşit prea bine, ştiu. Eram foarte supărată pe el. Trecuse aproape un sfert de secol fără ca el să-şi fi dat seama de nimic.

— Ce imbecil! îşi dădu cu părerea Nina.

— Ce complicație, nu-i aşa? În ce încurcături intrăm din cauza sentimentelor! continuă Lola.

Olga simplifică lucrurile.

— Mă rog, în cele din urmă, v-ați căsătorit. Final fericit!

— Mor după finalurile fericite! i-o trânti Nina.

— Ştiți că eu cred că nu există? spuse Lola pe acelaşi ton imperturbabil.

— Ce? Fericirea?

— Finalurile. Nimic nu se termină, niciodată. Dacă lucrurile s-ar termina, totul ar fi foarte uşor.

Nu avură timp să se gândească. Olga curmă acel brusc ton metafizic printr-o reflecție spusă cu voce tare.

— Ce ciudat, Lola! Eu n-am simțit niciodată ce spui tu. Pentru mine, totul a fost aşa cum ni s-a povestit. Normal, uşor, pas cu pas, totul la timpul său.

— Ce plictisitor! făcu Nina.

— Ce noroc! zise Lola.

Dar Marta deschise noi teme de meditație.

— De ce nu vorbeşte nimeni, niciodată, despre dorința femeilor? Nici măcar noi. E ca şi cum n-ar exista.

— Dorința femeilor, repetă Olga. Alt lucru pe care nu-l înțeleg...

— Tu n-ai simțit niciodată o dorință animalică, Olga? o întrebă Nina, care, de fapt, se amuza ascultând părerile colegei sale.

Olga scoase un sunet gutural. Medita. Formulă concluzia astfel:

— Singurul lucru animalic pe care l-am experimentat vreodată e ultima fază a actului... în fine, mă înțelegeți, ultimele convulsii înainte de... Olga prefera să lase frazele neterminate decât să rostească anumite cuvinte. Când se întâmplă asta, strâng foarte tare din pleoape şi nu vreau decât să treacă mai repede. E atât de neplăcut... Ştiți de ce îmi aminteşte? De faza finală a unei naşteri. Ceva scârbos de fizic... unde totul se întâmplă fără control. Simulă un fior. Îmi repugnă numai să mă gândesc la asta. Vedeți, n-am povestit asta nimănui, niciodată.

— Mai bine, mai bine... Pentru orice eventualitate, nu-i spune soțului tău că orgasmele lui îți amintesc de faza finală a unei naşteri, o sfătui Nina, stupefiată.

— A, cuvântul ăsta! Nu-mi place deloc, adăugă Olga. Nu, nu, sigur că n-o să-i spun nimic. Rămâne între noi, femeile, care ne înțelegem unele pe altele.

Nina preferă să nu răspundă la ultimul comentariu al Olgăi şi să continue jocul.

— Marta, e rândul tău, spuse.

De când aflase care era întrebarea, Marta îşi umpluse de două ori paharul de whisky şi îşi schiţase în minte un scenariu perfect cu privire la ce avea să spună. Bea cu înghiţituri lungi şi dese. Începuse să i se împleticească limba când luă cuvântul, cu aparentă solemnitate.

— Fetelor, văd că asta e noaptea mărturisirilor. Şi atmosfera e prielnică, fără îndoială... Arătă spre flacăra lumânărilor. De-asta o să vă spun ceva ce nu am povestit nici eu, vreodată, cuiva, şi nu pentru că n-aş fi vrut, vă jur. Viaţa mea sexuală e o porcărie şi o escrocherie! Dacă trebuie să-i dau o notă, îi dau unu din zece, cel mult. Nu vă gândiţi că din lipsă de activitate, ci dimpotrivă! A trebuit să mă culc cu el în fiecare noapte, singura excepţie fiind atunci când sunt la ciclu. Menstruaţia mea îi produce o silă teribilă, aşa că mă lasă în pace vreo trei sau patru zile. În restul lunii, oricât de grea i-ar fi fost ziua, oricât de obosit s-ar întoarce de la muncă, oricât de târziu ar fi... trebuie să-şi îndeplinească obligaţia conjugală. Sărmanul de el nu adoarme dacă nu se eliberează de tensiune, aşa zice. Mă caută pe sub cearşafuri şi eu mă încordez. Aştept ceva ce el nu are, sau nu ştie să-mi dea. Un cuvânt tandru, o apropiere, o mângâiere. El nu e dispus să-şi piardă vremea, sau cel puţin asta pare să-mi spună prin atitudinea lui. Nici nu-şi dă seama că îl resping. Rigiditatea soţiilor legitime e, pesemne, un lucru normal, mai ales după aproape douăzeci de ani de căsnicie.

Cred că am făcut amor de peste şase mii de ori. Cel mai trist e că abia dacă îmi amintesc cum a fost o singură dată. Înainte de a ne căsători a existat o primă ocazie în care şi-a pus la bătaie toate farmecele pentru a mă seduce. A fost ca un păun care se făleşte cu penajul său impresionant. M-a cucerit, m-a lăsat cu gura căscată şi convinsă de marele meu noroc. Păcat că, de îndată ce a obţinut ceea ce voia, şi-a luat înapoi toate farmecele şi nu mi le-a mai arătat

niciodată. Nici măcar o singură dată. În restul timpului a făcut eforturi pentru a deveni bărbatul important ce aştepta să găsească acasă oaza de linişte şi de plăcere pe care numeroasele sale ocupaţii o meritau. Eu eram o piesă de mobilier în plus.

De fapt, totul are o explicaţie. Ceea ce îi place soţului meu cu adevărat e să-şi etaleze penajul. Să impresioneze, să cucerească, să se simtă tânăr şi activ. Nu se îndrăgosteşte niciodată de nici una, dar are nevoie de ele mai mult decât ele de el. Le impresionează, le vorbeşte ceasuri întregi, le invită la restaurante pe care puţine persoane şi le pot permite... pun pariu pe ce vreţi că are un fel de scenariu prestabilit, că le spune până şi aceleaşi bancuri şi le aruncă aceleaşi fraze galante. Păcat că nu e bine văzut să convoci un congres de amante şi ex-amante ale soţului tău, pentru că eu aş participa cu plăcere. Una dintre conferinţe s-ar putea intitula: „Tehnici de seducţie ale lui Alejandro Baudet". Alta: „Parcursul geografiei intime a lui Alejandro Baudet". Ele s-ar putea întreba, unele pe altele: „Te-a dus să iei cina la Hispania?", „Şi la Motelul Empordà?" Mereu în afara Barcelonei, desigur, ca să se poată lăuda cu maşina lui Golf GTI, cumpărată de curând (din banii mei, desigur) şi să evite întâlniri nedorite. „Ţi-a propus deja să bei un pahar la clubul de noapte de la Windsor?" Asta e informaţia decisivă. Mai mult ca sigur că a rezervat un apartament la Ritz, unde portarii îl cunosc, dar nu arată. Mereu îi spun însoţitoarei sale „doamna Baudet", deşi poate că de fiecare dată e alta.

Nina îşi arcui spatele şi îşi întinse gâtul, ca o sălbăticiune ce ascultă un sunet pe care doar ea îl poate auzi. Marta o privea stăruitor.

— La congresul ăsta, evident, eu aş ţine un interesant discurs de încheiere, continuă, cinică, Marta. „Alejandro Baudet ca amant: mit şi realitate." Aş putea-o intitula, cu

intenții mai rele: „Neînsemnatele talente genitale ale lui Alejandro Baudet”, de pildă. Sau, bunăoară: „De ce e preferabil să nu-l iubeşti pe Alejandro Baudet”. Sunt lucruri rezervate în exclusivitate soției legitime, la fel cum sunt cămăşile de spălat, alifia pentru hemoroizi sau întoarcerile acasă, după fiecare aventură. Niciodată nu m-am resemnat cu rolul ăsta. Am învățat doar să-i văd partea bună. Pauzele pe care mi le oferă absențele lui. Libertatea, pe care n-am cunoscut-o niciodată cu adevărat şi pe care noul meu rol de soție trădată îmi îngăduia să o descopăr. În realitate, nu era atât de grav. Cel mai rău lucru era umilința. Umilința e ultimul lucru care se iartă.

M-am întrebat de multe ori de ce se întoarce. Sunt convinsă acum că nu mă iubeşte. Cel puțin, nu aşa cum îl iubesc eu pe el. Poate că ele se satură de el, poate îi reproşează ceva, poate îi cer o compensație. Poate că doar îi e dor de cărțile lui, de salteaua lui. Ne străduim să căutăm motive solide pentru a ne justifica viața, când, de fapt, zilele noastre sunt pline de motive mărunte. Când se întoarce e prost dispus, mă caută pe sub cearşafuri, îmi găseşte trupul încordat, sătul. Totul revine la normal. Eu continui să-l iubesc la nebunie. Şi tot aşa, la nesfârşit.

Nu v-ați întrebat niciodată cine e vinovat pentru aceste comportamente? Al lui, al meu, al altora ca noi. Pe mine nimeni nu m-a învățat niciodată nimic folositor despre relațiile dintre bărbați şi femei. Nici măcar mama mea. Când mi-a venit menstruația, puțin mai devreme decât surorii mele, ea mi-a spus o poveste de neînțeles despre albinuțele care, primăvara, fecundează flori ca să apară fructele. Şi apoi a adăugat: „Ăsta e motivul pentru care, începând de azi, trebuie să ai mare grijă cu băieții”. Eu nu mă mulțumeam cu turuiala aceea botanică, eram curioasă. Odată am întrebat-o pe unde ies bebeluşii. S-a înroşit, a devenit foarte nervoasă şi mi-a zis: „Asta o să afli când o să

ai unul”. Am insistat: „Dar de ce trebuie să aştept până atunci? Ce-o să se întâmple dacă n-o să-mi placă? Eu vreau să ştiu acum”. Mama era foarte supărată când a zis, în cele din urmă: „Prin buric, desigur. Şi nu mai întreba”. Puțin mai încolo, am întrebat-o pe unde intră. Mi-am dat seama imediat că pusesem sare pe rană, pentru că, în loc de răspuns, mama mi-a tras o palmă straşnică. N-am mai întrebat-o niciodată nimic.

Cu toate că vina le aparține, deopotrivă, acelor călugărițe, ale noastre şi ale tuturor celorlalte, care ne obligau să ne înfăşurăm strâns pieptul, ca să nu ni se vadă prin uniformă. Vă amintiți? Lola, tu ai fost prima. Era o adevărată tortură, pe lângă faptul că era o umilință. Cum să facem baie cu cămaşa pe noi? Afurisita de maică Presentación voia să ne facă să ne ruşinăm de propriile trupuri, să negăm natura. Aşa cum Biserica le obliga pe proaspetele mame să-şi ceară iertare în genunchi pentru presupusul lor păcat prin desfrânare. E acelaşi tip de abuz care ne interzice să facem maioneză când suntem la menstruație. Superstiții menite să-i țină în frâu pe oamenii simpli şi inocenți, care nu gândesc, care cred tot ce li se spune. Eu le urăsc pe călugărițele din copilăria mea ori de câte ori mă văd dezbrăcată în oglindă. Au trecut atâția ani şi încă mă simt stânjenită.

Am spus că n-a existat nici o noapte memorabilă. De fapt, ceea ce vreau să zic (Olga, astupă-ți urechile, fiindcă am să te jignesc) este că n-am reuşit niciodată să am orgasm cu el. Sau n-a reuşit el? Ha! N-aş fi ştiut nici unde să-l caut! Le-am îngăduit atât de multă mediocritate acestor bărbați ai noştri. Ne-am mulțumit cu nimic. E de râs, nu-i aşa? Soțul meu, donjuanul lumii editoriale barceloneze, cel mai dorit dintre editorii din generația sa, aduce în pat doar nepăsare şi cheful de a termina cât mai repede. Desigur, el e convins că e exact pe dos. Crede că mă înnebuneşte cu mişcările lui

greoaie. Orgasm? Nici măcar nu ştiam că există aşa ceva, de parcă ar fi fost numele unei pisici. Mă prefăceam ca să nu-l dezamăgesc, dar asta numai la început. Până când mi-am descoperit, deodată, propriile puteri şi mi-am dat seama de potenţialul pe care-l avea trupul meu şi de ceea ce pierdeam.

Ochii Ninei, care o priveau stăruitor pe Marta, străluceau ca două oglinzi. Marta observă şi citi în ei o justiţie greu de explicat, care o bucură.

— S-a întâmplat într-o noapte, în timp ce mă spălam, după ce făcusem dragoste. M-am gândit că nu aveam de ce să mă mulţumesc cu atât de puţin. Am deşurubat capul de duş şi am încercat cu apă. Olga, draga mea, ai nevoie de o sticluţă cu săruri? Eşti sigură că vrei să asculţi în continuare? Iată o altă mare lacună: ne-a vorbit cineva vreodată despre plăcere? Ne-au spus că o putem experimenta? Pentru mine a fost o descoperire minunată să-mi dovedesc că plăcerea mea era superioară plăcerii lui, şi, de asemenea, mult mai prelungită. Natura a fost atât de generoasă cu femeile, încât probabil că s-au temut de noi. De-asta au avut atât de multă grijă să ne ascundă adevărul, să evite să obţinem suficiente informaţii pentru a le cere ceva.

Am început să mă masturbez la patruzeci de ani. De atunci am făcut-o în fiecare noapte, după actul sexual cu Álex. Preferabil în cadă, după ce el adormea. Îmi place să stau acolo o vreme, ascultându-l cum sforăie. E singura viaţă sexuală pe care mi-o pot permite. Singura cu adevărat plăcută pe care am avut-o până azi. Şi ştiţi ce e cel mai trist? Că în timp ce o fac, mă gândesc mereu la el, la soţul meu. La cel de prima dată.

În fine. Închei aici, fetelor. Încă ceva şi gata. De-a lungul acestor ani de infidelităţi, m-am întrebat adeseori ce-aş face dacă m-aş întâlni vreodată, faţă în faţă, cu una dintre

amantele soțului meu. A fost o vreme când visam la asta. Ce i-aş spune? Ce i-aş face? Uneori mă gândeam că aş fi incapabilă să mă stăpânesc să nu o pocnesc. Probabil că trecerea anilor m-a făcut mai rece, sau poate că deja nu-mi mai pasă. În clipa asta tocmai am văzut, în mod clar, ce trebuie să-i spun, deşi sunt puțin cam beată, sau tocmai de-aia. Şi sună cam aşa: „Pentru tine, colega. Păstrează-ți-l cu totul. Ți-l dăruiesc. Ca să mă masturbez în baie nu am câtuşi de puțin nevoie de el. Fără ranchiună. N-am nimic împotriva ta, dimpotrivă, te simpatizez foarte mult. Şi ca să-ți demonstrez, am să-ți povestesc despre metoda capului de duş, pentru când o să ai nevoie de ea. Nu te supraestima. O să ai nevoie sigur".

Marta făcu o pauză înainte de a încheia. Trase adânc aer în piept şi spuse:

— Acestea fiind zise, dragele mele, nu-mi rămâne, spre marele meu regret, decât să-i dau dreptate Ninei şi să adaug: Trăiască divorțul!

Ridică paharul, îl întinse către celelalte mijindu-şi ochii şi bău tot whisky-ul dintr-o răsuflare.

Scurt intermezzo cu ciondăneli şi vorbe stânjenitoare

Din beznă se auzi un suspin.

— Lidia?

Ajutoarea ei la bucătărie era la câțiva paşi de masă, cu sfeşnicul stins în mână, smiorcăindu-se.

— Am auzit totul, şefa. Îmi pare foarte rău. Faptul că tu îl iubeşti şi el nu... E atât de trist... Nu meriți asta... Îmi pare foarte rău. Plângea şi suferea sincer, ca şi când tocmai ar fi văzut un film sfâşietor.

Marta mai luă o înghiţitură de whisky, iar Olga îi smulse cu violenţă paharul din mână.

— Nu mai bea, Marta, spuse şi, întorcându-se spre Lidia, adăugă: Şi tu nu mai sta acolo ca o stană de piatră. Adu puţină apă, te rog. Rece, dacă se poate. Aici începe să se simtă o zăpuşeală oribilă.

Lola îşi făcea din nou vânt cu meniul. Frunţile străluceau la lumina lumânărilor. Marta încerca să-şi recupereze paharul din ghearele date cu ojă ale Olgăi.

— N-o să mai bei azi, Marta, spuse cu fermitate cea mai mare dintre surorile Viñó.

— Ce spui? Tocmai acum, când îmi vărs năduful? protestă Marta, ridicându-se pentru a-şi mai lua un pahar, pe care-l umplu cu gheaţă şi cu whisky.

La bucătărie, Lidia îşi sufla nasul, în timp ce la radio, o voce fredona: „Aer, a, a, sunt ca aerul, a, a, lipit de tine, urmărindu-ţi paşii...”

Nina lăsă deoparte tonul ei de veselie nemăsurată, pentru a spune:

— La naiba, Marta! Ce poveste cumplită!

Marta ridică din umeri, parcă ar fi zis: „Vezi tu, asta e”.

Lola o întrebă:

— Şi unde ai învăţat metoda asta? Cea cu duşul, vreau să zic. Nu mi-ar fi trecut niciodată prin minte.

— A, aia! Când am citit *Raportul Hite*[14].

— Să isprăvim odată! izbucni Olga, privind în tavan, ca şi cum în sfârşit ar fi descoperit originea acelei depravări atât de mari. Ai citit tu aşa ceva?

---

[14] *Raportul Hite. Noul studiu Hite despre sexualitatea feminină* de Share Hite, carte publicată în 1973, care a revoluţionat complet modul în care femeile îşi privesc propriul corp. (N. red.)

— De mai multe ori. E cartea care mi-a schimbat viața. Înainte de a o fi citit nu m-aş fi gândit niciodată... Nu fi proastă, surioară. Nu e pornografie. E o lucrare serioasă de cercetare, scrisă de o sexoloagă americană, pornind de la mii de răspunsuri din partea unor intervievate anonime.

— Halal temă de cercetare! o cenzură Olga.

— Ştiți de ce mi-am cumpărat-o, deşi nu ştiam nimic despre ea? continuă Marta. Pentru că, pe copertă, apărea scris de două ori cuvântul „orgasm". Pentru mine a fost o momeală. Mi-a fost limpede că aveam nevoie de ea.

— Măcar tu ai avut parte de el, spuse Lola privind fața de masă, paharul, un punct nedesluşit. De... orgasm, rosti ea cuvântul cu un efort, ca şi când ar fi înghițit o pastilă foarte mare.

— Tu nu, Lola? se interesă Marta.

— Adevărul e că nu ştiu prea bine... Le privi. Dac-aş fi avut vreodată, mi-aş fi dat seama?

Marta se grăbi să-i răspundă:

— Te asigur că da.

Nina încuviință şi ea, puțin absentă. Olga nici nu clipi, era perplexă, cu privirea ațintită asupra Lolei.

— Atunci cred că n-am avut niciodată. Eu simțeam dragoste. Multă dragoste.

— Bineînțeles, sări Olga. Asta pentru că există cuvinte care se folosesc la sensul figurat. Sunt o metaforă!

— Tu crezi că orgasmul e o metaforă, Olga?

Acum cea perplexă era Marta.

— Mă rog... Eu cred că lucrurile astea sunt personale. Fiecare le simte în felul său, spuse ea, cu tonul celei care rosteşte un adevăr absolut. La fel ca dragostea pe care tocmai a descris-o Lola. Ce minunăție! Iată că se poate!

Lolei îi scăpă un mic hohot de râs când spuse:

— Doamne, Marta, cred că va trebui să ne dai lecții tuturor.

— Eu n-am nevoie să mai învăț nimic, se lăudă Olga.

Lola era uşor scandalizată.

— Dar tu confunzi orgasmul cu o figură de stil!

— Se pare că nu ştiți să vorbiți despre altceva!

Din postura celui care simte o satisfacție orgolioasă, Olga deveni de-a dreptul contrariată.

— Eşti foarte tăcută, Nina, observă Lola, care avea un al şaselea simț pentru a intui când cineva e deranjat de ceva.

Nina reacționă. Cu toate că avea multe lucruri în minte, fusese atentă la conversație.

— Tu nu vrei să înveți să ai orgasm? o întrebă pe Olga cu o voce suavă.

— Eu ştiu tot ce am nevoie, mulțumesc, răspunse Olga, tăioasă.

— Marta ne poate învăța minunata ei tehnică. Nina nu îndrăznea să o privească pe Marta decât cu coada ochiului.

— Dacă vreți să continuați pe drumul ăsta, eu plec, se supără Olga, dându-le un ultimatum. Nu suport tonul acestei discuții. Luați în derâdere lucruri foarte serioase.

Lola, mereu înțelegătoare, îndreptă conversația spre alte făgaşuri.

— Cred că ai dreptate, Marta, suntem o generație de anorgasmice.

— Mă rog, nu toate. Unele s-au dezmeticit binişor. Marta o privi țintă pe Nina, care o fixa la rândul ei.

Nina se apără.

— N-am avut încotro! Să rămâi fără soț la douăzeci de ani te face să te dezmeticeşti de-a binelea. Măcar tot am rămas cu ceva bun de la rahatul ăla: m-am eliberat dintr-odată de controlul celorlalți. Înveți multe când nu te ai decât pe tine. Cu toate că sunt în continuare interesată de tehnica duşului. Zâmbi.

Marta, foarte serioasă, îi recomandă:

— Ar trebui să o deprinzi cât mai repede.

Numai ele două înțelegeau despre ce vorbeau.

— Mi-o arăți sau îmi cumpăr cartea lui Shere Hite?

— Îți pot împrumuta exemplarul meu.

Olga îşi sprijinise bărbia în palmă şi privea prin întuneric cu o expresie descumpănită, ca o fetiță pradă unui acces de furie.

— N-aveți de gând să vorbiți despre altceva? Mai sunt încă două întrebări pe masă.

Îşi susținură privirea preț de câteva secunde. Lola îşi dădu seama, cu toate că nu ştiu să interpreteze ce se întâmpla. Din fericire, Olga formulă o întrebare salvatoare:

— Şi când te-ai întors să-ți vezi părinții, Nina? Vreau să spun, după ce te-au dat afară din casă.

— Niciodată, răspunse ea, pierindu-i zâmbetul. Am încercat o dată, dar nici n-au vrut să mă vadă. Mă rog, fata în casă mi-a spus că erau foarte ocupați, că nu puteau primi vizite. Vizite! M-au expediat, pe mine şi pe copii. Tata mi-a trimis un mesaj (am presupus că fără ştirea mamei): dacă aveam nevoie de bani, putea să-mi împrumute. Eu nu voiam nimic. Eram pe punctul de a pleca la Madrid. Nu voiam decât ca fiica şi fiul meu să-şi cunoască bunicii. Mă durea atât de tare că nu mă aveau decât pe mine! Ba chiar îmi pusesem o bluziță cu mânecă lungă şi o fustă oribilă, care-mi venea până sub genunchi. Mă dusesem acolo dispusă să recunosc că avuseseră dreptate cu privire la dezastrul căsniciei mele. Dar nici pentru asta nu mi s-a dat nici o şansă.

— Cât de trist, Nina! o compătimi Olga.

— *Yes*!

— Părinții tăi mai trăiesc?

— Nu, nu. Tata s-a prăpădit în ’63, pe când eram la Madrid. Mama, în ’70. Nici măcar n-am aflat. Mă rog, am aflat, dar foarte târziu şi din întâmplare. În ziua în care a

murit Franco, nu-i aşa că e absurd? Binecuvântate fie lucrurile absurde! Ele sunt sarea şi piperul vieţii!

— Aşa că nici una dintre noi nu mai are tată şi mamă.

— Unele n-am avut niciodată, din nefericire, murmură Lola.

— Şi unchiul tău, Lola? Mai trăieşte?

— Unchiul meu a murit de tânăr, la cincizeci şi ceva de ani.

— A, da? Şi cum te-ai descurcat fără el? Ai început să dai ore de pian?

— În realitate, trăiesc din acţiunile pe care le am la firma lui. Director e vărul meu, Emilio. Vă amintiţi de el?

— A, Emilio! Frumuşelul cel îngâmfat! Îţi aminteşti ce s-a speriat când i-am arătat chiloţii călugăriţelor? râse Nina. Mai avea puţin şi făcea apoplexie. Nu v-aţi avut bine niciodată, nu-i aşa?

— Mă rog, tatăl lui i-a abandonat la San Sebastián ca să se mute cu mine la Barcelona. E logic că nu mă poate suferi.

— Dar n-a fost vina ta.

— Nu, dar niciodată n-am avut ocazia să-i spun.

— Of, familiile sunt cel mai dificil lucru, remarcă Marta.

Nina era curioasă.

— Înseamnă că nu vă vorbiţi?

— Ba da, ba da. Prin secretara lui. E o fată fermecătoare.

— E-adevărat, întări Olga.

— În fine, gata cu problemele familiale, că ne abatem de la subiect, conchise Nina. Aţi răspuns toate, nu-i aşa? Aţi făcut-o foarte bine. Vă dau o notă mare. Nu, nu, ce spun eu, un zece! Chiar şi ţie, Olga.

— Vai, ce uşurare! răsuflă Olga, privindu-şi sora cu dezgust. Sper că la celelalte răspunsuri nu veţi fi la fel de indiscrete. Chiar era nevoie să povestiţi toate porcăriile astea?

Care e cea mai importantă hotărâre pe care ați luat-o în viață?

Când îi veni rândul, Olga luă hârtia, o despături, o apropie de lumânare, şovăi o clipă şi îşi citi întrebarea. Era primul lucru care-i trecuse prin minte şi, în comparație cu celelalte, părea insipidă.

— Ce întrebare discretă!

— Ştiți doar că mie impertinențele nu-mi ies cum vă ies vouă, răspunse împricinata, cu figura celei care nici usturoi n-a mâncat, nici gura nu-i miroase.

Se priviră unele pe altele.

— Încep eu, spuse Lola. E foarte uşor. Cea mai importantă hotărâre pe care am luat-o în viața mea a fost să-mi vopsesc părul roşcat! Se auziră chicoteli. După ce aflaseră despre Lola toate lucrurile acelea, se aşteptau la ceva mult mai dramatic. Am făcut-o în '66 şi a fost un fel de strategie disperată. Vă amintiți cum eram înainte?

— Blond-închis, sări Marta.

— Nu, spuse Lola. Anostă.

— N-ai fost niciodată anostă, o apără Olga, aveai un păr superb, te invidiam toate.

Marta şi Nina încuviințau din cap, dându-i dreptate.

— E anost cel pe care nu-l observă nimeni. Simțeam nevoia să fiu văzută, o dată pentru totdeauna. De asta într-o zi, fără să premeditez acest lucru, trecând prin fața unui coafor, am intrat şi i-am spus coafezei: „Schimbă-mă".

— Şi a funcționat?

— Cred şi eu! Andrés m-a privit în după-amiaza aia mai mult decât în toată viața lui. Cred că îi păream ciudată, ca o extraterestră. Mă transformasem într-o persoană diferită, grație faptului că-mi vopsisem părul. Nu e minunat? Şi nu a fost singurul care a observat. Am atras mai mulți elevi.

Roşul mi-a schimbat viaţa. Eu cred că mi-a dat chiar curajul de a-i spune ce simţeam. Am făcut-o la scurt timp după ce mă transformasem în noua Lola, în seara următoare. V-am zis deja c-am avut succes.

— Să fii bine coafată e extrem de important, recunoscu Olga, pe un ton foarte serios. Dacă ai părul nearanjat, nu faci nimic.

— O să-mi fac programare la coafor, preciză Marta.

— Da, dar să nu te faci roşcată. Nouă ne stă mai bine blonde.

Marta se făcu că nu aude comentariul şi că nu observă intervenţia. Era obişnuită. În schimb, luă cuvântul şi spuse:

— Hotărârea cea mai importantă pe care am luat-o în viaţă...

— Nu spune! Să vedem dacă ghicesc, sări Nina. Să deschizi restaurantul!

Celelalte două încuviinţară. Erau de acord. Totuşi, Marta le contrazise pe toate trei, spunând:

— Să îndrăznesc să fiu eu însămi.

Prea abstract pentru acea oră şi acea stare. În bucătărie era o linişte suspectă. Marta se gândi că Lidia trăgea probabil cu urechea, dar nu-i păsa. Nu prea mult. Spuse:

— Presupun că povestea a început în ziua în care mi s-a oferit colaborarea la radio. Am stat mult pe gânduri. Álex nu era de acord, fiindcă nu el pusese totul la cale. Mie îmi era teamă să înfrunt singură o asemenea provocare; nu mai făcusem niciodată aşa ceva. Eram pe punctul de a refuza oferta. Ar fi fost cel mai simplu. În ultimul moment, totuşi, m-am răzgândit şi am acceptat. A fost ca şi cum aş fi întors timona în direcţia opusă celei către care credeam că mă îndrept.

— Şi ce s-a întâmplat? întrebă Lola.

— Cel mai important lucru – mi-am dat seama că eram capabilă să fac faţă provocării. Şi încă ceva la care nu mă

aşteptam: ascultătorii au început să-mi scrie, să-şi arate recunoştinţa. Mă preţuiau. Le plăcea emisiunea. Toate astea au fost foarte importante pentru mine. Până în ziua aceea, eu am fost ori sora mai mică a Olgăi, ori umbra, invenţia şi proiectul lui Álex. Radioul mi-a oferit şansa de a deveni eu însămi, cea care sunt acum. Cu alte cuvinte, consecinţa celei care am fost şi cauza a ceea ce voi fi.

— La naiba, Marta! Dacă spui asemenea lucruri când eşti beată, ce-ai spune când eşti trează?

— Ha! Când e trează nu scoate-o vorbuliţă, interveni Olga.

— Radioul a fost primul pas. Fără el, n-aş fi îndrăznit să deschid restaurantul, conchise Marta.

— Ne e teamă să ne gândim până în ce punct depinde viaţa noastră de hotărârile pe care le luăm? reflectă Lola, contaminată de importanţa subiectului. Ce s-ar fi întâmplat dacă n-ai fi ajuns să iei decizia corectă, Marta?

— Nu spun c-a fost decizia corectă, recunoscu Marta, şi că, dacă n-aş fi luat-o, acum n-aş fi pe cale să divorţez. Problema e că hotărârile fac ceva mai mult decât să ne schimbe viaţa. Ne şi transformă în alte persoane. Uneori, cei din jur nu suportă asta. O privi pe Olga, dar se gândea mai ales la Álex.

— Divorţezi? Nu ştiam ni...

Fraza Lolei a fost întreruptă de un gest hotărât, aproape violent, al Martei, care voia să însemne: „Acum nu vreau să vorbesc despre asta”.

După o scurtă pauză, Lola întrebă:

— Şi tu, Nina?

— Eu cred că cea mai importantă hotărâre a mea a fost să mă întorc la Barcelona. Am luat-o în ’75, deşi îi dădeam târcoale de mai multă vreme. De fapt, îmi lipsea curajul. Îmi amintesc foarte bine acea dată, pentru că ceea ce-o să povestesc s-a întâmplat în ziua în care a murit Franco. Participam la producţia unui documentar despre

schimbările aduse de Conciliul Vatican II în viața mănăstirilor. Unul dintre acele lucruri ciudate pe care, din când în când, mi le încredința şeful meu. Ceea ce îl interesa, de fapt, era subiectul renunțării unor călugări şi călugărițe la viața monahală. Au fost multe asemenea cazuri în acei ani, deşi nimănui nu-i trecea prin cap să vorbească deschis despre asta.

Când ne pregăteam de filmare, am pomenit în treacăt despre internatul nostru şi despre surorile pauline. Scenariştii au găsit fascinant subiectul. Mi-au cerut să vorbesc cu ele, să văd dacă le puteam include în program. Am făcut-o. Le-am trimis o scrisoare foarte politicoasă, povestindu-le cine eram (am amintit de băuturile gazoase ale părinților mei), unde lucram şi ce îmi propuneam. M-am gândit că vor refuza, dar, spre surprinderea mea, au acceptat. Scrisoarea de răspuns era semnată de maica Presentación Yuste, noua stareță.

Aşa că m-am întors la şcoală cu echipa de filmare, pentru că maica Presentación a cerut să mă duc eu. Dar voi? V-ați mai întors acolo? Toate clătinară din cap, absorbite de poveste. A fost o adevărată experiență. Ne-au lăsat să filmăm în sălile de clasă, în sala de mese, în curte, chiar şi pe terasă (de data asta, nu erau chiloți acolo). O echipă a reuşit să intre în zona chiliilor, dar nu şi în ele. Am întors mănăstirea cu fundul în sus. Şi totul s-a întâmplat chiar pe 20 noiembrie 1975, vă puteți imagina o coincidență mai mare? Nu, pentru că nu există coincidențe. Pur şi simplu aşa trebuia să se întâmple şi aşa s-a întâmplat.

Eu îmi băgam nasul peste tot, cu gândul în altă parte. Totul era neschimbat. Camera noastră, sălile, ferestrele, paturile, pupitrele, tablele, vechiul pian... totul. Măicuțele închiseseră şcoala de puțin timp, şi acea parte din clădire părea abandonată de curând. Ca şi cămăruța de lângă magazia de lemne, unde încă se mai afla patul jalnic al

bietului Vicente, lada lui de portocale şi etajera pe care îşi ţinea toate acele porcării adunate de prin pădure. Locul ăla, recunosc, m-a înfiorat. N-am putut să nu mă gândesc la ultima noapte, la Julia şi la dragul nostru nătâng. Ce răutăcioase eram la paisprezece ani!

Mi-a fost ghid o tânără novice, pe care am întrebat-o dacă ştia de un băiat ce locuise acolo.

— Am auzit vorbindu-se despre el, da.

— Se numea Vicente.

— A, sigur. După Sfântul Vincenţiu de Paul.

Am întrebat-o dacă ştia ce se alesese de el.

— Am înţeles că l-au dus de aici. Să tot fie vreo trei sau patru ani.

— L-au dus? Cine? Unde?

— Eu nu ştiu, doamnă, nu eram încă aici. Va trebui s-o întrebaţi pe maica Presentación.

Dacă îi priveai chipul, maica Presentación nu părea să fi îmbătrânit. Era la fel de slabă şi de osoasă ca înainte şi se mişca la fel de vioi, în tăcere, ca o nevăstuică. Rictusul ei, în schimb, scotea la iveală mai multă amărăciune, mai multă nemulţumire ca niciodată. Am calculat că era încă tânără, nu cred să fi avut nici cincizeci de ani. S-a străduit să fie amabilă. Chiar m-a invitat la o cafea în sala de aşteptare, acolo unde erau ţinuţi părinţii în duminicile când era program de vizitare.

— Sper că-ţi merge bine, Ana María, mi-a spus ea, folosind numele pe care mă strigau de mică.

Am întrebat-o de maica Rufina. M-am mirat că n-am găsit-o acolo.

— Din nefericire, maica Rufina nu mai e cu noi, mi-a răspuns.

— A murit?

— Doar pentru viaţa de mănăstire. S-au împlinit vreo cinci ani de când ne-a părăsit.

Am înțeles că maica Rufina își lepădase veșmântul călugăresc. Era exact ce căutam noi. Mi-a trecut prin cap că aș putea obține o întrevedere cu ea, dar n-a fost chip să aflu de la stareță unde o puteam găsi. Mai mult, mi-a cerut să nu o pomenim în reportajul nostru.

— Sunt treburi pe care e mai bine să nu le scoți la iveală, mi-a spus.

M-am gândit că maicile știau multe despre aceste lucruri. Mi-am amintit de Vicente. M-am hotărât să îi amărăsc cafeaua maicii Presentación.

— Mi-ar plăcea, de asemenea, să-l văd pe Vicente, i-am spus.

— Pe cine?

— Pe băiatul retardat care locuia în cămăruța de lângă magazia de lemne.

— A, da. Vicentín. Mă tem că nici cu asta nu te pot ajuta, a zis ea, strângând din buze. L-au dus de aici. La o instituție pentru boli mintale, cred.

— Cine l-a dus?

— Una dintre colegele tale, Julia. Sunt peste zece ani de atunci.

— Julia? Probabil că a observat descumpănirea mea. Sunteți sigură?

Maica Presentación a făcut un gest superior, ca și cum ar fi zis: „Evident” și a adăugat:

— Foarte sigură. Chiar eu am deschis ușa de la încăperea unde era închis bietul băiat.

— Închis?

— Trebuia să-l ținem închis. Devenise un pericol pentru noi. Nu-ți poți închipui ce temperament avea și ce forță! Eram speriate. Ne rugam la Dumnezeu să-l ia odată.

— Eu nu-mi amintesc ca Vicentín să fi fost violent, *maică*. Poate că nu l-ați tratat bine.

A lăsat ceaşca pe masă. Şi-a împreunat mâinile. M-a privit cu un rictus de ură, de neîncredere. Cum îndrăzneam să mă îndoiesc de judecata ei! Voiam să-i spun cât de ciudat era că Dumnezeu le ascultase rugile prin Julia. Dar ea a preluat frâiele conversaţiei, în care îmi rezerva o ultimă surpriză. Cireaşa de pe tort pentru o vizită nemaipomenită.

De la ea am aflat că mama, ca ultimă dorinţă, lăsase întreaga ei avere mănăstirii. Ăsta fusese motivul, mi-a zis, pentru care se grăbise atât de mult să mă primească, deşi filmarea unui documentar nu făcea parte din planurile sale şi pângărea profund tihna mănăstirii. Dar cum i-ar fi putut face o figură urâtă fiicei celei care se îngrijise de congregaţie, lăsându-le tot ce avea?

— Tot? am întrebat-o. Chiar şi fabrica de băuturi gazoase?

— Fabrica am vândut-o, mi-a spus maica Presentación, de parcă ar fi vorbit despre ceva care nu mă privea. Dar la etajul superior al casei amenajăm o reşedinţă pentru maicile în vârstă. Iese minunat. E un loc foarte mare, cu multă lumină. Vai, ce caraghioasă sunt, tu trebuie să-l ştii mult mai bine decât mine.

Etajul de deasupra. Casa mea. Era adevărat. O cunoşteam mai bine decât ea. A continuat:

— Datorită mamei tale am reuşit să rămânem aici după ce-am închis şcoala. Nu ştiu cât timp vom mai putea întreţine clădirea, dar ei îi datorăm totul. Când am primit cererea ta, am ştiut că trebuia să te primesc. Îi eram datoare mamei tale, care a fost atât de bună cu noi!

I-am spus că, poate, ea n-ar fi fost de acord.

— Maicile şi cu mine ne rugăm în fiecare zi pentru mântuirea sufletului ei. Era o femeie foarte bună, a adăugat.

N-am zis nimic. N-aveam nimic de zis.

— Poate vrei să ni te alături la rugăciune.

Am refuzat invitaţia, i-am urat mult noroc şi am şters-o de-acolo imediat. Bineînţeles, am pomenit de cazul maicii

Rufina în documentarul nostru. La câteva zile de la difuzarea lui la televizor, maica Presentación mi-a scris ca să îmi spună că îmi încălcasem promisiunea făcută şi că era „profund dezamăgită”. M-am bucurat mult.

În după-amiaza zilei de 20 noiembrie, după tot ce v-am povestit, nu m-am putut întoarce la Madrid, după cum voiam. Se decretase doliu național, ca-n filme, pentru moartea iubitului nostru conducător, şi fuseseră anulate toate zborurile dintre Barcelona şi Madrid. Mi-am căutat un hotel pe lângă Ramblas, am ieşit să iau cina singură, m-am gândit. M-am gândit mult. Toate acele lucruri mă afectaseră mai tare decât credeam. Nu-mi puteam scoate din cap că, nici măcar în ultima clipă, mama nu renunțase la ura față de mine şi față de copiii mei. M-am gândit mereu că o să-mi lase ceva, o bijuterie, o mică sumă de bani, sau casa. În sfârşit, înțelesesem că vorbiseră serios când, în 1953, mă alungaseră din viața lor. În toți acei ani – ce proastă! – refuzasem să văd de ce erau în stare.

În ziua următoare, am zărit pe strada Hospital un afiş care anunța că se închiriază un apartament. Am sunat la uşă, mi-au deschis şi am urcat să întreb. Un cuplu tocmai ieşea, după ce îl vizitase. L-am văzut, plină de îndoieli, întrebându-mă dacă era sau nu momentul să fac o altă nebunie, poate ultima din viața mea. Am ajuns la concluzia că nebuniile îmi ieşiseră bine aproape întotdeauna şi că, pentru a-ți pierde mințile, nu eşti niciodată prea bătrân. Le-am plătit pe loc garanția, am revenit la Madrid, mi-am dat demisia şi am revenit acasă. Barcelona îmi plăcea mult mai mult acum, după moartea celor care o făcuseră de nelocuit pentru mine.

Aşa că asta a fost hotărârea cea mai importantă pe care am luat-o până azi. Dar mă cunoaşteți, cu siguranță nu va fi ultima. Ce zici, Olga? Îmi dai notă mare? Fii generoasă, că eu ți-am dat un zece!

Aţi putea să vă îndrăgostiţi de un bărbat mai tânăr decât voi?

Ultima întrebare era cea a Lolei. Despături hârtia încet şi citi, pronunţând clar cuvintele, ca o educatoare de grădiniţă. La lumina lumânării, pletele ei erau roşii ca ale unei vrăjitoare din basme. Nina sări imediat, impulsivă.

— Da, bineînţeles. Mi s-a întâmplat de mai multe ori!

— Un moment! zise Marta, ridicând o mână. Mai tânăr cu cât?

— Suficient de mult încât să vă poată fi fiu, răspunse Lola şi îşi coborî din nou privirea.

— A, nu! Eu nu! Nici pomeneală! Olga închise ochii şi clătină din cap, mişcându-şi buclele coafate. Eu am nevoie de bărbaţi adevăraţi.

— Copiii tăi nu sunt bărbaţi adevăraţi?

Vai, copiii ei! Olga prefera să nu se gândească la ei.

— Vreau să spun că eu căutam un soţ care să aibă mai multă experienţă decât mine, mai multă pregătire şi o viziune mai amplă asupra vieţii decât a mea, care să mă poată sfătui în toate şi să mă călăuzească în momentele de rătăcire.

— Tu nu căutai un soţ. Tu căutai un confesor, i-o trânti Nina.

— Nu neg că faptul de a-mi fi pierdut tatăl atât de mică şi atât de brusc a lăsat urme, se justifică Olga. Dar trebuie să recunoaşteţi c-am reuşit. Sunt singura dintre noi care are o căsnicie durabilă şi normală.

— Asta-i adevărat, Grăsunico, spuse Nina. Trebuie să recunoaştem.

— Auzi, ţie ţi-a fost mereu atât de clar? o întrebă Lola. Vreau să zic, că voiai un bărbat mai în vârstă decât tine.

— Întotdeauna, spuse Olga cu o convingere totală. Am respins mai mulți pretendenți pentru că erau prea tineri. În special pe unul, săracul, care era tare drăguț, deşi avea şi toate datele că va fi un nefericit. Olga suspină, amintindu-şi nici ea nu ştia ce. Mi-a scris sute de poezii. Cum vi se pare? M-a ridicat la rang de muză.

— Care ți se potriveşte, îşi dădu cu părerea Lola.

Nina făcuse ochii mari, ca şi cum n-ar fi putut pricepe că ar putea exista motive ca să respingi un pretendent. Întrebă:

— Şi nu i-ai dat nici o şansă?

Olga tăgăduia din cap şi închidea ochii.

— Nu, nu. Era evident că nu era pentru mine. Mi-am dat seama imediat. Avea prea multe defecte.

— De ce? Cum era? vru să ştie Nina, foarte curioasă.

— Ei, acum n-aş şti să vă spun. În acel moment n-aveam nici un dubiu.

— Am să răspund eu, surioară, sări Marta, uitându-se la celelalte cu coatele sprijinite de masă şi lungindu-şi gâtul. De ceva vreme nu mai era doar amețită, ci beată de-a binelea. Principalul lui defect a fost să creadă că inima dură a surorii mele poate fi cucerită prin poezioare. Era un idealist. Şi era îndrăgostit de ea până peste urechi. În realitate, ea doar s-a folosit de el ca să ajungă la soțul ei. Pe urmă s-a descotorosit de el ca de-o batistă de hârtie.

— Taci din gură, Marta. Ce ştii tu? Nu m-am descotorosit de nimeni şi nu m-am folosit de nimeni.

— Mă rog, el vede altfel lucrurile.

— Cum adică „el vede...”? Expresia de pe chipul Olgăi deveni din mirată, furioasă. Ai vreo legătură cu Damián?

În acel moment, Lidia împinse uşa de la bucătărie şi apăru cu două sticle de apă rece şi cu ochii roşii de plâns. Lăsă sticlele pe masă şi rămase încremenită acolo, privindu-le pe gemenele Viñó.

— Suntem buni prieteni de ani de zile, i-o trânti Marta.

Acea frază căzu asupra Olgăi ca o lovitură de trăsnet.

— De... ani de zile?

— De când l-ai respins tu. Cineva trebuia să-l consoleze.

Olga îşi luă cel mai patetic ton.

— De ce nu mi-ai povestit niciodată?

— Dar când ți-am povestit eu ție ceva, surioară?

Acest adevăr incontestabil o duru şi mai tare pe Olga. Alese să disimuleze. Se întoarse spre Nina şi Lola, care erau stupefiate, şi le aruncă un zâmbet forțat.

— Iertați-o, vă rog. Sora mea nu ştie să bea.

Marta îi aruncă o privire sticloasă Lidiei şi arătă înspre ea.

— V-o prezint pe noua logodnică a lui Damián.

Olga nu ştiu ce să spună.

— Nu suntem logodiți oficial, zise Lidia, stânjenită.

— Oficial! Ce demodat! îşi dădu cu părerea Marta. Dar ieşiți împreună, nu?

— Da.

— Sunteți făcuți unul pentru celălalt. Marta zâmbi. Eu le-am făcut cunoştință. Două suflete singuratice care aveau nevoie unul de altul, nu-i aşa? Lidia încuviință, ruşinată. Sunt foarte mândră.

Olga rămase ca paralizată, cufundată în gânduri. Ajutoarea Martei la bucătărie era logodnica lui Damián *al ei*? Ce lucruri ciudate se întâmplau! Şi atunci apelul? Nu fusese oare „Lidia” numele pe care-l rostise Damián când...? Nu se putu stăpâni să nu o scruteze cu privirea, căutând ceva, făcând efortul de a înțelege. Nu văzu nimic care să o lămurească.

— Ce te-ai mai cherchelit, Marta! disimulă ea, ca să nu-i arate fetei că vestea o afecta.

— Ei bine, cred c-aş putea şi mai bine de-atât. Marta îşi turnă o porție zdravănă din sticla de Chivas. Şi încă n-am scos şampania.

Lidia îndrăzni să intervină, pe un ton moderat.

— Şefa, o să ţi se facă rău.

— Tu vezi-ţi de treabă, draga mea. Vreţi nişte profiterol?

Toate clătinară din cap. Nimeni nu se mai putea gândi la mâncare. Nina se simţea stânjenită pentru prima oară în seara aceea. Lola, de asemenea. Când Lidia dispăru în bucătărie, Olga se apropie de Marta şi îi şopti:

— Nu e puţin cam tânără pentru el?

Marta ridică din umeri pentru a răspunde:

— Şi ce? Îşi lăsă capul pe braţe şi adăugă: Of, ce ameţită sunt!

— Bine, să trecem la următoarea, ce ziceţi? spuse Lola. Nina, tu n-ai răspuns încă.

Lidia apăru din nou, cu demnitatea unei vestale, şi începu să adune, pe rând, tăvile goale cu aperitive şi platourile cu clătite. De fiecare dată când împingea cu fundul uşa de la bucătărie, muzica de la radio pătrundea în încăpere. De data asta, o voce de bărbat interpreta o baladă: „*Love of my life, can't you see? Bring it back, bring it back. Don't take it away from me because you don't know what it means to me...*"[15]

Olga era absentă, absorbită de gândurile sale. Marta simula o atenţie pe care nu era în stare să o acorde. Nina contemplă imaginea de ansamblu, păru să stea în cumpănă o clipă şi, în cele din urmă, spuse:

— Răspunsul meu îl cunoaşteţi, fetelor. Da, un „da" categoric! Eu mă îndrăgostesc de tot ce mişcă. Trupurile tinere sunt irezistibile. Uneori îmi pierd capul privind câte un tinerel şi, când mi se spune ce vârstă are, mă gândesc: „Nina, ai devenit o bătrână libidinoasă şi o să te duci în iad,

---

[15] Dragostea vieţii mele, nu-ţi dai seama? Redă-mi-o, redă-mi-o. Nu mi-o lua, deoarece nu ştii cât de mult înseamnă pentru mine – în engl., în orig. (N. red.)

cu tot cu poşetă". Apropo, să iau de-aici poza cu fiul meu, fiindcă n-am încredere în voi nici cât negru sub unghie şi fiindcă, în plus, e deja luat. Îşi puse portofelul în geantă.

— Şi ce s-ar întâmpla dacă el ar fi acela? întrebă Lola, fără să privească pe nimeni.

— Poftim?

— Dacă fiul tău ar fi acela?

Nina începu să râdă, nervoasă.

— Vezi-ți de treabă, n-am atins deloc coarda asta. Am trecut de la adulter la incest? Fabulos!

— Vorbesc serios, Nina, insistă Lola.

— Ce zici tu acolo? Dacă m-aş îndrăgosti de fiul meu? Chiar şi Nina deveni serioasă de data asta.

— Mă rog, aproape. De fiul vitreg, spuse Lola.

— A, nu, asta e altceva! Fiu vitreg înseamnă fiul soțului tău?

— Al soțului meu mort, încuviință ea.

— La naiba, Lola! Eşti o cutie cu surprize! strigă Nina. Celelalte două amuțiseră. Chiar aştepți un răspuns?

Lola apropie paharul de mijlocul mesei şi spuse:

— Îmi mai pune şi mie vin cineva, vă rog?

Marta i-l umplu cu Cariñena.

— Cred că sunt nebună. Când erați mici, vă plăcea să vă destăinuiți secrete în beznă? Eu făceam asta cu Nina, când rămâneam singure, îți aminteşti? Era aşa de palpitant! Pe întuneric te încumeți să vorbeşti despre orice. Ne povesteam totul! Călugărițele ar fi murit de frică. Făcu o pauză, pentru a face loc amintirilor, înainte de a adăuga: Până azi n-am mai experimentat senzația aia.

— Şi fără călugărițe.

— Cine-a spus adineauri că viața e un risc continuu?

— Cine să fi fost? Nina ridică mâna, ca o şcolăriță. Subsemnata!

— Ştiu că ceea ce spun e foarte grav, continuă Lola şi toate tăcură. S-ar putea să fie chiar o infracţiune, nu? Bineînţeles, n-am premeditat nimic. Andresito era adolescent când i-a murit mama. Atunci am început să am grijă de el. La început, îi cumpăram cadouri când veneau în vizită. Mai ales cărţi şi benzi desenate: *Spiderman*, *13 Rue del Percebe*[16], *Cele 7 secrete*. Îi plăcea şi pianul, uneori îl lăsam să cânte. Îi arătam unde să pună degetele, să facă octave simple. Era un băiat introvertit, serios, prea matur pentru vârsta lui. Strălucit la şcoală. Juca în echipa de baschet a liceului. Uneori mergeam cu tatăl lui să-l vedem jucând şi mă simţeam mândră de el, ca şi cum ar fi fost puţin şi fiul meu. După meci, ne duceam toţi trei să luăm cina la unul din acele restaurante chinezeşti, atât de ciudate, care tocmai fuseseră inaugurate în cartierul nostru. Lui Andresito îi plăceau la nebunie.

Abia lăsase în urmă copilăria, vorbea despre fete, avea un puf întunecat în loc de mustaţă şi un trup ciudat, în plină transformare. Vă jur că niciodată nu mi-a trecut prin minte să-l privesc altfel. Pentru mine era un copil, nimic altceva, iar eu eram mama lui vitregă, deşi îmi era limpede că ţinea la mine şi îşi dăduse binecuvântarea pentru nunta noastră. Odată mi-a spus că îmi e foarte recunoscător că-l fac fericit pe tatăl lui, că amândoi erau foarte norocoşi că mă aveau alături. Atât de politicos, atât de chibzuit. Părea că joacă rolul cuiva mai în vârstă. L-am mângâiat pe cap drept răspuns. I-am spus că fericirea tatălui său era şi a mea. A zâmbit. Asta era relaţia noastră.

Cel puţin aşa a fost până s-a îmbolnăvit Andrés. Atunci, totul a început să se schimbe. Sau poate m-am schimbat eu.

---

16 O serie de benzi desenate celebre în Spania, create începând din 1961 de către Francisco Ibáñez.

Durerea îi schimbă pe oameni, nu? Trecuseră câteva luni de când soțul meu hotărâse să nu continue tratamentul şi până când a început să se întrevadă finalul. Ne-a spus că voia să moară acasă, ne-a cerut să avem grijă de el, să nu-l lăsăm să sufere. În ultimele şase săptămâni n-a vrut să primească pe nimeni. A fost o închidere în sine dureroasă, tristă. Andresito şi cu mine făceam cu rândul de veghe la căpătâiul lui, zi şi noapte. Îi administram sedative, îi chemam pe medici când era nevoie. Am împărțit suferința, despărțirea, mâhnirea finală.

S-a întâmplat fără să-mi dau seama. Deodată am observat că şi el se schimbase. Nu mai era copilul pe care-l mângâiam pe cap. Nu avea să mai fie niciodată. Acum era un bărbat înalt, atrăgător, cu care era o plăcere să stai de vorbă. Ca o versiune întinerită a tatălui său. Am stat împreună douăzeci şi patru de ore pe zi, vreme de şase săptămâni, fără să ieşim din casă, în timp ce Andrés se stingea încet. Mi-am pierdut mințile. Asta trebuie să fi fost, nu există altă explicație. Brusc, am descoperit că mă îndrăgostisem de fiul meu vitreg. Acolo, lângă patul în care se sfârşea soțul meu. Mai erau şase luni până la final.

Într-o zi, Andrés a deschis ochii, ne-a privit, a zâmbit ca şi cum nu s-ar fi simțit rău şi ne-a spus: „Mă duc liniştit, pentru că ştiu că vă aveți unul pe altul şi că vă iubiți”. Noaptea nu pot să dorm gândindu-mă la cuvintele astea. Mă întreb dacă sunt o persoană rea sau doar inconştientă. Zi de zi lupt împotriva a ceea ce simt, încerc să mi-l scot din cap. Dar nu reuşesc. Dimpotrivă. Cu cât mai mult vreau să nu mă mai gândesc la el, cu atât mai mult îl iubesc. În fine. Acum ştiți cum sunt. Oribilă.

— Nu, Lola, susură Olga, văzând deodată o cale de salvare, se-ntâmplă aşa pentru că eşti în continuare îndrăgostită de soțul tău! Ceea ce vezi în fiul tău vitreg e

umbra lui, de-asta îl iubeşti. Pe de altă parte, e normal. E fiul tău vitreg.

Lola clătină din cap, sigură pe sine.

— Nu e vorba despre asta. Nu-l iubesc în felul ăsta. Aş vrea să nu fi fost fiul meu vitreg, pricepi? Noaptea mă gândesc la el, nu la tatăl lui. Mi-ar plăcea să-i spun că-l doresc, dar nu pot, şi mor de nelinişte. Lola zâmbea cu multă seninătate şi cu multă tristeţe.

— Ferească Dumnezeu! Eu nu pot să ascult aşa ceva! Asta nu e normal! Olga îşi acoperi urechile cu palmele.

— Nu e chiar aşa de ciudat, surioară. Uită-te la Fedra, eroina lui Euripide. I se întâmpla, mai mult sau mai puţin, ceea ce i se întâmplă Lolei, ţinu să precizeze Marta, făcând paradă de cunoştinţele ei literare, pe de altă parte destul de prăfuite.

Dar Olga nu avea chef de lecţii de tragedie greacă.

— Porţi în suflet suferinţa asta de şase luni? interveni Nina, iar Lola încuviinţă. Sărmana de tine! Lui i-ai spus?

Lola neagă din nou.

— Cum vrei să-i spun aşa ceva? Mă ruşinez numai când mă gândesc la asta.

— Ce s-ar întâmpla dacă şi el ar fi îndrăgostit de tine? continuă Nina.

Lola schimbă subiectul foarte repede şi vorbi cu hotărâre:

— În seara asta am luat o decizie, chiar când veneam încoace. Poate că mâine va fi ziua cea mai importantă din viaţa mea, cine ştie?

— Nu vreau să aud, spuse Olga, care continua să-şi ţină mâinile pe urechi.

— Am acceptat o întâlnire. Cu un bărbat de vârsta mea. Puţin mai devreme vorbeai despre el, Nina.

— Sebastiáaaaaan? ghici Nina. Doar n-o fi Sebas! Zi-mi că nu e Sebas!

— Ba e.

— În sfârşit, puţină înţelepciune! îşi exprimă Olga părerea, suspinând şi lăsându-şi mâinile în jos.

— Dar eşti nebună, sau ce? Dacă tocmai ţi-am zis că m-am culcat cu el! Şi că e un plicticos şi jumătate!

— Dar au trecut mulţi ani, spuse Lola. Poate că s-a schimbat.

— Da, acum e probabil un plicticos cu treizeci de ani de experienţă, spuse Nina.

— E cel mai bun lucru pe care-l pot face, dădu verdictul Lola, care-şi accepta propriile cuvinte aşa cum îşi acceptă osânda un condamnat la moarte.

— Cel mai bine pentru cine?

— Pentru mine, pentru Andresito. Andrés. Şi, de asemenea, pentru Sebas.

— Sebas ţi-a dat întâlnire?

— Da.

— După cincisprezece ani?

— Şaisprezece. De la concertul Beatleşilor.

— *Oh, my God* ! Şi-ai acceptat?

— Da.

— E-adevărat. Îţi pierzi minţile, Lola. Deja ţi le-ai pierdut de tot.

— Zice c-a fost îndrăgostit de mine în toţi aceşti ani. Scrie asta aici, uite. Lola luă scrisoarea din teancul de gajuri, o deschise, o apropie de flacăra lumânării, trecând peste dificultatea provocată de abdomenul ei umflat, şi citi câteva fraze, pe sărite: „Iartă-mă pentru că îţi trimit această scrisoare... Sper că de data asta voi avea curajul de a o pune la poştă... Ai fost, eşti şi vei rămâne singura iubire din viaţa mea...” Şi aici vorbeşte despre tine, uite.

— E de necrezut! Dar nu s-a însurat?

— Fără să înceteze să se gândească la mine. Aşa zice.

— Ai grijă! Se comportă ca un psihopat! Nici să nu te gândeşti! Nina se apleca înainte, apăsând pe fiecare cuvânt.

— Cât de puțin preț pui pe dragostea adevărată, spuse Olga, cu o figură dezgustată.

Iar Nina, tăioasă:

— Mai ales când se confundă cu mania persecuției.

Marta se uita pe rând la ele: Olga, Nina, Lola. Ca şi cum ar fi urmărit un joc cu mingea. Îi era greu să-şi țină ochii deschişi.

— Fie ce-o fi! E deja hotărât, tranşă problema Lola. Când Sebas îmi va propune ceva, orice, am să-i spun „da”.

— Orice-ar fi? Logodnă, concubinaj, căsătorie?

— Orice-ar fi.

— Şi te vei mărita cu el?

— Dacă mi-o cere, da.

— Par-ai fi Ioana d’Arc în drum spre rug. Credeam că, odată cu vârsta, am învățat ceva.

— Exact. De exemplu, cum să facem ceea ce e corect.

— Şi ce-ai de gând să-i spui fiului tău vitreg?

— Nimic. Că mă căsătoresc. O să părăsesc apartamentul. Îi va fi mult mai bine fără mine.

— El te iubeşte? întrebă Nina şi îşi dădu imediat seama că formulase o întrebare nepotrivită.

Lola nu spuse nimic. Rămase cu ochii la tacâmuri, încercând să le alinieze perfect. În realitate, ceea ce încerca să ordoneze nu se afla pe masă. Nina repetă ceea ce tocmai spusese.

— Lola, Andrés te iubeşte? E un amănunt important, nu crezi?

Lola nu avea de gând să răspundă la această întrebare. Îi era teamă de răspuns. Se simțea din ce în ce mai rău. Spuse doar:

— E deja hotărât, Nina. Am pus scrisoarea la cutia care se află la intersecția dintre strada Balmes cu Vía Augusta, chiar când veneam încoace. Nu trebuie decât să aştept să

mă sune şi totul se va termina. Te rog, hai să schimbăm subiectul.

Dar Olga strică totul.

— Nina, ce vrei să facă? Îl poartă în pântece pe fratele după tată al celui de care e îndrăgostită! E oribil, dar oribil, oribil! Eu cred c-ai făcut foarte bine, Lola, te felicit! Olga îşi întări verdictul lovind masa, stătu pe gânduri o clipă şi adăugă: Adevărul e că Biblia, pe lângă asta, pare un fel de *Heidi*.

Marta se dezmetici brusc, doar pentru a formula o întrebare care, pentru ea, avea un interes ştiinţific. Toate îşi dădeau seama că nu se simţea bine.

— Auzi, Lola... o curiozitate care-mi trece prin cap. Că tot suntem la ora mărturisirilor. Cu burtoiul ăsta mai ai dorinţe sexuale?

Rochia galbenă de tafta foşni din nou.

— Marta, te rog! o imploră Olga. Nu începe iar!

Dar Lola răspunse cu o răceală care îţi dădea fiori:

— Da, la fel. Sau chiar mai mult.

Marta căscă ochii mari şi strânse din buze, cu o expresie care voia să-nsemne: „Admirabil!”

— Cred că am nevoie să merg la baie, spuse Olga, ridicându-se în foşnetul rochiei.

— Şi eu, adăugă Lola. În mod clar, mi-a făcut rău c-am mâncat atât de mult.

— Te însoţesc.

Se înarmară cu una din cele două lumânări care erau pe masă şi se pierdură în întuneric, mergând cu paşi mici şi legănaţi. Paşi de femeie însărcinată.

Clauze contractuale speciale, potrivit Martei şi Ninei

Profitând de plecarea celor două prietene şi pentru a pregăti mai bine ceea ce urma, Marta aduse una din cele două tăvi cu profiterol pe care le ţinuse în frigider. Avea poftă de ceva rece şi dulce şi avea convingerea că nu era singura. Nina luă imediat o gogoaşă şi o duse la gură. O devoră din două înghiţituri, cu o figură încântată. După a doua, spuse:

— Eşti o bucătăreasă excepţională.

Marta mâncă şi ea una.

— Merge cu şampanie, dar nu cred că e momentul potrivit să toastăm.

Marta se prefăcea, mai mult sau mai puţin bine, de când văzuse apărând din nou acea umbrelă în viaţa ei. Umbrela aceea oribilă, pliabilă, neagră cu picăţele roz şi cu două spiţe rupte. Cu câteva ore înainte îşi dorise să fie ea umbrela aceea, însă acum gândul părea foarte ciudat. Alcoolul şi tristeţea îi schimbau starea de spirit. Nici măcar nu simţea dorinţa de a o strânge de gât pe Nina, ceea ce o surprindea.

— Álex Baudet, şopti Nina, atacând subiectul care le stătea amândurora pe limbă. E-o mare porcărie că e soţul tău.

— De nouăsprezece ani.

— Habar n-am avut. Nu mi-a povestit niciodată despre... Nici măcar nu ţi-a rostit numele.

— E una dintre regulile lui. Să nu vorbească niciodată cu o femeie despre alta.

— În realitate, ce s-a întâmplat în după-amiaza asta n-a fost chiar aşa. Ştii doar că sunt exagerată.

— Nu, nu ştiam. Mi-am dat seama imediat că el e răţoiul.

— Şi cum de ai...?

— Umbrela.

— Poftim?

— Stătea aşezat chiar acolo – arătă spre scaun cu bărbia – , spunându-mi că mă părăseşte. Pe urmă mi-a cerut o

umbrelă, iar eu i-am împrumutat-o pe prima pe care am găsit-o.

— Şi eu am plecat în mare grabă şi am luat-o fără să mă gândesc. Era în suportul meu pentru umbrele.

— Acum ştii de ce.

— Şi cu toate astea, te-ai apucat să găteşti!

— Ce ciudat! Privire sticloasă, gânditoare. Eram convinsă că se combinase cu o tinerică. O secretară de douăzeci de ani de la editură.

— Mă rog, sunt o secretară de patruzeci şi cinci de ani. Marta schiță un zâmbet trist. O fi mai bine, o fi mai rău?

— Nu ştiu ce să zic. Douăzeci e mai puțin umilitor. Respectă o logică mai simplă: bărbați de cincizeci de ani în căutare de carne proaspătă. Înțelegi ce vreau să spun.

— Chiar prea bine.

— E o consolare să nu fiu nevoită să mă confrunt cu prostia unei tinerele.

— Nici cu sânii ei.

— Dar dacă m-a lăsat pentru tine înseamnă că nu cu sânii are el o problemă. E groaznic să fii nevoită să accepți asta.

Nina clătină din cap, privindu-şi decolteul plat. Voia să glumească, aşa cum făcuse toată viața când lucrurile mergeau prost, dar înțelese că, de data asta, nu era cazul.

— Chiar atât de multe amante a avut? întrebă Nina, iar Marta scoase un suspin, cu ochii în tavan. Ai ținut socoteala?

— Aş putea să jur că tu eşti a treisprezecea. Plus, minus una.

— Cred că nu ți-a fost deloc uşor.

— A trecut deja mult timp. Făcu o pauză uitându-se la flacăra lumânării, care pâlpâia încet. La fel cum decurgea discuția lor. Începea să creadă de-adevăratelea că nimic din toate acelea nu avea prea mare importanță, sau nu conta

deloc. Era un moment de inflexiune, nimic mai mult. Pot să te întreb cum v-ați cunoscut?

— Din întâmplare. Producătoarea pentru care lucrez o să facă un film bazat pe unul dintre bestsellerurile lui. Trebuia să convenim asupra unor clauze contractuale speciale.

— Şi de atunci au trecut...?

— Trei luni.

Prin urmare, proiectul Ninei şi proiectul restaurantului se desfăşuraseră în paralel. Chiar şi în acele împrejurări era important să afle de când dura şi care era amploarea trădării. Aşadar, vreme de trei luni, cât ea se ocupase de amenajarea localului şi de zecile de pregătiri, Álex fusese şi el foarte ocupat. Şi, în plus, îi reproşase că era absentă şi prinsă cu treburi. Nu o mira câtuşi de puțin. Întrebă:

— Ți-a zis că soția lui nu se ocupa de el, sau ceva asemănător?

— Nu mi-a zis nici măcar că are o soție. Cu toate că e uşor să-ți dai seama. Poartă verighetă.

— Pentru că e cochet. Crede că aşa agață mai uşor. Nu te-a dus la Hispania?

— Te rog, Marta, nu-mi mai pune întrebări.

— Numai una. E important pentru tine?

— Era, când am plecat de-acasă.

— Şi ce s-a schimbat?

Nina se gândi puțin înainte să răspundă, pe tonul cel mai serios de care era în stare:

— Şi eu mă întrebam cum e soția lui. Nu ştii cât de rău îmi pare că eşti tu.

— Mulțumesc.

— O persoană strălucitoare, interesantă, frumoasă. Oamenii te admiră. Aş fi preferat să fii un fel de târfă a sindicatului.

— Nici să nu-ți treacă prin minte să mă compătimeşti!

— De acord.

— Bine.

— În plus, n-ar fi trebuit să te lase singură de ziua ta.

— I-am spus şi eu asta.

— Atunci suntem de acord.

— Bineînțeles.

Există persoane, iar Nina era una dintre ele, care interpun între sine şi lume o imagine atât de puternică, încât e foarte greu să afli cum sunt de fapt. Din fericire, acea noapte le oferise o şansă extraordinară de a se cunoaşte. Marta îşi dădea seama că o judecase prea superficial. Că, în fond, alegerea lui Álex nu era chiar atât de rea.

Marta crezu că sosise momentul de a aborda câteva chestiuni practice.

— Odată lămurite lucrurile şi înainte să se întoarcă cele două, hai să stabilim şi noi clauzele contractuale speciale. Unu la mână: ceea ce ți-am spus mai devreme era adevărul gol-goluț. Ți-l dăruiesc. Bucură-te de el cât vrei, dacă îl vrei, şi aminteşte-ți că nu se admit retururi. Doi la mână: oferta include, din partea casei, tehnica duşului. Deşi nu cred că tu vei avea nevoie de el. Iartă-mă că vorbesc pe şleau, dar sunt puțin beată. Crezi c-am uitat ceva?

— Ce noapte ciudată! Probabil că se întâmplă ceva acolo sus, de vreme ce lucrurile de aici, de jos, sunt atât de dereglate. Am plecat de-acasă gândindu-mă că, în sfârşit, am o viață normală, ca restul oamenilor pe care-i cunosc. Fericită, fiindcă mi s-a întâmplat de foarte puține ori. Şi uite şi tu! În numai câteva ore, am aflat că sunt combinată cu un neruşinat, care, pe deasupra, mai e şi soțul tău, iar eu sunt ca de obicei, adică varză.

— În după-amiaza asta mi-a cerut divorțul. Am să i-l acord.

— Iar mie mi-a cerut să mă mărit cu el.

— Spune-i „da”.

Nina clătină din cap.

— Nu se poate.

— Bine. Atunci nu va fi nici al tău, nici al meu.

— Nu-mi spune că vrei să divorțezi oricum.

— Am schimbat yala de la uşă. De azi locuiesc singură.

— În fine, presupun că se poate duce la un hotel.

— La Ritz i se face reducere.

— Cu toate că, din câte ai spus, vor fi foarte surprinşi să-l vadă singur.

— Eşti sigură să nu vrei să mergi cu el?

— Şi să mi se spună „doamna Baudet”?

— În felul ăsta, o să te obişnuieşti.

Foşnetul rochiei de tafta şi zgomotul paşilor care se apropiau îi amintiră că trecuse ceva vreme de când colegele ei plecaseră la baie.

Graba cu care se apropiau aduse o schimbare de ritm în desfăşurarea evenimentelor, după cum foarte curând o confirmară cuvintele Olgăi.

— Lola naşte, fetelor. Trebuie să o ducem la El Pilar. Şi trebuie să-l anunțăm pe fiul ei vitreg. Strângea între degete o bucată de hârtie. Am aici numărul.

— Mă duc să scot maşina. Marta încercă să se ridice, dar i se învârtea atât de tare capul, încât se aşeză la loc imediat.

— Tu glumeşti? turui Olga. Eşti îngrozitor de beată!

— Bine, hai să fim practice, organiză Nina lucrurile. Toarnă cu găleata. Pe umeri nu o putem căra. E cineva de aici în stare să conducă?

— Of, murmură Marta, care închidea ochii ca să vadă dacă-i trece amețeala.

— O să-l sun pe Andresito, spuse Olga şi dispăru în beznă. Puteți să vă ocupați de Lola?

Nina se duse să o ajute pe parturientă. Încercă să-şi țină echilibrul mergând pe o singură linie de plăci de gresie, dar nu reuşi nici ea.

— O duc eu, şefa, spuse Lidia prin uşa întredeschisă a bucătăriei.

Radioul amuţise. Marta încercă să pronunţe toate silabele frazei următoare, dar nu reuşi.

— Ne-ai face favoarea asta?

— Nu e o favoare. E o necesitate. Uitaţi-vă în ce hal sunteţi!

Marta le dădu cheile maşinii. Când se întoarseră celelalte – Olga cu ochii ieşiţi din orbite, deşi nu la fel de mult ca Lola –, le comunică soluţia:

— Lidia s-a oferit să ne ducă. Vă luăm de la poartă. Pentru că mergem toate patru, nu-i aşa?

Iar Nina confirmă, cu veselia ei obişnuită:

— Bineînţeles. Eu n-am de gând să pierd asta pentru nimic în lume!

Foarfeca de broderie

În sala de aşteptare a secţiei de Urgenţă de la clinica El Pilar, douăsprezece persoane ascultau, răsuflând uşurate, cum furtuna de-afară începea să se domolească. Un televizor mic, agăţat pe perete, transmitea în reluare imagini de la nunta regală din Anglia, la ultimul buletin de ştiri de dinainte de încheierea emisiei. Trecuseră câteva minute de când bătuse de miezul nopţii. O oră minunată pentru a naşte, potrivit Ninei, care se lăuda că ştie câte ceva şi despre hărţile astrale.

După ce o puseră pe Lola într-un scaun cu rotile şi o lăsară în grija personalului medical, Nina şi Olga se aşezară pe două scaune de plastic rămase libere. Marta nu le însoţi pentru că avea alte urgenţe, de natură personală. Ajunsese la spital atât de răvăşită, încât, în prima clipă, personalul

crezuse că ea era cea care avea nevoie de ajutor. Se duse direct la baie, unde vomită şi regretă că băuse ca o fetişcană care nu ştie ce face. Când, după ce îşi goli stomacul, începu să se simtă puţin mai bine, se spălă pe faţă cu apă rece, îşi văzu în oglindă chipul jalnic, încercă să-şi amintească ce debitase (fără prea mult succes), observă că măcar era în stare să-şi ţină echilibrul şi se întoarse la celelalte. Intră în sala de aşteptare când imnul naţional anunţa sfârşitul programului televizat al zilei. Nina şi Olga vorbeau încet, comentând acea zi plină de peripeţii. Cineva se ridică să închidă aparatul. Liniştea făcu să se audă deodată ticăitul unui ceas de perete care acoperea zgomotul ploii şi foşnetul rochiei Olgăi. De asemenea, se auzeau conversaţiile, care continuau în şoaptă.

— Nu ţi-e puţin milă de Lola? întrebă Olga, care stătea pe gânduri.

— Milă?

— Un bebeluş la vârsta ei, vă imaginaţi? Nopţi nedormite, pediatri, plimbări cu căruciorul. Of, numai când mă gândesc mă trec fiorii. Avem patruzeci şi cinci de ani! Ce neplăcut!

— Ea şi-l doreşte mult, interveni Nina. Nu cred că i se pare neplăcut. Dacă tu n-ai fi avut copii atât de tânără, n-ai fi vrut să ai unul mai târziu, oricând?

— Ba da, afirmă cu toată convingerea Olga. N-aş fi vrut să mor fără să am copii.

— Nici eu, spuse Marta, dar vezi tu...

— Eu nici măcar n-am avut timp să mă gândesc dacă mi-i doream sau nu. Dar cred că mi i-aş fi dorit, spuse Nina şi, întorcându-se spre Marta, o întrebă: Tu de ce n-ai avut copii? Dar imediat ridică o mână şi spuse: Iartă-mă, îmi dau seama că întrebarea mea e foarte impertinentă. Te rog, nu mă lua în sea...

— Nu contează, Nina. În noaptea asta nu mai contează nimic. Făcu o pauză, deşi nu avea nevoie de ea. Pur şi

simplu n-a fost să fie. Am suferit, desigur, dar n-am rămas traumatizată. Ni s-au recomandat câteva analize medicale, ca să aflăm cauza problemei, după cum ne-au zis medicii, dar le-am tot amânat... Mereu eram ocupați... Sau poate că nici unul din noi nu şi-a dorit suficient. Eu cred că m-am născut fără instinct matern.

— Şi Julia? Ştiți cumva de ce nu are copii? întrebă Nina.

— Nu e măritată, răspunse Olga, cu convingerea celei care rosteşte un adevăr absolut.

— Ce mai motiv, Grăsunico! râse Nina.

— Tu crezi că deputatele pot avea copii? Din nou Olga.

Marta, vehementă:

— Ei, na! Şi de ce nu, mă rog frumos? E interzis prin lege?

— Nu cred că au timp, spuse Nina.

— Poate că, mai degrabă, n-au chef.

Marta tresări.

— Fetelor! Am uitat ceva foarte important! Dacă Julia ajunge la restaurant, n-o să găsească pe nimeni.

Nina şi Olga schimbară priviri îngrijorate.

— Când vine Lidia, o să-i cer să treacă pe-acolo.

— Să lase un bilețel în uşă, propuse Nina.

— Şi să bage mâncarea în frigider, adăugă Olga, mereu atentă la mărunțişuri. Cu zăpuşeala asta, o să se strice toate. Păcat de rață! Şi ce poftă îmi era s-o gust!

— Te simți mai bine? o întrebă Nina pe Marta, pe un ton care se voia îngrijorat.

Marta nu răspunse. Se simțea prea rău ca să recunoască. Deodată, se auziră paşi pe coridor. Toate intrară în alertă. Un medic tânăr în uniformă verde şi cu saboți întrebă din prag:

— Rudele Juliei Salas?

Se ridică o femeie cu părul cărunt, cam bondoacă şi adusă de spate, care stătea aşezată la câțiva metri de cele trei

colege şi care se uita la ele de ceva vreme, discret, dar ascultându-le cu mare atenție.

Olga şi Nina îşi aruncară o privire plină de întrebări. Marta nu le ținu isonul; era prea confuză ca să dea atenție numelui abia rostit.

— A spus Julia Salas? şopti Nina.

Olga ridică din umeri.

— Sunteți sora ei? o întrebă medicul pe femeia adusă de spate.

— E ca şi cum aş fi. Sunt prietena ei de-o viață.

— În regulă. Doamna Salas şi-a revenit. Nu are fracturi sau alte leziuni, dar o s-o ținem sub observație toată noaptea. Din cauza loviturii la cap şi pentru că nu-şi aminteşte c-a leşinat. Dacă vreți, puteți merge s-o vedeți acum.

— Da, da, sigur.

— Mai e cineva cu dumneavoastră?

Medicul se uită la cei care se aflau în sala de aşteptare.

— Nu, nu, am venit singură. În scurt timp va mai ajunge cineva.

— Bine. În cazul ăsta, vă rog să mă urmați. Medicul şi vizitatoarea ieşiră. Prietenele curioase izbutiră să audă o altă întrebare: V-ar deranja dacă mi-ați spune cum vă numiți?

— Ramona Claramunt, răspunse ea.

Olga se încruntă, trecând în revistă toate Ramonele de care-şi aducea aminte. Era unul dintre acele nume care nu se uită. O întrebă pe sora ei, în şoaptă:

— O cunoaştem pe Ramona Claramunt?

— Eu nu, se grăbi să răspundă Marta, nepăsătoare.

Nina şovăia şi ea. Murmură:

— Eşti sigură c-a spus Julia Salas? O fi Julia noastră?

Întrebarea rămase fără răspuns, pentru că în acea clipă îşi făcu apariția un tânăr brunet, îmbrăcat cu o elegantă

gabardină neagră, care ținea în mână o umbrelă mare, bărbătească. Îl recunoscură după chipul lui de tinerel şi hainele de bărbat matur, înainte ca el să rostească primul cuvânt.

— Tu trebuie să fii Andresito. Vreau să spun, Andrés, le-o luă Olga înainte, netezindu-şi poalele rochiei. Eu sunt Olga Viñó, am vorbit adineauri la telefon. Încântată. Şi îl sărută pe amândoi obrajii.

Prezentările însufleţiră puţin atmosfera din sala de aşteptare. Gălăgia atrase priviri dezaprobatoare din partea câtorva necunoscuți care erau de față. Imediat cum o pupă pe Nina, nou-venitul o recunoscu.

— O clipă! Figura dumneavoastră mi-e familiară! Sigur! Nu-şi ascunse bucuria de a o fi recunoscut. E cea din fotografiile cu cei patru Beatleşi!

— Măi, să fie, ce ochi buni ai! îşi exprimă Nina părerea.

— Nicidecum. Chiar ieri m-am uitat cu Lola la poze. Eu credeam că erau trucate! Râse. În plus, nu v-ați schimbat deloc de-atunci.

— Băiatul ăsta o să-mi placă, glumi Nina ridicând vocea. Deşi, dacă mă mai iei cu „dumneavoastră”, îți dau una de nu te vezi.

Marta îi întinse mâna şi păstră distanța, ca să nu-l supere cu amestecul de mirosuri pe care-l emana.

Băiatul părea descumpănit.

— Nu-mi imaginam că o să nască în noaptea asta, spuse. N-aş fi lăsat-o să plece. Dar s-a încăpățânat să meargă pe jos, îndărătnica, pe vremea asta. Ar fi trebuit s-o însoțesc. Vorbea de ea ca şi cum ar fi fost răspunzător pentru ce i se întâmpla. Sau ca şi cum n-ar fi vorbit despre mama lui vitregă.

— Lucrurile astea sunt imprevizibile, dragule.

Olga îi adresă cel mai minunat zâmbet matern al ei.

Andrés îşi scoase gabardina şi lăsă umbrela într-un colţ. Se aşează alături de Olga, pe unul din scaunele de plastic. Întrebă:

— Cât durează? Trebuie s-o văd.

— Nici asta nu ştie nimeni. Fiecare naştere are ritmul ei. Calmează-te, respiră adânc. Lolita e la prima naştere. Primele naşteri durează mai mult. Nu fi nervos. Olga îl mângâia pe Andresito pe genunchi, cum ar fi făcut cu fiul ei mai mic, dacă acesta ar fi fost la ananghie.

Andrés pufni, în încercarea de a scăpa de tensiune. Părea îngrijorat. Nu aşa cum ar fi fost un fiu vitreg. Marta, care era aşezată în faţa lui şi nu-l scăpa din ochi, se apropie de Nina şi îi şopti la ureche:

— Ce chipeş e!

— A, aici eraţi! se auzi brusc vocea Lidiei. Nu vă găseam.

Gâfâia din cauza grabei şi avea obrajii mai îmbujoraţi decât până atunci. Îi înapoie Martei cheile de la Golf.

— Am lăsat maşina pe strada Madrazo, spuse.

Marta băgă cheile în buzunar.

— Mulţumesc, Lidia. Stătu o clipă în cumpănă dacă să o trimită la restaurant ca să lase un bileţel în uşă, dar chiar şi în starea în care era îşi dădu seama că lucrurile se schimbaseră din nou. Era noaptea surprizelor fără sfârşit. Aşa că întrebă: Te duci acasă?

— Dacă nu mai aveţi nevoie de mine...

Fata încă mai avea nasul roşu din cauza plânsului şi părea afectată de acel catarsis sentimental în care se văzuse implicată fără să vrea. Cu toate că s-ar fi putut ca treaba cu nasul să fi fost normală.

Marta o încurajă.

— Du-te acum, că nu mai plouă aşa tare.

— Şi tu cum te întorci?

— Pe jos. O să-mi facă foarte bine.

— Şi maşina?

Marta făcu un gest din mână, aproape coregrafic, cu încetinitorul, şi răspunse:

— O să mă gândesc mâine. Nu-ți mai face griji pentru mine.

— Bine... Sigur? Lidia încă mai şovăia, tenace, credincioasă. În fața tăcerii Martei, se hotărî: O să-l sun pe Damián să vină să mă ia. Şi ieşi să caute o cabină telefonică.

Olga se încordă uşor, dar se calmă imediat. Andresito îşi sprijinea coatele pe genunchi, stătea cu capul plecat şi îşi trecea degetele lungi şi albe prin părul lung şi bogat, închis la culoare. Îi ieşeau în evidență oasele omoplaților şi linia coloanei, în pofida cămăşii. Toate îşi amintiră de perfecțiunea statuilor antice.

— Nu suport să aştept, murmură tânărul, pufnind din nou.

Olga îl înțelese imediat. Spuse:

— Şi fiul meu mai mic e foarte nerăbdător. Viața te învață să ai răbdare.

Andrés îşi lăsă capul într-o parte şi singura reacție față de comentariul Olgăi a fost o privire disprețuitoare. Considera că nu merita să răspundă, pentru că probabil nu ar fi fost luat în serios. Era obişnuit să i se întâmple asta, chiar şi cu persoane care – asemenea celor de față – nu ştiau nimic despre el. Nu avea de gând să se lase intimidat.

Nina îşi sprijinise capul de faianța de pe perete. Se gândea că băutura nu-i mai pica la fel de bine ca înainte şi că n-ar fi trebuit să bea atât de mult. Medita la felul în care timpul ajunge să schimbe totul. Oricâte planuri ți-ai face, timpul te surprinde întotdeauna. Dar, mai ales, se gândea la Marta şi la Álex, la partea de vină care-i revenea ei în toată povestea aceea. Dacă relația cu el era suficient de puternică pentru a rezista în fața acelei poveri enorme. Ajunse la concluzia că nu.

— N-ar trebui să-l suni? propuse Marta, apropiindu-şi răsuflarea care duhnea a alcool de gâtul Ninei.

— Pe cine?

— Pe rățoiul fierbinte. Chicoti. Probabil că acum e doar călduț.

Nina adăugă:

— Mai degrabă rece.

Zâmbiră. În ciuda situației, era un zâmbet aproape complice, pentru care amândouă se simțiră recunoscătoare. Puțină relaxare, după atâta tensiune. Apoi nu mai scoaseră nici o vorbă. Nina rămase cu privirea ațintită într-un punct fix şi şopti:

— Îmi pare sincer rău. Şi, cum Marta nu spunea nimic, adăugă, fără să-şi ia ochii de la fiul vitreg: La naiba, chiar că e chipeş băiatul ăsta! Ce şmecheră!

Oamenii veneau şi plecau din sala de aşteptare în ritmul obişnuit. Unii dintre ei răspundeau când erau strigați de câte un medic. Alții îşi luau rudele care se întorceau de la consultație. Se auzeau noi poveşti, care se întretăiau cu a celor trei prietene şi a tânărului Andrés. Viața îşi urma cursul.

Deodată, Olga profită de faptul că lângă sora ei era un loc liber, pentru a începe cu ea o discuție privată pe care şi-o dorea de ceva vreme. La originea ei se afla telefonul pe care i-l dăduse lui Andrés de la restaurant, înainte de a pleca. Intrase în cămăruța cu pereți de lemn, ținând lumânarea în mână. Observase dezordinea de pe masă, lăsase lumânarea cu grijă, ca să nu dea foc la ceva, pe teancul de hârtii, şi se aşezase pe scaun. O făcuse mai mult din dorința de a-şi imita sora decât din nevoia autentică de a sta jos. Îi plăcea să se joace pretinzând că e altcineva, fie şi numai pe durata unui apel telefonic. Dar, întinzându-şi picioarele pe sub masă, dăduse peste o vechitură. Se aplecase să vadă ce e. Cum era întuneric şi nu se vedea despre ce era vorba, se

ajutase de lumânare. Ceea ce văzuse se afla la originea întrebării pe care era pe punctul de a o formula:

— Marta, draga mea, aş putea să ştiu ce caută un telefon de-al meu sub masă la tine?

— A, l-ai găsit! răspunse Marta, indiferentă.

— Din pură întâmplare.

— Nu credeam că-ți vei da seama. Tu nu-ți dai niciodată seama de nimic. Toată viața ai încercat să afli totul despre toată lumea şi, vezi tu... Lucrurile trec prin fața ochilor tăi, şi tu nici nu observi. Mereu e la fel, de ani de zile.

Olga preferă să nu recunoască că sora ei avea dreptate. O ținu pe-a ei şi se agață de singurul lucru care o interesa în acel moment: să îi descopere pe cei vinovați pentru furtul telefonului. Întrebă, ca un polițist:

— Tu ai fost cea care a smuls telefonul de la mine din casă?

— Eu? Marta ridică din sprâncene. Nu, dragă. Casa ta nu e sub jurisdicția mea.

— Şi atunci?

— A fost soțul tău. Eu i-am cerut.

— Benito? Cum...? Reacționă cu aceeaşi mirare cu care Iulius Caesar îl privise, probabil, pe Brutus. Nu se poate!

— Te bănuiesc de mai multă vreme, surioară, îi explică Marta. N-ai fost deloc grijulie, să ştii. Uneori te auzeam ridicând receptorul. Alteori, respirând. Adevărul e că nu mă surprinde. La cât de mult îți place să-ți bagi nasul în viețile altora... Ceva tot trebuie să faci ca să nu mori de plictiseală, nu-i aşa? Să spionezi convorbiri, să organizezi cine plăcute... Dar eu eram sătulă. Vreau să vorbesc la telefon fără ca tu să fii lipită de urechea mea. Sper să-ți găseşti cât mai curând o altă formă de amuzament.

— I-ai cerut lui Benito să smulgă telefonul? întrebă Olga, care nu auzise nimic din ceea ce tocmai îi spusese sora ei.

— I-am vorbit despre straniul cuplaj al liniei mele telefonice şi despre zgomotele care se auzeau în timpul convorbirilor mele. N-a trebuit să-i spun mai mult. A doua zi mi-a adus aparatul.

— Şi cum l-a găsit?

— Chiar eu i-am zis unde trebuia să-l caute.

— Dar tu de unde ştiai...?

— Pentru că, odată, am surprins-o pe mama ascultând convorbirile tatălui nostru vitreg, ascunsă în dulap. Marta zâmbi. Ea a fost cea care a cerut ca aparatul să fie instalat într-un loc atât de ciudat. Nu ştiai?

Olga voia să afle misterul, dar nu putea suporta faptul că sora ei, care părea mereu atât de ocupată şi de puțin interesată de mărunțişurile acestei lumi, avea mai multe informații decât ea. Nu putea suporta să afle asta de la Marta, la câte strădanii depusese ea şi la câte verificări făcuse, fără a mai pune la socoteală timpul investit. „Aşa-mi trebuie dacă am plecat de-acasă înaintea Martei", îşi spuse, convinsă. „Ar fi trebuit să mai rămân."

Episodul spionajului despre care Marta tocmai îi vorbise avusese loc cândva între 1956 şi 1962, în anii dintre nunțile amândurora, când ea, sora mai mică, rămăsese ca fiică unică în apartamentul tatălui lor vitreg. Atunci se apucase să cerceteze comportamentul mamei sale, cu perspicacitatea pe care i-o dădea vârsta. Uşurare când rămânea singură. Nelinişte când suna cineva la uşă. Rigiditate când venea soțul ei acasă. Linişte totală, deşi mereu alertă, în restul timpului. Telefonul din dulap, bine ascuns într-o cutie de lemn, dosit în spatele hainelor de piele, fusese indiciul de bază.

— Mama trăia cu frica în sân, îi povesti Marta. Mereu se gândea că soțul o s-o denunțe pentru trecutul ei de partea roşiilor. Se aştepta necontenit să vină să o ridice, să o întrebe de tata, să o descopere. N-a avut niciodată încredere

în tatăl nostru vitreg. Bineînțeles, nici nu cred că l-a iubit vreodată. Când el pleca la atelier, se gândea probabil la ce era mai rău. De-asta s-a hotărât să-l spioneze. Ca să trăiască mai liniştită sau, cel puțin, ca să nu fie luată prin surprindere de ce era mai rău.

Olga stătea încruntată. Avea nevoie de un răgaz ca să priceapă ce auzise şi să-şi refacă imaginea pe care o avusese mereu despre mama ei. Cu toate că ceea ce îi spunea Marta se potrivea perfect cu indiciile, cu micile detalii de care ea însăşi îşi amintea. Deseori, adevărul se află în lucrurile mărunte, pe care e atât de greu să le observi. În loc de orice răspuns, Olga şopti, în chip de verdict:

— Biata mama!

Încălțată în pantofi cu talpă de cauciuc, Ramona intră fără zgomot în camera Juliei.

— La naiba, până şi aici arăți elegantă.

Julia schiță un zâmbet. Ramona se apropie de pat. Se aştepta să o găsească mai rău. Văzând-o, nimeni n-ar fi zis că avusese un accident.

— Eşti accidentata cel mai frumos coafată pe care am văzut-o în viața mea, adăugă.

— Elegantă? Cu ăsta? Julia trase puțin de halatul albastru-deschis cu cordon la spate, pe care o obligaseră să şi-l pună. Arătându-mi fundul? Lasă-te de glume! Deşi nu mă mir că eşti mulțumită de cum arăt. M-ai văzut în cele mai proaste momente ale mele.

Prezența unui perfuzor lângă pat, care-i picura un lichid transparent în vene, şi urma unor cearcăne albastre – care poate că erau acolo încă înainte de coliziune – reprezentau singurele dovezi că sănătatea Juliei nu era, probabil, foarte bună. Contuzia de la cap o durea puțin şi începea să se ghicească începutul unui hematom albăstrui pe umăr, nimic mai mult. Când se trezise, era confuză şi avea o migrenă,

dar scăpase de starea de amețeală, iar durerea era pe trecute.

— Cum e şoferul? vru să ştie Julia. Ți-au zis ceva? El n-a scăpat aşa uşor ca mine.

Ramona ridică din umeri.

— Am sunat-o pe María. Trebuie să apară. Cu siguranță că ea ştie sau găseşte o cale de a afla în douăzeci de secunde.

— Aşa e. Julia zâmbi şi îşi puse o mână pe brațul prietenei sale. Iartă-mă că te-am scos din casă pe o noapte ca asta. Mai mult ca sigur dormeai deja.

— Da, dar nu contează. La vârsta mea, singurul lucru pe care-l fac în pat e să sforăi. Nu există victime inocente.

Julia râse. Era unul dintre lucrurile pe care Ramona le admira la ea: capacitatea de a înfrunta cu zâmbetul pe buze complicațiile.

— De ce atunci când sunt la ananghie eşti mereu prima persoană care-mi vine în minte?

— Mă onorați, doamnă deputat.

Camera era dublă, dar patul de alături era gol. Singura fereastră dădea spre strada Madrazo, pe unde la ora aceea circulau doar câteva vehicule şi aproape nici un pieton. Asfaltul ud dădea peisajului urban aspectul unui tablou. Sub fereastră, lângă perete, o canapea de trei locuri îşi aştepta vizitatorii. Julia stătea sprijinită comod pe două perne mari, într-unul din acele paturi concepute pentru a înlesni munca personalului sanitar, semănând cu un intrument de tortură. O veioză pe noptieră împrăştia un cerc de lumină caldă, care contrasta cu neonul din tavan, ce fusese aprins cu câteva minute înainte. Totul dădea senzația de linişte şi de siguranță.

O infirmieră intră în cameră să o întrebe pe Julia cum se simțea.

— Bine, spuse ea cu un surâs recunoscător.

— Dacă vă simțiți rău, apăsați pe butonul de la capul patului, de acord?

Julia încuviință.

— Scuzați-mă, adăugă înainte ca grăbita infirmieră să iasă. Odată cu mine a fost internat un bărbat, şoferul maşinii în care mă aflam. Ştiți cumva dacă e bine?

— O să întreb. Cum se numeşte?

Julia nu reuşi să-i dea acea informație. Se simți prost să constate că îşi petrecuse ziua cu cineva pe care nici măcar nu-l întrebase cum se numeşte. Pentru o clipă, se gândi că poate uitase. Dar, de fapt, nu o interesase.

— O să vă spunem când o să aflăm, tranşă Ramona problema, intuind gândurile prietenei sale. Se întoarse spre Julia pentru a adăuga: Avem nevoie de María. Iar tu nu te mai frământa atât. Pentru asta o ai pe cea mai eficientă secretară din sistemul solar.

Infirmiera plecă să-şi continue vizitele, impasibilă. Ramona se aşeză pe canapeaua albastră şi întrebă:

— Bine, ai de gând să-mi povesteşti ce s-a întâmplat?

— Nu mare lucru. Pe carosabil era un vehicul mare, am derapat, sau ceva de genul ăsta, ne-am lovit de o cutie poştală şi pe urmă de zidul unei clădiri. Cred că maşina s-a făcut acordeon. Nu ştiu dacă mai sunt şi alte pagube. Şi toate astea s-au petrecut aici, pe colț cu Vía Agustina.

— Mai e şi ghinion la mijloc. Erai aproape pe punctul de a ajunge la restaurantul prietenei tale.

— Da. Aşa e. Trebuie să-i spun Maríei să o anunțe pe Marta Viñó. Adu-mi aminte.

— S-ar putea să nu fie nevoie. Am impresia că le va găsi la restaurant. Crezi în coincidențe?

Julia ridică din sprâncene, întrebătoare.

— Ar trebui?

— Cred că prietenele tale din copilărie se află aici.

— Aici unde? În clinică?

— În sala de aşteptare.

— Sigur?

— Aproape sigur.

— Şi ce fac acolo?

— Multă gălăgie.

— De ce crezi că sunt ele?

— O fustă mini care pare să fie a fiicei sale şi pe care n-ar trebui să şi-o permită; are picioare de pasăre flamingo. N-am auzit cum o cheamă. Cealaltă e beată, beată criță. A vomitat în baie şi s-a întors cu o față de parcă era în transă, ca să se aşeze lângă celelalte două. Abia dacă deschide gura, pentru orice eventualitate. Ele îi spun Marta. Dacă te uiți bine, vezi că seamănă mult cu a treia, cu toate că femeia băută e o versiune simplificată a celeilalte. Iar ultima e indescriptibilă. Ca un fel de păpuşă Nancy care le place fetelor din ziua de azi, un amestec între Jackie Kennedy şi regina carnavalului. Nu-i lipseşte nimic din garderobă. E îmbrăcată într-o chestie oribilă de culoare galben-muştar, care n-o lasă nici să se mişte. Dar nu ştii amănuntul cel mai important: celelalte două îi zic Grăsunica. Făcu o pauză, aşteptând să vadă efectul vorbelor sale. Ei bine? În concluzie?

— Ele sunt.

— Aşa mi s-a părut şi mie.

— Cea în galben trebuie să fie Olga.

— Dar e ca o silfidă.

Julia dădu din cap.

— Serios? Mă rog, nu i-a lipsit timpul necesar ca să slăbească. Mai rămâne Lolita. Unde e?

— Aş zice că naşte, zâmbi Ramona, pe care o amuza jocul de-a ghicitul.

— Naşte? Lolita Puncel? La patruzeci şi cinci de ani?

— Aş putea să jur că despre asta vorbeau. Şi că ele o aşteaptă acolo. Ocupate să o compătimească.

— Nu ştiam că e gravidă.

— Sunt mult mai ridicole decât mi-ai povestit.

— Ce rea eşti!

— Eu, dac-aş fi în locul tău, n-aş vrea să le mai văd niciodată.

— De ce ridicole? Ei bine, acum chiar am chef să le văd. Chicoti. Mereu ai fost bună la spionaj, Ramona!

— Mi-am pierdut foarte tare antrenamentul, dar trebuie să recunoşti că era destul de uşor. Vorbesc ca nişte coţofene. Şi sunt cherchelite toate trei.

— Ce coincidenţă! Parcă şi-ar fi băgat dracu' coada.

— N-ar fi exclus. Dracului îi plac la nebunie femeile ridicole. Sunt sigură că astea trei i se par minunate. Ei, şi acum ce-ai de gând să faci?

— Ele ştiu că mă aflu aici?

— Nu cred. Dar medicul a rostit numele tău tare şi clar în sala de aşteptare. Presupunând că sunt îndeajuns de treze, probabil c-au auzit şi acum îşi storc creierii.

— Ai vrea să-mi faci o altă favoare? Julia miji ochii.

— A, de asta îmi era frică. Vrei să le chem aici, nu-i aşa? Nu-ţi ajung explicaţiile mele?

— Ştii doar că niciodată nu-mi ajung.

Ramona pufni, dând de înţeles că era sătulă.

Nina tocmai le explica teoria ei cu privire la destin şi la întâmplare (bazată pe credinţa că, atunci când lucrurile se întâmplă precipitat şi dezordonat, haosul astrelor se transmite pe Pământ), când sosi infirmiera cu un bebeluş minunat în braţe.

— Tatăl e aici? întrebă.

Ca împins de un resort, Andresito se ridică.

— Eu sunt cel care seamănă cel mai mult cu el, spuse, schiţând un zâmbet.

Infirmiera îl privi bănuitoare, fără să înţeleagă, imaginându-şi ceva complicat şi tulbure. Cu toate astea, îi spuse:

— Vrei s-o iei în braţe?

Andresito încuviinţă. Infirmiera îi puse bebeluşul în braţe, care păreau prea lungi sau prea osoase pentru o asemenea treabă. Sau poate că era doar o stângăcie trecătoare.

— Eşti fetiţă, zâmbi Andrés, vorbindu-i cu glas dulce surorii sale după tată. Zău aşa... asta chiar că e o surpriză.

Olga, Nina şi Marta se ridicară să o privească. Olga îşi forţă glasul şi îşi arătă latura cea mai caraghioasă, care nu cunoştea limite. Nici Nina nu se lăsă mai prejos cu ieşirile necontrolate. Numai Marta îşi ţinu firea. Nu-i plăcuseră niciodată bebeluşii, obişnuia să-şi spună că nu compensau numeroasele aspecte neplăcute pe care le aduceau cu sine. Deşi, dacă ar fi avut unul, poate că şi-ar fi schimbat părerea.

— Mama ei spune că se va numit Mercedes, Merche, le dădu vestea infirmiera şi le zâmbi, neînţelegând de ce toată lumea rămăsese împietrită de groază.

— Nici nu se pune problema, spuse Andrés tăios, cu o siguranţă care le făcu pe toate să rămână suspendate între admiraţie şi surprindere. O să se numească Lola. Numele am de gând să i-l dau eu.

— Mai bine Lolita, îşi dădu Olga cu părerea. Deocamdată.

Infirmiera interveni:

— Dacă vreţi, puteţi intra să vorbiţi cu mama.

— Pot să intru? Bucuria evidentă cu care Andrés primi vestea fermecă asistenţa cu totul.

— Sigur.

— Să mergem.

Infirmiera îl conduse şi părea dispusă să i-o ia din braţe pe nou-născută, dacă Andrés ar fi dat vreun semn că voia să o lase. Intră ca un tată extrem de tânăr şi de radios, cu micuţa fără nume la piept.

— Cred că Lola va trebui să-i scrie o altă scrisoare amicului vostru plicticos, spuse Marta.

— Eu aş zice că nu, sări Nina, evident bucuroasă. Dacă a lăsat-o în cutia poştală de la colţ, n-o să mai fie nevoie. N-ai văzut în ce hal arăta? S-a lovit o maşină de ea. Scrisorile au ajuns o pastă de hârtie întinsă peste tot în jurul ei. Ce v-am zis eu? În cer sunt turbulenţe. Păcat că n-am apucat să vă citesc în palmă. Aş fi văzut orice.

— Poţi începe chiar acum, dacă vrei. Şi Marta îi întinse o palmă netedă, brăzdată de linii ca nişte râuri adânci.

Deodată, pe coridor se auzi un nou zgomot de paşi. O infirmieră robustă şi înaltă, care mergea cu picioarele foarte depărtate unul de celălalt şi îşi mişca braţele cu vigoare, se opri în prag şi întrebă:

— Cineva de aici este Marta Viñó?

Marta se dezmetici şi o privi pe femeie de parcă tocmai ar fi ieşit dintr-o peşteră foarte adâncă.

— Eu sunt.

— Puteţi veni cu mine?

— Eu şi mai cine?

— Dumneavoastră şi toate prietenele dumneavoastră. Câte sunteţi?

— Două. Cu mine, trei.

— Urmaţi-mă, vă rog. Julia Salas doreşte să vă vadă.

Olga şi Nina schimbară din nou o privire plină de înţeles. Auziseră bine.

Tocmai când alaiul se înşirase pe coridorul pardosit cu dale, în drum spre ascensor, din celălalt capăt venea Damián. Olga îl zări cu coada ochiului, prefăcându-se că nu-l vede. Damián făcu acelaşi lucru. Amândoi simţiră o mare uşurare că nu fuseseră nevoiţi să se întâlnească.

Cele trei colege şi infirmiera care îi conducea luară liftul. În timp ce urcau în tăcere, Olga se uita, oripilată, la braţele păroase ale angajatei spitalului. Se gândea cât de multă nevoie ar fi avut de o decolorare cu apă oxigenată. Nina spuse:

— Ce emoționant e s-o revedem pe Julia a noastră, nu-i aşa?

Nici Marta, nici Olga nu răspunseră. Infirmiera, care avea fizionomina şi atitudinea unui războinic viking, spuse:

— Încercați să nu creați prea multă agitație. Sunt pacienți care se odihnesc.

Sus îi aştepta Ramona, sprijinită de perete, în fața liftului, fumând. De îndată ce le zări, se prezentă.

— Voi trebuie să fiți Marta, Nina şi Olga, nu-i aşa? Colegele de la internat ale Juliei. Ea a avut un accident chiar când venea să ia cina cu voi. Din fericire, la mai puțin de cinci sute de metri de aici. Au adus-o imediat încoace. E bine, n-are decât câteva contuzii. Cu puțin noroc, mâine o externează. Vrea foarte mult să vă vadă. E în camera asta. Arătă spre una din uşile închise.

— Cum a aflat că eram aici? întrebă Olga, încruntându-se.

— De la mine, spuse Ramona. V-am recunoscut mai devreme. Eram şi eu în sala de aşteptare şi Julia mi-a vorbit despre voi în mai multe rânduri.

— Scuză-mă, tu eşti...? insistă Olga.

— A, da, desigur. Eu sunt Ramona. Camarada Juliei. Le întinse mâna şi toate trei i-o strânseră, gândindu-se ce ciudat era să se salute aşa între femei.

— Camaradă? se miră Nina.

— Pe parcursul mai multor revoluții, o lămuri Ramona. Ne-am cunoscut în închisoare.

— Cum adică în închisoare? Fruntea Olgăi se încreți şi mai mult.

— A, bineînțeles, voi nu ştiți nimic despre acea perioadă din viața Juliei, nu-i aşa? Mai bine să vă povestească ea, dacă vrea. În realitate, condamnarea ei n-a avut importanță, a fost foarte scurtă, doar câteva luni la Les Corts. Eu am trecut dintr-o închisoare în alta vreme de douăzeci şi doi de ani.

— Vai, spuse Olga, şi de ce ți s-a întâmplat una ca asta?

— Pentru că eu chiar am fost rea.

Ramona rostea acele cuvinte cu o seninătate aproape justițiară, tulburată doar de ceea ce părea a fi începutul unui zâmbet. Ambiguitatea ironiei. De fapt, se distra.

Martei, Olgăi şi Ninei li se citea pe față acel gen de curiozitate care nu se poate manifesta. Toate trei aşteptau explicații care să le umple lacunele din imaginea ce o aveau despre Julia. Toate trei bănuiau că aceste explicații nu puteau fi cerute şi, probabil, nu trebuiau date. Niciodată până atunci nu se confruntaseră cu genul acela de adevăr. Potrivit canoanelor lor, cu mici variațiuni, Ramona avea înfățişarea cuiva care stătuse în închisoare. Nu ştiau cum să se poarte cu ea.

— Vă rog doar să nu o obosiți prea tare, adăugă Ramona. A tras o sperietură zdravănă şi e încă sub observație, oricât de bine s-ar simți. O să mă duc să dau nişte telefoane, să fumez două țigări şi mă întorc să vă dau afară. De acord?

Toate ascultară ordinele fără să crâcnească. Era impresionant modul în care Ramona vorbea despre Julia şi, în plus, cum o îngrijea. Femeia deschise uşa camerei şi le invită printr-un gest să înainteze pe un hol aflat în penumbră, în timp ce ea rămase afară.

Intrară încet, cu paşi mici. Olga ultima, intenționat. Simțea deodată un soi de vertij, pe care-l punea pe seama băuturii şi a orelor înaintate. În realitate, era panică.

Holul dădea brusc într-o încăpere pe care întunericul şi mica veioză de pe noptieră o umanizau. Julia zâmbea, cu mâinile împreunate la piept. Alături de ea, metalic şi strălucitor, perfuzorul stătea ca o santinelă. Tocmai se fardase şi se dăduse cu ruj, dar asta n-ar fi observat decât Ramona. De asemenea, îşi netezise halatul albastru-deschis şi cearşaful de pe pat, ca să facă o impresie mai bună.

De cum intrară, începură să încalce ordinele date de infirmiera vikingă. Îşi adresară cuvinte de surprindere, de laudă şi de bucurie, mai mult sau mai puțin în această ordine, pe un ton exagerat de înalt. Râseră, nervoase, în fața realității reîntâlnirii. Julia avu cuvinte măgulitoare pentru toate, cu excepția Olgăi. Pe Olga o evită de două ori, prima dată nerăspunzându-i şi a doua oară nebăgând-o în seamă. În toiul hărmălaiei, numai împricinata îşi dădu seama. Infirmiera intră brusc în cameră şi spuse răspicat, de parcă ar fi fost reîncarnarea maicii Rufina:

— Vorbiți mai încet! V-am spus că sunt pacienți care se odihnesc.

Se potoliră, privindu-se cu expresia unor fetițe neastâmpărate, chicotiră din nou şi, în cele din urmă, reuşiră să vorbească la un volum adecvat.

Primul lucru pe care Julia îl întrebă a fost:

— E adevărat că Lola naşte?

Îi oferiră detalii cu o acuratețe jurnalistică. Se mirară împreună de coincidențe, ajunseră la concluzia că nu erau totuşi prea mari, având în vedere că restaurantul era foarte aproape de acolo, Nina pomeni de alinierea planetelor, stabiliră să-i facă o vizită proaspetei mame când acest lucru avea să fie posibil şi, deodată, se reinstală liniştea. Atunci, Julia spuse:

— Stați jos, vă rog. Nu stați în picioare.

Se aşezară pe canapeaua albastră, sub fereastră. Olga, bățoasă şi foşnitoare din pricina rochiei de tafta. Marta, încercănată şi neîngrijită, cum îi şade bine unei femei părăsite de curând. Iar Nina, picior peste picior şi făcând să danseze prin aer una din sandalele cu tocuri vertiginoase.

— Dacă aş putea, v-aş face o poză, râse Julia, văzându-le aliniate. Nu v-ați schimbat prea mult, fetelor.

— Mă rog, eu da, o corectă Olga.

Julia se văzu nevoită să-i dea dreptate. Şi să-i adreseze cuvântul, pentru prima dată.

— E-adevărat. E ca şi cum te-ar fi împărţit la patru.

Olga zâmbi şi îşi lăsă capul într-o parte, mulţumită. Obţinuse ce voia.

— A trecut atâta timp, că nici nu-mi amintesc de vremea când eram grasă, se făli ea.

— Pe tine nu te găsim diferită pentru că suntem sătule să te vedem la televizor, observă Nina. Ne-ai luat-o cu mult înainte.

— Dar e mai bine în realitate, nu-i aşa? adăugă Olga, căutând zadarnic aprobarea colegelor de pe canapea.

— Eu îmi amintesc foarte bine cum arătai când erai mică. Cu cămaşa găurită (nu voiai să vedem găurile, dar le vedeam) şi cu pletele foarte negre. Deşi îţi stă bine blondă, spuse Marta, şi cuvintele ei provocară imediat o reacţie din partea Olgăi. Cât te-ai schimbat, Julia! Trebuie să fii foarte mândră de tine.

Pe Julia, amintirea cămăşii găurite nu o deranjă câtuşi de puţin. Mai degrabă i se părea amuzant să evoce grija ei permanentă de a ascunde acele găuri de ochii colegelor ei înstărite. Viaţa ordonează în funcţie de mărime, de la mare la mic, amintirile dureroase. Dacă cele mari ocupă mai mult spaţiu, cele mici nici nu mai ştii unde se află.

Cu privire la motivele de a se simţi mândră de sine, se întâmpla mai mult sau mai puţin acelaşi lucru. Făcuse, în momente foarte delicate, lucruri atât de dificile, depăşise atâtea nenorociri, încât faptul de a face parte din guvern şi de a schimba legile i se părea cea mai neînsemnată realizare a ei, aproape o consecinţă firească a întregii furii acumulate ani de zile. Spuse numai, pentru a sublinia cuvintele Martei:

— Nu mă pot plânge.

Erau multe de zis, dar nici situaţia şi nici locul nu te îmbiau deloc să faci mărturisiri. În plus, cele trei nou-venite

aveau, la rându-le, senzația că se aflau în fața unei necunoscute. Cineva care mai semăna doar vag cu Julia din copilăria lor, acea sărmană ființă pe care călugărițele o obligau să le servească la masă, să strângă şi să spele farfuriile murdare, o mică servitoare în slujba celor norocoase. Acum, Julia avea studii – superioare, singura dintre ele patru –, o secretară, o coafură perfectă, un trecut misterios şi maniere de diplomat expert. Le privea de la înălțimea patului cu un zâmbet mulțumit, aşteptând momentul potrivit pentru a lansa următoarea întrebare.

— Bine, nu aveți de gând să-mi povestiți nimic despre voi? se interesă Julia, cu zâmbetul ei neşters pe buze. De ce nu mă puneți la curent? Ce-ați făcut în ultimii treizeci şi unu de ani?

În fond, era întrebarea pe care o aşteptau toate. Nu doar pentru că avea logica ei, ci mai ales pentru că, oferind informații, aveai dreptul să le ceri, la rândul tău. Şi toate voiau să ştie cu ce se ocupase Julia în ultimele trei decenii.

Fiecare dintre ele începu să-şi facă propriul inventar de lucruri trăite. Un rezumat în câteva secunde, fără a uita nici un eveniment important. Mai întâi Marta. Vorbi despre tatăl vitreg, despre lucrul la editură, despre nunta cu moştenitorul edițiilor Baudet, despre transformarea ei în autoare de cărți de bucate, succes, radio, revistă şi restaurant. În cele din urmă adăugă, ca şi cum nu i-ar fi păsat deloc:

— A, şi se pare că acum o să divorțez. Voi fi prima care va încerca această lege a ta.

Julia o corectă:

— Nu e numai a mea.

— Mă rog.

Julia era gata să întrebe ceva despre divorț, dar percepu un tremur în glasul Martei, care se uita în altă parte, şi i se păru că nu trebuia să o facă. O persoană care ştie să poarte

o conversație se distinge nu doar prin ceea ce spune, ci, mai ales, prin ceea ce trece sub tăcere.

Urmă Nina, cu ceea ce ştim: sarcina, alungarea din rai, căsătoria, copiii, iadul, separarea, munca, Madrid, Beatles, Barcelona şi nepotul. Nici un cuvânt despre Álex. Deja nu mai conta.

— Un nepot! Julia îşi ridică, impresionată, capul de pe perna cea mare.

— Nu-i aşa că nu s-ar zice? Nina se întinse, cu figura unei bunici mândre, îmbrăcată în fustă scurtă.

— Deloc, îi dădu Julia dreptate.

Conversația tră tă, pentru un moment, chestiunea descendenței. Olga se lăudă cu cele cinci naşteri ale sale, Marta glumi, spunând că ea nu avusese copii pentru a compensa fecunditatea surorii sale, iar Nina recunoscu că i-ar fi plăcut să mai aibă unul, dar rămăsese „fără armăsar”. Râseră, şi conversația reveni, docil, pe făgaşul ei. Era rândul Olgăi.

În inventarul ei, copiii, cărora tocmai le rostise numele, ocupară locul principal. Cei patru mai mari – două fete măritate foarte bine, doi fii foarte muncitori – plecaseră de acasă de ceva vreme, spuse, iar ea se ruga ca nepoții să nu întârzie mult. Toți se descurcau foarte bine fără ea – urmă de amărăciune în glas –, cu excepția celui mic, „care cântă la chitară, studiază filozofia şi face ce vrea el, ca toți tinerii din ziua de azi”, explică. Nimic nu i-ar fi plăcut mai mult decât să devină medic – „pentru a-i ajuta pe oameni”, menționă –, dar fusese nevoită să-şi sacrifice studiile pe altarul căsătoriei cu doctorul Pardo, pe care îl catalogă drept „un bărbat foarte inteligent”. Vorbi şi despre isprava de a-şi fi luat carnetul de conducere din a treisprezecea încercare, „deşi abia dacă folosesc maşina”, precizăă, iar vieții sale îi atribui câteva adjective mai degrabă insipide: „liniştită”, „de familie” şi „relaxată”.

Isprăvise, dar, când se gândi mai bine, adăugă:

— Mi-ar plăcea numai să pot schimba anumite lucruri din trecut". Nu spuse ce lucruri, nici din ce trecut, însă acea mărturisire, venind din partea ei, le emoționă. Pe când încă o priveau în tăcere, Olga îşi netezi părul, îşi privi unghiile şi îşi împreună mâinile în poală, în timp ce rochia ei protesta.

Până să ia cuvântul, Julia adoptase față de Olga o atitudine evazivă, de care numai împricinata îşi dădu seama. O asculta, dar fără să o arate. După intervenția autobiografică, atitudinea Juliei se schimbă. De la rezervă la compătimire. Era o schimbare importantă, deşi nu foarte vizibilă. Ba chiar se hotărî să-i pună o întrebare:

— Nu te gândeşti să-ți reiei studiile, Olga?

Olga clătină din cap, fără tristețe, decisă.

— Doctorului Pardo nu i-ar plăcea.

— De ce nu? se miră Julia.

— El vrea ca eu să stau acasă.

— Şi tu? insistă deputata.

Olga râse strâmb, îşi lăsă capul într-o parte şi spuse:

— În fine, ce mai contează! N-o să încep acum să-l contrazic, bietul om.

O spuse pe un ton trist, ca şi cum n-ar fi avut încotro. Julia o privi, stupefiată, gândindu-se dacă trebuia sau voia să-i spună ceva care să o încurajeze. Tăcerea care urmă era stânjenitoare, aşa că Marta se simți obligată să schimbe subiectul.

— Ți-am păstrat mâncare, Julia. Avem budincă de vinete, rața cu pere e neatinsă şi mai sunt profiteroale foarte gustoase, nu-i aşa, Nina?

— Delicioase! preciză interpelata, singura care avusese privilegiul de a gusta desertul.

— Dacă am fi ştiut că eşti aici, interveni Olga, care-şi mai revenise, ți-am fi pregătit o gustare, nu-i aşa, Marta?

— Ar fi fost bine, pentru că mi-e o foame... Deşi rața, mă tem, va trebui s-o mâncați voi. Zâmbi, fermecătoare, înainte de a adăuga: Sunt vegetariană.

— Hai nu, zău, ce ciudat! sări Olga, făcând ochii mari şi tresărind de mirare, ca şi cum vechea ei colegă tocmai i-ar fi zis că e amfibie sau că respiră prin branhii. Nu-i înțeleg pe vegetarieni.

Julia ridică din umeri, dându-i oarecum dreptate Olgăi din priviri. Ele două nu se înțeleseseră niciodată grozav.

— Noaptea devine tot mai grea pentru sărmanul rățoi, murmură Nina, amuzată.

Intră altă infirmieră. Se opri la picioarele patului. O întrebă pe Julia cum se simțea şi spuse ceva despre compania magnifică pe care o avea dintr-odată. Julia îi răspunse că era bine, că îi trecuse durerea de cap şi că ar fi dorit să-i scoată perfuzia, care o incomoda. Marta profită de ocazie pentru a o întreba pe infirmieră dacă avea ceva pentru migrene, deoarece simțea că-i crapă capul. Femeia o privi de parcă n-ar fi văzut niciodată pe cineva care să aibă o migrenă şi îi spuse: „Aduc imediat ceva", după care ieşi.

— Nu ți-e bine, Marta? vru să ştie Julia.

Răspunse Olga în locul ei:

— A supt de una singură o sticlă de Chivas.

— Sunt mai bine, adăugă Marta, ştergându-şi sudoarea de pe frunte cu palma.

— Poate că mâine, dacă mă externează, aş putea trece pe la restaurantul tău ca să gust acele lucruri delicioase pe care mi le-ați păstrat, spuse Julia.

— Ar fi o onoare.

— Chiar aşa! Să ne vedem mâine! La ora prânzului. Am să-ți aduc şi cartea colegei mele, ca să-mi dai un autograf, Marta, se bucură Nina.

— Eu cred că mâine n-am nimic în program, făcu Olga pe interesanta.

Nina continuă cu planurile fericite.

— Şi după asta le facem o vizită celor două Lolite, mamă şi fiică.

— Şi fiului vitreg! spuse Marta ridicând un deget, deşi Julia nu înțelese la cine se referea.

Îi povestiră pe scurt: cei doi Andrés, vinovățiile Lolei şi acel zeu păgân în gabardină pe care-l cunoscuseră în sala de aşteptare.

— Ia te uită la Lola! Nouăsprezece ani? întrebă. Vreau şi eu să-l cunosc! Deşi trebuie să vă cer să faceți încă un popas pe drum. O priviră toate, dispuse să facă orice le-ar fi propus. Am vorbit despre voi cu Vicente, vă amintiți de el? Vicentín al nostru. Îi ziceam „nătângul”, ce ruşine! Are chef să vă vadă, vrea să mergeți să-l vizitați. I-am promis c-o să vă spun. Acum locuieşte la Institutul de Boli Mintale din Nou Barris. E puțin cam departe, dar putem lua un taxi, după masă. Sper să nu plouă.

Simpla pomenire a numelui de Vicente cel nătâng, amintirea acelei nopți din iulie 1950 şi stupoarea că Julia fusese cea care le vorbise despre el dădu naştere unei tăceri bruşte.

— Ții legătura cu Vicentín? Nina a fost singura care a îndrăznit să întrebe.

— Mai puțin decât mi-aş dori. Merg să-l vizitez ori de câte ori vin la Barcelona.

— Şi cum e? se interesă Olga, cu vocea afectată de unul din accesele ei teatrale.

— Încântător, ca de obicei. A avut câteva mici probleme de sănătate, dar acum se simte mai bine.

Pe Julia o amuzau figurile nedumerite, aproape temătoare, ale colegelor sale. Tocmai experimentaseră una dintre acele deconectări de realitate pe care le simt, probabil, cei care-şi pierd brusc memoria. Datele pe care le aveau nu se potriveau cu logica lumii. Julia zâmbi. Nu era deloc obosită.

Singurul sentiment pe care-l avea era unul de eliberare. Viața în ordine, lumea afară, ea la adăpost de toate, trecutul aliniat în fața ochilor ei. Şi nedumerirea fetelor, desigur, de care se bucura intenționat.

— În fine, mi se pare c-ar trebui să vă povestesc două sau trei lucruri despre viața mea, pe care nu le cunoaşteți.

Începu cu noaptea caniculară din 1950, în care Vicentín o violase. Le-o spuse clar, fără ocolişuri, fără eufemisme. Viol. Cuvântul teribil. Le aminti că băiatul era treaz când Marta ieşise din cămăruța de lângă magazia de lemne – „Îți aminteşti că pe tine te-a tras de cămaşă?" o întrebă, şi toate trebuiră să recunoască – şi, într-un anume fel, aştepta, nedumerit şi mort de curiozitate, următoarea vizită. Aceste emoții amestecate nu i-au făcut niciodată bine lui Vicente, explică ea. Se masturba când ea intrase în camera lui, deşi, la vârsta aceea, ea nu reuşise să-şi dea seama ce anume făcea. Se speriaseră amândoi. Le aminti de evidenta exacerbare a sexualității de care încă de pe-atunci dădea dovadă Vicente. Era proprie vârstei, dar mai ales, în starea lui, se datora bolii. Se jucaseră cu focul provocându-l în acel mod. În realitate, deşi îi trebuise un timp ca să realizeze asta, el nu o făcuse cu rea intenție. Pur şi simplu o făcuse. O privi pe Olga atunci când spuse:

— S-a nimerit să fiu eu, însă ar fi putut să fie oricare dintre voi, şi asta o ştim toate. N-ați fi avut parte de aceeaşi soartă ca mine, dar şi pe voi v-ar fi pedepsit. Maica Rufina a fost de părere că meritam o pedeapsă exemplară, pe măsura păcatului meu extrem de grav. După ea, eu eram vinovată pentru ce se întâmplase, în parte fiindcă nu purtam chiloți. Şi asta pentru că, nu se ştie de ce, chiloții mei erau pe scară. S-a luat hotărârea să fiu trimisă la un internat din munții Collserola, un loc oribil, numit „Colegiu", dar care era, de fapt, o şcoală de corecție unde primeau numai cazuri dificile. Toate fete, toate orfane, majoritatea din părinți care

fuseseră de partea roşiilor şi care muriseră sau dispăruseră. Nu aveam pe nimeni pe lume care să le poată cere explicații călugărițelor pentru cât de rău eram tratate. Puteau face orice cu noi. Eram – şi aşa ne făceau să ne simțim – drojdia societății.

Nu vă speriați. Nu voi intra în amănunte. Ar fi prea multe de povestit. Vă voi spune doar că, în cei trei ani pe care i-am petrecut închisă acolo, nu m-au învățat niciodată nimic, n-am trecut nici măcar o singură dată pragul unei săli de clasă. Lucram din zori şi până-n noapte spălând şi peticind cearşafuri. Făceam şi curățenie în clădire. Întotdeauna cu sodă caustică; o foloseau la orice. Cea mai mare parte a timpului petrecut acolo am avut mâinile arse. M-am hotărât să fug şi am avut noroc. Pe altele le-au prins înainte să iasă din grădină. Eu am reuşit, am scăpat – ascultătoarele răsuflară uşurate –, am ieşit pe fereastră, noaptea, am escaladat poarta principală, am aşteptat să se crape de ziuă, ghemuită sub un copac. Pe urmă am coborât muntele pe jos, bucurându-mă de peisaj. Ce senzație de libertate! Niciodată n-am mai experimentat-o de atunci. Nu ştiam încotro mă îndrept. Mă gândeam să pornesc în căutarea lui Vicente, să-l salvez din internat, fără nici un plan premeditat. Mă simțeam responsabilă, mă gândisem mult la el în nopțile petrecute la şcoala de corecție; Vicente era singurul pe care-l aveam pe lume. Îmi spuseseră că existau locuri unde îi adunau pe copiii orfani şi nu îi maltratau. Voiam să găsesc un asemenea loc şi să rămân acolo cu el. Habar n-aveam.

În acel moment intră în rezervă infirmiera. Aducea calmantul Martei pe o tavă, alături de un pahar cu apă. Împricinata îl luă dintr-o înghițitură, dornică să asculte în continuare povestea Juliei.

— Dacă vă simțiți rău, vă puteți întinde pe canapea, spuse infirmiera înainte de a ieşi din nou.

Istorisirea continuă, fără alte întreruperi. Juliei nu îi tremura glasul. Începea să scape de teama de a privi în față adevărul gol-goluț.

— Îmi pare rău să vă spun că drama nu s-a încheiat încă. Această parte a vieții mele seamănă cu *Lucecita*[17]. Pe drum, un jandarm mi-a cerut documentele. Am avut un raport sexual nefericit – zâmbi, mirată că putea să facă glume pe tema asta – şi m-am apărat cum am putut. M-au arestat pentru că l-am agresat. M-au dus la Les Corts, închisoarea femeilor, unde am petrecut opt luni. Nu mă priviți cu fețele astea triste, că imediat începe partea bună. La închisoare am cunoscut-o pe Ramona. În realitate, această schimbare de direcție mi-a salvat viața. Hazardul e ciudat, nu-i aşa? Dacă tot şirul de calamități pe care vi le-am povestit n-ar fi avut loc, nu ştiu ce s-ar fi ales de mine. Ramona m-a băgat în partid, a avut grijă de mine, mi-a oferit mai multe şanse, a crezut în acel ciuruc uman care eram eu când m-a cunoscut, la şaisprezece ani. O fată cu mâinile arse de sodă, care la şcoală nu învățase decât să fie servitoarea altora. Toate schimbară priviri vinovate. Şi să ia asupră-şi povara unor amintiri pe care nu putea nici să le schimbe, nici să le uite. Trebuie să faci ceva, dacă asta e tot ce ai.

Julia se opri şi asupra părții bune din viața ei: ieşirea din închisoare, faptul că militase în partid, Franța, universitatea, colegii, eliberarea Ramonei, prietenia, întoarcerea în Spania, moartea lui Franco, legalizarea partidului comunist... În timp ce vorbea, vechile ei colege continuau să se gândească la trecutul ei, la anii duri, rumegând o căință pe care toate se străduiau să o ascundă. Mai ales Olga. Olga se gândea la soda caustică, la evadarea

---

[17] Telenovelă venezueleană de mare succes, produsă între anii 1967–1968.

în toiul nopții, la cele opt luni de închisoare și, încet, încet, simțea că inima o apasă ca și cum s-ar fi transformat în piatră. O piatră mare și grea, pe care nu o mai putea duce. Se întrebă dacă nu cumva le invitase la cină pentru asta, pentru a afla, pentru a-și confirma, pentru a-și ispăși în sfârșit vina. Se întrebă dacă nu cumva vreo instanță superioară orchestra toate astea. Să-l socotim răspunzător pe Dumnezeu pentru ce ni se întâmplă e un mod de a ne scuza pe noi înșine.

Julia continuă:

— În ziua în care a murit Franco, Ramona și cu mine ne-am îmbătat cu lichior de anason. Cred că niciodată în viața noastră nu ne-am simțit mai fericite. Iar beția cu lichior de anason e dintre cele mai rele.

Râsetele au fost timide de data asta. Nu se putea altfel. Ascultând-o pe infirmieră, Marta se lungise pe canapea și asculta fără să i se clintească nici un mușchi. Rochia de tafta nu mai foșnise de o bună bucată de vreme. Ochii Ninei, larg deschiși, străluceau în întuneric.

— Primul lucru pe care l-am făcut într-una din escapadele mele la Barcelona, pe când eram încă în ilegalitate, a fost să-l caut pe Vicentín. Voiam să-l scot cu orice chip din internatul maicilor pauline. Ar fi trebuit să vedeți cum îl țineau călugărițele. Vă amintiți camera lui, acea cocină de lângă magazia de lemne? Toate încuviințară. Îl închiseseră. Era un lacăt la ușă și îl lăsau să iasă doar puțin duminica, „ca să-l vadă soarele", ziceau. Sărmanul își petrecea nopțile plângând și strigând să-i deschidă ușa, nu pricepea nimic. Călugărițelor le era teamă de el; ce caraghioslâc, de vreme ce ele erau vrăjitoarele din poveste și nu mai lipsea decât să-l mănânce. Făcu o pauză, cu gândul la o amintire pe care nu le-o împărtăși. În fine, m-am dus la internat și l-am luat. Călugărițele păreau foarte ușurate, ce-i drept, aproape că nici nu mi-au cerut explicații. Maica Presentación era acum

stareță. Lui Vicente i-am căutat un loc mai bun unde să trăiască şi de atunci se află la Institutul de Boli Mintale din Nou Barris. Are o infirmieră care-l îngrijeşte, o mulțime de oameni care-l iubesc, e campion la „Nu te supăra, frate!", colecționează pietre şi se masturbează necontenit. Cred că e destul de fericit. Zâmbi din nou, în chip de prețios colofon.

Nina se încruntase. În pofida explicațiilor şi a ceea ce ştia, continua să existe o importantă neconcordanță între logica vieții şi ceea ce tocmai ascultase. Încă o dată, a fost singura suficient de curajoasă pentru a întreba:

— Dar... Dădu din cap şi închise ochii pe jumătate. De ce ai făcut toate astea pentru el?

— E ceea ce mi-a rămas de povestit. O pauză necesară. Vicentín e fratele meu.

Se lăsă o linişte atât de profundă, încât până şi Julia se sperie.

— Vreți să vă repet? întrebă.

Nina îşi acoperi gura cu mâna şi încercă să-şi stăpânească lacrimile, dar nu reuşi. Spuse:

— Acum înțeleg.

Olgăi îi tremura buza de jos. Şi mâinile. Era rigidă, cu picioarele strâns lipite. Nu scoase nici o vorbă. Nu putea.

Marta adormise pe canapea, cu capul pe spate şi cu gura întredeschisă. Julia zâmbi complice, când o văzu.

— Tu ştiai că e fratele tău? bâigui Nina.

— Mi-a povestit maica Rufina în acea noapte îndepărtată, înainte de a mă pedepsi pentru cumplitul meu păcat şi a mă trimite la acel internat oribil unde am avut mult timp la dispoziție ca să mă gândesc. Şi, văzând că fetele aveau nevoie de o explicație suplimentară, Julia adăugă: Mama a avut, de fapt, doi copii ilegitimi, amândoi fiind un motiv de ruşine. Două păcate, la distanță de cinci ani, pe care trebuia să le ascundă de lume. Al doilea, care am fost eu, a costat-o viața. Biata femeie! Şi asta e tot. V-am plictisit?

Se auziră ciocănituri în uşă, bătea cineva. Julia îi dădu voie să intre. Hotărâtă, dinamică, după cum îi era obiceiul, şi cu o agendă deschisă şi un pix în mână, intră María.

— Julia! Straşnică sperietură! De ce nu m-ai anunțat imediat? spuse, pe un ton de indignare moderată.

Doamna deputat o linişti pe asistenta ei, minimalizând totul: accidentul, leziunile ei, faptul că se afla acolo. Le-o prezentă prietenelor sale: Nina, Olga, Marta cea adormită. María scoase ceva din servietă. Un mic pachețel învelit în folie de aluminiu.

— Ți-am cumpărat un sendviş, mă gândeam că ți-e foame. E cu ton şi roşii, la ora asta nu mai era nimic altceva. Mănâncă-l pe ascuns, cred că aici e considerat ilegal. Am veşti despre Antonio, şoferul. E bine. Are piciorul fracturat, dar o să-şi revină fără probleme. Asigurarea se va ocupa de toate. Mai întâi, de refacerea lui. Maşina avea asigurare completă. L-am sunat pe Ştii-tu-cine – se referea la iubitul Juliei – şi i-am povestit cele întâmplate. Mi-a spus că ia mâine primul avion spre Barcelona (ajunge la şase şi jumătate dimineața, o să-l ajut eu cu biletul). I-am rezervat o cameră la Majestic, în cazul în care vrei să fie cazat acolo. Mâine la prima oră o să-ți anulez întâlnirile pentru următoarele trei zile, deocamdată. Am vorbit cu şeful de la Urgențe şi i-am atras atenția că nu trebuie să vorbească cu presa, dacă e cazul. Am anunțat-o pe secretara ministrului că eşti în concediu medical pe perioadă nedeterminată. Îți doreşte însănătoşire grabnică. Ce altceva? María îşi privi însemnările, pentru a verifica dacă uitase ceva. A, da! Prietena ta Lola are o fetiță. Au înregistrat-o (la clinică) ca Lolita. I-am trimis nişte flori din partea ta. Trandafiri de culoarea ceaiului. Crezi că mi-a scăpat ceva?

María îşi ridică privirea. Era ceva în ea care scăpa categoriei umanului.

— Fata asta e întotdeauna aşa? întrebă Nina, impresionată.

— Întotdeauna. E norocul vieții mele, glumi Julia şi, întorcându-se spre asistenta ei, spuse: Nu ți-a scăpat nimic, María, ca de obicei. Doar un mic detaliu. Lui Ştii-tu-cine poți să-i dai cheile de la apartamentul meu. Asta în caz că nu sunt eu acolo când ajunge.

— Bine. María îşi notă. Atunci, o să anulez rezervarea la hotel.

— Mulțumesc că te-ai gândit la toate, chiar şi la florile pentru Lolita, adăugă Julia.

— Pentru nimic. Asta mi-e slujba.

Nina profită de acea neaşteptată sursă de informații pentru a o întreba:

— Nu cumva ştii, din întâmplare, în ce cameră se află prietena noastră Lola?

María nu trebui să se uite în agendă.

— În 217.

— Cred c-o să mă duc să-i fac o vizită, dacă nu vă deranjează, se scuză Nina, cu un zâmbet. După asta mă întorc să văd ce face Marta.

— Te-aş însoți la 217, dar nu cred că mă vor lăsa să ies, spuse Julia.

— Eu rămân cu tine, interveni Olga, dacă nu te deranjează.

Nina răspunse printr-un gest, pentru a-i arăta că nu o deranja. De fapt, prefera să meargă fără Olga. Voia să încerce să recupereze ceva din prietenia cu Lola, pierdută undeva pe drum, şi simțea că această etapă de schimbări în care intrau amândouă era o şansă minunată. De asemenea, simțea o nevoie acută de a găsi pe cineva căruia să-i poată povesti ce i se întâmpla şi, poate, să primească un sfat. Cu toate că, în acel moment, Ninei îi era deja limpede că Álex Baudet nu avea să fie o persoană importantă în viața ei. Şi,

ce o înfricoşa cel mai tare: pusă să aleagă între Álex Baudet şi Marta Viñó, prefera să rămână cu Marta. Când îi va spune şi lui, dacă va ajunge să facă asta, el va crede despre ea că şi-a pierdut minţile.

— María, o poţi conduce pe prietena mea până la etajul unde e maternitatea? Cu tocurile astea, mi-e teamă să nu moară pe drum, îi ceru Julia.

— Bineînţeles, spuse María, care ştia când şefa ei voia să scape de ea. Haidem, pe aici!

Nina şi María ieşiră din cameră, în ritmul tocurilor amândurora.

Marta continua să doarmă. Atât de profund, încât începu să sforăie.

Olga şi Julia rămaseră între patru ochi.

— Eşti drăguţă să-mi dai poşeta aia de pai, Olga? îi ceru Julia, arătând către picioarele perfuzorului metalic.

Olga se supuse şi păstră tăcerea, observând cum deputata căuta ceva ce trebuia să fi fost mic, pentru că nu reuşea să-l găsească în interiorul acelei genţi de mărime considerabilă.

— Te ajut? se oferi ea.

— A, nu! Nu-i nevoie. E aici. Aşază-te lângă mine, Olga, te rog. Aici, pe pat.

Olga făcu ce i se ceruse.

Julia o privi drept în ochi. Era ciudat cât de greu îi venea să facă ceva atât de simplu. Nu-i purta pică acelei femei aproape artificiale, cu rochia ei ridicolă şi cu bronzul decupat din reviste, dar simţea că rolurile stabilite în copilărie rămân neschimbate, oricât de mult ne-ar transforma viaţa. O parte din Olga continua să fie maestra de ceremonii abuzivă, neplăcută şi sferică de acum trei decenii. O parte din Julia încă mai era fetiţa săracă, îmbrăcată într-o cămaşă plină de găuri, care le servea masa altora. Cu toate că erau, în acelaşi timp, fata grasă care se îndopa ca să nu plângă, suferind pentru că fusese

abandonată de mama ei, şi fata puternică şi dezgheţată care îşi începuse viaţa cu stângul, dar care avea tăria să depăşească totul.

Olga se încumetă să o apuce pe Julia de mână şi să o îmboldească, cu voce tremurătoare şi cu obişnuitul ei simţ al tragediei:

— Spune-mi tot ce vrei, descarcă-te. De mulţi ani mă tot gândesc la ce ai să-mi spui.

Julia ridică din umeri şi clătină din cap.

— N-am nimic să-ţi spun.

— Înţeleg că mă urăşti.

— Nu te urăsc.

Julia ar fi putut s-o întrebe pentru ce greşeli concrete credea că merită ura ei, dar nu o făcu. I se păru că Olga era mult prea dispusă să-şi mărturisească vina. I se păru că nu avea sens să dramatizeze, cu atât mai puţin când vechea ei colegă era pe punctul de a izbucni în lacrimi. O treceau fiori pe şira spinării numai când se gândea la Olga descompunându-se, la toate fardurile de pe faţa ei amestecându-se într-o singură culoare scârboasă, fără a pune la socoteală deriva genelor false sau apariţia unei Olgi imposibile, fără mască, naturală; o Olgă necunoscută chiar şi pentru ea însăşi, se gândi. Nu, nu voia nimic de genul acela. Aşa că Julia se hotărî să imprime o altă direcţie acelei scene finale. Îşi promisese – şi îi promisese Ramonei – că va face curăţenie pe fundul sertarelor vieţii ei, şi trebuia să înceapă de undeva.

Julia răsfiră degetele vechii sale colege şi aşeză ceva în palma ei umedă, spunându-i:

— Vreau să-ţi înapoiez asta.

Olga făcu ochii mari de uimire, nevenindu-i să creadă ce vedea. Îşi luă un răgaz să cerceteze micul obiect, recuperat după atâţia ani: delicata foarfecă aurită de broderie, cu mânerul împodobit cu motive vegetale. De îndată ce o văzu,

îşi aminti de mama ei. Şi de noaptea aceea din luna iulie a anului 1950. Simți o căință sinceră, poate pentru prima oară în viața ei, şi făcu exact lucrul de care se temeau amândouă: începu să plângă.

Înainte ca machiajul să i se strice definitiv, avu puterea să spună:

— De ce nu mă urăşti? Ceea ce ți-am făcut nu poate fi iertat.

— De-asta, răspunse Julia. Tocmai din cauza asta.

Nota autoarei

Pe 10 iulie 2015, douăzeci şi şapte de femei de patruzeci şi cinci de ani ne-am întâlnit la mine acasă pentru a sărbători treizeci şi unu de ani de la terminarea şcolii medii la Colegiul Imaculatei Concepții din Mataró. La acea reuniune, le-am făgăduit vechilor mele colege de clasă că voi scrie despre ele, despre noi, despre acea educație a noastră, care astăzi începe să pară antediluviană. Nu mi-am ținut promisiunea întru totul, deoarece protagonistele acestui roman sunt femei din generația mamelor noastre şi pentru că istoria pe care o povestesc nu este ecoul poveştilor noastre, dar sunt încredințată că cele care au participat la cină vor şti să se recunoască puțin în Nina, Marta, Julia, Lola şi Olga şi, de asemenea, să regăsească o parte din copilăria noastră. În orice caz, nu aş fi scris romanul fără acea întâlnire, motiv pentru care vreau să dedic cartea acelui grup ciudat, alături de recunoştința mea pentru toate cuvintele rostite în acea seară. Au fost multe, autentice şi foarte greu de uitat.

Deliciosul meniu cu care Marta le răsfață pe invitatele sale a fost creat, special pentru acest roman, de bucătăreasa şi

scriitoarea Ada Parellada, căreia îi mulțumesc nu doar pentru profesionalismul şi iscusința ei, ci şi pentru marele ajutor pe care mi l-a dat în a-mi lămuri îndoielile mici şi mari. Toate reuşitele culinare din acest roman îi aparțin.

Vreau să-i mulțumesc lui Luigi Spagnol, editorul meu italian, pentru prețioasele informații despre tatăl său, şi el editor, Mario Spagnol – căruia în aceste pagini am vrut să-i aduc un modest omagiu – şi despre mama sa, Elena Spagnol, autoare de cărți de bucate de referință în Italia. Uneori, ficțiunea urmăreşte viața chiar fără să ştie, cum s-a întâmplat în acest caz.

Teoria filozofică despre iertare pe care o expune Julia şi care dă coloana vertebrală întregii poveşti o datorez lecturii mai multor opere ale filozofului şi scriitorului catalan Joan-Carles Mèlich. Declanşatoare a fost *La lectura como plegaria* (Fragmenta, 2015), urmată de *La lliçó d 'Auschwitz* (Serra d'Or, 2001), precum şi articolul „Paradojas (Una nota sobre el perdón y la finitud)". Primei opere îi aparține citatul care slujeşte drept motto al romanului, unde autorul catalan îl parafrazează pe Jacques Derrida.

Poveştile studenților de la Medicină din anii '50 sunt inspirate din povestirea memorialistică pe aceeaşi temă, scrisă de tatăl meu, Antonio Santos, bazată pe primul an de facultate pe care l-a urmat la Universitatea din Sevilla. Eu mi-am luat libertatea de a muta acele amintiri ale sale la Universitatea din Barcelona, unde el şi-a dat licența câțiva ani mai târziu.

Interviul luat femeilor cu studii universitare de către publicația săptămânală *El Español* are la bază exemple reale din anii '50, strânse de Carmen Martín Gaite în eseul său, *Usos amorosos de la postguerra española*.

Cunoştințele de chiromanție de care dă dovadă Nina Borrás sunt extrase din manualul *El mapa del destino en la palma de la mano*, al Elenei Fortún (Aguilar, 1936).

Alte surse documentare au fost: *Els internats de la por* de Montse Armengou şi Ricard Belis (Arta Llibres, 2016); *Stultifera Navis. La locura, el poder y la ciudad* de Josep Maria Comelles (Milenio, 2006); *Presas en las Ventas, Segovia y Les Corts* de Tomasa Cuevas Gutiérrez (RBA, 2006), *Historia y sociología del divorcio en España* de Inés Alberdi (Centro de Investigaciones Sociológicas, 1978) şi *The Beatles en España* de José Luis Álvarez (Quarentena, 2013).

În final, vreau să-i mulțumesc Claudiei Torres pentru că mi le-a împrumutat pe călugărițele din copilăria ei, pentru infinitele detalii, pentru istorii, pentru amintiri şi pentru corecturi. Angelitei Bermúdez şi Maríei Rodrigo Aroca, pentru a-mi fi împrumutat excelenta lor memorie. Sandrei şi Bertei Bruna, pentru credință şi pentru anii trecuți şi viitori. Mulțumirile mele pentru Diane Nakamura, Sara Cavarero şi Sílvia Cantos, pentru efortul lor. Şi, bineînțeles, îi mulțumesc lui Ángeles Escudero pentru că îmi iubeşte personajele aproape la fel de mult ca pe mine.

Cuprins

JUMĂTATE DE VIAȚĂ
1950
Jocul cu gajuri
1981
Monopole alb
Olga
Marta
Lola
Nina
Julia
Tenebrism

I-ai fura soțul unei prietene?
Ce notă ați da vieții voastre sexuale?
Scurt intermezzo cu ciondăneli și vorbe stânjenitoare
Care e cea mai importantă hotărâre pe care ați luat-o în viață?
Ați putea să vă îndrăgostiți de un bărbat mai tânăr decât voi?
Clauze contractuale speciale, potrivit Martei și Ninei
Foarfeca de broderie
Nota autoarei